

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ



РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ РЕГІОНУ: ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції

21 квітня 2022 року
м. Запоріжжя
Україна

УДК 378.14:330.341
Р64

*Всеукраїнська науково-практична конференція проводиться відповідно до
плану роботи Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у
Запорізькій області*

Організаційний комітет конференції:

Паржницький О.В., директор Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області, кандидат педагогічних наук;

Максимець Д.С., директор Видавничого дому «Букрек»;

Петерик С.М., заступник директора Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;

Матяшева О.Б., методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;

Немчин Ю.О., методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;

Криворук І.І., головний редактор Видавничого дому «Букрек».

Р64 Розвиток професійної освіти регіону: інновації та перспективи. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 21 квітня 2022 року [Електронний ресурс]. Запоріжжя : НМЦ ПТО у Запорізькій області, 2022. 298 с.

ISBN 978-966-997-098-5

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за такими основними напрямками: перспективи освіти: модернізація та інновації; нормативно-правове регулювання сучасного освітнього процесу закладу освіти; педагогічний менеджмент і конкурентоспроможність педагогічних кадрів; інформаційне суспільство: електронні навчальні курси та інформатизація освіти; психологічний супровід освітнього процесу; тенденції сучасної інклюзивної освіти ЗП(ПТ)О; освітньо-виховний процес як фактор інтеграції професійного навчання.

УДК 378.14:330.341

*Матеріали подано в авторській редакції, за достовірність фактів, цитат,
посилань на джерела, власних імен тощо відповідають автори публікації.*

ISBN 978-966-997-098-5

© Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області, 2022

© Видавничий дім «Букрек»

ЗМІСТ

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ	10
<i>Андріященко Галина Іванівна</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	13
<i>Бакума Людмила Володимирівна</i>	
ОНЛАЙН-СЕРВІСИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ХМАР СЛІВ	15
<i>Барбелко Наталія Степанівна</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПОНЯТТЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ	20
<i>Беседовська Ірина Василівна, Демченко Катерина Ігорівна</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ.....	24
<i>Бережна Ганна Миколаївна, Сітнікова Ніна Олексіївна</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	29
<i>Бею Ірина Юріївна</i>	
ЗАТРЕБУВАНІ НАВИЧКИ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ МАЙБУТНЬОГО.....	34
<i>Бобкова Олена Іванівна</i>	
РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА.....	38
<i>Боцула Наталія Павлівна</i>	
ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ.....	41
<i>Водяник Яна Анатоліївна</i>	
ВЧИМОСЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	48
<i>Войналович Олена Валеріївна</i>	
СТУДЕНТСЬКИЙ БІНАРНИЙ ПРОЄКТ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ (НА ПРИКЛАДІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ).....	52
<i>Воробйова Марія Вікторівна, Юдіна Аліна Валентинівна</i>	

ЦІЛЬ ВПРОВАДЖЕННЯ (SOFT SKILLS) В ПІДГОТОВЦІ
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ 57

Гагач Інна Леонідівна, Обозова Оксана Василівна

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... 60

Гаїна Тетяна Іванівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З
КУРСОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ 63

Гапоненко Наталія Володимирівна

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ 67

Герасимик-Чернова Тетяна Павлівна

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З
МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ..... 71

Герман Денис Петрович

АКТИВІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА
УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ 75

Гетьман Христина Віталіївна, Красовська Людмила Вадимівна

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 80

Гриньов Ярослав Володимирович

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК НАРІЖНИЙ КАМІНЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 82

Грищенко Олег Борисович

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА – ВИМОГА СУЧАСНОЇ
ОСВІТИ 87

Денисенко Олена Григорівна

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДО
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ФАХОМ 91

Деркач Олена Іванівна

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: НОВЕ І ПІЗНАНЕ..... 95

Димитрієва Наталія Анатоліївна, Вельчева Катерина Михайлівна

СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ.....	99
<i>Долгіх Ярослав Вікторович</i>	
МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО БЕЗ УПЕРЕДЖЕНЬ: АКЦЕНТ НА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	102
<i>Дорохова Леся Миколаївна, Джерелейко Людмила Володимирівна</i>	
РОЛЬ КЕРІВНИКА ГРУПИ У ВИХОВАННІ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ У КОЛЕДЖІ.....	106
<i>Жукова Анна Робертівна</i>	
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ.....	109
<i>Льєва Ольга Вікторівна</i>	
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ – ШЛЯХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ	114
<i>Іщенко Ірина Володимирівна</i>	
ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	119
<i>Кирпиченко Наталія Василівна</i>	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	124
<i>Ковтун Світлана Валентинівна, Баланюк Наталія Юріївна</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ	129
<i>Колесник Єлизавета Іллівна, Мельник Любов Вікторівна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА	132
<i>Кравченко Вікторія Вікторівна, Красовська Людмила Вадимівна</i>	
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ПРИ ЗДОБУТТІ РОБІТНИЧИХ ПРОФЕСІЙ.....	136
<i>Лисиця Тетяна Василівна</i>	

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ – ОСНОВНА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ... 139
Листопад Вікторія Геннадіївна

ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ
ВИВЧЕННІ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН 146
Лозенко Надія Юріївна

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ 149
Макогончук Тетяна Володимирівна

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ В ОСВІТУ 152
Максімова Ірина Миколаївна, Галуцук Лілія Борисівна

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ 157
Мартинюк Наталія Вікторівна

БІНАРНА ЛЕКЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У
СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПОЛІ 162
Матяшева Оксана Борисівна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ 165
Мельник Надія Григорівна

МОДЕРНІЗАЦІЯ У ВИЗНАЧЕННІ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ» ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В
ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ 169
Мельникова Інна Вікторівна

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ 172
Микуліна Світлана Миколаївна

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ 177
Мороз Євгенія Василівна

ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ У ЗП(ПТ)О 181
Немчин Юлія Олександрівна

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ УРОКІВ МАТЕМАТИКИ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	183
<i>Новосад Олена Петрівна</i>	
ПОГЛЯД НА ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКУ / КУРСУ / МОДУЛЯ У ЗАКЛАДІ П(ПТ)О	189
<i>Нудьга Віта Олександрівна</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТІ	195
<i>Олійник Наталія Василівна, Коломієць Галина Іванівна</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З МАТЕМАТИКИ І ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У КОЛЕДЖІ	198
<i>Комкова Ольга Анатоліївна</i>	
ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ...	200
<i>Олійник Алла Петрівна, Коваль Наталя Миколаївна</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНИХ ПЛАТФОРМ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	204
<i>Омелько Мар'яна Анатоліївна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ВСП «ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗНУ»	207
<i>Островська Юлія Олександрівна, Шипіш Людмила Ярославівна</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	210
<i>Павленко Оксана Володимирівна</i>	
ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» ЗА ПРОГРАМОЮ 10-11 КЛАСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	212
<i>Пандазі Анастасія Володимирівна</i>	
СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE	215
<i>Петренко Євген Володимирович</i>	

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	217
<i>Пірог Вікторія Юріївна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЕДУКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ.....	221
<i>Прокопенко Альона Олександрівна</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА В ЗП(ПТ)О ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	226
<i>Ротар Віталіна Семенівна</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ	231
<i>Паржницький Олександр Вікторович, Семенова Людмила Олексіївна</i>	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	234
<i>Слободян Наталія Василівна,</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНО – ДІАЛОГІЧНОГО МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.....	237
<i>Соляр Анатолій Петрович, Соляр Людмила Валентинівна</i>	
ЕТИКЕТ ТА ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЯ ОФІЦІАНТА В ДНЗ «БОГУСЛАВСЬКИЙ ЦПТО»	240
<i>Старинець Людмила Семенівна</i>	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ГАЛУЗІ ХЛІБОПРОДУКТІВ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	243
<i>Стус Надія Анатоліївна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ІНСТРУМЕНТІВ MICROSOFT OFFICE 365 В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	245
<i>Тристан Олеся Володимирівна</i>	
ІНТЕГРАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ В ОСВІТНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	254
<i>Фастовець Ірина Анатоліївна</i>	
ПРИНЦИПИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	259
<i>Хоруженко Тетяна Анатоліївна</i>	

СПЕЦИФІКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	264
<i>Циганок Олександр Олександрович</i>	
DESIGN AND SIMULATE ARDUINO IN TINKERCAD	269
<i>Цирульник Сергій Михайлович</i>	
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ LEARNING ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	274
<i>Чорна Світлана Анатоліївна, Бартко Жанна Володимирівна</i>	
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	278
<i>Чоренька Людмила Григорівна, Соляр Людмила Валентинівна</i>	
ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ЕЛЕКТРИЧНИХ ТА МАГНІТНИХ КІЛ»	282
<i>Чорний Олександр Андрійович</i>	
ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА	286
<i>Чуприна Ірина Олександрівна</i>	
МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ РОБОЧИХ АРКУШІВ LIVEWORKSHEETS ТА WIZER.ME	288
<i>Швець Тетяна Віталіївна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ	293
<i>Шудрик Катерина Сергіївна</i>	
ВИВЧЕННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖАХ	296
<i>Якубовський Ярослав Володимирович</i>	

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ

Андріященко Галина Іванівна,
викладач технологічних дисциплін
Тилігульського аграрного
фахового коледжу
с. Курісове, Одеська область

У процесі демократизації нашого суспільства неабиякого поширення набули ідеї гуманізації освіти. На зміну державоцентриській освітній системі, в якій головна мета визначалася як формування особистості за певними еталонами та підпорядкування власних інтересів державним, а основною ознакою була жорстка регламентація навчального процесу, приходиться, так звана дитиноцентриська система освіти, в якій домінує орієнтація на інтереси дитини, задоволення її потреб.

Детально зупинимось на визначенні ключових понять. Так інклюзія (від inclusion – включення) – процес збільшення ступеня участі всіх громадян у соціальному житті; це водночас політика і процес, що дає можливість всім брати участь у всіх програмах [1, 10]. А відтак, поняття «інклюзивна освіта» визначається сучасними науковцями як «система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання людини з особливими освітніми потребами в умовах навчального закладу [1].

Одним із головних завдань інклюзії є відгук на широкий спектр освітніх потреб в навчальному середовищі та по за його межами.

При визначенні сутності інклюзії, важливо звернути увагу, з погляду сучасних науковців, на чотири елементи, які ілюструють її характерні особливості.

1. Інклюзія – це процес. Важливо зазначити, що інклюзія має розглядатись як постійний пошук ефективніших шляхів задоволення

індивідуальних потреб усіх людей. У цьому випадку відмінності розглядаються як позитивне явище, яке стимулює навчання дітей та дорослих.

2. Інклюзія пов'язана з визначенням перешкод та їх подоланням. Відповідно, вона включає проведення комплексної оцінки, збір інформації з різноманітних джерел для розробки індивідуального плану розвитку та реалізації його на практиці.

3. Інклюзія передбачає присутність, участь та досягнення. «Присутність» в цьому контексті розглядається як надання можливості навчатися в навчальному закладі та пристосування необхідні для цього; «участь» розглядається як позитивний досвід, який набуває особа у процесі навчання, та врахування ставлення її до самої себе в цьому процесі; «досягнення» розглядається як комплексний результат навчання упродовж навчального року, а не лише результати тестів та екзаменів.

4. Інклюзія передбачає певний наголос на ті групи осіб, які підлягають «ризиком» виключення або обмеження в навчанні. Це визначає моральну відповідальність перед такими «групами ризику» та гарантування їм можливості участі в освітньому процесі.

В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію, яка забезпечує однакове ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для осіб з особливими потребами [2].

Інклюзія потребує змін на всіх рівнях освіти, оскільки це – особлива система навчання, яка охоплює весь різноманітний контингент осіб та диференціює освітній процес, відповідаючи на потреби людей усіх груп та категорій. Інклюзію в освіті можна розглядати як один із багатьох аспектів інклюзії в суспільстві взагалі.

Останніми десятиліттями у більшості країн Західної, а тепер і Центральної Європи, відбуваються докорінні зміни у законодавстві, розумінні та забезпеченні якості освіти для осіб з особливими освітніми потребами. Характерно, що з розвитком демократичного суспільства, яке гарантує право

кожного громадянина на активну участь у житті цього суспільства, приходять нове розуміння понять «інвалідність», «вади розвитку», «інтеграція» тощо.

Нині усі вищезгадані терміни щодо осіб поступаються новому - «особи з особливими освітніми потребами», що однаковою мірою стосується як інвалідності у важкій формі, так і середній за ступенем порушень.

Якість навчально-виховного процесу значною мірою визначається тим, наскільки враховуються та реалізуються потенційні можливості навчання й розвитку кожної особи, її індивідуальні особливості. Якими б не були фізичні чи психічні обмеження, у людини завжди є резерв для розвитку, використання яких може суттєво поліпшити якість її життя.

Інклюзивна освіта – гнучка, індивідуалізована система навчання осіб з особливостями психофізичного розвитку в умовах навчального закладу за місцем проживання. Навчання відбувається за індивідуальними навчальними планами та забезпечується медико-соціальними та психолого-педагогічним супроводом. Інклюзивна освіта передбачає створення освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям особи, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку.

Таким чином, інклюзивна освіта відображає одну з головних демократичних ідей – усі особи є цінними й активними членами суспільства. Навчання в інклюзивних навчальних закладах є корисними, як для осіб з особливими освітніми потребами, так і для осіб з типовим рівнем розвитку, членів родин та суспільства в цілому. Однак, потрібні докорінні зміни у ментальності сучасного суспільства, яке має з відповідальністю та розумінням ставитися до неповносправних осіб, вбачати у них невід’ємну частину спільноти.

Список використаних джерел

1. Кулик Н. Інклюзивна освіта: поспішати треба повільно. Освіта України. 2012. № 19-20. С. 10.

2. Офіційна сторінка КЗ «Дошкільний навчальний заклад № 3». URL: <https://dnz3.edu.vn.ua/> (дата звернення 15.04.2022).

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Бакума Людмила Володимирівна,
викладач агрономічних дисциплін
Тилігульського аграрного
фахового коледжу
с. Курісове, Одеська область

Впровадження реформ у вищій школі України потребує розробки концепції, що буде базуватися не тільки на класних методичних матеріалах, але й з урахуванням сучасного наукового досвіду. В освітньої системі за останні роки склалося протиріччя між необхідністю підвищення якості освіти та неможливістю збільшення обсягів годин, що відводяться навчальними планами для вивчення дисциплін.

Також слід відмітити наступні проблеми освіти в сучасний період: суперечності між орієнтацією на систему знань як основу підготовки фахівця високого рівня та його особистісним розвитком; невідповідність традиційного підходу до оцінки якості підготовки спеціаліста сучасним потребам; необхідність впровадження результативних освітніх технологій підвищує вимоги до науково – методичного та психолого-організаційного супроводу.

Розробка та впровадження сучасних освітніх технологій потребує нових підходів до управління, залучення до традиційної системи навчання і виховання принципово нових елементів, оскільки цей процес не зводиться лише до збільшення суми знань та розвитку професійної спрямованості майбутніх фахівців, а передбачає досягнення нової якості організації навчально-виховного процесу, урахування сучасних підходів до організації суб'єктів діяльності в процесі професійної підготовки [1].

Одною із спроб усунення цього протиріччя була теорія інтегративного навчання, яку розглянуто в роботах українських та іноземних науковців Арсеньева Д. Г., Дорохової О. В., Кутузової Г. І., Суригіна А. І. та інші.

Сутність інтегративного підходу полягає в переході від традиційних методів передачі та засвоєння знань і вмінь до формування можливостей студентів к самостійному вирішенню проблем на підставі набутого досвіду, вмінь та навичок. Основною метою при цьому є не досягнення єдиного для всіх рівня освіти, а досягнення такого рівня, який відповідає особистим можливостям студента. Отже, пріоритетом в такому випадку стане прагнення спрямувати навчання на створення відповідних умов для виховання якісно підготовлених кваліфікованих спеціалістів (або підвищення рівня кваліфікації випускників вищих навчальних закладів), які будуть конкурентоспроможними на ринку праці.

Впровадження інтегративного підходу до процесу навчання передбачає необхідність налагодження органічних та логічних зв'язків між дисциплінами, що викладаються, внаслідок чого зникає повторне вивчення окремих тем та питань. Отриманий в процесі навчання масив знань має стати більш цілісним та структурованим, розуміння зв'язків між дисциплінами більш глибоким, що також впливає на загальний рівень отриманих знань.

Обов'язковою умовою сучасної якісної освіти є особисто орієнтований підхід до навчання кожного студента, а не кількість та обсяг дисциплін та теоретичного матеріалу. Важливим засобом розвитку мислення студентів у процесі навчання є творчі форми розв'язання навчальних задач. У зв'язку з цим одним з перспективних напрямів вдосконалення навчального процесу є використання комп'ютера як універсального засобу моделювання [2]. Комп'ютерні технології в сучасних умовах мають бути невід'ємним елементом навчання, оскільки майже для усіх спеціальностей вміння використовувати комп'ютер у професійній сфері свідчить про те, що випускник володіє необхідними навиками не тільки на рівні стандартних програм.

Ключовими параметрами успіху при використанні новітніх методів, на погляд авторів, є впровадження в навчальний процес ділових ігор, вирішення на семінарах кейсових задач та зміна стандартних загальних для курсу задач на індивідуальні завдання. Слід розглянути такі форми організації занять, при

яких студенти будуть мати змогу обирати завдання самостійно, згідно зі своїми можливостями, інтересами та потребами, що дозволить досить наявно проявитися їх індивідуальним здібностям та якісно вплинути на розвиток їх особистості. Задача викладача при такому підході полягає в тому, щоб регулярно підбирати та складати завдання потрібного рівня, уважно ставитись до якості матеріалу та відповідності його дисципліні, а також дбати про забезпечення студентів навчально – методичною літературою. Крім того, слід відмітити, що така форма навчання має викликати більшу зацікавленість і буде стимулювати прагнення студентів отримувати знання та підвищувати ефективність сприйняття дисципліни, що вивчається.

Список використаних джерел

1. Ковжога С. О., Полежаєв А. М., Тузіков С. А. Сучасні освітні технології та методи їх використання в навчальному процесі. URL: <http://surl.li/buwqq> (дата звернення 15.04.2022).

2. Торубара О. М. Застосування новітніх інформаційних технологій в навчальному процесі вищих навчальних закладів. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2013. Вип. 108.2 URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_20.pdf (дата звернення 15.04.2022).

ОНЛАЙН-СЕРВІСИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ХМАР СЛІВ

Барбелко Наталія Степанівна,
завідувач навчально-методичного кабінету
Бердичівського фахового коледжу
промисловості, економіки та права
м. Бердичів, Житомирська область

У сучасному світі людині необхідно швидко запам'ятовувати різноманітну інформацію. У наукових працях багатьох учених (П. Анохін,

Е. Артем'єв, Б. Бадмаєв, Р. Гуріна, Б. Депортер, В. Каган, Д. Поспелов, Г. Селевко, А. Смірнов, А. Соколов, М. Хенакі, В. Якиманська) зазначено, що візуалізація сприяє більш успішному сприйманню і запам'ятовуванню навчального матеріалу. За допомогою хмар слів можна візуалізувати термінологію з певної теми у більш наочний спосіб.

Хмара слів (хмара тегів, або зважений список) – це візуальне відтворення списку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні. Важливість кожного ключового слова позначається розміром шрифту або кольором. Кольорова хмара зі слів приковує погляд до об'єкта і змушує зосередитися на матеріалі. Хмара містить в собі як візуальну інформацію (наприклад, форма хмари), так і смислове навантаження – сам текст. Хмара слів краще запам'ятовується.

Можливості використання хмари слів у навчанні:

- записати тему заняття, яку студенти повинні визначити;
- попросити скласти пропозиції щодо визначеної теми, «хмара» виступає в якості опорного конспекту;
- можна запропонувати студентам прочитати в «хмарі» головне питання, на яке необхідно знайти відповідь протягом заняття;
- скласти речення або розповідь, використовуючи якомога більше слів з хмари;
- створити словникову «хмару» на основі невеликих нещодавно вивчених навчальних текстів, і попросити студентів пригадати, про що були ці тексти, і в якому саме контексті використовувалися слова;
- показати «хмару», складену зі слів, узятих із незнайомого тексту, і попросити здогадатися про його зміст;
- перетворити нудний текст в цікаву головоломку;
- написати зашифровану листівку другові;
- повторити основні поняття теми, що вивчається;
- категорії слів, правопис яких потрібно запам'ятати;
- розподіл понять, що формують хмару, за певними критеріями [1].

Tagxedo (<http://www.tagxedo.com/>) – перетворює слова в хмари слів, які мають візуальний вплив на користувача.

Ключові переваги Tagxedo:

- сервіс не вимагає реєстрації та дозволяє створювати хмари слів різної форми з представленої бібліотеки;
- у налаштуваннях можна змінити колір, параметри тексту та орієнтацію слів. Кирила відображається коректно;
- після створення хмари слів можна зберегти на комп'ютер у вигляді картинки у форматі jpg або png, вибравши потрібну якість.

WordArt (<https://wordart.com/>) – багатофункціональний англomовний сервіс для створення хмар слів. З його допомогою можна створювати яскраві хмари різної форми. Однак недоліком цієї програми є певне спотворення шрифтів при відображенні кирилиці.

WordArt – програма, яка була створена у 2009 році під назвою Tagul та перейменована у 2017 році.

Ключові переваги Word Art:

- для створення хмари текст можна або додати вручну, або за вказаним посиланням;
- розширені налаштування дозволяють змінювати у відображенні хмари ряд параметрів (основну форму, добирати комбінацію з 8 кольорів, шрифти, орієнтування слів, колір фону тощо);
- можливість відображення певних слів виключно обраним кольором;
- безкоштовне скачування зображень у форматі jpg чи png (скачування векторного зображення платне).

Word It Out (<https://worditout.com/>) – безкоштовний англomовний сервіс для створення хмар слів, який є одним з найпростіших і зручних у використанні.

Якщо ваша англійська недосконала, у браузері Google Chrome можна налаштувати автоматичний переклад сторінки, будь-якою зручною для вас мовою.

Сервіс WordItOut був створений спеціалістами компанії Enideo з Великої Британії.

Ключові переваги Word It Out:

- сервіс є безкоштовним та не потребує реєстрації на сайті;
- кириличні шрифти не спотворюються при відображенні;
- можливість обрати на власний смак 2 кольори, в яких буде показано текст та фон;
- наявність функції обирання орієнтації сторінки та співвідношення сторін зображення;
- можливість виключати короткі слова із хмари;
- наявність кнопки випадкових налаштувань, завдяки якій можна генерувати різні варіанти відображення тексту;
- вільний доступ до скачування власноруч створеної хмари чи її поширення за допомогою посилання.

Word Cloud Generation (<https://www.jasondavies.com/wordcloud/>) – англomовний сервіс для створення тегових хмар, який має найбільш зручну інтуїтивно зрозумілу навігацію.

Сервіс було створено лондонським програмістом, спеціалістом зі створення візуалізацій Джейсоном Девісом у 2004 році.

Ключові переваги Word Cloud Generation:

- інтуїтивно зрозуміла навігація сервісом;
- можливість вибору кількості слів, їх величини та кута положення;
- можливість зміни шрифтів (однак їх назву треба вводити вручну);
- створену власноруч хмару слів можна роздрукувати безкоштовно у растровому та векторному форматах без реєстрації на сайті [2; 3].

WordClouds (<https://www.wordclouds.com/>) – безкоштовний онлайн-ресурс, в якому можна без попередньої реєстрації створювати власні проекти різноманітних форм, розмірів та з широким спектром кольорів.

Ключові переваги WordClouds:

- для створення хмари текст можна вставити вручну, завантаживши файли форматів doc, docx, pptx, xlsx, pdf, txt, або за посиланням на сайт;
- широкий функціонал редагування хмари (30 шрифтів з можливістю дозавантажування онлайн, 23 кольорові теми, окремі кольори для відображення тексту та інше);
- окрім 200 шаблонів форм хмар, які є у бібліотеці, функціонал платформи дозволяє завантажити власне зображення, за формою якого система згенерує хмару відповідного змісту;
- при створенні проєкту можна не відображати певні слова тексту (наприклад, прийменники чи сполучники);
- хмари можна зберігати файлами у JPG, PNG, PDF, SVG-форматах, а також ділитися проєктами у соціальних мережах чи вбудовувати в інші сайти за допомогою HTML та BBcode;
- готові проєкти можна безкоштовно вивантажувати з платформи та зберігати у файлах великого діапазону розмірів і роздільної здатності (від 640x480 до 3000x3000).

AnswerGarden (<https://answergarden.ch/>) – сервіс для отримання зворотного зв'язку зі студентами. Суть сервісу в тому, що ви створюєте свій «сад», роздаєте студентам посилання і збираєте всі відповіді, які вам надсилають студенти. Тим часом відповіді гуртуються у хмару, кількість однакових відповідей показується при наведенні на слово.

Ключові переваги AnswerGarden:

- вчитель створює проєкт; долучившись за посиланням, надісланим педагогом, учні залишають свої відповіді;
- учитель має можливість виставляти термін надання відповіді (наприклад, упродовж години), кількість символів, режими надання відповідей та інше;
- система автоматично утворює віртуальну хмару з надісланих слів (кількість однакових відповідей відображається при наведенні на слово);

- результати відображаються як учителю, так і всім учасникам, хто долучився до проєкту [2; 4].

Отже, представлені ресурси можна використати для створення «хмари слів», яку можна використати для аналізу та візуалізації тексту, мозкового штурму, зворотного зв'язку із здобувачами освіти, представлення звіту і результатів дослідження, виявлення та представлення очікувань, проведення опитування тощо.

Список використаних джерел

1. Хмара слів як засіб візуального аналізу текстів в навчальному процесі [Електронний ресурс]. URL: <https://cutt.ly/2FVLXwF> (дата звернення 17.04.2022).

2. Інтернет-ресурси для роботи педагогічного працівника [Електронний ресурс]. URL: <https://cutt.ly/DAnW5zT> (дата звернення 17.04.2022).

3. Інтернет-ресурси для створення хмар слів власноруч [Електронний ресурс]. URL: <https://cutt.ly/LAWhru5> (дата звернення 17.04.2022).

4. Зручні сервіси для створення хмар слів онлайн [Електронний ресурс]. URL: <https://cutt.ly/wFVGYH1> (дата звернення 17.04.2022).

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПОНЯТТЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Беседовська Ірина Василівна,
методист коледжу
Демченко Катерина Ігорівна,
студентка спеціальності
013 Початкова освіта
Коростишівського педагогічного
фахового коледжу ім. І.Я.Франка
м. Коростишів, Житомирська область

Уведення в останні десятиріччя у вітчизняний простір англійського слова «competence» викликало багато дискусій щодо різниці понять «компетентність»

і «компетенція», а ще сприяло виникненню нового напрямку в теорії педагогічної освіти – компетентнісний підхід. Зважаючи на недосить тривалий час упровадження в освітній процес ідей компетентнісного підходу, його термінологічний апарат перебуває у стадії становлення і потребує збалансованості між науковими джерелами і нормативними документами.

Компетентнісна методологія покладена в основу нормативно-правових документів останнього часу, які регламентують діяльність у сфері освіти. Тому при аналізі фахової літератури помічаємо, що компетентнісний підхід розглядається як один із концептуальних принципів, що визначає зміст освіти.

У зарубіжних джерелах компетентність у навчанні часто передають через усталені поняття: «здатність до...», «комплекс умінь», «умілість», «готовність до...», «знання в дії», «спроможність». У визначенні понять компетентностей бельгійські експерти, наприклад, виходять із визначення таких критеріїв, як багатофункціональність, багатовимірність, прозорість.

Тому для ефективного розв'язання сучасних освітніх проблем актуальним залишається проведення аналізу фахової літератури та визначення змісту й сутності таких понять. Чи варто розрізняти поняття «компетентність» і «компетенція», проаналізуємо?

Проблему компетентності розробляли В. Аніщенко, В. Маслов, А. Михайличенко (професійна підготовка на основі стандарту компетентності), Г. Єльнікова, І. Єрмаков (компетентнісний підхід в освіті), О. Бігич, О. Бірюк, Л. Хоружа (різновиди компетентності), І. Булах (оцінювання професійної компетентності), С. Гончаренко (тлумачення компетентності), І. Тараненко (компетентність як здатність до найефективнішого застосування знань).

Закон України «Про освіту» та Закон України «Про вищу освіту» визначають компетентність як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Сучасні енциклопедичні видання трактують поняття «компетентність» як коло питань, в яких людина добре розуміється, її набуття відбувається не лише

під час вивчення предмета, групи предметів, а й за допомогою засобів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища тощо...

У Словнику іншомовних слів термін «компетентність» у перекладі з латини «competens (competentis)» означає (належний, відповідний) і подається як поінформованість, обізнаність, авторитетність.

Словник української мови подає термін дwoяко за значенням компетентний – це:

- такий, що має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий; який ґрунтується на знанні; кваліфікований;
- який має певні повноваження; повноправний, повновладний [8, 250].

Схоже тлумачення терміну маємо і в Практичному словнику синонімів української мови, який визначає «компетентність» як обізнаність та кваліфікованість у певній сфері діяльності [7, 170].

«Компетентність стосовно структури змісту освіти, що побудована в сучасних стандартах за галузевим принципом і в програмах, виводить універсальний метарівень, що в інтегрованому вигляді представляє освітні результати», – таку дефініцію цьому поняттю дає професор Н. Бібік [2].

І. Бех термін «компетентність» ототожнює з досвідченістю суб'єкта в певній життєвій сфері [1].

В. Маслов трактує компетентність як готовність на професійному рівні виконувати фахові обов'язки відповідно до сучасних теоретичних надбань і кращого досвіду, а «компетентнісний підхід» – як наукову концепцію, що покладена в основу для визначення мети, змісту, методів та організації навчання, діагностики рівнів готовності, відповідності особистості до ефективної діяльності на посаді або у конкретній професійно-фаховій сфері [5].

С. Бондар зауважує, що «...компетентність – це здатність особистості діяти. Але жодна людина не діятиме, якщо вона особисто не зацікавлена в цьому. Природа компетентності може проявлятися лише в органічній єдності з цінностями людини, тобто в умовах глибокої особистісної зацікавленості у діяльності... Отже, цінності є основою будь-яких компетенцій» [3].

За Овчаруком О. В., компетентність – це інтегрована характеристика якості особистості, результативний блок, сформований через досвід, знання,

вміння, ставлення, поведінкові реакції. Компетентності – індикатори, що дозволяють визначити готовність учня до життя, його подальшого особистісного розвитку й до активної участі в житті суспільства [9].

Отже, зіставивши різні дефініції терміну «компетентність», помічаємо непринципові відмінності. У науковій літературі поняття «компетентність» розкривається як вервечка: базова характеристика особи; знання в дії, досвід в тій або іншій галузі; поєднання знань і компетенцій; внутрішні потенціальні можливості як новоутворення, які потім виявляються в діяльності; сукупність знань, умінь і навичок; специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній галузі; здатність, готовність до діяльності, спроможність виконувати поставлені завдання; об'єктивна категорія, яка фіксує суспільно визнаний комплекс певного рівня знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосовувати в широкій сфері діяльності людини.

Проаналізувавши трактування понять «компетенція» і «компетентність», переконуємося в їх нетотожності. Тому, під компетенцією розуміємо здібності, що підлягають вимірюванню та оцінюванню; сформовані на основі знань, умінь і навичок та їх практичного застосування здібності особи виконувати визначені стандартом професійної діяльності завдання. Компетентність – якість особистості, її певне надбання, що ґрунтується на знаннях, досвіді, моральних засадах і проявляється в критичний момент за рахунок вміння знаходити зв'язок між ситуацією та знаннями, у прийнятті адекватних рішень нагальної проблеми.

Варто підкреслити, що наміри України щодо приєднання до Європейського простору не означають, що ми маємо втрачати свої традиції в освітній галузі й вносити непорозуміння у вітчизняний термінологічний простір.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці. Педагогіка і психологія. 2010. № 2. С. 26-31.
2. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Світовий досвід та українські

перспективи : б-ка з освітньої політики / Н. М. Бібік, Л. С. Вашуленко, О. І. Локшина та ін.; під заг. ред. О. В. Овчарук. К., 2004. С. 47–52.

3. Бондар С. Компетентність особистості інтегрований компонент навчальних досягнень учнів. Біологія і хімія в школі. 2003. № 2. С. 8-9.

4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

5. Маслов В. І., Боднар О. С., Гораш К. В. Наукові основи та технології компетентного управління загальноосвітнім навчальним закладом: монографія. Тернопіль : Крок, 2012. 320 с.

6. Морозов С. М., Шкарапута Л. М. Словник іншомовних слів. К.: «Наукова думка», 2000. 680 с.

7. Практичний словник синонімів української мови. Київ: Українська книга, 2000. 480 с.

8. Словник української мови в 11-ти т. / ред. кол.: І. К. Білодід (гол. ред.) та ін. Т. 4. К.: Наукова думка. 1970-1980. 840 с.

9. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн // У зб. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики/ Під загальною ред. О. В. Овчарук. К.: «К.І.С». 2004. С. 15-24.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ

Бережна Ганна Миколаївна,

викладач

Сітнікова Ніна Олексіївна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Основним завданням сучасних закладів передвищої освіти України є підготовка творчого, креативного спеціаліста, здатного швидко

перебудовувати професійну діяльність залежно від вимог ринку праці, орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися і розвиватися протягом усього життя.

Досягнення високого рівня професіоналізму можливе за умови відповідної фундаментальної підготовки. Перед викладачами виникає необхідність пошуку нових педагогічних технологій підготовки майбутніх фахівців.

Однією з таких є впровадження в навчальний процес інноваційних технологій, які дозволяють підвищити ефективність навчального процесу, повному побудувати освітню систему, в якій студент стає активним і рівноправним учасником. Вони допомагають передавати інформацію більш цікавим для студентів способом, розвивають критичне мислення, спонукають до навчання і забезпечують високий рівень якості освіти. Інноваційні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють соціалізації особистості, усвідомлення себе як частини колективу, своєї ролі і потенціалу.

При правильному, спланованому і систематичному застосуванні інноваційних технологій можна значно підвищити ефективність навчального процесу під час самостійної роботи студентів на лекціях, лабораторних, практичних і семінарських заняттях, при виконанні курсового проєкту, дипломної роботи та дистанційного навчання.

Велику увагу приділяємо методичному забезпеченню занять, створенню електронних навчально-методичних комплексів зі спеціальних дисциплін до складу яких входять: електронні підручники, навчальні посібники: програми-тренінги для набуття навиків лаборанта, робочі зошити для виконання лабораторних та практичних робіт, збірники міждисциплінарних завдань, мультимедійних презентацій, методичні вказівки по виконанню лабораторних робіт, курсових проєктів та дипломних робіт, контролюючі комп'ютерні програми, розрахункові комп'ютерні програми для виконання курсових

проектів та дипломних робіт, відеофільми створені на базі навчальних лабораторій з відповідних дисциплін.

Алгоритм роботи педагога при проведенні інтерактивного лекційного заняття супроводжується застосуванням мультимедійних засобів: навчальних презентацій, відеосюжетів. Викладач за допомогою мультимедіа представляє навчальну інформацію в різній формі (текст, графіка, анімація, звук, відео), самостійно визначає послідовність та форми викладу матеріалу..

Для проведення семінарських і практичних занять також застосовуються інформаційні технології, які дають можливість підвищення ефективності навчання за рахунок індивідуальної роботи студентів з електронною навчальною інформацією в мережі Internet . Така робота активізує пізнавальну діяльність та самостійну роботу студентів, формує навички пошукової діяльності.

Для систематичного контролю знань студентів викладачі застосовують комп'ютерну техніку і відповідне програмне забезпечення. Використання на заняттях комп'ютерних тестів і діагностичних комплексів дає можливість викладачу за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу, що вивчається у всіх студентів і своєчасно його скоректувати. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для конкретного студента.

Під час виконання розрахункових практичних робіт та курсового проекту з дисципліни «Організація виробництва в закладах ресторанного господарства» використовується комп'ютерна програма з використанням табличного редактора Microsoft Excel, який являє собою потужний інструмент, призначений для опрацювання, аналізу і відображення даних за допомогою електронних таблиць.

Застосування табличного редактора дає можливість швидко і якісно проводити розрахунки.

Під час захисту курсових проєктів та дипломних робіт студенти самостійно створюють і використовують мультимедійні презентації згідно виконаної теми.

Досить активно здійснюється застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій під час дистанційного навчання, що забезпечує інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

Проведення відеоконференцій здійснюється на платформах ZOOM, Google Meet. Веб-сервіс Google Classroom застосовується для організації заняття і ефективного спілкування зі студентами. В Google Classroom створюємо відповідні завдання для кожної теми, надсилаємо методичні вказівки до їх виконання, додаємо матеріали для опрацювання теми – конспекти лекцій, презентації ілюстровані необхідними засобами візуалізації лекції чи практичної роботи, вказуємо на посилання відеоматеріалів, перевіряємо надіслані студентами завдання, виставляємо оцінки, залишаємо коментарі та спілкуємось зі студентами в чаті, а також при допомозі електронної пошти, в телефонному режимі, використовуємо найпопулярніші месенджери серед студентів Telegram, Viber, WhatsApp.

При проведенні відеоконференцій використовуємо презентації створені в Microsoft Power Point, які сприяють забезпеченню цілісного сприйняття навчального матеріалу студентами, подають повну інформацію з теми, можливість отримати ілюстрацію всього навчального матеріалу за темою в стислому концентрованому вигляді.

Організуємо самостійну роботу студентів з інформаційними полями з різних банків знань (найбільш широко використовуємо навчальні відеофільми з каналу *You Tube* та власно створені відео в зерновій лабораторії коледжу) проєктні роботи, тренінги й інші види діяльності з комп'ютерними технологіями.

Особливої підготовки потребує проведення практичних робіт. Для проведення роботи, відтворення та демонстрації принципу дії приладів,

отримання результатів досліджень по визначенню показників якості зерна підбираються відповідні навчальні відеофільми, в яких дослідник демонструє результати отримані в ході експерименту.

Демонстрування відеофільмів допомагає обґрунтувати словесні докази і твердження, встановити з ними органічну єдність. Саме фільм, а точніше невеликий навчальний фрагмент, найбільшою мірою сприяє візуалізації навчального процесу, імітаційному моделюванню різних процесів у реальному часі навчання. Важливою перевагою треба визнати і поєднання аудіокоментарів з відеоінформацією або анімацією, що дозволяє поступово, крок за кроком роз'яснювати найскладніші технологічні процеси.

Під час дистанційного навчання широко використовуємо проєктні технології. Основне призначення технології проєктів полягає в наданні студентам можливості самостійного придбання знань в процесі вирішення практичних завдань або проблем, що вимагає інтеграції знань з різних предметних областей.

Робота над проєктом є творчою, дослідницькою, вона моделює роботу в навчальній лабораторії або в іншій організації.

Студенти як самостійно так і в умовах взаємодії з викладачем, через систему дистанційного навчання при виконанні певних завдань, використовують отриманні результати, оформляють практичні роботи, заповнюють робочий зошит, порівнюють виміряні дані із вимогами стандарту до якості зерна. Для перевірки знань студентам On-line видаються індивідуальні завдання творчого та розрахункового характеру, а також тестові завдання в Google формах.

Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі створює умови для активної діяльності студента, розвитку мислення, пам'яті, уваги, спостережливості, навчити його добувати інформацію і аналізувати її, формувати професійно орієнтованні знання, уміння і навички приймати оптимальні рішення; розвивати комунікативні здібності; створювати умови для

самооцінки, систематизації та узагальнення майбутнім кваліфікованим фахівцем одержаної інформації з метою професійного зростання.

Список використаних джерел

1. Плескач В. Л., Затонацька Т. Г. Інформаційні системи і технології на підприємствах : підручник. К. : Знання, 2011. 718 с.
2. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. метод. посіб. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 192с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К. : «Академвидав», 2010. 352 с.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Бею Ірина Юріївна,

викладач I категорії

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

В сучасних умовах формування професійної компетентності фахівців потрібно розглядати як важливий чинник оцінки діяльності навчального закладу з забезпечення готовності випускників до самореалізації з обраного напрямку підготовки. Ринку праці потрібні працівники з певним профілем компетентності, тобто з набором професійних знань та вмінь для виконання визначених функцій чи робіт на конкретному робочому місці. Якщо набутий людиною профіль професійної компетентності відповідає вимогам ринку праці, то її спроможність виконувати завдання в різних професійних сферах зростає.

Під поняттям «компетентність» насамперед розуміється особистісна якість працівника, що виражається в стійкій здатності до виконання певних

функцій, розв'язання проблем і прийняття правильних рішень, які визначаються відповідним родом професійних занять чи вимогами робочого місця;

Професійна компетентність – це стан що дозволяє діяти; це поінформованість, обізнаність, авторитетність, набуті професійні знання і вміння; це способи мислення і розуміння відповідальності за свої дії; це специфічні навички, вміння працювати в колективі, навчатися та перенавчатися.

Професійна компетентність сучасного спеціаліста є складним багатокомпонентним поняттям з точки зору соціокультурного, діяльнісного, комунікативного, професійного, контекстно-інформаційного та психолого-педагогічного наукового підходів, які взаємопов'язані і взаємодоповнюють один одного.

Формування компетентності входить у загальний контекст формування особистості.

Під компетентністю може розумітися стійка здатність виконувати вид діяльності, яка включає такі аспекти, як:

- глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем;
- гарне знання досвіду, який є у цій галузі, вміле володіння його найкращими досягненнями;
- вміння обирати засоби та способи дії, адекватні конкретним обставинам місця і часу;
- почуття відповідальності за досягнуті результати;
- здатність вчитися на помилках і вносити корективи в процес досягнення цілей.

Поняття «компетентність» і «готовність» визначається не як тотожні, а як зв'язок між внутрішнім потенціалом та його реальним втіленням.

Працюючи над проблемою визначення основних психолого-педагогічних аспектів формування професійної компетентності майбутнього фахівця для

себе визначила її складові в такій послідовності: Особистісні особливості – це характер, здібності, своєрідність потребнісно-мотиваційної, пізнавальної та емоційно-вольових сфер.

Характеристика особистості та її основних особливостей визначається за:

1) змістом світогляду людини та її психологічною сутністю (вплив на її індивідуальні і соціально-психологічні якості на поведження, дії і вчинки);

2) ступенем усвідомленості людиною свого місця у суспільстві, (створенням відповідних умов);

3) змістом і характером відповідних інтересів стійкістю і легкістю їх переключення (їх вузькість або багатогранність);

4) специфікою співвідношення і прояву різних особистісних якостей.

Мотив – це спонукання до дії. Мотив навчання – це спрямованість студента (учня) на різні сторони пізнавальної діяльності. Мотивація є зовнішня і внутрішня. Зовнішня мотивація – активність, зумовлена зовнішніми, суспільно-значущими мотивами. Внутрішня мотивація – активність, викликана особистими мотивами учня (допитливість, бажання самоствердитися).

Професійні знання – це відбиття у свідомості людини теоретичних і практичних навиків, здатність застосовувати їх у своїй діяльності.

Оволодіння професійними знаннями передбачає:

- розкриття істотних зв'язків і взаємовідносин між об'єктами і явищами;
- створення для студентів ситуацій, що вимагають для їх розв'язання нових знань;
- закріплення нових знань на практиці (здійснення аналізу різноманітних подій і явищ).

Професійні здібності – це індивідуально-психологічні особливості особистості, що є умовою успішного виконання тієї чи іншої діяльності.

Умови формування професійних здібностей:

- теоретичний і практичний досвід, знання;

- фізична і розумова активність, пов'язана із виконанням контрольних завдань, залученням до різних видів ігор, навчання, практичної діяльності;
- спостережливість, хороша пам'ять, добра уява.

Професійні вміння – це здатність фахівця продуктивно, якісно і у відповідний час виконувати роботу, це готовність до свідомих, послідовних, вправно виконаних і точних дій.

Професійні навички – це дії, які людина настільки засвоїла у процесі теоретичного і практичного навчання, що починає здійснювати їх (більш-менш) автоматично.

Професійний досвід – це сукупність практично засвоєних знань, фахових умінь та навиків, заснована на пережитому, випробуваному, життєва мудрість.

Зважаючи на те, що компетентність передбачає спроможність особистості сприймати та відповідати на індивідуальні та соціальні проблеми, комплекс фахових завдань, володіння сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями та здатність до самонавчання, пропонуємо наступну структурну схему формування професійної компетентності майбутнього фахівця:

Компетентісна модель випускника, тобто опис набору компетенцій якими повинен володіти випускник, до виконання яких функцій він має бути підготовлений і якою повинна бути ступінь його підготовленості, представлена в освітньо-кваліфікаційних характеристиках галузевих стандартів вищої освіти з кожної спеціальності.

За спеціальністю 181 «Харчові технології» основним у підготовці фахівця насамперед слід вважати формування таких його ключових компетенцій:

- компетенція в галузі рідної мови
- компетенція в галузі іноземних мов
- навчальна компетенція
- фахова компетенція (професійна)
- компетенція підприємства
- комп'ютерна компетенція
- міжособистісна, культурна, соціальна та громадська компетенція.

Динамічне нарощення, швидка зміна знань, технологій, інформації зумовлює те, що із засвоєнням базових знань перед сучасною освітою дедалі більше постає завдання навчити вчитися, виробити потребу в навчанні у продовж усього життя. Тобто, постає завдання змінити функції навчального процесу та змінити традиційне репродуктивне навчання творчо-дієвим, яке повинно сприяти не тільки оволодінню знаннями, уміннями та навичками, а і особистісному розвитку студентської молоді, формуванню системи соціокультурних потреб, самоактуалізації та самореалізації особистості.

В цьому плані першочерговими визначено:

1. Формування нового змісту освіти.
2. Впровадження в навчальний процес нових педагогічних технологій та методик.
3. Залучення підприємств до підготовки фахівців для забезпечення потреби в кваліфікованих знаннях, навичках, компетенціях, а також вирішення проблеми працевлаштування випускників.
4. Формування у студента професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал.

Для сучасного навчального процесу характерним є те, що сьогодні важливо не стільки те, що випускник знає і навіть вміє застосовувати, а те, як він володіє прийомами пізнання світу, здібностями і вмінням здобувати нові знання та використовувати їх як засіб існування в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Майковська В. І. Модель конкурентоспроможного фахівця як результат урахування вимог щодо якості й ефективності його професійної підготовки. Наукові записки кафедри педагогіки. 2013. Вип. 31. С. 132–137
2. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 4-є видання, доповнене. 2003. 615 с.
3. Ничкало Н.Г. Філософія сучасної освіти. Педагогіка і психологія. 1996. № 4. С. 49-57.

ЗАТРЕБУВАНІ НАВИЧКИ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ МАЙБУТНЬОГО

Бобкова Олена Іванівна,

методистка

Красноградського педагогічного

фахового коледжу

КЗ «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія»

Харківської обласної ради

м. Красноград

Глобальні зміни у житті суспільства впливають на спосіб життя, мислення, спілкування, визначення цінностей, прогнозування майбутнього кожної людини. Складно сьогодні передбачити престижні професії наступних десятиліть, необхідні особистісні якості та професійні уміння. Підготувати людину до успішного дорослого життя можна лише за умови сформованих умінь швидкої адаптації до змін.

Пріоритетності набувають гнучкі навички особистості – особливі уміння, що покращують соціальну комунікацію і не стосуються певного фахового напрямку діяльності. Ступінь прояву умінь (комунікабельності, схильності до командної роботи, здатності діяти у форс-мажорних умовах) часто залежить від особливостей характеру, темпераменту особистості, власного налаштування на їх розвиток.

Всебічно розвинена сучасна особистість повинна мати цілий набір інтелектів: IQ (академічний інтелект), EI (емоційний інтелект), DQ (цифровий інтелект), SI (соціальний інтелект).

Найпопулярнішим на сьогодні є емоційний інтелект. Часто EI називають навичкою, яка базується на емпатійних здібностях і допомагає відчувати емоції співрозмовників.

Складові емоційного інтелекту:

- сприйняття (здатність розпізнавати власні емоції);

- розуміння (уміння визначати причини появи певної емоції у себе та інших);
- управління (вміння стримувати емоції, пробуджувати і спрямовувати свої та чужі почуття на досягнення цілей);
- використання (пробудження креативності для стимулювання мислення, налаштування на роботу).

Фахівці з розвиненим почуттям емпатії – хороші колеги, партнери. Вони стресостійкі, адаптивні і не мають проблем в організації комунікації, тому сучасні успішні компанії вимагають від співробітників наявність емоційного інтелекту. Такий інтелект можна і потрібно розвивати з наймолодшого віку.

Соціальний інтелект (SI) – це здібності людини, які визначають успіх у взаємодії з іншими людьми (на роботі, у громадському житті, в соціальних мережах, у команді під час роботи над спільними проектами тощо).

Важливу роль для фахівця грає і академічний інтелект (IQ). Кажуть, що IQ дає людині роботу, а EI – кар'єру. Результати досліджень показують, що ті фахівці, які добре володіють соціальними навичками, досягають кращих результатів та успіху як в житті загалом, так і в кар'єрі зокрема.

Кращі ідеї завжди приходять у тих, хто здатний слухати. Навички емпатичного слухання дозволяють зрозуміти співрозмовника як серцем, так і розумом, при цьому не втрачати свою позицію. Спільне рішення можна знайти, коли обидві сторони розуміють один одного.

Коли головним критерієм роботи стають відносини між людьми, згуртованість колективу, єдність ідей у команді, то спільні рішення більш ефективні. Синергія (процес формування творчої команди, стан згуртованості) має переваги і здатна проявити переваги в найскладніших, критичних ситуаціях.

Проблема пріоритизації в освіті пов'язана зі збільшенням інформації, освітнього контенту для здобувачів освіти, важливістю виокремлення найголовнішого для опрацювання чи засвоєння. Пріоритет (від лат. *prior* – старший) – переважне, провідне значення чогось, перевага, першість у чомусь.

Пріоритет дій визначає порядок їх виконання у часі. Основна мета – зрозуміти рівень важливості, зуміти наділити події, завдання особливими властивостями (терміновість, важливість тощо).

Фахівець, який прагне досягти успіху, повинен управляти часом, концентрувати увагу на головних проблемах, термінових завданнях. Важливо підтримувати рівновагу між бажаним результатом і наявними ресурсами, реально оцінювати ресурси.

Однією з необхідних навичок успішної людини можна вважати проактивність, з якою пов'язана сфера впливу.

Проактивність – свобода вибору людини. Кожен здатен зробити вибір і нести відповідальність за свої вчинки, не реагуючи на вплив зовнішніх чинників. Бути проактивним – значить усвідомити свої цінності та цілі, у різних умовах і обставинах діяти згідно зі своїми життєвими принципами. Успішним стає фахівець, який розуміє, що зміни у внутрішньому світі ведуть до змін у зовнішньому світі, він не чекає на чийсь рішення, а сам вирішує проблеми, проявляє ініціативу та завзятість [2].

За сучасних умов розвитку освіти, коли актуалізується формування творчої особистості, здатної самостійно, продуктивно мислити та знаходити ефективні рішення у нестандартних ситуаціях, неабиякої популярності набуває латеральне мислення. Таке мислення характеризується відходом від фіксованих стереотипів, доказів, орієнтацію на внесення змін та генерування нових ідей [1]. Як правило, процес пошуку нової ідеї проходить у три кроки: чітка постановка проблеми з алгоритмом подолання труднощів; розрив шаблонного рішення з новою пропозицією; пояснення і доказ ефективності запропонованого нестандартного підходу.

Навичку латерального мислення потрібно розвивати. Робити це варто якомога раніше, коли з'являється можливість і потреба вільно висловлювати думку, мислити і обговорювати власні ідеї, виявляти індивідуальність. Здобути знання, які не цікавлять дитину чи дорослого, складно. Тому важливо мати вміння пробуджувати у собі інтерес, підтримувати його. Навичка навчання із

захопленістю перетворює робочий процес в успішну справу, додаткове джерело енергії.

Напруженість, тривожність останнім часом стали чи не найкритичнішою проблемою фахівців. У час пандемії особливо цінними стали навички збереження балансу, благополуччя, керування тривогою, стресостійкість. Критично важливо фахівцеві уміти зберігати спокій, справлятися з тривогою, підвищувати усвідомленість.

При побудові віддаленої роботи краще організувати комфортне робоче місце, створювати зручні правила у віртуальному робочому просторі; використовувати нові технології, щоб навчитися справлятися зі стресовими ситуаціями; заохочувати комфортну для всіх взаємодію з колегами; вбудовувати критерії балансу і благополуччя в організаційні процеси: робочий розклад, оцінку продуктивності, способи визнання.

Здатність бачити те, чого ще немає, є особливо важливою у час, коли більшість рутинних операцій стають автоматизованими, і від фахівця все більше вимагається вміння мислити нестандартно і створювати новий продукт, відповідний сучасним вимогам.

Люди майбутнього – генератори нових ідей, креативні, ініціативні; вони можуть працювати завжди, скрізь і з усіма, для них немає вікових обмежень; вони не лякаються перешкод і поразок, здатні застосовувати знання і досвід у різних соціальних і організаційних конфігураціях.

При правильному підході педагогам нескладно розвивати креативність у здобувачів освіти, для яких характерні бурлива уява, бажання проявити себе. Відкриваючи простір свободи і можливостей, педагоги формують інтелектуальний потенціал України – обдаровану молодь, успішних фахівців.

Список використаних джерел

1. Демченко В. Розвиток латерального мислення у здобувачів освіти як важливої складової креативного мислення. URL: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-104-4-3-6> (дата звернення: 21.02.2022).

2. ТОП-10 навичок 2025 року. URL: <https://osvitoria.media/news/svitovyj-ekonomichnyj-forum-nazvav-top-10-navychok-majbutnogo/> (дата звернення: 21.02.2022).

РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

Боцула Наталія Павлівна,
викладач-методист,
спеціаліст вищої категорії
Гадяцького фахового коледжу
культури і мистецтв
ім. І. П. Котляревського
м. Гадяч, Полтавська область

Сьогодні основним завданням змісту освіти – є підготовка компетентних, конкурентоспроможних фахівців для різних галузей суспільного життя, які б не тільки володіли певними знаннями і навичками, а й вміли їх творчо застосовувати у нестандартних ситуаціях.

Фахова передвища освіта у сфері культури і мистецтва повинна формувати менеджера соціокультурної діяльності та викладача образотворчого мистецтва і хореографічних дисциплін не тільки справжнім знавцем своєї справи, а й творчою особистістю.

Навчальний процес фахового коледжу культури і мистецтв спрямований на розвиток загальних, спеціальних (музичних, хореографічних, художніх та ін.) здібностей кожного студента, формування його пізнавальних особливостей та інтересів, створення сприятливих психологічних умов для співпраці того, хто навчає, і того, хто вчиться.

На мою думку, одне з найважливіших завдань викладачів: перетворити студента з об'єкта навчального впливу на суб'єкта активного творчого процесу. Адже сама специфіка такого навчального закладу, як Гадяцький

фаховий коледж культури і мистецтв ім. І. П. Котляревського, сприяє розвитку творчих здібностей особистості. Для реалізації поставленої мети кожен викладач постійно веде пошук ефективних форм і методів навчання, удосконалює програми і навчальні плани, розробляє нові навчальні методики.

За таких умов великого значення набуває також психолого-педагогічна підготовка студентів. Саме знання з «Вікової психології», «Основ педагогіки» та «Основ комунікативного менеджменту» дають змогу кожному здобувачу освіти зорієнтуватися у особливостях людської психіки, знайти індивідуальний підхід до кожного, з ким доводиться мати справу.

Вивчаючи дисципліну «Вікова психологія», студенти мають змогу детально розглянути не тільки особливості психічного, а й розвитку дітей, починаючи з раннього дитинства і закінчуючи старшою юністю. Важливість такого підходу до вивчення дисципліни полягає у тому, що акцентується увага на сенситивні, кризові періоди, а також психічні новоутворення, соціальну ситуацію та провідну діяльність, що в свою чергу, з моєї точки зору, дасть змогу реалізувати студентам свої знання у практичній діяльності.

На цьому етапі важливим завданням викладача – є організація ефективної роботи студентів, в основі якої активний процес слухання, розуміння, осмислення матеріалу для того, щоб у майбутньому реалізувати його у професійній діяльності.

Крім того, знання особливостей різних вікових періодів допоможе у майбутній творчим працівникам правильно вибирати форми, методи, прийоми і засоби навчання та виховання, дасть змогу плідно працювати з різними віковими та соціальними категоріями.

Важливість дисциплін психолого-педагогічного циклу пояснюється ще й тим, що одержані знання доповнюють професійну компетентність майбутнього фахівця, допомагають краще орієнтуватися в навколишньому середовищі, сприяють встановленню сприятливої психологічної атмосфери в колективі, дають змогу обирати правильну лінію поведінки в тих чи інших виробничих ситуаціях, долати труднощі та перешкоди на шляху до поставленої мети.

Успішність у сфері професійної діяльності, міжособистісних зв'язків значною мірою залежить не тільки від рівня психологічних знань, а й від

психологічної культури. Тому одне з пріоритетних завдань полягає у тому, щоб сформувати особистість, здатну самостійно регулювати свої внутрішні психічні і зовнішні фізичні дії, а також оптимально будувати взаємодію з іншими людьми і продуктивно реалізовувати свої потенціали та здібності у творчому самовираженні. Все це формується в процесі життя і, перш за все, в діяльності та спілкуванні. Саме на це й розраховані психолого-педагогічні дисципліни, які певною мірою вчать майбутніх фахівців психологічній компетентності, що в свою чергу визначає важливість завдання формування психологічної культури, насамперед, у системі освіти.

Проте всі ці чинники спрацюють лише у тому випадку, якщо в студентів сформується чітке позитивне ставлення до учіння в цілому і до кожної дисципліни зокрема, коли вони усвідомлять важливість справи, якою займаються.

Варто пам'ятати, що соціальний статус працівника культури залежить не тільки від того, що він знає, але й від того, що він уміє. Бо від професійної компетентності, моральної і громадської позиції сьогоденного студента багато в чому залежатиме, яким буде наше суспільство в майбутньому. І тому, саме наші фахівці повинні відповідати жорстким вимогам сучасного ринку праці, який вимагає не тільки теоретичних знань, а й практичного досвіду роботи, навичок з обраного фаху. Тому викладання психолого-педагогічних дисципліни в нашому закладі спрямоване, першочергово, на забезпечення гнучкої підготовки спеціалістів, здатних оперативно вирішувати професійні завдання будь якої складності, на спроможність налагоджувати взаємодію, співпрацювати з різними категоріями людей, бути певною мірою успішними фасилітаторами. Адже тільки творчий настрій, велике бажання, ґрунтовні знання і постійний пошук спряють формуванню професійної компетентності фахівця у сфері культури і мистецтва. Саме вони пробуджують у нього справжню свідомість і творчу активність, прагнення до саморозвитку та самореалізації.

Список використаних джерел

1. Артюшина М. Вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу як чинник формування професійної культури студентів. Розвиток професійної

культури майбутніх фахівців: виклики. досвід, стратегії і перспективи / збірник Матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ-Ірпінь, 23 травня 2019 р.) / за заг. ред. О.А. Пілевич, Л.М. Петренко; Ірпінський державний коледж економіки та права. С. 40-44.

2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.

3. Державна національна програма «Освіта» - Україна XXI століття. К.: Райдуга, 1994. 61 с.

4. Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.

5. Мацко Л. А., Прищак М. Д., Годлевська В. Г. Основи психології та педагогіки : навчальний посібник для студ. заочної форми навчання. Вінниця, 2009. 163 с.

6. Солдатенко О. І. Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності до організації дозвілля учнів старших класів. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка / гол. ред. М. О. Носко. Чернігів : ЧНПУ, 2017. Вип. 149. С. 224-227.

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ

Водяник Яна Анатоліївна,
методист
Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Черкаській області
м. Черкаси

Поняття «середовище» нерозривно пов'язане з терміном «простір». У філософському розумінні, *середовище* – це сукупність суспільних,

матеріальних і духовних умов, які є основою існування, формування й діяльності людини. *Простір* у словниках тлумачиться як категорія філософії, що виражає співіснування й відособленість речей одна від одної, їх протяжність, порядок, розміщення відносно одна одної.

Згідно філософського тлумачення, *загальний об'єктний простір* – форма існування матеріальних об'єктів і процесів. Це необмежений, неосяжний і до кінця незбагнений предметний простір об'єктивного (реального) світу – загальний об'єктний простір, будову якого формує практично незчисленна множина створених природою й людиною об'єктів і відношень між ними. *Глобальний освітній простір* – цілісна скінченна множина об'єктів та їхніх відношень, що входять до складу загального об'єктного простору і виділені з нього за ознакою належності цієї множини об'єктів та відношень до реалізації цілей освіти (глобальний освітній простір, включаючи систему освіти, входить до складу загального об'єктного простору).

У складі глобального освітнього простору виділяють *єдиний простір системи освіти*, до якого як складник входить *освітній простір закладу освіти*.

Під *середовищем* узвичаєно розуміють реальну дійсність, в умовах якої відбувається розвиток людини. *Соціальне середовище* має такі загальні характеристики, як: суспільний лад, система виробничих відносин, матеріальні умови життя. Як вид соціального середовища виокремлюють *освітнє (навчальне) середовище* – сукупність умов, при яких розгортається освітній процес і з якими ступають у взаємодію суб'єкти цього процесу. За визначенням В. Бикова, навчальне середовище закладу освіти – підсистема педагогічної системи – штучно і цілеспрямовано побудований в закладі освіти суттєвий навколишній простір (що не включає самого здобувача освіти), в якому здійснюється навчально-виховний процес та створені необхідні й достатні для його учасників умови щодо ефективного і безпечного досягнення цілей навчання і виховання.

Тлумачення термінів «*інформаційно-освітній простір*» і «*інформаційно-освітнє середовище*» мають базуватися на системному підході: відповідно до принципу загальності систем (передбачає, що в якості систем можуть розглядатися всі без винятку об'єкти і процеси об'єктивного світу), всі об'єкти, що входять до складу простору й середовища, як і сам простір та середовище, що є системами [1].

Проектування і створення інформаційно-освітнього середовища здійснюється в умовах цілісного педагогічного процесу. Сучасний педагогічний процес закладу професійної (професійно-технічної) освіти слід розглядати як систему, в якій сукупність пов'язаних елементів взаємодіють між собою й утворюють певну цілісність. В «Українському педагогічному словнику» С. Гончаренко визначає педагогічний процес як цілеспрямовану, свідомо організовану, динамічну взаємодію вихователів та вихованців, у процесі якої вирішуються суспільно необхідні завдання освіти й гармонійного виховання здобувачів освіти.

Варто погодитися з тим, що педагогічний процес закладу професійної (професійно-технічної) освіти динамічний і перманентний, його розвиток йде циклічно. Водночас, можна відмітити деяку консервативність педагогічного процесу: вкрай важко побороти його інерцію інноваційною технологією, новою моделлю освітнього стандарту чи навіть вивести з рівноваги загальновизнаними ідеями впровадження компетентнісної парадигми. Відповіддю на це є усталена, роками збалансована, інертна педагогічна система, змінити яку дуже непросто.

У структурі педагогічного процесу виділяють мету (для чого здійснюється педагогічний процес); діяльність педагога (хто організовує педагогічний процес); діяльність здобувача освіти (хто є об'єктом педагогічного процесу); зміст; методи навчання і виховання; засоби навчання і виховання (за допомогою яких предметів середовища чи предметних ситуацій маємо здійснювати педагогічну взаємодію); контроль результатів у поєднанні із самоконтролем (обов'язковий елемент будь-якої діяльності).

Таким чином, педагогічний процес є не механічним поєднанням процесів виховання, навчання, розвитку, а новою якісною взаємодією, у якій всі складові процеси підпорядковуються єдиній меті. Складна діалектика відносин усередині педагогічного процесу полягає в єдності й самостійності процесів, що його утворюють; у цілісності й супідрядності підсистем, що входять до нього; в наявності загального і збереженні специфічного.

Однак поки що відсутня термінологічна єдність учених щодо визначення поняття «інформаційно-освітнє середовище» (ІОС). Не вдаючись до детального аналізу, відзначимо, що вчені тлумачать інформаційно-освітнє середовище: то як сукупність технічних і програмних засобів зберігання; опрацювання й передання інформації, то як комплекс умов реалізації ІКТ в навчальному процесі, то як педагогічну систему (або підсистему педагогічної системи) [2].

Отже, на цьому етапі розгляду педагогічного процесу як системи можна зробити такі узагальнення:

- у конкретному закладі професійної (професійно-технічної) освіти функціонує, з певним рівнем успішності, педагогічна система підготовки кваліфікованих робітників (вона може бути означена як «освітній процес»). Вказана педагогічна система функціонувала й тоді, коли в закладах професійної (професійно-технічної) освіти було мало комп'ютерів, електронних посібників, інших електронних навчальних матеріалів; у структурі наявної (вказаної) педагогічної системи узвичасно виокремлюють такі підсистеми: мети підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, педагогічної діяльності викладача, навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, методів навчання, форм навчання, змісту навчання, засобів навчання форм контролю навчальних досягнень здобувачів освіти;

- застосування інформаційних ресурсів – способів отримання, опрацювання, використання, створення інформації в цілісному системному вигляді суттєво інтенсифікує освітній процес, від чого функціонування педагогічної системи стає ефективнішим;

- виникає запитання: яким чином змінюється результат функціонування узвичаєної педагогічної системи, що сприяє інтенсифікації й ефективності самого процесу оволодіння знаннями?

Відповідь можлива така: із введенням до структури педагогічної системи такого складника, який істотно змінює функціонування усіх підсистем, міняються способи оволодіння інформацією за рахунок миттєвого доступу до баз даних, форми навчальної роботи стають більш інтерактивними, а зміст навчання – сучасним, новітнім; засоби – такими, що максимально сприяють оволодінню здобувачами освіти всіма сторонами-характеристиками навчальних об'єктів.

Таким чином, під інформаційно-освітнім середовищем закладу професійної (професійно-технічної) освіти потрібно розуміти цілеспрямовано побудовану інноваційну педагогічну систему в освітній діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти створену на основі сучасних педагогічних, інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій, методів й інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів з інформаційно-ресурсним забезпеченням, призначену для адаптації сучасного навчально-виховного процесу до умов інформаційного суспільства.

За успішної модернізації складових, інформаційно-освітнє середовище як підструктура педагогічного процесу трансформується у педагогічну систему з оновленими на засадах інформаційно-комунікаційних технологій підсистемами [3].

Украй важливо змінити існуючу думку педагогічної громадськості про те, що інформаційно-освітнє середовище – це, насамперед, технічні і програмні засоби, а проблема його створення розв'язується з постачанням комп'ютерної техніки до закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Для ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні необхідно, щонайперше, забезпечити інтелектуальну складову інформаційно-освітнього середовища: в закладі освіти мають бути мережні координатори-програмісти, які здійснюють управління процесами

інформатизації; педагогічні працівники мають ґрунтовно володіти знаннями прийомів роботи з новою комп'ютерною технікою й уміннями ефективно використовувати ці знання для розв'язання педагогічних завдань; інформаційна культура здобувачів освіти має бути на рівні, що дає їм змогу заглибитися у предметне середовище, проводити експерименти, моделювати, проектувати, здійснювати інформаційний пошук.

Отже, враховуючи значний кадровий дефіцит мережних координаторів-програмістів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, для забезпечення інтелектуальної складової ІОС необхідно ефективно використовувати освітні «хмарні» ресурси, наприклад Google, які успішно застосовують у педагогічній роботі педагоги з високим рівнем інформаційної культури. У технологічній складовій ІОС важливе місце займає інформаційно-комунікативна технологія – «академічна хмара», яка, за визначенням О Глазунової, побудована на основних засадах «хмарних технологій» та спрямована на надання освітніх послуг на базі закладів освіти.

Визначаємо *інформаційно-освітнє середовище* як педагогічну систему, що об'єднує в собі електронний campus закладу освіти, засоби управління навчальним процесом, педагогічні технології та забезпечує формування інтелектуально—розвиненої, соціально-значущої, творчої особистості, яка володіє необхідним рівнем професійних знань, умінь і навичок для успішного життя і майбутньої професійної діяльності в інформаційному суспільстві.

Структура навчального середовища визначає його внутрішню організацію, взаємозв'язок і взаємозалежність між елементами. Елементи (об'єкти, складові) навчального середовища (НС) є, з одного боку, його атрибутами чи аспектами розгляду, що визначають змістовну та матеріальну наповненість НС, а з другого – ресурсами НС, що включаються в діяльність учасників навчально-виховного процесу, набуваючи при цьому ознак засобів навчання та виховання.

Таким чином, до істотних видових функцій інформаційно-освітнього середовища як підсистеми освітнього процесу належать ті, що:

1. Забезпечують відкритість системи підготовки кваліфікованих робітників через модернізацію та інформатизацію її підсистем.

2. Виконують специфічні функції (інформаційну; інтерактивну; комунікаційну; координувальну; розвивальну; культуро формувальну; професійно-орієнтовану).

3. Структурно включають змістову (інформаційні; навчальні; методичні ресурси), технологічну (інструменти, засоби ІТ-діяльності і комунікацій) та організаційну (організаційні структури) складові.

Взявши за основу обґрунтовані родо-видові істотні ознаки феномену, інформаційно-освітнє середовище визначаємо в такій редакції: інформаційно-освітнє середовище закладу професійної (професійно-технічної) освіти – це штучно і цілеспрямовано спроектована підсистема освітнього процесу, яка структурно включає змістову (інформаційні, навчальні, методичні ресурси), технологічну (інструменти, засоби ІТ-діяльності і комунікацій), організаційну (організаційні підрозділи) складові та згодом забезпечує відкритість системи підготовки кваліфікованих робітників завдяки об'єднанню учасників педагогічного процесу засобами ІКТ для виконання інформаційно, інтерактивної, комунікаційної, навчальної та інших функцій.

Список використаних джерел

1. Ляшенко С. В. Студія «перспектива»: модель інформаційно-освітнього середовища на базі Інтернет-орієнтованих технологічних рішень. URL: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/node6.htm> (дата звернення 05.04.2022).

2. Кух А. М., Кух О. М. Технічне забезпечення сучасного освітнього середовища : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : К-ПДУ, 2005. 130 с.

3. Кух А. М. Умови функціонування освітнього середовища / А.М. Кух // Наукові записки : зб. наук. статей НПУ ім. М.П. Драгоманова. К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. Вип. LIII(53). С.171-178.

ВЧИМОСЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Войналович Олена Валеріївна,
викладач фізичного виховання,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Коростишівського педагогічного фахового
коледжу ім. І.Я.Франка Житомирської обласної ради
м. Коростишів

*Я сподіваюсь, що завжди матиму достатньо твердості
і доброчесності, щоб відстояти те, що я вважаю
найбажанішим зі всіх звань - репутацію чесної людини
Дж. Вашингтон*

Доброчесність є необхідною й важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти. Розуміння сучасного стану справ в українській школі – необхідна передумова для формування дієвого «рецепту академічної доброчесності» для школярів. *Це те, на що націлена НУШ.*

Ст. 42 Закону України «Про освіту» визначає академічну доброчесність як «сукупність етичних принципів та визначених їх закономірностей, які мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання» і наголошує на необхідності створення атмосфери академічної доброчесності в кожному освітньому закладі, що дозволяє зрозуміти всіма учасниками освітнього процесу сутності академічної доброчесності та необхідність дотримання її принципів [1].

Науковою школою таких вчених В. Г. Ареф'євим, Г. А. Єдинак, М. О. Булатовою, В. М. Єрмоловою, О. В. Завальнюк розроблено фундаментальні, теоретико-методологічні засади доброчесності.

Наявні проблеми чесності, гідності та морального самовиховання спортсменів у сучасному спорті та їх вплив на розвиток спортивних досягнень досліджували такі науковці, як Л. В. Волков, А. А. Тер-Ованесян, В. І. Столяров, М. Я. Сараф, А. О. Тіняков, В. П. Філін і багато інших.

Як зазначають Ю. Долинний, С. Черненко, О. Олійник, фізична культура і спорт можуть і повинні взяти на себе частково функції протистояння

негативним соціальним впливам на молодь. А це, своєю чергою, вимагає переосмислення всієї методології використання фізичної культури і спорту в роботі з молоддю. Насамперед має змінитися ставлення до тих, хто навчається, перетворення їх з «об'єкта фізичного розвитку і підготовки» у «суб'єкт саморозвитку», а це можливо тільки за умов орієнтації фізичної культури на цінності й інтереси сучасної молоді [2].

Нове покоління не народжується – його треба виховувати. І це неможливо зробити без власного прикладу. *Доброчесність – це про готовність узяти на себе відповідальність за те, що ти робиш. Доброчесність – це про справжність, правду, довіру, відповідальність, повагу. Якщо ти вчитель, то відповідаєш за дітей, за їхнє майбутнє.*

У контексті Концепції «Нової української школи» (2016 р.) школа має навчити дітей використовувати знання і вміння, отримані в процесі навчання, для вирішення повсякденних проблем і життєвих ситуацій, що відповідає Державному стандарту базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 р.), тому заняття фізичною культурою повинні увійти до звички учня. Рух, змагання, самоствердження – природна суть фізичної культури і спорту [3].

Дуже важливо з дитинства формувати почуття відповідальності, спортивної честі, обов'язку, створювати ситуацію успіху для кожної дитини, зміцнювати мотивацію досягнення, але при цьому розкривати дітям цілісно-значеннєві аспекти спортивних перемог, роль фізичної культури в удосконалюванні особистості й соціуму.

Виховання академічної доброчесності, як і будь-якої моральної цінності, відбувається поступово і, як уже наголошувалося, не лише на конкретних уроках, і не лише у стінах школи.

Спорт – специфічна царина людського буття, де поняття «чесно» - «нечесно» унаочнюються особливо виразно. Саме тому заняття з фізичної культури – це можливість вчителів продемонструвати учням на практиці залежність між дотриманням певних правил кінцевим результатом.

Основні принципи академічної доброчесності:

- старанність, самостійність у навчанні;

- відповідальність за власні вчинки і чесне здобуття оцінок;
- толерування думок інших, взаємоповага та підтримка;
- гідна та моральна поведінка під час навчального процесу та поза ним.

Під час проведення уроків фізичної культури пропонується такі напрями вивчення доброчесності:

1. Популяризація: а) принципів чесної гри; б) засад олімпізму; в) біографій видатних українських і зарубіжних спортсменів.

2. Ознайомлення школярів із фактами, коли спортсменів позбавляли звань і нагород через виявлені випадки не доброчесної поведінки.

Академічна доброчесність — поняття, що базується на 6 простих та зрозумілих цінностях: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та відвага. Повага до власної думки починається з поваги до думок інших, а повага до власного тексту – з поваги до чужих.

Чесність – найважливіша умова успішного навчання. Чесність у навчанні та викладанні є базовою умовою побудови довіри між усіма, причетними до освітнього процесу. Відвага ж є здатністю чинити доброчесно всупереч страху чи тиску та вимагати від себе того ж, чого очікуєте отримати від інших. Ці постулати є основою чесного функціонування спільноти довіри, взаємоповаги та честі.

Методика формування моральної свідомості і поведінки повинна бути звернена до духовної суті учнів. Сам зміст навчально-рухової діяльності включає ситуації, які можна використовувати для виховання почуття поваги до слабкого, почуття обов'язку і відданості, почуття відповідальності, власної гідності, гордості, совісті, сором'язливості.

Добре відоме значення у виховній роботі яскравого морального прикладу. Тут важливий і власний приклад вихователя, і приклади високого прояву моральних і вольових якостей кращих спортсменів на змаганнях, у творчій праці та побуті. На жаль, у фізкультурно-спортивній діяльності немало протилежних прикладів і фактів неетичної поведінки, розв'язаності, грубощів та ін. Обов'язок учителя – використовувати їх як фактор виховного впливу. Вирішальною умовою успіху при цьому є формування єдиної творчої етичної позиції в колективі при оцінці конкретних форм поведінки. Це накладає на спортивних педагогів додаткову відповідальність за своє моральне обличчя та етичну бездоганність вчинків.

Виконання різних фізичних вправ сприяє формуванню рішучості й сміливості учнів. Ці якості необхідні кожній людині й особливо важливі для юних спортсменів, які завжди повинні бути готові до вчинку, прийняття непростого рішення. У зв'язку із цим доцільно застосовувати метод поступового ускладнення завдань, забезпечуючи наростання ступеня труднощів виконуваних завдань з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей і рівня підготовленості учнів і на основі наступності в освоєнні рухових дій. Водночас ускладнення вправ забезпечує подолання страху, невіри в себе, сприяє виявленню учнями власних прихованих можливостей.

На уроках фізичної культури при організації ігор велику увагу потрібно приділяти вихованню цілеспрямованості й наполегливості учнів. Ці якості проявляються в здатності людини усвідомлено ставити мету, визначати найближчі завдання й методи їх досягнення, у прагненні до нових перемог, нових вершин у житті й спорті.

Обов'язки вчителя як вихователя полягають не тільки у проведенні етичних бесід, але й у створенні особливих ситуацій, коли учням необхідно самостійно обрати певний вчинок. Наприклад, під час проведення естафети оббіганням предметів на підлогу кладуть маленькі кубики, через які легко перейти у разі виникнення бажання «зрізати» поворот. Таким чином, перед учнями виникає вибір – правильно вести спортивну боротьбу або отримати переваги за рахунок порушення умов змагань [4].

Доведено, що принципи доброчесності є безцінним символічним капіталом освітніх закладів, які необхідні сучасному суспільству.

У цей надзвичайно важкий, але насправді історичний для долі нашої країни час, знаючи теперішній світ, іноді жорстоке суспільство, важко залишитись доброчесною людиною. Доброчесна людина завжди буде вирішувати проблеми по совісті, а тому можна сказати, що дане поняття є глибоко моральним. Людина, яка володіє даною чеснотою, завжди буде робити свої вчинки відповідно до норм моралі.

Педагог на уроках фізичної культури повинен прагнути допомогти кожному учню реалізувати свій потенціал як гідного та ефективного члена

суспільства; стимулювати дослідницький дух, здобуття знань та продуману постановку гідних цілей.

Нова українська школа, вивчаючи аспекти академічної доброчесності, повинна більше уваги приділяти для вирішення повсякденних проблем і життєвих ситуацій.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII зі змінами. URL: <https://cutt.ly/RFNqg1r> (дата звернення 03.04.2019).

2. Долинний Ю. О. Духовність у спорті вищих досягнень. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2005. № 10. С. 212–214.

3. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 01.07.2019 р. № 1/11-5966.

4. Ареф'єв В. Г., Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): навчальний посібник для студентів навчальних закладів II – IV рівнів акредитації. 3-є вид. перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2007. 248 с.

СТУДЕНТСЬКИЙ БІНАРНИЙ ПРОЄКТ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ (НА ПРИКЛАДІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ)

Воробйова Марія Вікторівна,

викладач математики

Юдіна Аліна Валентинівна,

викладач спецдисциплін

КЗ «Мелітопольський фаховий коледж
культури і мистецтв» Запорізької обласної ради
м. Мелітополь

Проектне навчання дедалі більше набирає обертів, оскільки є дуже ефективним і актуальним підходом до викладання та навчання. Численні

дослідження вказують на те, що після його успішного впровадження у студентів покращується мотивація до навчання та підвищується рівень досягнень. Такий формат навчання передбачає залучення здобувачів освіти до систематизації та набування знань, створення власних продуктів. Він розвиває навички критичного мислення, співпраці, спілкування, міркування, синтезу та стійкості в умовах обмеженого часу та визначеної мети.

Бінарний студентський проект «Математична музика та музична математика» був реалізований викладачами соціально-гуманітарної комісії та фортепіано для студентів спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності». Студенти отримали завдання з'ясувати історичні передумови зв'язку математики і музики; описати математичні знання, що використовуються у музичній теорії; знайти математичні закономірності у творах видатних композиторів. Результати своїх досліджень студенти представили у формі проектів.

Фрагмент проекту «Музичні і математичні паралелі»

(виконала студентка 15 групи Дмитренко Ксенія)

В математиці, паралельними прямими є прямі на площині, які ніколи не зустрічаються; тобто це дві прямі на площині, які не перетинаються або не торкаються одна одної в жодній точці (рис.1).

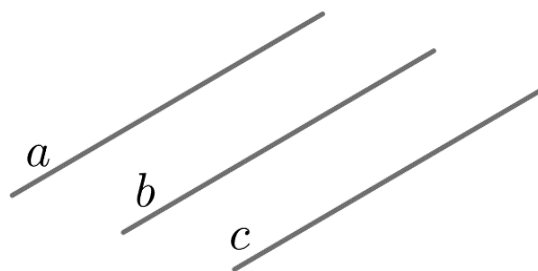


Рисунок 1 – Паралельні прямі на площині

Розширюючи це поняття, пряма і площина, або дві площини, у тривимірному Евклідовому просторі, що не мають спільних точок також називаються паралельними (рис.2). Однак, в тривимірному просторі дві прямі,

які не перетинаються, щоб їх вважали паралельними, повинні лежати в одній площині; в іншому випадку їх називають мимобіжними прямими.

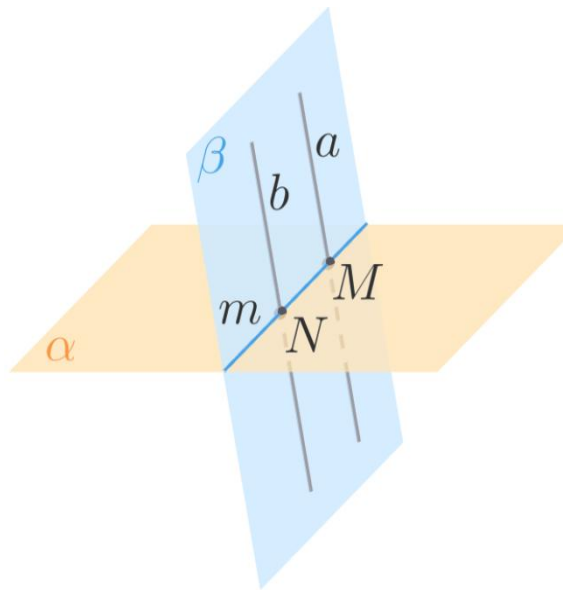


Рисунок 2 – Паралельні прямі у просторі

В музиці паралель перш за все – це нотний запис, а саме п'ять паралельних прямих, що формують нотний стан. Паралельні лінії можна побачити не тільки в нотах, а й у зовнішній формі деяких музичних інструментів: клавіатура фортепіано, струни домри, гітари, скрипки (рис.3).

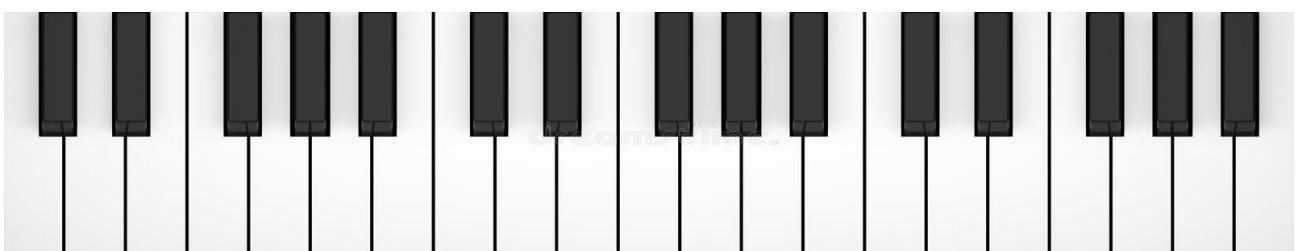


Рисунок 3 – Клавіатура фортепіано

Фрагмент проєкту «Логарифми у музиці»

(виконала студентка 16 групи Малиновська Алевтина)

Логарифмічна спіраль є траєкторією точки, яка рухається вздовж прямої, що рівномірно обертається, віддаляючись від полюса зі швидкістю,

пропорційною пройденій відстані. У логарифмічній спіралі куту повороту пропорційна не сама відстань від полюса до точки кривої, а логарифм цієї відстані. На малюнку видно, що ця спіраль перетинає усі прямі, що проходять через полюс під одним і тим же кутом (рис. 4).

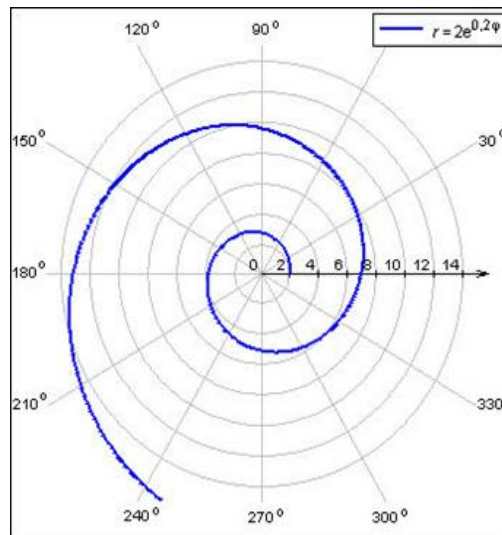


Рисунок 4 – Логарифмічна спіраль

На початку XVIII століття німецькі музиканти А. Веркмайстер і М. Нейгард привели до створення 12-звукового рівномірно темперованого ладу. У новому 12-ступенневому ладі октава стала складатися з 12 рівних півтонів. За допомогою цього коефіцієнта, можна записати частоту кожного звуку музичної гами. Логарифми відношення частот дуже точно співпадають з розподілом октави на інтервали, рівні $\frac{1}{12}$, які відповідають півтонам. Таким чином, два рівні півтони стали майже точно складати цілий тон. За допомогою 12-ступеневої шкали можна побудувати інтервали, які найбільш поширені в музиці (табл. 1).

Октава	$\frac{2}{1} \left(\log_2 \frac{2}{1} = 1 \right)$	Кварта	$\frac{4}{3} \left(\log_2 \frac{4}{3} \approx 0,417 \right)$
Септима	$\frac{15}{8} \left(\log_2 \frac{15}{8} \approx 0,907 \right)$	Терція	$\frac{5}{4} \left(\log_2 \frac{5}{4} \approx 0,323 \right)$
Секста	$\frac{5}{3} \left(\log_2 \frac{5}{3} \approx 0,736 \right)$	Секунда	$\frac{9}{8} \left(\log_2 \frac{9}{8} \approx 0,169 \right)$

Фрагмент проекту «Гармонічні коливання та музика»

(виконала студентка 25 групи Петрова Анастасія)

Звукові хвилі – це гармонічні коливання, що описується функцією синуса або косинуса, а частота – це характеристика цього коливання. Щоб записати закон гармонічних коливань математичним способом, використовуються наступні формули: $x(t) = A \sin(\omega t + f)$ та $x(t) = a \cos(\omega t + f)$ (рис.5).

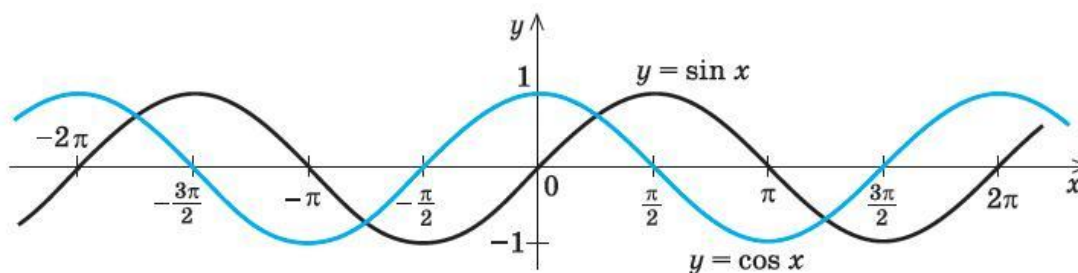


Рисунок 5 – Синусоїда і косинусоїда

Через x обчислюється змінна величина. Для часу використовується t .

Трактування інших постійних параметрів:

- A – амплітуда коливань (АК);
- ω – циклічна частота коливань (ЦЧК);
- $(\omega t + f)$ – повна фаза;
- f – початковий період.

У диференціальному вигляді рівняння гармонічних коливань записується наступним чином: $d^2x/dt^2 + \omega^2 x = 0$

Звукові хвилі – це гармонічні коливання, що описується функцією синуса або косинуса, а частота – це характеристика цього коливання. Вони періодичні, продовжуються безперервно, і переходять одне в одне (рис 6).

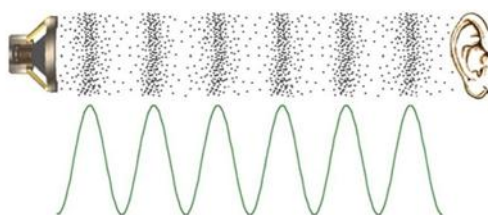


Рисунок 6 – Звукові хвилі

Ці коливання характеризуються висотою тону, гучністю і тембром. Коливання більшої частоти відповідають високому тону і навпаки, чим нижче частота, тим нижче тон.

Список використаних джерел

1. Василевська Л. С. Проектна діяльність методиста як засіб удосконалення професійної майстерності педагогів [Електронний ресурс] / Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzsp_2012_6_32.pdf (дата звернення 23.02.2022).

2. Хоружа Л. Проектна культура вчителя: етичний компонент. Шлях освіти. 2006. №4. С.11-15.

3. Національна освітня платформа «Всеосвіта»: веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua/library/navcalnij-proekt-muzika-matematicna-ci-matematika-muzicna-142887.html> (дата звернення 23.02.2022).

ЦІЛЬ ВПРОВАДЖЕННЯ (SOFT SKILLS) В ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Гагач Інна Леонідівна,
викладач спецдисциплін
Обозова Оксана Василівна,
майстер виробничого навчання
ДНЗ «Богуславський центр
професійно-технічної освіти»
м. Львів, Львівська область

Однією з найважливіших складових держави є висококваліфікований робітник який легко адаптується до різних умов праці та добре співпрацює в команді.

На сьогоднішній день мало автоматично виконувати завдання поставлені перед робітником, згідно застарілих шаблонів.

Сучасні роботодавці вважають soft skills суттєвим чинником під час прийняття рішень щодо найму на роботу. А дехто з них взагалі відстоює думку, що зазначені навички навіть більш цінні та значущі, ніж технічні.

Оскільки профтехосвіта ставить перед собою за мету підготувати висококваліфікованого робітника в сфері готельно-ресторанного господарства, адміністрація, викладачі, майстри виробничого навчання керуються в своїй роботі основами soft skills – це особисті характеристики, завдяки яким людина може успішно взаємодіяти в команді під час розв'язання будь-яких робочих питань.

Власне тому педагогічні працівники впроваджують в своїй роботі наступні характеристики та вміння:

- активне слухання (здатність уважно слухати, ставлячи допоміжні запитання, що дозволяють здобувачу освіти краще розкрити свій потенціал);

- вміння вести перемовини;

- невербальні елементи комунікації (вміння не тільки висловлювати думку розумно та стисло, але й застосовувати жести, міміку, поставу на підтвердження слів (це найбільш важливо при підготовці офіціантів та барменів));

- вміння переконувати;

- вміння презентувати та виступати публічно;

- storytelling (вміння розповідати);

- письмові навички (наприклад, вміння укладати звіти, вести бізнес-комунікацію);

- вміння критично мислити, а саме: аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та змінювати поведінку відповідно до середовища; важливою характеристикою сучасного працівника вважається емпатія, здатність відчувати, розуміти та аналізувати почуття та емоції інших людей;

➤ не на останньому місці емоційний інтелект, позитивне світосприйняття, бажання дізнатися нове, вміння розв'язувати проблеми творчо і нестандартно та прагнення до саморозвитку.

Викладачі та майстри повинні отримувати регулярний фідбек. Не боятися ініціювати зворотній зв'язок, навіть коли ніхто не пропонує тобі свою думку. Навичкам soft skills неможливо навчити, є тільки бажання навчитися та набути їх через власний досвід для цього створюються непрості робочі ситуації, відпрацювавши свої теоретичні знання на уроках виробничого навчання та на виробничій практиці.

Найкращим результатом є можливість кожного дня спостерігати, як учні зростають: беруть на себе більше відповідальності, усвідомлюють, що саме є для них важливим, та ставлять нові цілі. І це відбувається в сучасних закладах професійно-технічної освіти кожного дня.

Постійно тримайте руку на пульсі, спостерігати, що актуально на ринку праці та яких навичок не вистачає здобувачам освіти, щоб відповідати вимогам до цих вакансій.

Список використаних джерел

1. Креативне мислення, «гнучкі навички» і конкурентоспроможність на ринку праці військовослужбовців, випускників курсів у межах проекту «Україна – Норвегія». Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. / М. Р. Личковська, Т. Г. Доброва, Г. В. Музиченко [та ін.]; [авт. передм. О. Я. Чебикін]. Одеса : Гельветика, 2018. С. 216-233. URL: <http://surl.li/buwtm> (дата звернення 12.03.2022).

2. Дослідження кар'єрних планів учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі: ЗП(ПТ)О), проведеного Інституту професійно-технічної освіти НАПН України у 2016-2018 рр., до якого було залучено 1680 респондентів із закладів освіти, розташованих у містах та сільській місцевості.

3. Молодь України – 2018: Результати соціологічного дослідження. Київ: ДП «Редакція інформаційного бюлетеня «Офіційний вісник Президента України», 2018. 72 с.

4. Гагіна Н. оцінювання групової проектної діяльності студентів на занятті іноземної мови. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2013 №3. С.97-101

5. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливіших чинників працевлаштування. Вісник Вінницького політехнічного університету. 2015. №2. С. 162-167.

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Гайна Тетяна Іванівна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Інтеграція – є однією з найактуальніших інновацій, яка здатна вирішити чисельні проблеми освіти. Ідея інтеграції змісту навчання в єдину цілісну систему з метою підготовки фахівця нової формації є досить привабливою і перспективною, яка диктується умовами ринку праці.

Сьогодні ефективність, успіх і конкурентоздатність підприємства визначає добре навчений, правильно організований і вмотивований персонал. В умовах інформатизації виробництва посилюються вимоги до кваліфікації фахівців, їх здатності до поліфункціональності. Особливо зростає значення концептуальних навичок, а саме: володіння аналітичними здібностями, інформаційна сприйнятливість, комунікабельність, навченість, інтелект, здатність самостійно приймати рішення [2].

Сучасний спеціаліст повинен бути компетентним, тобто володіти комплексом знань, умінь, здібностей, досвідом та особистісними якостями для здійснення певного виду діяльності в суспільстві. Компетентності – це замовлення соціуму на підготовку його громадян, це вимоги ринку праці до фахівців. Рівень освітньо-кваліфікаційної підготовки молодших спеціалістів повинен відповідати очікуванням і потребам особистості, держави, суспільства [1].

Для підготовки конкурентоздатного фахівця в умовах євроінтеграції у ВСП «Могилів-Подільський технолого-економічний фаховий коледж Вінницького НАУ» активно пропагується і застосовується компетентнісно-орієнтована технологія навчання. Вона основана на принципах системності і послідовності інтеграції знань і умінь та міжпредметних зв'язків, що забезпечує формування і розвиток професійної компетентності майбутніх фахівців, їх комунікативну здатність, готовність до креативного розгортання набутих знань і навичок у життєвих ситуаціях.

Багаторічний досвід роботи над проблемою переконує, що процес формування та розвиток компетентності фахівця – це не лінійна модель підготовки спеціалістів, це не простий підсумковий перелік чи збільшення обсягу нормативних знань, вмінь, навичок та якостей особистості. Компетентність – це органічне поєднання, інтеграція знань, умінь, досвіду, особистісного ставлення на умовах міждисциплінарного підходу, це готовність та здатність учасників інноваційного освітнього процесу творчо і ефективно співпрацювати для досягнення мети.

Запроваджено і утверджено модель інтегральної особистісної освіти, що забезпечить формування цілісних інтегративних характеристик фахівця відповідно до конкретних умов виробничої діяльності. Скореговано структурно-логічну схему навчального плану за освітньою програмою «Зберігання і переробка зерна», змінено характер зв'язків та співвідношення між навчальними дисциплінами професійно-практичного циклу. Зміст теоретичного і практичного навчання сформовано на компетентнісній основі, з

урахуванням специфіки та перспектив професійної діяльності, здійснено переструктурування змісту навчальних дисциплін, розроблено реальні предметні (міжпредметні) професійні компетенції, засоби контролю і визначення рівня сформованості професійних компетенцій, відбувається пошук і апробація форм і методів формування фахових компетенцій.

Це забезпечує системне мислення, спрямовує професійну компетентність до розуміння сутності та визначення ефективних напрямів вирішення реальних проблемних ситуаційних завдань.

З досвіду роботи над проблемою встановлено, що процес формування і становлення професійної компетентності студентів за освітньою програмою «Зберігання і переробка зерна» відбувається поетапно: базовий етап (1-курс) – формування комунікативної, загальнонаукової компетентності, накопичення базових знань фундаментальних і галузевих наук; інтеграційний етап (2-3 курси) – формування предметно-орієнтованої професійної компетентності, здатності до системного мислення, розуміння причинно-наслідкових зв'язків; кваліфікаційний етап (3-4-й курс) – формування і розвиток спеціально-професійної компетентності, здатності володіти, осмислювати, поєднувати і використовувати знання, уміння, досвід. Найбільш характерним етапом становлення майбутнього фахівця є процес інтеграції навчання з реальним виробництвом. Розробляються моделі професійної діяльності молодшого спеціаліста на різних посадах. Враховуються реальні виробничі ситуації і особливості технології, можливості формування професійної самостійності у виборі рішень і розробці пропозицій, щодо ефективного розв'язання типових і не типових виробничих завдань, відповідальності за кінцевий результат праці.

Запровадження такої гнучкої динамічної системи створює умови навчального середовища для набуття професійних компетенцій впродовж життя, сприяє конкурентоспроможності випускників на ринку праці, їх здатності бути успішними в особистих і соціальних потребах.

Моделювання професійної компетентності майбутнього молодшого спеціаліста є головною передумовою становлення його, як професіонала, здатного творчо розв'язувати нестандартні завдання сучасного виробництва.

Список використаної літератури

1. Кобилянська І. М. Формування професійної компетентності з охорони праці у майбутніх фахівців / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми / Зб. наук. пр. Випуск 35. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. С. 280-286.

2. Науково-методичні засади професійної підготовки кваліфікованих робітників в умовах євроінтеграції / [Нестерова Л., Лузан П., Манько В. та ін.]; за заг. ред. Л. Нестерової. К.: ІПТО НАПН України, Педагогічна думка, 2012. 160 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З КУРСОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ

Гапоненко Наталія Володимирівна,
викладач
Фахового коледжу ракетно-
космічного машинобудування
Дніпровського національного
університету ім. Олеся Гончара
м. Дніпро, Дніпропетровська область

Методичні рекомендації щодо організації роботи з курсового проєктування наведені на прикладі виконання курсового проєкту з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування», що передбачено навчальним планом підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення» галузі знань 12 «Інформаційні технології».

Рекомендації стосуються формулювання завдань, вимог до планування роботи над проєктом та контролю і призначені для керівників проєктів.

Особливе місце серед освітніх напрямків займає інженерія програмного забезпечення через значну динаміку розвитку в цій сфері. Викладач має створювати творчу атмосферу, що потребує активного творчого підходу і знань сучасних концепцій і технологій розробки програмного забезпечення.

Доцільно зважено підійти до формулювання завдань для студентів з урахуванням як побажань кожного студента щодо вибору теми, так і того, чи в змозі студент самостійно і своєчасно виконати завдання за власним вибором. Іноколи краще спрямувати студента на виконання завдання, яке здебільшого спирається на вже виконані практичні роботи і тому впевнено буде реалізовано, а іноколи студент виконує реальний проєкт, який буде впроваджено у використання.

Крім того, враховуючи, що вказаний курсовий проєкт виконується на четвертому курсі, студент має перспективу використати і розвинути результати виконаної роботи в дипломному проєктуванні.

Ці фактори спонукають студентів ініціативно ставитись до вибору теми курсового проєкту і сприяють підвищенню мотивації. Активна взаємодія студента і викладача сприяє правильному розумінню досліджуваної теми і її практичного використання.

Курсовий проєкт з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» складається з текстової та програмної частини, яка представлена у вигляді працюючої програми, функції якої забезпечують вирішення поставленої задачі.

Графік роботи над курсовим проєктом враховує обмежений час два-три місяці. Відвідування студентами консультацій є рекомендаційним, відвідування рубіжних перевірок – обов'язковим, рекомендовано якнайменше дві рубіжні перевірки, у ході яких керівник оцінює стан готовності виконаних робіт над кожною із складових частин проєкту і своєчасно висловлює рекомендації.

Як очна, так і дистанційна форма проведення рубіжних перевірок мають свої переваги і тому рекомендовано проводити комбіновані перевірки з урахуванням індивідуальних потреб студентів. Серед вимог до обсягу і змісту матеріалів, які мають бути надані студентом на рубіжну перевірку,

обов'язковою є завантаження цих матеріалів, наприклад, в СДО Moodle. Це виключає випадкову втрату матеріалів студентом.

В результаті такої навчально-пізнавальної діяльності студент самостійно працює, але завдяки консультаціям та перевіркам залучається до творчого обговорення разом з керівником, який спрямовує обговорення в потрібному напрямку, стає організатором і помічником.

Графік роботи над курсовим проектом враховує відповідні етапи роботи.

Спираючись на проектну технологію, виділяють наступні етапи роботи над проектом:

- пошуковий (тема, пошук проблеми, її аналіз);
- аналітичний (аналіз зібраної інформації, висування гіпотез, пошук методів дослідження, складання плану реалізації проекту, поетапне планування роботи);
- практичний (реалізація запланованих кроків, поточний контроль);
- демонстраційний (підготовка демонстраційного матеріалу, демонстрація проекту);
- підсумковий (аналіз роботи над проектом, оцінювання проекту) [1].

Покрокове планування окремих етапів роботи вищевказаного курсового проектування містить:

- визначення актуальності та призначення розробки; формулювання постановки задачі згідно завдання, аналіз предметної області, визначення вихідних даних та функціоналу;
- визначення та характеристику програмних засобів реалізації проекту; огляд методології, мови програмування та інструментальних засобів для використання;
- проектування та реалізацію програмного продукту; розробку структурних схем взаємодії складових програми; проектування інтерфейсу програми;
- розробку програми; опис складових частин програми; контроль коректності даних;
- розробку інструкції користувача;

– доопрацювання пояснювальної записки; формулювання висновків, оформлення списку використаних джерел;

– відлагодження та тестування програми;

– оформлення додатків, підготовку презентації.

Головна роль викладача полягає насамперед у співпраці зі студентом при виконанні завдання:

– координації всього процесу роботи над проектом;

– формуванні позитивної мотивації;

– чіткому та правильному формулюванні пізнавальних завдань та поясненні способів їх виконання;

– визначенні обсягу роботи, форми звітності та терміну здачі проекту;

– визначенні видів консультативної допомоги та критеріїв оцінки [1].

З боку студента, така сумісна діяльність сприяє осмисленню ним свого власного досвіду, виявленню причин успіху або невдачі, усвідомленню власних проблем і пошуку внутрішніх ресурсів, що сприятимуть подоланню труднощів [1]. А це, в свою чергу, сприяє вихованню професійних компетенцій майбутнього фахівця.

Таким чином, пріоритетним завданням вищої професійної освіти стає розвиток у майбутнього фахівця таких якостей і здібностей, які дозволили б йому успішно адаптуватися до швидко змінних конкурентних умов [2], і найкраще відповідали б сучасним бізнес-практикам з обраної спеціальності. Формулювання завдання і робота над курсовим проектом побудовані відповідно до сучасних трендів розвитку економіки і сприяють вихованню професійних компетенцій майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.

2. Волошина О. В. Педагогіка інновацій у вищій школі: навчально-методичний посібник. Вінниця : Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського, 2014. 161 с.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Герасимик-Чернова Тетяна Павлівна,
заступник директора з НР, викладач-методист
ВСП «Любешівський технічний
фаховий коледж Луцького НТУ»
м. Любешів, Волинська область

Важливим чинником входження особистості до ринку праці і формування її конкурентоспроможності є освіта. Сучасна професійно-технічна освіта зорієнтована на задоволення потреб різних галузей господарства України в робітничих кадрах, які повинні бути конкурентоспроможними, кваліфікованими, з високим рівнем професійних знань, умінь та навичок.

Активне прагнення України приєднатись до європейської спільноти сприяє поступовому формуванню міжнародних підходів і в сфері освіти, одним із яких є ідея надання освітніх послуг дітям з особливими потребами. В результаті переходу більшості суспільства до демократичних цінностей, поваги основних прав та свобод особистості, з'явилася концепція соціального залучення, частиною якої є інклюзивна освіта. Концепція виникла у відповідь на соціальну нерівність, спричинену новими умовами ринку праці та недосконалістю існуючої системи соціального забезпечення.

Інклюзивна освіта – перший крок до визнання ціннісної значимості і поваги до особистості кожної дитини, прийняття її індивідуальності й неповторності, забезпечення її подальшого повноцінного та гідного життя в суспільстві. Сучасне громадянське суспільство неможливе без активного залучення всіх своїх членів у різні види діяльності, поваги прав і свобод кожної окремої людини, забезпечення необхідних гарантій безпеки, свободи і рівноправності.

Основними міжнародними організаціями, які формують політику в галузі інклюзивної освіти, є Організація Об'єднаних Націй (ООН) ЮНЕСКО,

Організація Економічної Співпраці та Розвитку (OECD). Ратифікувавши міжнародні правові документи, Україна взяла на себе зобов'язання з дотримання загальнолюдських прав, зокрема, щодо здобуття якісної освіти дітьми з особливими освітніми потребами, законодавчо визнала принципи інклюзивної освіти. Основою для запровадження інклюзивної освіти є низка міжнародних та державних нормативно-правових документів:

- Всесвітня Декларація прав людини – 1948 р.;
- Декларація прав дитини – 1959 р.;
- Декларація про права інвалідів (ООН, 9.12.1975 р.);
- Конвенція про права дитини – 1989 р. (ратифікована Постановою Верховної Ради України 27 лютого 1991 року);
- Всесвітня декларація «Освіта для всіх» – 1990 р.;
- Стандартні правила ООН щодо забезпечення рівних можливостей для інвалідів – 1993 р.;
- Саламанкська декларація та Програма дій – 1994 р.;
- Програма дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами – 1994 р.;
- Дакарська Декларація – 2000 р.;
- Конвенція ООН про права інвалідів 2006 р. ст.24 (ратифікована Постановою Верховної Ради України 16.12.09р.);
- Резолюція 48 сесії ЮНЕСКО «Інклюзивна освіта: шлях у майбутнє» тощо.

Спеціальні умови для отримання освіти - умови навчання (виховання), у тому числі спеціальні освітні програми і методи навчання, індивідуальні технічні засоби навчання і середовище життєдіяльності, а також педагогічні, медичні, соціальні й інші послуги, без яких є неможливим або утрудненим освоєння загальноосвітніх і професійних освітніх програм особами з обмеженими можливостями здоров'я;

Інтегроване навчання – спільне навчання осіб з обмеженими можливостями здоров'я та осіб, що не мають таких обмежень, шляхом

створення спеціальних умов для отримання освіти особами з обмеженими можливостями здоров'я.

Основні завдання психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти ЗП(ПТ)О з інклюзивним навчанням:

- актуалізація особистісного потенціалу розвитку дитини;
- формування позитивних міжособистісних стосунків здобувачів освіти з порушеннями психофізичного розвитку та їх ровесників у процесі інтеграції;
- усунення психологічного бар'єру між здоровими здобувачами освіти та особами, з особливими освітніми потребами ; попередження та розв'язання конфліктних ситуацій;
- консультування батьків щодо особливостей розвитку, навчання, професійної підготовки, соціальної адаптації їх дитини.

Основні завдання щодо організації інклюзивного навчання в професійно-технічному навчальному закладі:

1. Виявлення дітей, у яких виникають труднощі у навчанні, спілкуванні та взаємодії з оточуючими; визначення причин цих труднощів; при потребі, скерування до відповідних фахівців з метою встановлення причин та надання допомоги.

2. Виявлення причини соціального неблагополуччя або затримки у розумовому розвитку дитини шляхом спостережень, аналізу навчальної документації, проведення консиліумів з педагогічними працівниками.

3. Проведення спостереження за учнем з метою вивчення його індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб.

4. Участь, у межах своєї компетенції, у складанні розгорнутої психолого-педагогічної характеристики на дитину та її індивідуального плану розвитку.

5. Участь у підготовці документів для розгляду на засіданнях психологомедико-педагогічних консультацій.

6. Ознайомлення з висновками і рекомендаціями психолого-медикопедагогічних консультацій щодо організації навчання дитини та надання

їй додаткових послуг; розробка індивідуального плану корекційно-розвиткової роботи.

7. Участь у розробці необхідної адаптації навчальних матеріалів, підходів, а саме: надання рекомендацій педагогам щодо врахування особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини при визначенні форм і методів роботи з нею.

8. Сприяння створенню позитивного мікроклімату в колективі, проведення заходів, спрямованих на профілактику стигматизації і дискримінації у шкільному оточенні, формування дружнього та неупередженого ставлення до учня з особливими освітніми потребами. Надання у межах своєї компетенції консультативно-методичної допомоги педагогам та батькам у роботі з дитиною.

9. Налагодження співпраці з фахівцями, які безпосередньо працюють із дитиною з особливими освітніми потребами та беруть участь у розробленні індивідуальної програми розвитку.

Аналіз вітчизняного законодавства та створення нормативно-правової бази щодо права дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку, на освіту, свідчить про те, що інклюзивне навчання посідає особливе місце серед актуальних проблем освіти. Це в свою чергу спонукає українське суспільство до вирішення важливих питань щодо модернізації існуючої системи освіти в питанні запровадження інклюзивного навчання та до подальшої кропіткої праці.

Перехід ЗП(ПТ)О до використання інклюзивних підходів в професійній освіті досить болючий, оскільки їм доводиться розглянути власні дискримінаційні дії щодо тих чи інших груп соціальних меншин. Саме професійно-технічна освіта може стати критичною не лише у забезпеченні загальної середньої освіти учням з інвалідністю та / чи особливими потребами, а й у забезпеченні їх професійною підготовкою та подальшим працевлаштуванням. Упровадження інклюзивної освіти в ЗП(ПТ)О України є своєрідним тестом на визначення рівня демократичності суспільства,

цінностей, на яких базується освітня система, розуміння процесів навчання і викладання, готовності держави інвестувати в майбутнє усіх дітей.

Список використаних джерел

1. Шнайдер В. І. Інклюзивна освіта: теоретико-методологічні, організаційні засади впровадження: навч.-метод. посіб. Хмельницький : ОШПО, 2010. 176 с.

2. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.

3. Пащенко О. В., Гриценко І. А., Софій Н. З. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу: навч.-метод. посіб. Київ : Арт Економі, 2012. 184 с.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Герман Денис Петрович,

викладач

ОКУ «Подільський медичний фаховий

коледж ім. В.О. Жуковського»

м. Подільськ, Одеська область

Запровадження технологій візуалізації в освітньому процесі є одним з пріоритетних напрямків методики викладання медичної біології. Потреба у візуалізації навчальної інформації зумовлена особливостями мислення сучасного студента, який володіє здатністю до швидкого переключення уваги та обробки інформації, краще сприймає графічну та стислу інформацію і, водночас, нездатний до сприйняття об'ємної й однорідної інформації.

Візуалізація даних – це графічна презентація інформації, завдяки якій можна лаконічно представити в зображенні те, що в текстовому еквіваленті займе не один абзац [1].

На думку А. Юрченко [3], візуалізація дозволяє переводити навчальну інформацію, що надходить по різних каналах сприйняття, у візуальну форму, що підвищує швидкість обробки і засвоєння матеріалу за рахунок найбільш ефективних способів роботи з ним.

Отже, необхідність використання візуалізації в освітньому процесі зумовлена потребою врахування когнітивних особливостей сучасного студента. Величезна кількість інформації, яка його оточує, вимагає спеціальної підготовки та певної адаптації навчального матеріалу перед його поданням, для того щоб у візуально доступній для сприйняття формі надати фундаментальні знання, які будуть зрозумілими, доступними та легкозасвоюваними.

З метою активізації пізнавальної діяльності студента, зацікавленості вивчення навчальної дисципліни, підвищення мотивації до навчання під час проведення лекційних занять з медичної біології, вважаю за необхідне використовувати мультимедійні презентації з переглядом коротких відео тривалістю 5-7 хвилин. Це може бути відео будови клітини, синтезу білка, будови ДНК тощо. Що дає можливість зекономити час на повторення знань отриманих під час вивчення біології. Також, пропоную студентам перегляд відео з використанням технології 360-VR за відповідним посиланням представленим у вигляді QR-коду (рис.1), де під час подорожі клітиною студент називає органелу та описує її будову та функцію.

Для контролю знань студентів використовую онлайн тестування за допомогою Google Форм з ілюстраціями, наприклад, мікропрепарати гелмінтів та найпростіших, що є важливим для формування професійних компетентностей медичного працівника.

Також, під час практичних занять, пропоную студентам розглянути фото хворих на спадкові захворювання, каріограми, мікропрепарати паразитів та схеми їх життєвого циклу (рис. 2), що дає змогу максимально візуалізувати

матеріал, сприяє кращому запам'ятовуванню спадкових та паразитарних захворювань, та забезпечує якісну перевірку знань студентів.



Рисунок 1 – Перегляд відео з використанням технології 360-VR

Робота 1.

За фото та діаграмами визначте хромосомну патологію, заповніть картку та вкажіть клінічні ознаки захворювання.

Робота 2.

За фото встановіть:
1. Вид та причину спадкового захворювання.
2. Основні клінічні ознаки захворювання.

Робота 1.

Розгляньте мікропрепарати селамінів та вкажіть тип крутих черв'яків



Робота 1.

Вивчіть життєвий цикл цього паразита зображено на малюнку та зробіть відповіді до питань.

Рисунок 2 – Завдання для перевірки знань під час практичних занять

З метою оцінки ефективності використання технологій візуалізації, мною було проведено онлайн анкетування серед студентів II курсу медичного

коледжу. Студентам необхідно було оцінити ефективність проведення занять з використанням різних видів технологій візуалізації та без їх використання, за такими показниками: розуміння, запам'ятовування матеріалу, втому на заняттях, зацікавленість в отриманні нових знань, задоволеність від заняття.

На думку студентів, найбільш ефективним під час очного навчання є проведення лекційних занять із використанням мультимедійної презентації та переглядом коротких відео, а також ефективним є проведення занять з використанням крейди і дошки. Під час дистанційного навчання студенти надають перевагу проведенню лекцій в онлайн режимі, з демонстрацією мультимедійної презентації та можливістю постановки запитань до лектора.

Найбільше втомлюються студенти під час проведення лекцій без використання мультимедійної презентації (написання конспекту під диктовку) (рис. 3).

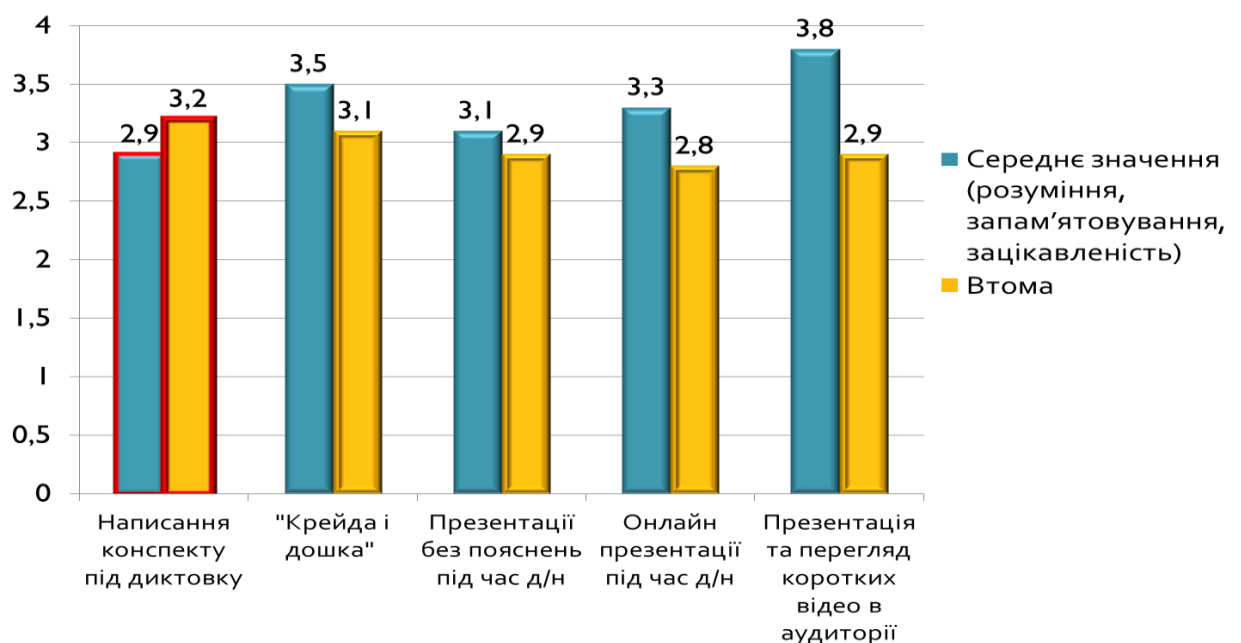


Рисунок 3 – Ефективність використання технологій візуалізації

Отже, використання технологій візуалізації в умовах змішаного навчання значно полегшує сприйняття навчальної інформації студентами, активізує різні види мислення та пам'яті, дає можливість сконцентрувати увагу на головних

елементах навчального матеріалу, розвиває пізнавальний інтерес, дає можливість створити позитивний емоційний фон на занятті та полегшує реалізацію міжпредметних зв'язків у навчанні.

Список використаних джерел

1. Брянцева Г. В. Візуалізація навчального матеріалу з комп'ютерної графіки за допомогою асоціативних зображень-образів. Освіта Донбасу. 2011. № 6. С. 53-59.

2. Юрченко А. О., Удовиченко О. М. Про необхідність візуалізації навчального матеріалу у електронних підручниках з інформатичних дисциплін. Нові інформаційні технології в освіті для всіх (ІТЕА-2014) матеріали дев'ятої міжнародної конференції (Київ, 26 листоп. 2014 р). Київ, 2014. С. 276–279.

АКТИВІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Гетьман Христина Віталіївна,

здобувач освіти

Красовська Людмила Вадимівна,

викладач загальнотехнічних дисциплін

Коростишівського педагогічного фахового

коледжу ім. І.Я. Франка

м. Коростишів, Житомирська область

«Якщо ми будемо навчати наших дітей так,

Як навчали учора – ми вкрадемо у них майбутнє...»

Джон Дьюї

На новому етапі розвитку педагогічної теорії та практики особливо важливо посилити пізнавальну діяльність учнів. Оскільки від її вирішення залежить ефективність навчальної діяльності, що виявляється у стимулюванні

та розвитку інтересу до навчання, міцному засвоєнні знань, формуванні самостійного мислення та підготовці до самостійного життя.

Активізація пізнавальної діяльності учнів – це перехід до більш високого рівня самостійності та активності учнів у процесі навчання, який стимулюється розвитком пізнавального інтересу, та відбувається завдяки покращенню методів та прийомів навчального процесу [2].

Найголовнішим завданням учителя на кожному уроці є активізація пізнавальної діяльності. Тому щоразу, обдумуючи урок, педагог має спочатку розв'язати завдання, як найдоцільніше організувати цю форму освітньої діяльності.

Актуальність даної теми визначається новим змістом активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, необхідністю застосування нових підходів в її реалізації, зокрема, таких як використання освітніх практичних цифрових інструментів.

Сьогодні вчителі зіштовхуються з тим, що дітей важко зацікавити і здивувати, оскільки вони є поколінням інформаційного століття з величезними і безмежними можливостями доступу до будь-якої інформації. Кожен учитель дбає про якість результатів і регулярно задає питання: «Як зробити навчальний процес ефективним?», «Як зробити уроки корисними та цікавими?». Саме тут на допомогу приходять різноманітні інтерактивні сервіси, які урізноманітнюють уроки, роблять завдання веселими та легкими, тим самим це активізує дітей.

Упровадження цифрових інструментів в освітній процес є однією з найважливіших тенденцій розвитку сучасної освіти. Вони сприяють закріпленню знань, підвищуючи швидкість і якість сприйняття, розуміння та засвоєння учнями знань. Процес навчання стає більш плавним, диференційованим та індивідуальним. Саме тому для сприяння кращому засвоєнню знань, бажання вчитися, створенню нових освітніх продуктів на уроках використовуються дослідницько-пошукові роботи, навчальні проєкти, дидактичні ігри з використанням цифрових технологій. При цьому цифрові

технології не замінюють учителя, а доповнюють його. Такі уроки характеризуються адаптивністю, керованістю, інтерактивністю, поєднанням індивідуальної та групової роботи, а також вони не обмежені у часі.

Цифрові технології дають вчителям нові можливості, та дозволяють разом з учнями насолоджуватися захоплюючим спілкуванням та пізнавальними процесами. Вони допомагають автоматизувати значну частину роботи учителя, вивільняючи людські ресурси для пошуку, спілкування, індивідуальної роботи з учнями, миттєвого зворотного зв'язку, покращення навчального процесу та управління освітою загалом.

Використання Інтернет-ресурсів сприяє якісно новому рівню, а підготовка та впровадження їх на уроці відкриває широкі можливості для формування інформаційно-цифрової компетентності учнів та активізації їх пізнавальної діяльності. А особливо, у наш час, коли є перешкоди для очного навчання освіта з використанням цифрових технологій є необхідною.

Під час роботи з учнями ефективно використовуються інтерактивні презентації, які в свою чергу стали звичаєм сучасного уроку. Зручно для цього користуватися різноманітними Інтернет-сервісами для створення цікавих інтерактивних ігор, вправ, наприклад, WordWall, сервіс LearningApps, Canva та інші.

Використання Інтернет-сервісів дозволяє урізноманітнити навчальні матеріали, зосередившись на інтерактивних форматах

Використання Web-сервісів в освітньому процесі є нагальною потребою сьогодні для вчителів, які бажають оптимізувати навчання, щоб зробити його більш ефективним та цілеспрямованим.

Засоби цифрових інструментів можна використати на всіх етапах уроку:

- під час пояснення нового матеріалу (як джерело інформації та наочний посібник);
- закріплення (як тренажер, засіб індивідуальної діагностики розуміння матеріалу);

- повторення (дає можливість узагальнити знання у вигляді схем, таблиць, діагностувати можливі недоліки в освоєнні матеріалу);
- контролю знань, умінь, навичок (як засіб контролю знань – тестові, творчі завдання).

Так, одним із прийомів активізації розумової діяльності учнів у ході технологічної підготовки можна використати моделювання за допомогою віртуального ескізу на базі комп'ютерної технології.

Застосування засобів цифрових інструментів має багато плюсів і для учителя:

- завдяки цифровим інструментам, процес навчання стає зручнішим у роботі з класом або групою учнів та дозволяє збільшити обсяг навчального матеріалу;
- значно розширює творчу діяльність, завдяки можливостям самостійно обирати план проведення уроку, підбирати додаткові матеріали;
- дає можливість демонструвати готові фрагменти уроку;
- з'являються умови для здійснення як індивідуального, так і диференційованого підходу до учнів у процесі використання цифрових засобів [3].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі – це не данина моді, а назріла необхідність. Цифрові технології є одним із головних засобів реалізації завдань та цілей процесу навчання та виховання.

Застосування цифрових ресурсів на уроці повинно бути методично обґрунтовано. До інформаційних технологій потрібно звертатись лише в тому випадку, якщо вони забезпечують більш високий рівень освітнього процесу в порівнянні з іншими методами навчання.

Отже, цифрова трансформація стає потужним напрямком сучасної освіти, таким чином, перетворює сутнісні характеристики процесів усіх сфер суспільного життя. Новітні технології стали невід'ємною частиною нашого повсякденного буття. Сьогодні вже неможливо закладу освіти залишатися осторонь цифрової трансформації.

До освітніх закладів приходять нове покоління учнів, які живуть в інформаційному, динамічному, емоційно-напруженому середовищі. Цифрові технології стають не просто новим засобом навчання, а сильним багатофункціональним інструментом ефективного навчання. Ефективне використання сприяє залученню їх до інформаційної культури та привчає учня правильного життя в інформаційному середовищі.

Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках технологій шляхом впровадження цифрових інструментів дає учителю нові можливості та дозволяє разом з учнем отримувати насолоду від процесу пізнання, сприяє розвитку в кожного учня інформаційно-комунікативних компетентностей, логічного мислення, системи загальнолюдських цінностей.

У результаті впровадження в освітній процес практичних інструментів інтернет-ресурсів учні удосконалюють уміння:

- використовувати різні джерела інформації;
- аналізувати, порівнювати інформацію;
- застосовувати інформаційні технології;
- самостійно опрацьовувати та систематизувати інформацію;
- обробляти інформацію для отримання певного продукту [4].

Результатом використання інструментів інтернет-ресурсів є збільшення пізнавальної активності учнів.

Таким чином, цифрова трансформація – це не просто нова забаганка сучасності, а необхідність і пошук нового сенсу уроку.

Список використаних джерел

1. Використання ІКТ у навчально-виховному процесі [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/buwxa> (дата звернення 19.04.2022).
2. Суть поняття «активізація» [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/buwxc> (дата звернення 19.04.2022).

3. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології та їх роль в освітньому процесі [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.ua/school/technol/6804> (дата звернення 19.04.2022).

4. Генсерук Г. Р. Цифрова компетентність як одна із професійно значущих компетентностей майбутніх учителів. Open educational e-environment of modern University, 2019. № 6. С. 8-16.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Гриньов Ярослав Володимирович,

вчитель

КЗО «Навчально-виховний комплекс № 120

«Школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад (дитячий садок)»

Дніпровської міської ради

м. Дніпро

Інформатизація суспільства – це перспективний шлях до економічного, соціального та освітнього розвитку. Інформатизація освіти спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

Одним із важливих напрямків розвитку інформатизації освіти є нові комп'ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги цих технологій, котрі зумовили необхідність їх застосування у різних галузях людської діяльності, насамперед у тих, які пов'язані з освітою. Нині у зв'язку з останніми подіями в країні використання новітніх інформаційних технологій для забезпечення дистанційного навчання є як ніколи актуально.

Дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій, що забезпечують доставку здобувачеві освіти основного обсягу навчального матеріалу; інтерактивну взаємодію здобувачів освіти і викладачів у процесі навчання; надання їм можливості самостійної роботи із засвоєння навчального матеріалу; а також оцінювання їхніх знань та умінь у процесі навчання.

Сучасному суспільству потрібна якісна освіта, яка спроможна забезпечити вимоги. Розвиток інформаційно - комунікаційних технологій, інформатизація суспільства, зміна способів розповсюдження та застосування інформації впливають на процес навчання. Одним із сучасних засобів реалізації процесу навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій є дистанційна освіта. Дистанційні форми і методи навчання сприяють індивідуалізації процесу та використання методів STEM – освіти і збільшення обсягів самостійної роботи, наштовхують на використання інноваційних засобів знаходження та використання інформації.

Існують різноманітні способи застосування засобів мультимедіа в навчальному процесі, серед яких:

- використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій;
- розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту;
 - моделювання процесів і явищ;
 - забезпечення дистанційної форми навчання;
 - проведення інтерактивних освітніх телеконференцій;
 - побудова систем контролю й перевірки знань і умінь здобувачів освіти (використання контролюючих програм-тестів);
 - створення і підтримка сайтів навчальних закладів;
 - створення презентацій навчального матеріалу;
 - здійснення проєктивної і дослідницької діяльності здобувачів освіти тощо.

При вивченні модулю веб-розробки за предметом інформатика використовується онлайн платформу Google Classroom для підтримки і організації дистанційного навчання.

За потреби здобувачі освіти можуть отримати консультативну допомогу вчителя, спілкуючись з ним в онлайн режимі, безпосередньо використовуючи інтернет як засіб зв'язку Telegram, Viber, Zoom, Google Meet, Discord. Школярів приваблює використання на заняттях сучасних месенджерів для виконання домашнього завдання і спілкування між собою у сьогоденні.

Отже, застосування комп'ютерів при дистанційної освіті привели до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій які активно впроваджуються в середній школі в умовах сьогодення.

На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність навчання.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. К. : Атіка, 2009. 684 с.

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК НАРІЖНИЙ КАМІНЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Грищенко Олег Борисович,
викладач історії та географії
Криворізького професійного
гірничо-технологічного ліцею
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область

Сьогодні вітчизняна система надання освітніх послуг знаходиться в стані перманентного реформування. Перш за все мається на увазі модернізаційні процеси, більш відомі під узагальненою назвою «Нова українська школа». Нею

передбачено комплексні радикальні зміни не лише в процесі навчання, а й у вихованні, організації управлінської діяльності та фінансуванні закладів освіти. Тому й не дивно, що формула «Нової української школи» включає в себе аж 9 компонентів [3, с. 7]. Серед них чільне місце посідає педагогіка партнерства, на якій власне й має будуватися інноваційна освітньо-виховна робота.

Як передбачено Концепцією Нової української школи, будь-який заклад освіти має сприяти розвитку, вихованню та соціалізації особистості інноватора та патріота, здатного приймати відповідальні рішення, поважати гідність та права людини, а також вміти критично мислити й впроваджувати інновації [3, с. 6]. Задля забезпечення даного завдання слід ефективно організувати взаємодію у трикутнику: здобувач освіти – педагог – батьки. При цьому відносини між ними мають здійснюватися на партнерських засадах. Під партнерством зазвичай розуміють спосіб взаємодії та взаємин, організованих на принципах рівності, добровільності, рівно значущості та доповнюваності всіх її учасників. Таким чином, педагогіка партнерства передбачає рівноправне спілкування та співпрацю усіх суб'єктів освітнього процесу. Виходячи з постулату, що кожна дитина є неповторною, наділеною від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями, тому місією закладу освіти є допомога у розкритті та розвитку здібностей, талантів й можливостей кожного юнака та дівчини на основі партнерства між педагогом, здобувачем освіти та його батьками [3, с. 14]. Отже, педагог стає вже не наставником, а рівноправним другом для кожного здобувача освіти, а родина, в якій він виховується залучається до побудови освітньої траєкторії дитини.

Існуюча нормативна база передбачає, що педагогіка партнерства має ґрунтуватися на низці принципів, серед яких слід виділити наступні:

- ✓ повага до особистості;
- ✓ доброзичливість і позитивне ставлення;
- ✓ довіра у відносинах;
- ✓ діалог – взаємодія – взаємоповага;
- ✓ розподілене лідерство (проактивність, право вибору та

відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

✓ принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [5].

Таким чином, в основі педагогіки партнерства покладені спілкування, взаємодія та співпраця між усіма учасниками освітнього процесу [3, с. 14].

Сьогодні педагогічні працівники всіх закладів освіти стоять перед непростю задачею – як перенести поняття «педагогіка партнерства» із нормативної площини у повсякденну діяльність. Виходячи із практичного досвіду, можна однозначно стверджувати, що для успішної реалізації поставленої задачі, перш за все, слід відійти від архаїчних пострадянських штампів та цінностей, заснованих на патерналізмі, консерватизмі та зверхності педагога по відношенню до здобувача освіти. Першим кроком на цьому шляху має стати перехід від авторитарного до демократичного стилю педагогічної діяльності. Це однозначно сприяє активізації здобувачів освіти, підвищує їх самостійність у прийнятті рішень та усвідомленні необхідності нести відповідальність за них [2].

Особливе значення вказані твердження набувають в ході освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Найчастіше до них вступають підлітки з відносно низькою успішністю або навіть з соціально неблагополучних сімей. Логічним наслідком даної ситуації є суттєва педагогічна занедбаність таких дітей. За таких умов гуманістичне, демократичне та навіть довірливе відношення викладачів та майстрів виробничого навчання до кожного здобувача освіти є неодмінною запорукою підготовки конкурентоздатного кваліфікованого робітника. Лише доброзичливість, рівноправність, взаємоповага та найголовніше – відсутність будь-якого тиску на дитину є надійною запорукою продуктивної співпраці. Таке ставлення до здобувачів освіти забезпечує їхнє право на вибір, власну гідність, повагу, і в кінці кінців право бути таким, яким він є, а не таким, яким хоче її бачити педагог. Саме завдяки таким підходам, можливе становлення не інертного виконавця, а справжнього професіонала, здатного проявляти ініціативу й самостійність,

раціонально й творчо вирішувати поставлені перед ним задачі та постійно вдосконалювати свій професійний рівень [1].

Другим кроком на шляху реалізації педагогіки партнерства має стати вибудовування ефективної взаємодії між педагогами та батьками здобувачів освіти. Згідно з Концепцією «Нової української школи» вони об'єднані спільними цілями та прагненнями, а також добровільними та зацікавленими однодумцями. Педагоги та батьки стають рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат – формування свідомого громадянина України [3, с. 14-15]. Тепер замість односторонньої авторитарної комунікації здійснюється взаємовигідна співпраця. Вона може мати як традиційні форми (батьківські збори, індивідуальні бесіди), так і взаємодію з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (наприклад, обговорення найбільш актуальних питань в режимі відеоконференції або у месенджерах). Останні форми комунікації в умовах дистанційного та змішаного навчання набули особливого значення. Тим паче, що педагогіка партнерства передбачає саме горизонтальність зв'язків. Викладачі (майстри виробничого навчання) та батьки здобувачів освіти діляться досвідом у вихованні дітей, спільно вирішують проблеми, що виникають, а також надають один одному практичні поради. Навіть більше – нерідко педагогічні працівники допомагають батькам здобувати спеціальні знання про особливості формування особистості в підлітковому віці, про поведінкові особливості й розлади, про ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей [4].

Підбиваючи підсумки слід зробити особливу увагу на тому, що важливість педагогіки партнерства полягає у тому, що, по-перше, вона сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкривається потенціал кожного здобувача освіти, формується його ініціативність і креативність. По-друге, рівноправність та демократичність у стосунках задовольняє потребу в власній значимості і приналежності, що суттєво сприяє кращому засвоєнню нової інформації. По-третє, такий формат стосунків найкраще готує юнаків й дівчат до майбутньої

професійної діяльності.

Таким чином, педагогіка партнерства визначає найбільш оптимальний спосіб співпраці педагога, дитини та її батьків який не відкидає різниці в їхньому життєвому досвіді та світоглядних позиціях, але водночас передбачає безумовну рівність у праві на довіру, повагу, позитивне ставлення і взаємну вимогливість. Тому, впроваджуючи дані принципи у своїй професійній діяльності, викладачі та майстри виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти вже сьогодні роблять важливий внесок в процес реалізації Нової української школи, і тим самим перетворюють його на заклад, який приємно і комфортно відвідувати кожному здобувачу освіти. Адже саме тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не бояться висловлювати власну думку та бути національно свідомими особистостями. Такий підхід до вповодби й батькам, адже він базується на співпраці та взаєморозумінні. У підсумку, даний стан речей надає поштовх духовному та інтелектуальному зростанню особистості, що перспективі сприяє підготовці не просто кваліфікованого спеціаліста у своїй справі, а перш за все відповідального громадянина.

Список використаних джерел

1. Дем'янчук О. О. Педагогіка партнерства в умовах реалізації концепції Нової української школи. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=178> (дата звернення 20.02.2022).
2. Журавко С. О., Левченко О. В. Педагогіка партнерства як один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. URL: <https://genezum.org/library/pedagogika-partnerstva-yak-odyn-iz-faktoriv-efektyvnoi-vzaemodii-uchasnykiv-osvitnogo-procesu> (дата звернення 19.02.2022).
3. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 20.02.2022).
4. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: https://lib.iitta.gov.ua/707221/1/Кравчинська_тези.pdf (дата

звернення 19.02.2022).

5. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <http://surl.li/hydv> (дата звернення 19.02.2022).

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА – ВИМОГА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Денисенко Олена Григорівна,

викладач-методист

практичний психолог

Ордена «Знак Пошани»

Вищого професійного училища №75

с. Олександрівка, Дніпропетровська область

Інноваційна діяльність педагогів стає на сьогоднішній день основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому. Педагог інноваційної орієнтації – це особистість, здатна брати на себе відповідальність, вчасно враховувати ситуацію соціальних змін і є найбільш перспективним соціальним типом педагога. Готовність особистості до діяльності виявляється перш за все в її здатності до організації, виконання.

Педагогічні інновації, як і будь-які інші нововведення, породжують проблеми, пов'язані з необхідністю поєднання інноваційних програм з державними програмами виховання і навчання, співіснування різних педагогічних концепцій. Вони потребують принципово нових методичних розробок, нової якості педагогічного новаторства. На заваді цим нововведенням стають невідповідність нових типів навчально-виховних закладів вимогам батьків, які здебільшого орієнтуються на традиційні стандарти навчання і виховання.

Успішність інноваційної діяльності передбачає, що педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення педагога в

інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності.

Вона є основою активної суспільної і професійно-педагогічної позиції суб'єкта, яка спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності.

Багато проблем, що постають перед педагогами, які працюють в інноваційному режимі, пов'язані і з низькою інноваційною компетентністю.

Інноваційна компетентність педагога – система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми.

Компонентами інноваційної компетентності педагога є поінформованість про інноваційні педагогічні технології, належне володіння їх змістом і методикою, висока культура використання інновацій у навчально-виховній роботі, особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій [1, с.3].

В інноваційних освітніх перетвореннях особливо високими є вимоги до рівня теоретичних знань і практичної підготовки педагога. Він повинен уміти спрямовувати навчально-виховний процес на особистість вихованця, вибудовувати свою професійну діяльність так, щоб кожен учень мав необмежені можливості для самостійного і високоефективного розвитку. А це у принципово інших вимірах визначає проблематику і зміст професійної та особистісної підготовки педагога, актуалізує необхідність створення педагогічних систем, зорієнтованих на інноваційну діяльність, і відповідно на пошук нових підходів до підготовки майбутнього педагога. Йдеться про те, що під час навчання він має набути:

- розвинуту творчу уяву;
- стійку систему знань, що розкривають суть, структуру і види інноваційної педагогічної діяльності;
- уміння цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації;
- психолого-педагогічні знання про освоєння і впровадження інноваційних процесів у систему освіти;

- спеціальні психолого-педагогічні методи, прийоми і засоби, використання яких дає змогу активно включатися в інноваційну педагогічну діяльність.

Педагоги, які творчо ставляться до інноваційної діяльності, мають широкі й змістовні знання про нові наукові та новаторські підходи до навчання й виховання, володіють новітніми технологіями і створюють власні. Реалізація творчого потенціалу в інноваційному процесі для багатьох із них є найважливішим орієнтиром діяльності.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності формується не сама по собі, не у віртуальних розмірковуваннях, а під час педагогічної практики, акумулюючи все накопичене на попередньому етапі, сягаючи завдяки цьому значно вищого рівня. Це означає, що кожен попередній рівень такої готовності є передумовою формування нових [6, с.46].

Своєчасне, об'єктивне з'ясування рівня сформованої готовності конкретного педагога до інноваційної діяльності дає змогу спланувати роботу щодо розвитку його інноваційного потенціалу, який є важливим компонентом структурних професійних якостей.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії [1, с.27].

І. Дичківська наголошує, що структуру готовності до інноваційної педагогічної діяльності розглядають як сукупність мотиваційного, когнітивного, креативного, рефлексивного компонентів, які взаємообумовлені та пов'язані між собою [2, с. 274].

Загальний інтерес до проблематики підготовки педагога до інноваційної діяльності залишається підвищеним, однак, зарано говорити про визначення найбільш ефективного способу організації процесу такої підготовки.

Розглянувши сутність готовності до інноваційної діяльності, можна зробити висновки:

✓ Формування готовності педагогів до інноваційної діяльності є актуальною проблемою сучасної науки й практики, вирішення якої покладено на систему післядипломної освіти зокрема.

✓ Інноваційна діяльність в системі освіти передбачає вдосконалення чи оновлення освітньої практики шляхом створення, розповсюдження та освоєння нових ефективних способів і засобів досягнення встановлених цілей освіти.

✓ Готовність до інноваційної діяльності є інтегральною якістю особистості, характеризується наявністю та певним рівнем сформованості мотиваційно-орієнтаційного, змістовно-операційного і оцінно-рефлексивного компонентів у їх єдності, що проявляється в прагненні до інноваційної діяльності, в підготовленості до її здійснення на професійному рівні.

Надзвичайна швидкість оновлення технологій і знань, що зумовлюють нові уявлення про роль і функції вчителя: від професіонала, який виконує комплекс функцій, від учителя-предметника – до вчителя (викладача) – дослідника, вимагають у процесі професійної підготовки вчителя переходу від парадигми підтримуючої освіти до парадигми інноваційної освіти, за якою однією з важливих якостей педагога, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності. Педагогічними умовами ефективність формування готовності майбутнього педагога до інноваційної діяльності є: створення в навчальному закладі інноваційного освітнього середовища; високий рівень готовності до інноваційної діяльності самого педагога; посилення соціально-особистісної та професійної спрямованості змісту навчальних дисциплін; використання в процесі навчання форм, методів і прийомів, які спрямовані на: формування індивідуального стилю діяльності як результату готовності до інноваційної діяльності майбутнього педагога, переорієнтації з пошукового на смисло-пошуковий особистісно-професійний характер діяльності (дискусія, тренінг, імітація реального, вирішення проблемних ситуацій, ігровий штурм тощо); прояв пізнавальної та професійної спрямованості студентів (заняття-конкурс, заняття-конференція, ділова гра, екскурсія, олімпіада тощо); створити умови щодо формування дослідницької та

комунікативних компетентностей, рефлексивних умінь, мотиваційної готовності до інноваційної діяльності тощо [7, с.27].

Спільна праця та пошук педагога, батьків й учнів дають добрі плоди. Це радість успіху, радість спілкування, радість відкриття. А це, як писав В.Сухомлинський, – головне в навчанні.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності формується не сама по собі, не у віртуальних розмірковуваннях, а під час педагогічної практики, і є показником його здатності нетрадиційно вирішувати актуальні для особистісно-орієнтованої освіти проблеми.

Список використаних джерел

1. Бартків О. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. Проблеми підготовки сучасного вчителя. № 1, 2010. С. 52-58.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. С. 247–295.
3. Підласий І. П., Підласий А. І. Педагогічні інновації. Рідна школа. 1998. № 12.
4. Урусський В. І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: методичний посібник. Тернопіль: ТОКІППО, 2005. 96 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ФАХОМ

Деркач Олена Іванівна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Конструювання освітніх технологій, що відповідають змінним вимогам часу, є основним завданням управління процесами навчання. Активна, зацікавлена праця, з високою професійною майстерністю та новаторським

підходом – саме такі вимоги до випускників коледжу висуває сучасне виробництво. Впровадження сучасних освітніх технологій є важливою складовою системи освіти. Основна мета використання сучасних освітніх технологій полягає у переорієнтації функціонального змісту навчально-виховного процесу, концентрації функцій освітньої діяльності на досягнення ідеальної мети – підготовці висококваліфікованого конкурентоздатного спеціаліста XXI століття. З метою реалізації визначених завдань працюю над впровадженням інноваційних та комунікативних технологій практичного навчання на основі інтеграції навчання і виробництва, запровадженням нових підходів до професійно-практичної підготовки фахівців.

Формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності – це, перш за все, нагромадження знань, умінь і навичок практичної діяльності.

Вибір освітньої технології – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи викладача зі студентом. У своїй педагогічній практиці апробуюю широкий спектр технологій професійної підготовки студентів.

Серед них застосування технологій професійного моделювання під час проведення практичних занять з дисципліни «Борошномельно-круп'яне виробництво». Формування якісних практичних вмінь забезпечується на основі поєднання інтересів виробництва і навчання, приведення змісту завдань до практичних потреб виробництва.

Проведення занять на виробництві та використання відео-матеріалів під час дистанційного навчання. Проведення залікових занять у формі виробничої конференції, яка ефективно реалізується після вивчення програмового матеріалу з певного змістовного модуля спецдисциплін «Борошномельно-круп'яне виробництво», «Сучасні технології навчання», під час проведення диференційованих заліків за підсумками виробничої практики.

Виробнича конференція, як основа навчально-дискусійної частини заняття, проводиться методом вирішення проблемних завдань, імітаційного моделювання в мікро-групах, елементів дослідницької роботи, використання

засобів візуального супроводження. Виробнича конференція є ефективною формою проведення занять зі спецдисциплін, адже стимулює активність студентів, формує позитивну мотивацію посилює у них прагнення до навчання, забезпечує його високу ефективність, формує певні особистісні якості, навички комунікації, підвищує інтерес студентів до обраного фаху, створює атмосферу співробітництва та командної роботи.

Реалізація методу проєктів під час навчальної практики з дисципліни «Борошномельно – круп'яне виробництво». Робота в мікро – групах, моделювання проєктних технологій, самостійна робота студентів передбачає виконання за одним із проєктів комплексу тренувальних взаємопов'язаних послідовних завдань. Проєктно-пошукова та дослідницька діяльність реалізується під час виконання курсових проєктів, дипломних робіт, під час захисту яких студенти продемонстрували достатній рівень професійних знань та умінь.

Сучасному фахівцю необхідні якості керівника виробництва і колективу, соціальна компетентність. Уміння працювати з людьми, організовувати якісне виконання виробничих завдань – одна з основних якостей спеціаліста .

Враховуючи дані вимоги запроваджую інтерактивні форми проведення диференційованих заліків з виробничої практики, такі як презентація професійного резюме: майстра зміни з відповідних діляниць, техніка-лаборанта, начальника ВТЛ. Складаючи резюме, студенти демонструють свою готовність працювати в нових умовах, встановлювати ділові контакти, визначати свої кращі якості, негативні риси, тощо. Реалізацію даних технологій навчання відображено в методичних розробках проведених відкритих занять з дисципліни, навчальної практики, диференційованого заліку з переддипломної практики, круглого столу за підсумками технологічної практики з теми: «Мій професійний старт».

В позааудиторній роботі студенти беруть участь у проведенні пошукової роботи, результати яких демонструють на конференціях різного рівня, є призерами інтегрованої олімпіади зі спеціальних дисциплін,

переможцями у конкурсі професійної майстерності, Всеукраїнському конкурсі «Краща аграрна база практики».

З метою розвитку професійної мотивації студентів проводяться науково-практичні конференції за підсумками виробничих практик, під час яких студенти діляться набутим професійним досвідом та популяризують спеціальність. На запрошення адміністрації провідні спеціалісти підприємств, в тому числі наші випускники, є учасниками засідань круглих столів, конференцій, конкурсів, тематичних заходів, членами кваліфікаційних комісій.

Отже, у процесі своєї роботи я переконалася, що лише вдала інтеграція сучасних педагогічних технологій професійного моделювання, особистісно-орієнтованого, проєктного навчання, інноваційні педагогічні технології визначають кінцевий результат, активізують процес пізнання, стимулюють інтерес і підвищують мотивацію у здобувачів освіти до оволодіння професійними знаннями, сприяють самостійності у процесі прийняття рішень, забезпечують умови розвитку особистості, здійснення її права на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку.

В подальшій роботі необхідно розширювати та зміцнювати партнерські зв'язки з підприємствами галузі, систематично оновлювати зміст програм дисциплін, усіх видів практики у відповідності до сучасного стану підприємств галузі, удосконалювати зміст та характер завдань для проведення практичних занять на основі імітації діяльності майбутнього фахівця галузі, ширше залучати провідних спеціалістів підприємств до участі у освітньому процесі, розпочати роботу над запровадженням дуальної форми навчання з метою підготовки практико орієнтованого фахівця.

Список використаних джерел

1. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

2. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навч. посібник / за ред. М. В. Артюшиної, О. М. Котикової, Г. М. Романової. К.: КНЕУ, 2007. 528 с.

3. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посібник. К.: Таксон, 2006. 88 с.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: НОВЕ І ПІЗНАНЕ

(з досвіду закладу освіти)

Димитрієва Наталія Анатоліївна,
заступник директора з навчальної роботи
Вельчева Катерина Михайлівна,
завідувач навчально-методичного кабінету
Ізмаїльського агротехнічного фахового коледжу
м. Ізмаїл, Одеська область

В сучасних умовах відбуваються постійні зміни в системі освіти. Впроваджуються реформи шкільної освіти (ВНО, інклюзивна освіта, перехід на 12-річне навчання та НУШ) та вищої освіти (п'ять освітньо-кваліфікаційних рівнів, відокремлення фахової передвищої освіти), новий український правопис та закон про державну мову тощо.

Починаючи з 2020 року всі навчальні заклади країни і світу взагалі зіткнулися з проблемою організації освіти в умовах пандемії. Уряд, педагоги були вимушені долати труднощі у зв'язку із введенням карантину і прибігти до нових методів та засобів навчання та різних можливостей інтернет-технологій. Було введено як дистанційне, так і змішане навчання. Для нашої країни це був зовсім новий досвід. Освітникам довелося формувати нову систему практично з нуля.

Дистанційне навчання розглядається як цілеспрямований процес організації діяльності тих, хто навчається з оволодіння необхідною базою

знань, набуття досвіду творчої діяльності та розвитку здібностей з метою застосування та набуття знань протягом усього життя на основі використання дистанційних технологій навчання.

Розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався набагато пізніше, ніж у країнах Європи й відбувався дуже повільно за умов низького рівня інформатизації українського суспільства, незначної кількості оснащення комп'ютерною технікою навчальних закладів України та відсутності спеціалізованих методик дистанційного навчання.

Хоча офіційною датою появи дистанційного навчання можна вважати 21 січня 2004 року, коли наказом Міністерства освіти й науки України № 40 було затверджено «Положення про дистанційне навчання».

Але введення карантину з 12 березня 2020 року з метою запобігання поширенню COVID-19 в Україні змусило українських педагогів активніше долучатися до світової освітянської спільноти щодо активного впровадження дистанційної освіти.

Березень місяць, постановою КМУ № 211 від 11 березня 2020 р. запроваджено карантин на всій території України. Всі шоковані, всі розгублені. Школярі, студенти - всі відправлені додому до наступних вказівок. Освітняни в паніці, що робити, як навчати... І в тій ситуації всі навчальні заклади були кинуті напризволяще, вся Україна начебто спостерігала, як педагоги спрацюють в таких умовах.

Історія впровадження дистанційного навчання в Ізмаїльському агротехнічному фаховому коледжі почалась також 12 березня 2020 року. Зволікати не було часу, мета закладу не змінилась: студенти повинні отримувати якісну освіту.

Тому адміністрацією коледжу було прийнято рішення про термінове впровадження дистанційної освіти. Наш заклад пішов шляхом створення корпоративного акаунту навчального закладу, акаунтів для всіх педагогічних працівників та студентів, і курсів з усіх дисциплін та практик для кожної групи, використовуючи вебсервіс Google Classroom, яких було створено більше 300

(окремо для очної і заочної форм навчання). У процесі навчання викладач міг відстежити рівень здобутих знань кожного студента, а після оцінювання завдань повернути виконану роботу з оцінкою, виправленими помилками та коментарями. Крім того для більш якісної комунікації викладачами активно використовувалися такі інструменти спілкування як: електронна пошта, чати, соціальні мережі, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp).

Всі педагогічні працівники в дуже короткі терміни оволоділи необхідними для роботи інструментами G Suite for Education. Ми використовуємо багато можливостей цього веб-сервісу: Google Meet, Google Calendar, Google Форми, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації тощо.

Чому саме цей вебсервіс? Тому що безкоштовність, висока якість розробки, регулярне оновлення, відсутність реклами, «постійні» посилання на вхід у Google Meet, персональні акаунти для викладачів, студентів, можливість розподілу користувачів по групах є його основними перевагами, які і визначили вибір нашого навчального закладу.

Звісно дехто з викладачів, підвищуючи свій професійний рівень, вже був знайомий з деякими ресурсами, які можна було застосовувати під час дистанційної освіти. Але більшість педпрацівників вимушена була за дуже короткий час здобувати знання з сучасних інформаційних технологій і терміново впроваджувати їх в освітній процес. Постійно наші педагоги ведуть насичену роботу щодо участі у численних вебінарах, семінарах, онлайн-конференціях від мережевих платформ, ресурсів та студій онлайн-освіти для підвищення своєї кваліфікації та цифрової грамотності.

Заняття в коледжі під час дистанційного навчання відбувались згідно з розкладом у вигляді відеоконференцій, що постійно контролювалось представниками адміністрації коледжу, обов'язково перевірялась присутність студентів на заняттях. Звісно на початку пандемії не у всіх студентів була можливість (з огляду на відсутність необхідних гаджетів, слабкого або взагалі відсутності Internet), яка з продовженням карантину, а з ним і періодів

дистанційної форми навчання, була вирішена студентами та їх батьками. Викладачам, які не мали змогу вийти на заняття з дому, була надана можливість проводити онлайн-конференції у коледжі, для чого були закуплені веб-камери.

Крім проведення занять у вигляді online-конференцій, викладачі постійно викладали (і досі викладають) у Google Classroom матеріали лекцій, практичних і лабораторних занять, презентації. Проведення консультацій онлайн вже повністю увійшло у наше життя.

Дистанційне навчання не обійшло і студентів заочної форми навчання. Вони також були змушені засвоїти сучасні освітні інструменти.

Для кращого сприйняття матеріалу студентами викладачі та майстри створюють відеолекції, презентації, відеозаписи своїх занять, власні Youtube канали, оновлюють свої сайти. Вебсайти використовуються не тільки для публікації навчальних матеріалів з дисциплін, а також для проведення он-лайн олімпіад, конкурсів, створення проєктів, тестування для перевірки знань студентів, зворотнього зв'язку тощо.

Звісно, наші педагоги сьогодні дуже діджиталізовані, пізнали багато нового, продемонстрували свої знання, пройшовши тестування на національній онлайн платформі Дія. Цифрова освіта (Цифрограм для вчителів), але недостатність робочих місць і низька оплата праці кваліфікованих спеціалістів не є мотивацією молоді до навчання, придбання знань з професії, тому очна освіта залишається незамінною і дійсно результативною. Все ж таки спілкування студентів з викладачем є найефективнішим у процесі навчання. І хоча дистанційне навчання не є заміною звичайного, студенти під час хвороби або відсутності на заняттях з інших причин мають змогу навчатись. Сьогодні воно вже стало ефективним інструментом не тільки під час жорсткого карантину.

Список використаних джерел

1. Швачич Г. Г., Толстой В. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навчальний посібник. Дніпро : НМетАУ. 2017. 228 с.

2. Використання ІКТ в навчально-виховному процесі. URL: <http://surl.li/bvais> (дата звернення 14.04.2022).

СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

Долгіх Ярослав Вікторович,
аспірант кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету ім. В. К. Винниченка
м. Кропивницький, Кіровоградська область

Дослідження діяльності фахівців музичного мистецтва є важливою передумовою для актуалізації та соціального орієнтування фахової академічної музичної освіти. Вивчення цього явища потребує застосування міждисциплінарного підходу, що дозволяє комплексно усвідомити феномен соціально орієнтованої активності професіоналів-музикантів. Це обумовлює звернення до теорії соціокультурної діяльності – «міждисциплінарної галузі наукових досліджень, предметом якої є вивчення культурного, освітнього, просвітницького середовища буття людини, особливостей духовного розвитку різних соціальних, вікових, професійних та етнічних груп».

У цих координатах соціокультурна активність фахівців музичного мистецтва позиціонується, зважаючи на її суспільне призначення та зв'язок із явищами та процесами у соціумі. Її сутність полягає у збереженні, передачі, засвоєнні культурних цінностей, орієнтації на створення нової особистості шляхом перетворення учасників соціокультурної діяльності з об'єктів просвітницької взаємодії у суб'єктів соціокультурної творчості.

На підставі доробку науковців, можна виокремити кілька проєкцій соціокультурної діяльності фахівців музичного мистецтва. Про цю активність

слід говорити як про центровану на цінностях культури практику, діалогічне спілкування, що розгортається у контексті активної взаємодії її сторін, історично обумовлене явище, сукупність вимірів впливу на суб'єктів.

Розглянемо вказані проєкції детальніше.

Фахівців музичного мистецтва доцільно розглядати у контексті соціокультурного спілкування – процесу передачі знань та досвіду з метою інкультурації суб'єктів – особистостей та субкультур. Основою цієї комунікації є рух сенсів, що являє собою циркуляцію повідомлень, засновану на музичній знаковій системі. Зміст цих меседжів – носіїв музично-культурних значень – завжди пов'язується з ціннісними орієнтирами, що мають різний вигляд. Вони можуть бути представлені у (а) музично-матеріальній (твори як уречевлені результати творчого самовираження), (б) музично-духовній (конститутивні параметри творчості, пов'язані з творчими ідеями, стильовими та жанровими стандартами, ієрархією елементів музичної мови), (в) загально духовній (колективні та індивідуальні ідеали, що цементують життя суспільства), (г) нормативно-поведінковій (стандарти музичної творчості, світоглядні установки) формі.

Комунікативне функціонування музикантів-професіоналів відбувається на перетині двох полюсів – академічної та неакадемічної музики. Хоча базовим для фахівців музичного мистецтва є перший сегмент, що визначає специфіку їхньої соціальної ролі, завдяки соціально значущим характеристикам, вони здобувають високий статус і в умовах другого музично-культурного полюса. У цьому контексті, їхнє позиціонування пов'язується з параметрами (а) загальносуспільної ваги (володіння великими обсягами музично-культурного капіталу), (б) наявності професіональних ідентифікаторів та (в) приналежності до субкультури *opus*-музики, що має високий ціннісний статус.

Наведені властивості дозволяють фахівці музичного мистецтва бути включеними у багатовекторну комунікацію. З одного боку, вони транслюють вихідне повідомлення – ціннісний концентрат *opus*-музики, – що спрямовується

як на академічну музику (ресоціалізація), так і на неакадемічні музичні практики (соціалізація). З іншого ж боку, у соціокультурному спілкуванні фахівці музичного мистецтва також виступають приймачами: вловлюючи неакадемічні ціннісні орієнтири, вони сприяють їх асиміляції або ж культурному синтезу.

Подібна комунікативна організація соціокультурної діяльності музикантів-професіоналів є історично обумовленою. Зокрема, це підтверджує композиторська творчість – ключовий вимір музичного мистецтва, що протягом його еволюції був пов'язаний з усіма комунікативно-функціональними векторами.

Так, соціалізація є базовим орієнтиром композиторської діяльності, спрямованої на відтворення стандарту інтонаційної практики з метою її підтримки або поширення. На ресоціалізацію орієнтувалась творчість авторів, що оновлювали ідейну, стильову, змістовну сторони практики *opus*-музики. У цьому контексті творці-новатори виступали генераторами нової ціннісної якості, що вкорінювалась одразу, через деякий час, або й досі залишається у невизначеному статусі. Найбільш яскраві зразки принципу асиміляції спостерігаються, починаючи з епохи романтизму. Тоді композитори запозичували фольклорний матеріал, натомість пізніше, у ХХ столітті, торкнулися масової музики. Культурний синтез, заснований на паритетних умовах співіснування протилежних інтонаційних практик став можливим у другій половині ХХ столітті – у час, коли було відрефлексована та усвідомлена самотність світового фольклору, культури менестрельного типу та професійної ритуальної музики.

Соціокультурну діяльність фахівців музичного мистецтва доцільно розглядати крізь призму чотирьох функціональних вимірів, що забезпечують циркуляцію повідомлення у континуумі соціокультурної комунікації. До них відносяться креативно-продуктивний (виробництво цінностей зусиллями композиторів та виконавців), аналітично-критичний (гносеологічне та аксіологічне пізнання, що здійснюється музикознавцями та критиками),

педагогічний (передача досвіду та знань завдяки практиці викладачів та концертмейстерів) виміри та вимір забезпечення (уречевлення та поширення цінностей завдяки суб'єктам, що працюють використовують засоби Інтернету, ЗМІ, телебачення, звукозапису, видавництва, менеджменту).

Отже, соціокультурну діяльність фахівців музичного мистецтва можна визначити як історично обумовлену та функціонально диференційовану активність з поширення цінностей, що засновується на принципах соціокультурної комунікації. Таке трактування активності професіоналів-музикантів виводить її за межі іманентних координат музичної творчості. Крім того, воно актуалізує пошук шляхів ефективної підготовки фахівців музичного мистецтва, здатних до функціонування у визначених вище умовах.

Список використаних джерел

1. Чекан Ю. І. Інтенаційний образ світу. Київ : Логос, 2009. 226 с.

МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО БЕЗ УПЕРЕДЖЕНЬ: АКЦЕНТ НА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Дорохова Леся Миколаївна,
виконуюча обов'язки директора
Джерелейко Людмила Володимирівна,
методист
ДНЗ «Мелітопольський багатoproфільний
центр професійно-технічної освіти»
м. Мелітополь, Запорізька область

На сучасному етапі розвитку світової системи господарювання переваги у глобальній конкурентній боротьбі визначаються не тільки рівнем запасів природних ресурсів країни, а в першу швидкістю засвоєння та застосування нових знань та досягнень в сучасні технології та продукцію.

В найближчі роки позиції лідерів займуть країни, які найбільш розвинули та будуть використовувати професійні здібності та економічну обізнаність

своїх громадян. Світова економічна криза на тлі глобалізації економіки призвела до змін світового виробничого процесу та посприяла введенню у зовнішньоекономічну діяльність малих та середніх бізнес-структур, які можуть створюватися засновниками навіть тоді, коли вони ще засвоюють професійні програми. Мобільність та гнучкість малих та середніх підприємств дозволяє їм оперативно реагувати на зовнішні зміни, перебудовувати спеціалізацію, закріпитися на ринку на ранньому періоді діяльності за підтримки освітніх закладів.

В сучасних умовах розвитку малого та середнього бізнесу саме заклади професійної освіти та Центри кар'єри та молодіжного підприємництва покликані стати платформами комунікації педагогів-новаторів та здобувачів освіти, стимулювати розвиток стартапства, створити умови для формування готовності до підприємницької діяльності, не забуваючи про соціальний аспект.

Педагог-особистість, педагог-новатор, педагог-ентузіаст – ключова фігура освітнього процесу.

Воркшоп «Профорієнтир. Мелітополь-2021» – це саме той захід для небайдужих педагогів нашого міста, який ще раз доводить актуальність формування економічної компетентності та готовності до підприємницької діяльності.

Учасники заповнювали опитувальники, розбирали цікаві кейси, визначали стратегічні цілі тощо. Вир емоцій, палкі суперечки, відстоювання власної позиції – всі учасники воркшопу мають бажання продовжувати зустрічі.

Головну місію, яку ми ставимо перед собою, це:

- навчити генерувати і реалізовувати свої ідеї в життя;
- готуємо здобувачів освіти до дорослого життя, в якому треба заробляти;
- формуємо свідомого, відповідального, самостійного випускника;
- вчимо формувати порядок у своєму житті і житті громади/держави

Тренінги професійного спрямування та формування готовності до підприємницької діяльності дуже важливі для молоді, для навчального закладу

та країни в цілому.

Командоутворення, розвиток підприємницьких рис, виявлення своїх сильних якостей – це неповний перелік тренінгів, які проводяться в нашому Центрі консультування професійного розвитку та підприємницького успіху.

«Знайди себе на Україні! Знайди себе у Мелітополі!». Насичена програма для молоді з популяризації малого та середнього бізнесу, підтримки молодіжного підприємництва та розвитку економічного і кадрового потенціалу міста та регіону.

Серед основних завдань якої:

- інтеграція підприємницького стилю у навчальні програми;
- розвиток підприємницьких ініціатив серед молоді

Бути підприємцем – це бути: креативним, комунікабельним, ініціативним й активним, бути відповідальним, уміти керувати часом і ресурсами, уміти працювати з грошима, вміти планувати і досягати цілей, бути небайдужим і включеним у життя громади, бути економічними патріотам та соціально відповідальними. Бути підприємцем це складно чи ні?

Ми на шляху створення навчально-тренувальної фірми для майбутніх будівельників «Мрія в дії». На нашу думку, залучення здобувачів освіти до роботи саме в цьому напрямку посприє більш ефективному самовизначенню молоді, допоможе їм зрозуміти, які є підводні течії ведення власного бізнесу. Вся діяльність навчально-тренувальної фірми планується як єдина система взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих процесів, де продукт роботи одного процесу є продуктом входу в роботу наступного. Як приклад можна привести наступне: замовник просить розрахувати кількість будівельних матеріалів для утеплення та подальшого оздоблення фасаду будинку. Першим процесом є складання технологічних карт на виконання певних видів робіт з урахуванням необхідних матеріалів та інструментів на кожну технологічну операцію. Після цього виконуються всі необхідні заміри на об'єкт і вже після цього є можливість приступати саме к розрахунку необхідної кількості матеріалів. Крім вищезазначеного, можна запропонувати також скласти перелік марок фірм-

виробників будматеріалів та їх цінову категорію.

В основу роботи фірми «Мрія в дії» буде покладено цикл організаційного управління або Цикл Деминга-Шухарта. Перевагами системи роботи за цим циклом є:

- стратегічне планування діяльності;
- перевірена інформація;
- скорочення часу затрат на підготовчі етапи роботи;
- швидке включення нових учасників у роботу;
- різноманіття форм взаємодії учасників;
- розвиток партнерських відносин;
- включення освітнього компонента;
- моніторинг діяльності не тільки за кількісними, але і за якісними

показниками

За результатами засідання робочої групи по створенню навчально-тренувальної фірми «Мрія в дії» визначені пріоритетні напрямки роботи та подальшого розвитку:

- складання переліку послуг та їх вартості;
- проведення інформаційної кампанії;
- створення сайту з мобільним додатком;
- створення бази потенційних клієнтів;
- консолідація зусиль в розробці проектів, які принесуть дохід з урахуванням соціального компонента;
- розробка серії тренінгів «Все в твоїх руках».

Планів багато. Час покаже правильність шляху, який ми обрали. Але сподіваємося на ефективність наших зусиль у майбутньому юнаків та дівчат нашого центру.

Коли ти робиш корисну справу і тебе підтримує дружня команда науковців, представників місцевого самоврядування, роботодавці міста та регіону, соціальні партнери, профтехосвітяни Запорізької області та України, «бо це актуально і сучасно», то це і є вільна демократія і швидкий рух до змін

та розвитку.

Список використаних джерел

1. Семів Л. К., Семів Р. А. Вплив вищої освіти на формування людського капіталу в умовах переходу до економіки знань. Регіональна економіка. 2009. №1. С. 15–25.
2. Філіпенко А. В. Готовність молоді до підприємницької діяльності як філософсько-педагогічна проблема. Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. 2009. Вип. 3. С. 13–19.
3. Офіційний вебпортал Верховної ради України. Законодавство України. Закон України «Про освіту» 2017р., Розділ 1, ст. 1, п. 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 18.03.2022).

РОЛЬ КЕРІВНИКА ГРУПИ У ВИХОВАННІ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ У КОЛЕДЖІ

Жукова Анна Робертівна,
заступник директора з виховної роботи
Львівського коледжу транспортної інфраструктури,
аспірантка Педагогічного факультету
Львівського національного
університету ім. Івана Франка
м. Львів, Львівська область

В умовах сучасного суспільства одним із головних завдань будь-кого закладу освіти, в тому числі й коледжу, є виховання сучасної молоді на засадах лідерства. Процес виховання лідерського потенціалу молодого покоління є складним та багатоаспектним, центральне місце в якому відводиться керівнику групи, який на сьогодні виступає базовим і зв'язуючим суб'єктом системи культурно-виховної роботи у коледжі.

Керівник групи повинен виступати основним оператором з координації виховних впливів, які направляються на особистість студента, різними, як колективними, так і індивідуальними учасниками освітнього процесу. Саме від особи керівника групи залежить ефективність цілеспрямованого формування якостей майбутніх фахівців, адже він взаємодіє з кожним вихованцем щоденно. Навіть за умов добре організованої системи виховної роботи не вдасться досягнути бажаних результатів, якщо усунути або паралізувати дії направляючого координатора виховних впливів [3, с. 190]. З огляду на це й розглядаємо керівника групи як центральну фігуру у системі виховної роботи коледжу, від якого значною мірою залежить ким стане кожен окремий студент, як він ставитиметься до своєї професії, навколишнього світу та інших людей, а також на які цінності орієнтуватиметься у своєму житті.

З метою формування у студентів соціально-значущих якостей у коледжі запроваджена система планування виховної роботи зі студентами, а процес виховання упорядкований шляхом координованості дій ланки «керівник – студент – батьки» [4]. Як бачимо, керівник у цій ланці займає початкову позицію, що свідчить про його важливість у здійсненні виховних впливів на студентів. Зазначимо, що у процесі виховання лідерського потенціалу у студентів коледжу, керівнику групи теж належить головна роль, оскільки він виступає головним організатором навчального та виховного процесу у групі. Саме керівник групи повинен надихати студентів, залучати їх до активної наукової й творчої діяльності, скеровувати їх діяльність у напрямку самовдосконалення та саморозвитку, що і є проявами лідерства, яке перш за все пов'язане з уміннями прийняття нових викликів та швидкого реагування на складні ситуації [1].

Слід наголосити, що одним з інструментів керівника групи за допомогою якого він здатен виховувати й розвивати лідерський потенціал студентів є індивідуальна робота зі студентами. За допомогою індивідуальної роботи керівник групи може визначити який характер, інтелектуальний потенціал, розумові здібності та здібності до лідерства є у його вихованця. Окрім того,

педагог може виокремити ті властивості особистості студента, які перешкоджають його утвердженню в ролі лідера, для прикладу, невпевненість у собі, пасивність, відсутність риторичних здібностей тощо [2].

Окрім індивідуальної роботи, ефективною є й групова робота зі студентами, що спрямована на розвиток їх лідерського потенціалу. Наприклад, керівнику групи доцільно застосовувати різноманітні інтерактивні форми роботи: ділові ігри, семінари, тренінги тощо, у яких кожен учасник матиме визначену місію, нести відповідальність та пробуватиме себе в амплуа керівника [3, с. 198]. Більш того, керівник групи для підсилення роботи з формування лідерського потенціалу студентів у підопічній групі, може організувати гурток або студентське мініоб'єднання «Ми – лідери», на зустрічах якого молоді люди матимуть змогу познайомитися із психологією управління та управлінською майстерністю, іміджологією, засвоїти основи менеджменту організації, ділового спілкування, ознайомитися з вимогами до складання ділових паперів та інших важливих документів тощо.

Погоджуємося з Р.В. Сопівником, який стверджує, що керівник групи або наставник також здатен забезпечити педагогічний супровід процесу розвитку лідерства, у якому вчений виділяє три основні складові: 1) підготовленість керівників групи до роботи з лідерами; 2) психологічне й педагогічне забезпечення готовності студента бути лідером; 3) педагогічне конструювання поля лідерства [3, с. 194].

Отже, можемо підсумувати, що керівник групи є центральною фігурою у процесі виховання студентів коледжу та виконує одну з основних ролей у розвитку їх лідерського потенціалу. А тому, керівник групи повинен сам бути лідером, володіти добре розвиненими лідерськими якостями та здібностями, він має користуватися авторитетом та повагою серед молодих людей й будувати зі студентами довірливі стосунки на засадах педагогіки співробітництва. Лише власним прикладом та постійною кропіткою працею йому вдасться виховати лідерський потенціал студентів, сформувати у них необхідні лідерські якості, зробити їх фахівцями-лідерами у своїй професії, які будуть кваліфікованими

спеціалістами, що не бояться ризиків, спроможні легко впоратися із будь-якою ситуацією чи проблемою й повести за собою інших людей у напрямку досягнення поставлених цілей.

Список використаних джерел

1. Волосюк Т. В. Проблема формування лідерської компетенції студентів вищої школи. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/38027/1/Volosyuk.pdf> (дата звернення: 06.04.2022).

2. Жукова А. Р. Форми виховання лідерської компетенції у студентів коледжів. URL: <http://zmk.zp.ua/pdf/ZbirnikTez.pdf#page=61> (дата звернення: 06.04.2022).

3. Сопівник Р. В. Роль наставників академічних груп у процесі формування лідерських якостей майбутніх фахівців агропромислового комплексу України. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: збірник наук. пр. Київ, 2012. Випуск 16. Книга 1. С. 190-201.

4. Помагайбо Г. В. Студентське самоврядування – невід'ємна складова сучасного навчального закладу. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/44989/1/119-120.pdf> (дата звернення: 06.04.2022).

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Ільєва Ольга Вікторівна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Століття, в якому ми сьогодні живемо, – століття домінування інформації і наукових знань. На сьогоднішній день Україна, робить рішучі кроки до влиття

в Світовий інформаційний простір, вбачаючи одним з головних пріоритетів – інформатизацію освіти, як запоруку майбутнього інтелектуального потенціалу нації. Інформатизація освіти (ІО) – це не тільки комп'ютеризація, це процес, який має свої закономірності, свої стадії розвитку, це зміна мислення, способів діяльності, управління, використання можливостей телекомунікацій для міжособистісної та колективної взаємодії, компетентність і вільна орієнтація у сфері інформаційних технологій, гнучкість і адаптивність мислення, знання і виконання основних правових норм регулювання інформаційних відносин.

До недавнього часу інформатизація освіти розглядалася управлінськими структурами і професійним співтовариством переважно як суто технічне завдання. Під нею розумілися, в першу чергу, постачання комп'ютерів, підключення до Інтернету, викладання курсу інформатики. Інформатизація не пов'язувалася безпосередньо з оновленням змісту, методів і організаційних форм навчання, досягненням нових навчальних результатів, модернізацією всіх сторін життя загальноосвітньої школи, використанням комп'ютера у викладанні навчальних предметів [1].

Одне з головних завдань освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства – навчити студентів використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба у прискоренні підготовки викладачів та фахівців у сфері інформаційних технологій, в оснащенні закладів освіти сучасною комп'ютерною технікою, педагогічними програмними засобами, електронними підручниками тощо. Від вирішення цього завдання значною мірою залежатиме розвиток країни [3].

Головною метою інформатизації в закладах освіти є підготовка тих, хто навчається до повноцінної плідної життєдіяльності в інформатизованому суспільстві, забезпечення підвищення якості, ефективності та доступності освіти. Тому в діяльності навчальних закладів усіх типів і рівнів акредитації проблемам інформатизації повинна приділятися першочергова увага. Зокрема, значне місце повинні зайняти дослідження, пов'язані з вивченням педагогічних умов формування відповідного навчального середовища, моделюванням його

складу і структури, визначенням місця і ролі, яке займають і відіграють в ньому засоби навчання та ІКТ. Основне завдання ІО – впливати на види діяльності, що виконуються таким чином, щоб досягати поставлених цілей із меншими затратами ресурсів.

Основною сутністю інформатизації освіти є використання інформаційних технологій у різних видах діяльності, які здійснюються в системі освіти [6]. Тому, досліджуючи систему освіти як об'єкт інформатизації, основну увагу необхідно приділити дослідженню цих видів діяльності, визначити критерії їх класифікації, виходячи з психолого-педагогічних та інформаційних характеристик. Інформатизація освіти спрямовуватиметься на формування та підвищення інтелектуального рівня суспільства, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що дасть можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

Результатами інформатизації освіти мають бути:

- розвиток інформаційної культури людини (комп'ютерної освіченості);
- розвиток змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів;
- скорочення терміну навчання і тренування на всіх рівнях підготовки кадрів та підвищення якості такого навчання і тренування;
- інтеграція навчальної, дослідницької та виробничої діяльності;
- удосконалення управління освітою;
- кадрове забезпечення усіх напрямів інформатизації України шляхом спеціалізації та інтенсифікації підготовки відповідних фахівців.

Застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення основ наук підвищує ефективність навчального процесу в плані оволодіння умінням самостійного здобуття і представлення знань, оволодіння загальними методами пізнання і стратегією засвоєння навчального матеріалу, самостійного вибору режиму навчальної діяльності, організаційних форм і методів навчання [2,4]. Інформаційно-комунікаційні технології у навчальному

процесі дають змогу переадресовувати допомогу педагога переважно на вирішення студентами творчих, дослідницьких і проблемних завдань.

ІО, передусім, спрямована на розробку методів і засобів, орієнтованих на реалізацію основних виховних і освітніх педагогічних цілей за допомогою використання новітніх досягнень комп'ютерної техніки. Сюди відноситься комп'ютерне навчання здобувачів освіти, оволодіння ними сучасними досягненнями ІКТ, модернізація освіти, цілей, методів та форм навчання, його змісту.

Сучасний етап розвитку освіти пов'язаний з широким використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій і можливостей, що надаються глобальною мережею Інтернет.

Можемо стверджувати, що сьогодні в Україні значна увага на державному рівні приділяється інформатизації суспільства загалом і сфери освіти зокрема. Реалізуються програми, спрямовані на вирішення актуальних завдань ІО, включаючи розвиток інфраструктури єдиного освітнього інформаційного простору, розробку електронних освітніх ресурсів і їх використання, підвищення кваліфікації викладачів у сфері застосування ІКТ, їх запровадження в організацію навчального процесу, практику управління освітніх установ.

Отже, інформатизація освіти є підґрунтям глобального процесу інформатизації суспільства, і тому повинна випереджати інформатизацію усіх інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства. Уміння самостійно набувати знання на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства перетворюється в життєву необхідність кожного.

На сьогодні рівень сформованості інформаційної культури фахівця визначається не лише його здатністю застосовувати інформацію в різних видах діяльності, а також світоглядним баченням навколишнього світу як відкритої інформаційної системи. Сьогодні людство постало перед фактом, що знання оновлюються навіть швидше, ніж відбувається зміна поколінь. Це зумовлює

необхідність суттєвих змін у самій освіті. Тому перед освітою виникло складне двоєдине завдання: вона повинна осучаснюватися на основі новітніх технологій через широке впровадження у навчально-виховний процес інформаційних та комунікаційних технологій, а також – формувати в молоді риси, необхідні для успішної самореалізації в інформаційному суспільстві після завершення навчання в коледжі чи університеті. Базисом глобального процесу інформатизації суспільства є інформатизація освіти, яка повинна випереджати інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства. Уміння самостійно набувати знання на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства перетворюється в життєву необхідність кожного [5].

Отже, інформатизація освіти є невід’ємною складовою інформатизації суспільства, відображує загальні тенденції глобалізації світових процесів розвитку, виступає як визначальний інформаційний і комунікаційний базис розвитку освіти, гармонійного розвитку особистості і соціально-економічних систем суспільства.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю., Чепурна Н. М., Саух В. М. Інформатизація регіональної системи освіти: загальний опис і основні компоненти реалізації. Комп’ютер у школі та сім’ї. №3. 2006. С. 3-6.

2. Макаренко Л. Л. Побудова мережевого інформаційно-навчального середовища вищого навчального закладу (теоретико-методичний аспект). Наукова скарбниця освіти Донеччини: науково-методичний журнал. Вип. № 2(15). 2013. С. 27-32

3. Ніколаєнко С. В освіті – інформаційна революція. Дзеркало тижня, 14 – 20 січня 2006 р. №1.

4. Нісімчук А. С., Падалка О. С. Технологія інноваційної освіти: монографія. Луцьк: Твердиня, 2013. 456 с

5. Савченко О.Я. Методологічні підходи до визначення якості шкільної освіти. Матеріали методологічного семінару «Проблеми якості освіти: теоретичний і практичний аспекти». К. : ІПНАПНУ, 2006.

6. Сергієнко В. П., Малежик М. П., Сіткар Т. В. Комп'ютерні технології в тестуванні: навч. посіб. Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2012. 290 с.

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ – ШЛЯХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Іщенко Ірина Володимирівна,
викладач
Педагогічного фахового коледжу
КЗВО «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
м. Запоріжжя

З моменту прийняття Концепції «Нова українська школа» в Україні розпочалася реформа системи освіти. Метою реформи є перетворення української освіти на інноваційне середовище, в якому учні набувають ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, створення такої школи, де діти будуть навчатися через діяльність, «у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті» [1]. Орієнтація на світові стандарти освіти вимагає радикальних інновацій, спрямованих на підготовку особистості до життя в динамічному світі та набуття нею життєвих компетенцій.

Концепція «Нова українська школа» метою повної загальної середньої освіти визначає різнобічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатною до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і

навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності [4, с. 5].

Для того, щоб провести процес реформування освіти в Україні треба використовувати нові форми і методи роботи. Оптимізація навчально-виховного процесу зумовила появу нових і модифікованих педагогічних технологій, які використовувались раніше. Впродовж десятиліть у звичайній школі використовували визнані і випробувані методи: робота в групах, уроки міркувань, навчання проблемного характеру, дидактичні ігри тощо. Але, щоб ці методи й надалі розвивалися і покращувалися необхідно орієнтуватися на сучасні концепції освіти та виховання. В розвитку особистості вирішальну роль відіграє початкова школа, яка розвивається на засадах особистісно-орієнтованих технологій навчання. Цей процес відбувається за умови переходу від авторитарного до особистісно-орієнтованого спілкування. Згідно з Концепцією Нової української школи потрібна докорінна реформа, яка зупинить негативні тенденції, яка перетворить українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України [4, с. 5]. Досягнути цієї мети можна шляхом створення інтерактивного навчального середовища.

Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів.

Слово «інтерактив» походить з англійської мови від слова «interact», де «inter» – взаємний, а «act» – діяти. Таким чином, інтерактив – взаємодія [2, с. 10].

Суттю інтерактивного навчання є те, що всі учні між собою постійно і активно взаємодіють. Це надає можливість кожному учаснику освітнього процесу бути суб'єктом, а не об'єктом навчання. Тобто вчитель і учень – рівноправні та рівнозначні. Вчитель виступає у ролі організатора освітнього

процесу. Більшість сучасних науковців вважають, що для досягнення успіхів у навчанні необхідні взаємні зусилля здобувача освіти та вчителя.

Учні сучасного світу – діти покоління Альфа відрізняються своєю рухливістю, динамічністю, активністю, силою та мінливістю. Сучасним учням необхідне інтенсивне навчання. Навчання, яке буде забезпечувати кожному індивідуальні потреби у навчально-пізнавальній діяльності, яке буде гармонійно розвивати кожну дитину, давати їй простір для власної самореалізації.

У процесі дослідження даного питання, можна виділити основну мету інтерактивного навчання:

1. Створити такі умови навчання, за допомогою яких кожен учень буде мати можливість долучитися до колективного процесу пізнання.
2. Створити комфортну психологічну атмосферу в дитячому колективі, яка відкриває можливості плідної співпраці.
3. Розвивати в кожній дитині комунікативність.
4. Надавати кожному учню відчуття успішності, неповторності та унікальності.
5. Вироблення життєвих цінностей.

Як і будь-яка технологія інтерактивного навчання має свої ознаки. Найголовнішою ознакою є спільна мета діяльності. Вчитель не лише передає набуті знання, уміння та досвід, він допомагає дітям мислити, направляє дітей і допомагає їм у процесі обміну думками, заохочує творчість у колективній роботі, підтримує активність дітей. Відмінною рисою від традиційного навчання є нова роль вчителя. Додаються специфічні функції: керівник освітнього процесу має бути модератором, тьютором, фасилітатором та коучем. Вчитель вже не просто передає набуті знання учням, він стає співучасником освітнього процесу. Також ознакою інтерактивних технологій навчання є нові завдання, які постають перед вчителем: до найголовніших завдань вчителя можна віднести підтримку активності учнів, поєднання теорії і практики, взаємозбагачення досвіду учнів, а також заохочення прояву творчості учнів.

Таким чином, головною суттю інтерактивного навчання є універсальність, ефективність та практичність у використанні. Це все надає можливість зацікавити дітей до пізнання нового, допомогти їм у засвоєнні навчального матеріалу шляхом активної взаємодії між учнями та вчителем одночасно, а також значно підвищити результати навчання учнів.

Відомі вчені О. Пометун та Л. Пироженко виділили такі інтерактивні форми навчання: кооперативне, колективно – групове, ситуативне моделювання та опрацювання дискусійних питань. Кооперативне або групове навчання має на меті навчання учнів, які об'єднані у невеликі групи для досягнення спільної освітньої мети. При такому підході учні отримують позитивні результати у навчанні шляхом взаємодії між собою. Для ефективності такого навчання можна використовувати різні методи, наприклад, «Акваріум», «Карусель», ротаційні або змінювані трійки.

Колективно – групове навчання – це таке навчання, яке здійснюється за допомогою одночасної фронтальної (спільної) роботи всього класу. Інакше кажучи, це обговорення однієї проблеми в «спільному колі». Така форма інтерактивного навчання має на меті вмотивувати учнів в навчально-пізнавальну діяльність, прояснити певний навчальний матеріал, привернути увагу учнів до складних питань тощо. Найвідомішими методами даної технології є «Мозковий штурм», «Ажурна пилка», «Мікрофон».

Технології ситуативного моделювання – це модель навчання учнів у грі. Тобто навчально-виховний процес відбувається за допомогою перенесення учнів у гру. Головною задачею вчителя є не «пустити на самоплив», а підпорядкувати гру, тобто визначити конкретну дидактичну мету. Під час самої гри вчитель має контролювати її хід, давати поради та консультувати учнів. Такі технології навчання розвивають уяву, фантазію, креативне мислення. Найефективнішими методами ситуативного моделювання є імітаційні та рольові ігри, «Судове слухання» та «Громадські слухання».

До технології опрацювання дискусійних питань зазвичай відносять дискусії. Дискусія – це обговорення спірної проблеми або питання між

учасниками. За допомогою дискусії в учнів розвивається пізнавальна діяльність. Під час обговорення питання учні можуть дізнатися щось нове або поглибити вже відомі знання з певної теми. Також дискусія сприяє розвитку критичного та аналітичного мислення, формує вміння формулювати власну думку, відстоювати та аргументувати її. Дискусія буде ефективною лише тоді, коли в класі між учнями створена атмосфера довіри та взаємоповаги. Основними методами даної технології є метод «Прес» та «Займи позицію» [3].

Здійснюючи професійну підготовку майбутніх вчителів початкової освіти викладачі фахового педагогічного коледжу Хортицької національної академії ефективно використовують інтерактивне навчання на теоретичних заняттях і під час педагогічної практики. Здобувачі освіти не тільки вивчають сутність інтерактиву, вони самі включаються в інтерактивне навчання, і як результат – використовують інтерактивну технологію навчання під час проведення власних пробних уроків та занять.

Використання інтерактивних технологій навчання сприяє створенню комфортного освітнього середовища шляхом встановлення взаємодії між учасниками освітнього процесу. Використовуючи інтерактивні методи, форми та прийоми роботи, процес формування життєвих компетентностей у здобувачів освіти буде відбуватися набагато ефективніше.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Київ : Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
2. Дівакова І. І. Інтерактивні технології навчання у початкових класах. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 180 с.
3. Каленюк Л. В. Інтерактивні технології – перспектива розвитку. Розкажіть онуку : Часопис. 2010. № 5. 30 с.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/fcoi> (дата звернення 17.04.2022).

ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Кирпиченко Наталія Василівна,
викладач вищої категорії
ВСП «Краматорський фаховий коледж
Донецького національного університету
економіки і торгівлі
ім. М. Туган-Барановського»
м. Краматорськ, Донецька область

Теперішній стан системи професійної освіти в Україні вимагає ґрунтовного перегляду більшості уявлень про традиційну підготовку фахівця, що відповідає державному замовленню – підготовці спеціалізованої, функціональної людини здатної до праці та в подальшому самовизначенні. Поруч з традиційними підходами до змісту професійного навчання необхідно застосовувати інноваційні освітньо-виховні процеси, які формують у студентів знання та вміння, які зможуть задовольняти вимоги, що постійно змінюються, до професійних якостей висококваліфікованих робітників закладів ресторанного господарства.

Сучасна економіка висуває нові вимоги до рівня кваліфікації і компетентності кожного працівника. Зміни, що відбуваються в соціально-економічній структурі сучасного суспільства, зумовлюють підвищення вимог до якості підготовки фахівців різних профілів. Посилилась увага і до професії фахівця закладів ресторанного господарства як на особистісному, так і на професійному рівнях. Саме це має сприяти швидкій адаптації молодого фахівця на виробництві, у трудовому колективі, освоєнню нової техніки, устаткування та технології [1, с. 140].

Мета статті – проаналізувати освітньо-виховний процес як фактор інтеграції професійної підготовки майбутніх фахівців закладів ресторанного

господарства.

Поняття «цілі освіти» трактується як «ідеальні прогнозовані результати педагогічної освітньої діяльності» [2, с. 989].

Аналіз стану проблеми професійної підготовки сучасних робітників закладів ресторанного господарства дав змогу виявити низку суперечностей між значним обсягом у навчальних програмах стандартного теоретичного матеріалу й об'єктивною необхідністю збільшення обсягу практичного компоненту в оволодінні професією; впровадженням сучасних технологій харчування та недостатньою увагою до розвитку інноваційних напрямів професійної діяльності, їх інтеграції у професійній підготовці майбутніх фахівців закладів ресторанного господарства.

Щодо теоретичного обґрунтування навчального процесу професійної підготовки майбутнього технолога харчування необхідно звернутися до загальної моделі спеціаліста закладу ресторанного господарства, яка закладена в освітньо-кваліфікаційній характеристиці галузевого стандарту вищої освіти України за спеціальністю 181 «Харчові технології» і відображає завдання, які виконує спеціаліст даного профілю у своїй діяльності, зміст основних функцій та посадові вимоги.

Спеціальна підготовка студентів у галузі харчових технологій має на меті дати спеціалісту необхідні відомості про можливості і методику використання сучасних технологій, прищепити навички комплексного використання технологічних навичок у своїй професійній діяльності [3, с58].

Сучасна професійна підготовка майбутніх фахівців-технологів харчування, яка сьогодні має значний нахил у бік теоретичного навчання, призводить до низької готовності спеціалістів до розв'язання складних функціональних завдань професійної діяльності. Вирішенням цієї проблеми стає застосування компетентнісного підходу в професійній освіті.

Необхідність впровадження в освітньо-виховний процес, як фактор інтеграції професійного навчання диктується європейськими стандартами освіти і знаходить своє відображення в концепції розвитку професійної освіти

України: «Професійна школа потребує значної модернізації та удосконалення навчально-виховного процесу яке пов'язане, насамперед з тим, що відбувається перехід до нової особистісно орієнтованої освітньої парадигми, в центрі якої перебуває людина – майбутній фахівець, яка не просто засвоює певну сукупність знань, а пізнає істину» [1, с. 3].

У освітньо-виховному процесі окрім аудиторної системи, яка теж має свої особливості, також розвинена система лабораторно-практичних занять та виробничого навчання з його різними варіантами. З цим пов'язана специфіка планування та здійснення навчального процесу, який великою мірою стає навчально-виробничим. Відносно великої виразності та значущості набуває діяльність викладачів спецдисциплін та кураторів груп як складова частина роботи з формування колективу студентів. Вони організують і проводять навчально-виховну роботу: професійно орієнтують молодь, виховують і розвивають професійно важливі і значимі якості особистості сучасного робітника, організують і беруть активну участь в дослідно-експериментальній і науково-дослідній роботі, здійснюють організаційно-методичну діяльність. Викладачі розробляють навчально-методичну документацію (навчальні і робочі програми навчальних дисциплін, посібники, методичні рекомендації), беруть активну участь в оснащенні і розвитку матеріальної бази навчального закладу [1, с. 39].

Дослідження підтверджують, що ефективність навчання залежить від формування у студентів позитивних мотивів до навчання.

Основними чинниками, що впливають на формування позитивної мотивації до навчальної діяльності, є: зміст навчального матеріалу; організація навчальної діяльності; колективні форми навчальної діяльності; оцінка навчальної діяльності; стиль педагогічної діяльності викладача.

Викладачі спецдисциплін повинні так організувати навчально-виховний процес, щоб теоретичні знання, які засвоюють студенти, завжди були керівництвом до виконання практичних дій, а практичний досвід, набутий студентами під час виконання лабораторно-практичних робіт і виробничого

навчання, цілком використовувався у вивченні теоретичних положень [4, с. 114].

Викладачами використовуються активні методи навчання. Одним із пріоритетів інноваційного навчання є використання рольових, ділових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин, моделювання життєвих ситуацій, що ефективно допомагає формуванню навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці, взаємодопомоги.

Першорядними дидактичними цілями, які реалізуються на заняттях з використанням ігрових методів навчання, є формування практичних вмінь та навичок професійної компетенції студентів. Практичне застосування ігрових методів навчання при проведенні занять дозволило зробити наступні висновки: значно підвищується інтерес студентів щодо пошуку нової інформації вивчаемого матеріалу, активізується його сприйняття (так, показник якості знань зріс на 8,9% а загальна успішність складає 100%).

Таким чином, при розгляданні освітньо-виховного процесу як фактору інтеграції професійної підготовки майбутніх фахівців закладів ресторанного господарства, актуальною, постає проблема розроблення ефективних педагогічних технологій і впровадження їх у навчальний процес.

Мислення фахівця-технолога закладу ресторанного господарства характеризується відносною перевагою понятійного компоненту. Тому система його технічних і педагогічних знань повинна носити інтегрований характер, у її підґрунті повинні лежати узагальнені знання виробничо-технічного і педагогічного плану, більшість з яких мають фундаментальну природу (такі глибоко узагальнені категорії, як ціль, зміст, метод, спосіб, форма, засіб впливу на особистість) та охоплювати процес як теоретичного, так і практичного навчання професії [4, с. 106].

Програма процесу професійної підготовки студентів дозволяє в ході навчального процесу моделювати реальні виробничі ситуації, що надає діяльності студентів змістовного професійного характеру. Студенти набувають досвід використання технологічних навичок для вирішення професійно-

орієнтованих завдань, отримують вміння самостійної роботи з опрацювання та використання професійної інформації. Таким чином, закладається підґрунтя для професійного становлення майбутніх технологів закладів ресторанного господарства та їхньої соціальної адаптації в реальному виробничому середовищі.

Мета підготовки майбутнього фахівця-технолога полягає в тому, щоб сприяти формуванню мислячої людини, здатної орієнтуватися в складних ситуаціях, яка вміє швидко приймати правильні рішення, володіє новітніми технологіями, тобто сприяти формуванню професійних якостей майбутнього фахівця.

Таким чином, для посилення професійної спрямованості навчання та згідно з вимогами сьогодення є необхідність формування фахівця закладів ресторанного господарства не просто виконавцем інструкційних, адміністративних та методичних рекомендацій і розпоряджень, а професіоналом, готовим та здатним відповідно до поставлених педагогічних цілей практично розв'язувати групи завдань та самостійно діяти у нестандартних навчально-виховних і виробничих ситуаціях. Тому елементи професійної підготовки майбутніх фахівців мають бути спрямовані на рівнозначну педагогічну та практичну підготовку, а також на досягнення основного результату навчання – підготовку висококваліфікованих фахівців для закладів ресторанного господарства.

Список використаних джерел

1. Цідило І. М. Теорія і методика підготовки майбутніх інженерів-педагогів до застосування інтелектуальних технологій у професійній діяльності : дис. док. пед. наук : 13.00.04., 13.00.10 / Цідило Іван Миколайович; Мін-во освіти і науки, Терноп. нац. пед. ун-тет. Тернопіль, 2015. 528 с.
2. Енциклопедія освіти / За ред. В. Г. Кременя. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.

4. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Мельниченко О. О. Теоретичні засади професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в контексті приєднання України до Болонського процесу : монографія. Харків : УПА, 2007. 162 с.

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ:
ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Ковтун Світлана Валентинівна,
директор
Баланюк Наталія Юрївна,
кандидат юридичних наук
ДПТНЗ «Шосткинське
вище професійне училище»
м. Шостка, Сумська область

«ООН було висунуто тезу: освіта не на все життя, а через усе життя!»

Відповідно до вимог Національної стратегії розвитку освіти в умовах прискорених процесів з її модернізації, діджиталізації, інноватики, оновлення паралельно передбачається вдосконалення природних процесів з розвитку педагогічної практики. В нашому розумінні даний механізм, який однозначно базуватиметься та майже на 100 відсотків розкриватиме поняття «конкурентоспроможність педагогічних кадрів», буде складатися із наступних базисів:

а) поетапний перехід освітньої системи до функціонування на нових організаційних та психолого-педагогічних засадах кадрового складу, здатного самостійно подавати креативні ідеї, генерувати оригінальні творчі здібності, приймати сміливі й нестандартні рішення;

б) потреба сучасного закладу професійно-технічного навчання у якісному «педагогічному менеджменті», адже керівний апарат закладів освіти щодня,

працюючи в контактi із учасникам освітнього процесу (здобувачами освіти, колегами, батьками), повинен розвивати свої дидактичні вміння і вдосконалювати особистісний потенціал;

в) безперервна робота не тільки над засвоєнням інноваційних положень та знань, спричинених безкінечним розвитком науково-технічного прогресу та діджиталізацією, але й над удосконаленням змістовних і якісних показників своєї професійної діяльності, культури, розвитку особистості, здатної творчо застосувати отримані знання в практичній діяльності.

Виходячи з вищенаведених базових складових, що вказують на існуючу проблему якісного оновлення системи освіти, можна стверджувати, що будь-який педагог, по суті, є менеджером навчально-пізнавального процесу, а керівник закладу освіти – менеджером освітнього процесу загалом (як суб'єкти управління цими процесами) [4].

Варто наголосити, що досить велика кількість досліджень присвячена розвитку педагогічної конкурентоспроможності, серед яких праці таких відомих вітчизняних вчених, як: В. Андреев, С. Гасанов, Н. Гузій, В. Кан-Калик, Ю. Карпова, П. Кравчук, Н. Кічук, В. Лисовська, Л. Лузіна, М. Нікандров, С. Сисоєва, О. Приходько, та інші.

Питання післядипломної освіти педагогів розроблялися в працях І. Жерносека, А. Зубка, С. Крисюка, А. Кузьмінського В. Олійника, В. Поліщук, Н. Протасової, В. Пуцова, Т. Сущенко та інших.

Чому саме проблема післядипломної освіти як один з основних формуючих факторів конкурентоспроможності педагогічних кадрів? Інноваційний розвиток освіти України актуалізує проблему якісного оновлення післядипломної освіти та її найважливішої складової – системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Як відомо, від ефективної діяльності цієї системи, професійної компетентності педагогічних працівників залежить загальний рівень розвитку молодого покоління, рівень зростання його економічного і соціального статусу. Тому метою післядипломної педагогічної освіти (ППО) є задоволення індивідуальних потреб громадян в особистісному

та професійному зростанні, сприянні забезпеченню потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня, здатних компетентно та відповідально виконувати посадові обов'язки, упроваджувати новітні освітні технології, сприяти подальшому соціально-економічному розвитку України [2].

Нажаль, досліджуючи нормативно-правову базу навчальної, наукової та науково-методичної роботи закладів післядипломної педагогічної освіти, що спрямована (робота) на реалізацію стратегічних урядових ініціатив у рамках реалізації Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року [1; 3; 5], Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», Програми навчання та професійного розвитку працівників навчальних закладів, яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 14.05.2012 № 570, тощо, нами виявлено значну кількість застарілих норм та прострочених термінів. Станом на сьогодні на жаль не розроблено та не впроваджено новітні напрями і рекомендації Національної стратегії розвитку освіти на період, починаючи з 2022 року.

Конкурентоспроможність окремого фахівця, так само як і керівника навчального закладу, може бути розглянута у двох аспектах:

– особистісному (сукупність особистісних якостей, які спонукають до самоактуалізації, самореалізації та самоствердження особистості в процесі реалізації потенційних можливостей);

– діяльнісному (процес творчої діяльності, в якому народжуються якісно нові матеріальні та духовні цінності) [4].

Якщо узагальнити інформацію, то сутність конкурентоспроможності ми визнаємо як сукупність напрямків діяльності, що в результаті покликані сформуванню якісно щось нове і одночасно будуть вирізнятися неповторністю, оригінальністю, суспільно-історичною унікальністю.

Конкурентоспроможність охоплює одну з провідних ролей в адміністративній діяльності керівника навчального професійно-технічного закладу: вона спонукає його до постійного пошуку інноваційних методик та

створення модернізаційних заходів впливу, подоланню стереотипних помилок й недієвих шаблонів. Конкуренентоспроможність, на нашу думку, стоїть поряд із діяльністю інноваційною, тобто в процесі конкуруючої діяльності відбувається розвиток всіх можливих структур навчального закладу, застосування новітніх методик викладання, донесення інформаційної складової, нових модернізаційних заходів тощо.

Як відмічають вчені [4] конкурентоспроможність людини виявляється у її здатності до створення нового оригінального продукту, пошуку нових засобів діяльності. Головною ознакою такої особистості вважаються її творчі якості, тобто індивідуально-психологічні особливості людини, що відповідають вимогам творчої діяльності і є умовою її успішного виконання. Для конкурентоспроможної особистості характерні чітка спрямованість на творчість в органічній єдності з високим рівнем розвитку індивідуальних якостей, що дозволяє їй досягти прогресивних, соціально і особистісно вагомих результатів в одному або кількох видах діяльності.

Рівень конкурентоспроможного потенціалу особистості розглядається в наступних компонентах: а) самореалізація, самоосвіта, самоорганізація, самопізнання; б) інтелект (вербальні здібності, значеннєва пам'ять, аналітичне мислення); в) творчість (творча уява, образна пам'ять, акторське мистецтво, інтуїція).

Керівник навчального закладу поєднує в собі два види конкурентоспроможності: педагогічну й управлінську, що обумовлено виконанням двох видів діяльності – педагогічної й управлінської [3].

Ознаки педагогічної конкурентоспроможності кадрів навчального закладу професійно-технічної освіти:

- регламентованість у часі та просторі;
- залежність прояву конкурентоспроможного педагогічного потенціалу кадрового складу від методичного, технічного оснащення навчально-виховного процесу;
- стандартні та нестандартні методи викладання предметів, різнопланове

навчальне устаткування, науково-технічне забезпечення, методичний напрямок діяльності керівника;

- уміння керівника-вчителя зосереджуватися на особистісних емоційно-психічних проявах. Здатність організувати спілкування з учнями як творчий процес, одночасно підтримуючи їх ініціативу і винахідливість, створивши комплекс повноцінних умов з метою повного творчого самовираження та самореалізації.

Взявши до уваги вищевикладене, констатуємо, що сутність процесу з конкурентоспроможності визначається як цілеспрямована осмислена діяльність, що породжує якісно щось нове і відрізняється неповторністю, оригінальністю, суспільно-історичною унікальністю. Конкурентоспроможність кадрового складу, в тому числі керівника навчального професійно-технічного закладу, виявляється в особистісному та діяльнісному аспектах.

Перспективним напрямком подальших досліджень вважаємо аналіз управління навчальним процесом у закладах післядипломної педагогічної освіти, цілеспрямований управлінський вплив на систему підготовки, перепідготовки педагогічних кадрів, суттєві корективи змісту, стилю діяльності педагогічних установ, педагогів (вихователя, учителя, викладача).

Список використаних джерел

1. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти [Електронний ресурс]. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/1691> (дата звернення 05.04.2022).

2. Литвиненко Г. М., Старченко К. М. Розвиток методичних кабінетів як науково-методичних центрів / додаток «Методист – Best» до газети «Управління освітою». Вид. дім «Шкільний світ», липень, № 7. 2009. С. 2-14.

3. Про освіту: Закон України // Науково-практичний коментар. К., 2002. 36 с.

4. Старченко К. М., Пуцов В. І., Завалевський Ю. І., Литвиненко Г. М. Управління інноваційним розвитком районного (міського) методичного кабінету. Чернівці : Букрек, 2010. 344 с.

5. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку

освіти в Україні на період до 2021 року» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення 05.04.2022).

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Колесник Єлизавета Іллівна,
викладач культурології

Мельник Любов Вікторівна,
викладач інформатики

ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж
Одеської національної академії харчових технологій»
м. Одеса, Одеська область

Система вищої освіти є основою розвитку особистості, особливо молоді людини XXI століття, суспільства, нації та держави. Вона спрямована в першу чергу на соціально-політичний, культурний, економічний та науковий прогрес українського суспільства.

За роки незалежності в Україні відбулися радикальні зміни в соціально-економічній, політичній, правовій сферах, завдяки яким створилися нові умови для функціонування систем вищої освіти. Кардинальні зміни у сфері ідеології, науки, культури викликали негайну необхідність у постановці проблеми виховної роботи та створення основної концепції виховання у вищому навчальному закладі, головною метою якої має стати формування творчої самостійної особистості.

Міністерство освіти і науки України особливу увагу звертає на створення у вищих навчальних закладах цілісної системи виховання, яка б забезпечувала організацію індивідуального підходу до роботи зі студентами.

Виховна робота в ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж» займає провідне місце серед всіх інших, не менш важливих, напрямів роботи педагогічного колективу закладу. Головною метою роботи коледжу є

формування і розвиток високоінтелектуальної, свідомої особистості з громадянською позицією, готової до конкурентного вибору свого місця в житті.

Педагогічний колектив коледжу, керуючись у своїй роботі чинними законодавчими документів виховує громадянина-патріота своєї Батьківщини, готового до подальшої освіти і трудової діяльності, з вільними політичними і світоглядними переконаннями, формує творчу особистість студента, свідоме ставлення до обов'язків, повагу до національних цінностей нашого народу, вироблення навичок здорового способу життя.

Вивчення дисциплін соціально-гуманітарного циклу повинно наряду з фаховими дати змогу студентам сформувати естетичні смаки, виховувати найкращі риси особистості, зокрема патріотизм, активну позицію, відігравати основну роль, оскільки вони спрямовані на вивчення та осмислення вітчизняної історії, національної свідомості, сприяють встановленню загальної культури особистості та її соціальної активності.

Мотивація навчальної діяльності студентів - одна із головних умов успішного навчально-виховного процесу.

З огляду на це головними завданнями виховної роботи під час вивчення дисциплін соціально-гуманітарного циклу повинні стати:

- формування сучасного соціального ідеалу, що ґрунтується на принципах істини, добра, краси;
- виховання національної гідності, свідомого та шанобливого ставлення до законів держави та її символіки;
- формування культури поведінки, ділового та побутового етикету;
- виховання високоморальної особистості на основі прищеплення християнських цінностей;
- формування толерантного та шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій інших народів на основі визнання рівності та самоцінності культур;
- розвиток індивідуальних, творчих здібностей студентської молоді, забезпечення умов для її самореалізації.

Система виховання в коледжі орієнтується на загальнолюдський зміст та національну форму вираження.

Серед дисциплін, які вивчаються в коледжі «Культурологія» займає місце базової дисципліни у соціально-гуманітарному блоці наук. Це комплексна наука про культуру, яка об'єднує різноманітні явища – із галузі науки, мистецтва, техніки, релігії тощо – оскільки усі вони явища культури.

Для того, щоб студенти могли опанувати необхідні знання, уміння, навички творчої діяльності, мати світогляд та ерудицію, інтелектуальний рівень, набути навички самоосвіти, викладачеві необхідно навчити самостійно мислити тих, хто навчається, сформувані у них уміння самостійно набути знання, використовуючи будь-які методи і форми навчання. Принцип інтеграції передбачає взаємозв'язок всіх компонентів процесу навчання. Найпоширеніша форма реалізації - це інтегровані заняття, організовані різними викладачами з різних дисциплін. Проведення таких інтегрованих занять є пріоритетним напрямком навчально-методичної роботи в нашому коледжі.

Інтегроване заняття за темою «Аудіовізуальна культура сучасності кіно та телебачення. Використання інформаційних комунікацій та цифрових технологій» було проведено викладачами з дисциплін «Культурологія» та «Інформатика» в онлайн-режимі. Студенти підготували цікаві презентації про перші наукові відкриття: виникнення фотографії, передача першого телеграфного повідомлення, винахід радіоприймача; про історію розвитку кіномистецтва, про вагомий вклад одеської кіностудії і одеських кінооператорів; про сучасні цифрові технології в кіноіндустрії. Студенти підготували і провели віртуальну екскурсію по Одеському музею технологічного обладнання. В Одесі відкрився новий музей, де можна познайомитися з технікою майстрів телебачення та радіо 60-річної давнини, першими одеськими ілюзіонами, одним з найкращих кінооператорів світу, одеситом Романом Карменом, який 8 травня 1945 року в Берліні зняв на кінокамеру підпис акта про капітуляцію Німеччини.

Список використаних джерел

1. Аврамчук Л. А. Формування активної пізнавальної діяльності студентів. Педагогіка і психологія. 1997. С. 122-125.

1. Балик Н. Р., Барна О. В., Шмигер Г. П. Впровадження STEM-освіти у педагогічному університеті // Мат-ли І Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з

міжнародною участю «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи» Тернопіль, 9-10 листопада 2017 р. С.11-14.

2. Биков О. Новітні інформаційні технології в навчально-виховному процесі. Школа. 2008. С. 7.

3. Булах І. Є. Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах методичних навчальних закладів): дис. доктора пед. наук: 13.00.01 К., 1995. 430 с.

4. Кітаєва М. Використання мультимедійних технологій. Початкова освіта. 2011. № 38. С. 7.

5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій. Київ: ЦУЛ, 2002. 508 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Кравченко Вікторія Вікторівна,

вчитель початкових класів

Соколівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів

Житомирського району Житомирської області

Красовська Людмила Вадимівна,

викладач загальнотехнічних дисциплін

Коростишівського педагогічного фахового

коледжу ім. І.Я.Франка

м. Коростишів, Житомирська область

Мистецтво змиває пил повсякденності в душі.

Пабло Пікассо

Сучасний підхід до навчання дітей передбачає розвиток всебічно обдарованої, успішної особистості. Заняття декоративно-прикладним

мистецтвом розвивають ірраціональне мислення - уяву, увагу, інтуїцію, фантазію, мислення художніми образами, почуттєву сферу, гнучкість мислення. Таким чином розвивається емоційний інтелект.

Уперше цей термін було вжито в 1990 році Пітером Саловеем та Джоном Д. Майєром. Дослідники описували емоційний інтелект як форму соціального інтелекту, особливістю якої є можливість спостерігати власні емоції та почуття, а також переживання інших людей для того, щоб застосовувати цю інформацію для керування власними діями [8: 3-34]. Саме тому мистецтво повинно бути в освітніх програмах усіх навчальних закладів.

Окрім стандартних загальновідомих методик навчання мистецтву, з'явилась велика кількість різноманітних інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на інтенсифікацію діяльності учнів та активізацію їх пізнавальної діяльності.

Серед новітніх технологій провідне місце займають інформаційно-комунікаційні, адже сучасна людина не може уявити своє життя без роботи з гаджетами.

Актуальність даної статті полягає в тому, що ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій підтверджують освітянські документи (закон «Про освіту», Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті, Державний стандарт базової і повної середньої освіти, Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» та інші) [3], методичні дослідження, а також рекомендації педагогів та психологів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій дає вчителю роль дизайнера уроку, менеджера, фасилітатора, який сам створює умови для активної діяльності, мотивує його до роботи, розвиває критичне мислення при обробці інформації. Електронні пристрої - комп'ютери, планшети, смартфони, інтерактивні дошки - стають джерелом інформації, навчальним інструментом та засобом навчання.

Програмне забезпечення, а саме прикладні програми, визначають можливості кожного гаджета. До прикладних програм відносять програми для

роботи з текстами, графіками, таблицями, веб-сторінками, мультимедіа, соціальними мережами тощо.

Зарубіжні джерела досліджують роботу з інформаційно-комунікаційними технологіями, зокрема проблеми інтеграції технологій в освіту: Аль-Альвані А., Бінгімал К.А., Гіллеспі Х., Озен М. та інші.

Андерсон Дж. у своїй праці вказує, що електронні продукти (пристрої та програми) трансформують майбутнє, тому що дозволяють використовувати мобільне навчання в повсякденному житті поза межами класу [7, с. 52-67].

Биков В.Ю. приділив увагу важливості створення єдиного освітнього простору для використання учнями та студентами інформаційно-комунікаційних технологій [1, с. 124-160]. Кремень В.Г. зазначає, що інформаційно-комунікаційні технології сприятимуть результативності навчального процесу [4, с. 3-6]. Шишкіна М.П. підкреслює важливість комплексних досліджень процесів інформатизації та комп'ютеризації навчального процесу [6].

При використанні інформаційно-комунікаційних технологій вчителю слід дотримуватись дидактичних принципів: систематичності, послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості, адаптивності, керованості, інтерактивності, балансу між індивідуальною та груповою роботою, необмеженості змісту навчання [2, с. 248-251].

Переваг використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях декоративно-прикладного мистецтва безліч. Учні отримують великий обсяг матеріалу за короткий проміжок часу на різних етапах уроку: актуалізація знань, вивчення нового матеріалу, закріплення знань, контроль над творчими вміннями й навичками учнів. Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють формувати навички роботи з комп'ютером та різними програмами, дослідницької роботи та комунікації. Також в учнів формуються такі компетентності, як: саморозвиток та самоосвіта, інформаційна, комунікативна, полікультурна, творча діяльності.

Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють демонструвати наочність (вишивки, картини та інші об'єкти), проводити віртуальні екскурсії відомими світовими музеями, малювати електронні малюнки в спеціальних

програмах, створювати сприятливу атмосферу за допомогою музичного супроводу, перегляд відеороликів, мультимедійних презентацій, проходження тестів, дають доступ до великої кількості підручників, словників, енциклопедій, довідників, використовувати комп'ютер як електронний тренажер, наочний посібник, джерело навчальної інформації, засіб діагностики та контролю.

Основне програмне забезпечення, яким користується вчитель при розробці занять декоративно-прикладного мистецтва – MS Office: презентації та слайд-шоу за допомогою MS Power-Point, інструкційні картки та тести в MS Word і MS Excel, готувати буклети та технологічні карти з MS Publisher [5, с. 64-69].

Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій є однією з рис модернізації системи навчання. Сучасний педагог повинен пристосовуватись до глобальної інформатизації в усіх сферах життя, зокрема - освітній. Доцільність використання електронних гаджетів на заняттях підтверджують українські освітні закони, дослідження вітчизняних та зарубіжних педагогів і психологів, а також власні спостереження вчителів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує полісенсорне сприйняття матеріалу, розвиток компетентностей учня, мотивує до навчання, мобілізує навчальну діяльність.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Технології хмарних обчислень–провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформатизації системи освіти України. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2011.

2. Ващенко Г. Г. Загальні методи навчання : підруч. для педагогів К. : Укр. вид. Спілка, 1997. 415 с

3. Закон України про освіту URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 18.04.2022).

4. Кремень В. Г. Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2011.

5. Салівон Т. Л. Підготовка педагогів до розробки навчальних занять з мультимедійним супроводом у класі інформаційно-комунікаційних технологій.

Біла Церква, 2005. С. 64-69. URL: [http:// www.nouv.gou.ua](http://www.nouv.gou.ua) (дата звернення 18.04.2022).

6. Шишкіна М. П., Спирін О. М., Запорожченко Ю.Г. Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання якості засобів. Електронне фахове видання. Інформаційні технології і засоби навчання. №1(27). 2012. URL: <http://surl.li/bvalq> (дата звернення 18.04.2022).

7. Anderson J. ICT transforming education: A regional guide / Jonathan Anderson. UNESCO, 2010. 130 p. (in English)

8. Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence? In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), Emotional development and emotional intelligence: Educational implications. New York, NY: Basic

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ПРИ ЗДОБУТТІ РОБІТНИЧИХ ПРОФЕСІЙ

Лисиця Тетяна Василівна,

викладач

ДНЗ «Богуславський центр
професійно-технічної освіти»
м. Львів, Львівська область

Одна з найважливіших завдань освіти це застосування набутих знань з математики під час розв'язання задач професійного спрямування; розвивати уяву, абстрактне та логічне мислення, розвивати бажання пізнавати нове, прививати інтерес до математики через обрану професію.

«Розум полягає не тільки в знанні, але й в умінні доклатати знання на ділі» (Аристотель).

Розум людини – річ універсальна, призначена для вирішення найрізноманітніших завдань. Звичайно це твердження має свої межі: кожен в силу особливостей своїх вроджених і набутих властивостей мислення має певні

схильності до освоєння різних наук. Але базові навички математичного мислення здатен опанувати кожен!

Сьогодні дитині потрібні не лише знання, а й достатній рівень соціальної, життєвої компетентності, сформованість особистісних якостей, які допоможуть здобувачам освіти знайти своє місце в житті, стати активним членом суспільства і щасливою, упевненою в собі людиною.

Учні, які здобувають освіту в Державному навчальному закладі «Богуславський центр професійно-технічної освіти» вже ступили на стежину професій, які приведуть їх в доросле життя.

Світ професій безмежний. Дослідження фахівців вказують на те, що популярності набувають робітничі професії. Це слюсарі, кухарі, водії, токарі, будівельники, зварювальники, плиточники, кранівники тощо. І потреба у таких працівниках щороку зростає. Крім того, освоєння робітничої професії нерідко дає старт до власного бізнесу. Адже часто кваліфіковані робітники переходять від найманої праці до виконання приватних замовлень.

Ми здійснюємо підготовку здобувачів за такими професіями:

- штукатур, лицювальник-плиточник, маляр;
- кухар, кондитер;
- кухар, офіціант, бармен;
- слюсар з ремонту колісних транспортних засобів, водій автотранспортних засобів категорії «В» і «С».

Звісно, жодної професії не можна пізнати без математики. Використання цифр можна знайти скрізь, починаючи від кулінарії, закінчуючи медициною та засобами масової інформації. Кожному робітнику необхідні математичні знання.

Одним із способів мотивування здобувачів освіти до вивчення математики є розв'язування задач, пов'язаних з обраною професією. Задачі практичного змісту виконують кілька функцій:

- показують зв'язок математики з життям, виховують інтерес до математики;

- переконують учнів у потребі вивчення теоретичного матеріалу та показують, що математичні абстракції виникають із задач, поставлених реальним життям.

Після вивчення теми «Многогранники» ми з групою будівельників розв'язуємо задачі, які безпосередньо пов'язані саме з їхньою професією – знаходимо площу повної поверхні об'єкта під фарбування та кількість фарби.

Після вивчення розділу «Об'єми і площі поверхонь тіл обертання» учні пригадують вивчені формули, щоб дізнатися який об'єм бетону використано для виготовлення півкуля.

З групою слюсарів використовуємо вивчені формули, щоб дізнатися скільки матеріалу потрібно для виготовлення труби чи порівнюємо, на яку деталь потрібно більше нікелю.

Також пригадуємо задачі на пропорції та розв'язуємо їх, виходячи з реалій сьогодення.

Після вивчення розділу «Елементи теорії ймовірностей і математичної статистики» учням цікаво прорахувати можливі варіанти створення бригад кухарів, кондитерів, офіціантів.

Щоб краще запам'ятати формулу об'єму циліндра кондитерам пропоную задачі практичного змісту (про двоповерховий торт).

А куди ж кухарям без відсотків! Та й не лише кухарям. Розв'язування задач на відсотки вдосконалюють навички та вміння учнів розв'язувати задачі економічного змісту; показують практичну необхідність відсоткових розрахунків у повсякденному житті; виховують риси, які б формували їх як учасників майбутньої виробничої і підприємницької діяльності.

Після розв'язування задач про келихи учні, які здобувають професію «Офіціант» чи «Бармен» не лише гарно запам'ятовують формули об'ємів тіл обертання, а й не дочекаються виробничого навчання, щоб практично все перевірити.

Спочатку учнів зацікавлює розв'язування окремих задач, потім вивчення окремих тем, а з часом, сподіваюсь, і всієї науки. Тому врахування учнівського інтересу до розв'язання задач практичного змісту є неодмінною умовою формування мотивації до вивчення математики.

Одночасно учні набувають корисних навичок роботи: самостійно знаходити потрібну інформацію в додаткових джерелах.

Список використаних джерел

1. Надвірнянський інформаційно-методичний центр Прикладні задачі (на допомогу вчителю математики). URL: <http://surl.li/btxre> (дата звернення 02.04.2022).

2. Освітній проект На Урок Збірник задач з практичним змістом для учнів 10-11 класів. URL: <https://naurok.com.ua/zbirnik-zadachi-z-praktichnim-zmistom-211714.html> (дата звернення 02.04.2022).

3. Національна освітня платформа Всеосвіта Опублікувала Гришина Вікторія Вікторівна «Життєва математика». Розв'язування прикладних задач. URL: <https://vseosvita.ua/library/zitteva-matematika-rozvazuvanna-prikladnih-zadac-226376.html> (дата звернення 02.04.2022).

4. Істер О. С. Математика : (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту) : підр. для 10-го кл. закл. заг. серед. Освіти. Київ : Генеза, 2018, 384 с.

5. Істер О. С. Математика : (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. Освіти. Київ : Генеза, 2019, 304 с.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ – ОСНОВНА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Листопад Вікторія Геннадіївна,

методист

ДПТНЗ «Західно-Дніпровський центр
професійно-технічної освіти»

с. Саксагань, Дніпропетровська область

Декілька років Україна жила в умовах пандемії та карантинних обмежень, що, безперечно, впливало на практично усі сфери життєдіяльності людини. А

тепер, ще й ця жахлива війна, яка застала кожного з нас зненацька. Життя набуло ознак «нової реальності». І ми повинні пристосовуватися жити у цій «новій реальності». Не скажу, що це легко, але, коли доля кидає нам виклики, потрібно їх гідно приймати. Сьогодні у різних джерелах часто вживають вираз «цифрове покоління». Поширювати його почав американський письменник та дослідник у сфері освіти Марк Пренскі. Саме він вперше дав визначення поняттю «цифрове покоління», як такому, що з'являється сьогодні та не тільки вміло використовує новітні технології, але й очікує на їх постійну доступність у всіх аспектах життя.

Але почнемо з початку, саме тоді, навесні, коли в країні оголосили карантин, ніхто і подумати не міг, що цифрові технології стануть незамінними помічниками в ефективній організації дистанційної роботи зі здобувачами освіти, адже сучасні здобувачі освіти хочуть навчатися швидко, цікаво, легко, ефективно та мобільно, тому ми зобов'язані їм у цьому допомогти.

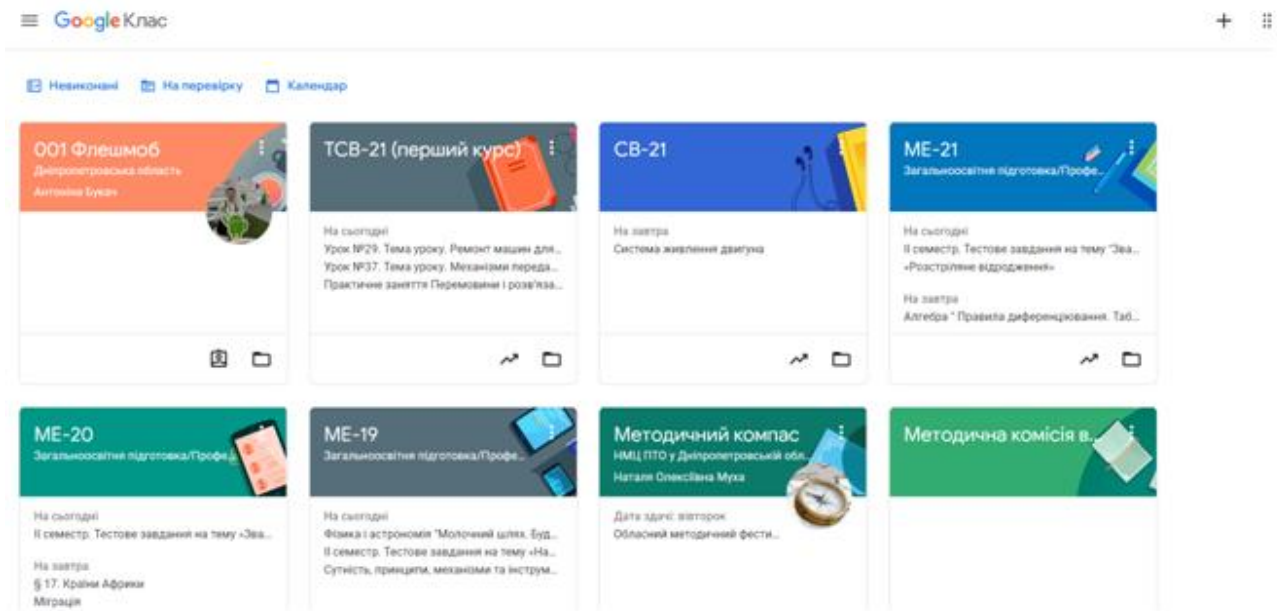
В умовах сьогодення технології та освіта переплетені досить тісно, практично у кожного викладача є свої улюблені технологічні інструменти, які він використовує у своїй роботі, і які дозволяють йому сконцентрувати увагу здобувачів освіти під час цікавих, захоплюючих занять.

Але як і все, що має відношення до технологій, інструменти безперервно оновлюються, а старі стверджуються, розширюючи сферу застосування або додаючи нові функції, більш актуальні та потрібні для сучасної освіти найбільш технологічно обізнаним викладачам.

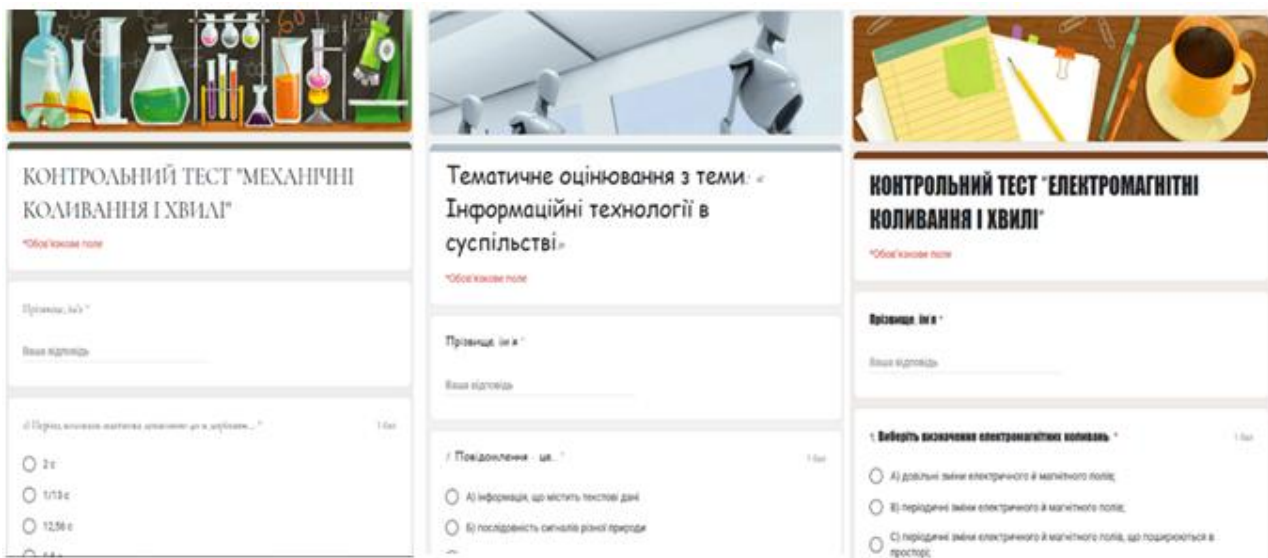
Далі подано перелік деяких цифрових інструментів, які зараз необхідно мати у своєму арсеналі кожному викладачеві, та які я особисто використовую, як на уроках, так і у методичній роботі та для проведення виховних заходів, для покращення рівня знань здобувачів освіти, а також з метою більш активного залучення їх до навчання.

Google services

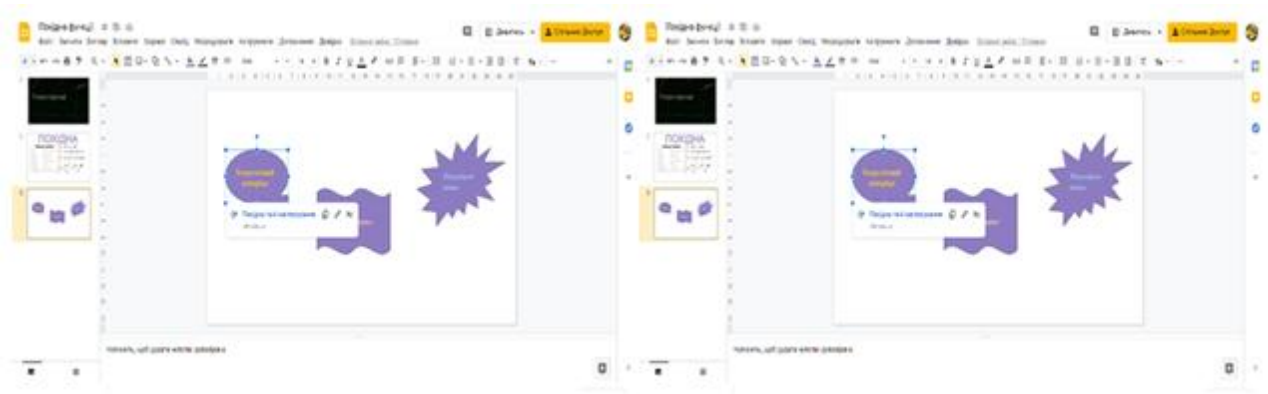
Classroom – безкоштовний вебсервіс, створений Google для навчальних закладів з метою спрощення створення, поширення і класифікації завдань безпаперовим способом.



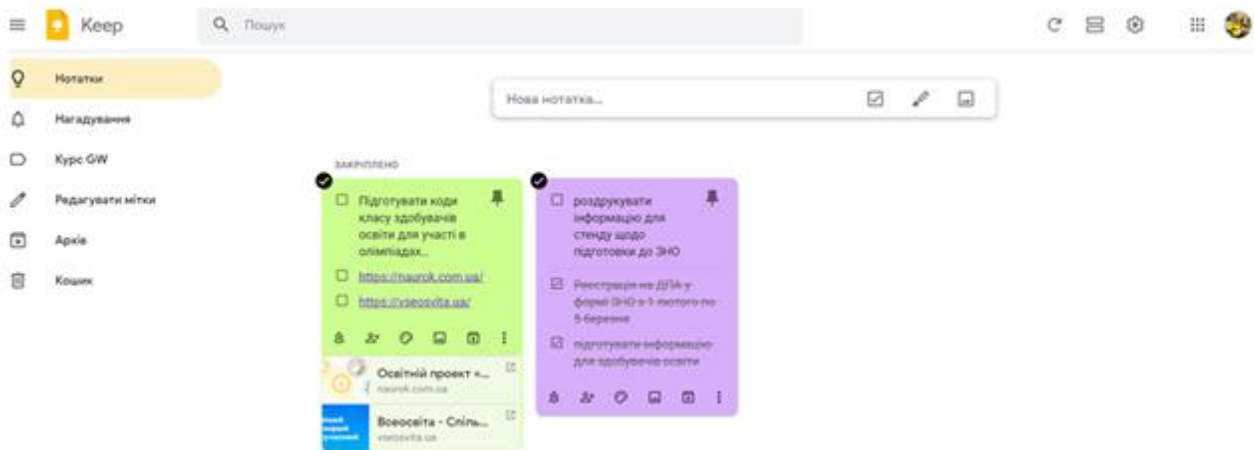
Форми – тепер створювати форми для опитування дуже просто. Безкоштовно створюйте форми для користувачів з метою опитування й анкетування. Відповіді відображатимуться в Google Таблицях, і ви зможете відразу проаналізувати результати.



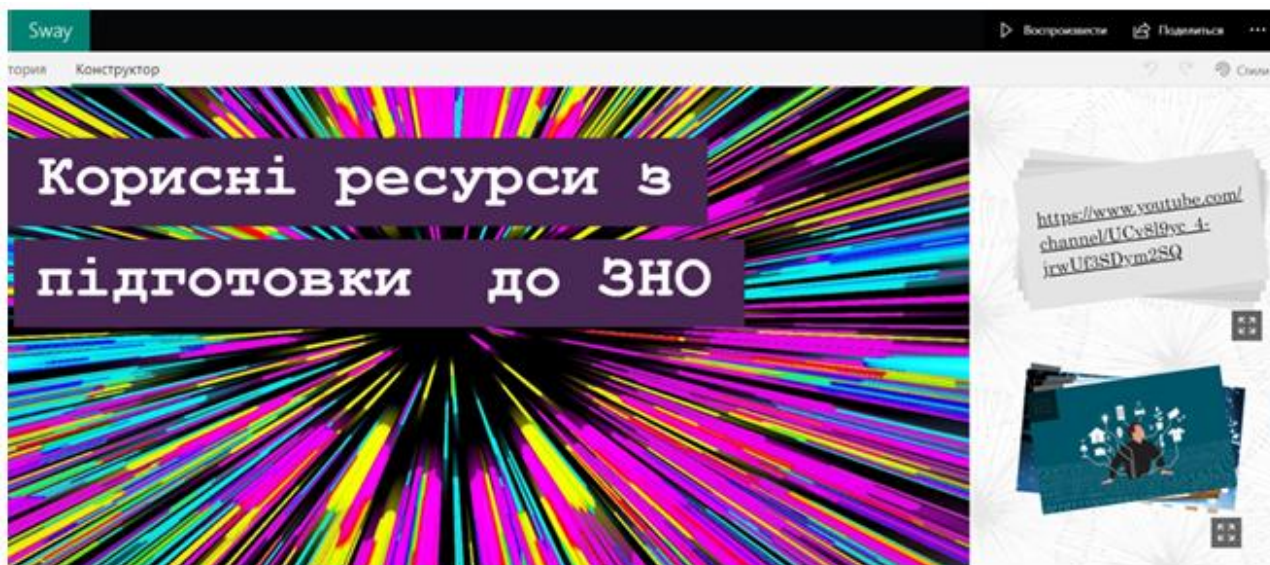
Презентації – презентаційна програма, що входить до складу безкоштовного вебпрограмного офісного пакету, пропонуваного компанією Google у межах служби Google Drive. Послуга також включає в себе Google Документи і Google Таблиці, текстовий процесор і електронну таблицю відповідно. Презентації дозволяють користувачам створювати та редагувати презентації в Інтернеті під час співпраці з іншими користувачами в режимі реального часу. Правки відстежуються користувачем з історією редагування, яка фіксує зміни в презентації. Положення кожного редактора виділяється певним для редактора кольором/курсором, і система регулює те, що користувачі можуть робити через різний ступінь дозволів.



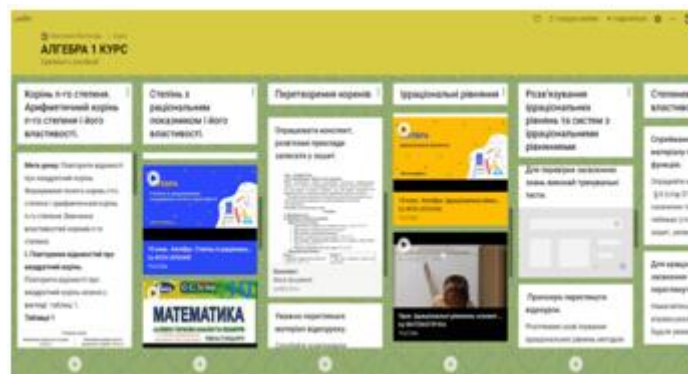
Keep (нотатки) – швидко занотуйте свої думки й отримуйте нагадування в потрібному місці й у потрібний час. Диктуйте нотатки, які транскрибуються автоматично. Фотографуйте плакати, квитанції або документи. Їх можна буде легко впорядкувати або знайти пізніше за допомогою пошуку. У Google Keep можна легко занотувати думки та створювати списки, а також ділитися ними з рідними й друзями.



Microsoft Sway – це презентаційна програма, яка входить до сімейства продуктів Microsoft Office. Цього року для здобувачів освіти, які будуть складати ДПА у формі ЗНО, були зібрані корисні ресурси для підготовки до ЗНО.



Padlet – це універсальна онлайн-дошка (онлайн-стіна) з інтуїтивним інтерфейсом, яку нескладно опанувати та легко застосовувати в навчальному процесі. За допомогою дошки здобувачі освіти у будь-який час можуть переглянути, повторити та закріпити пройдений матеріал.



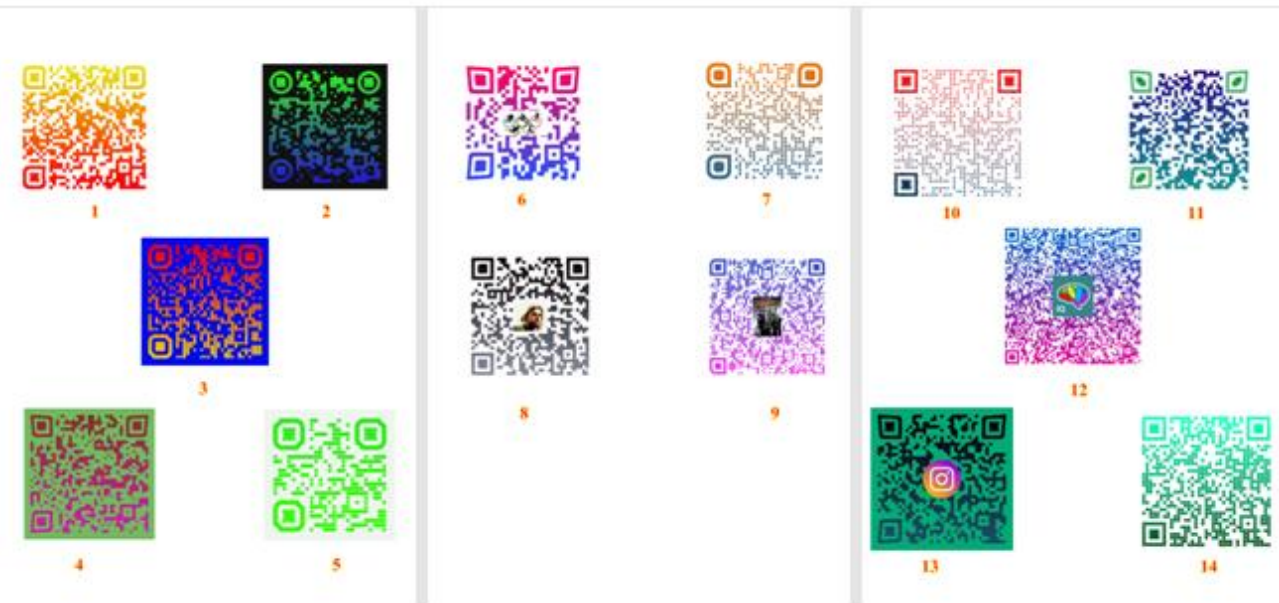
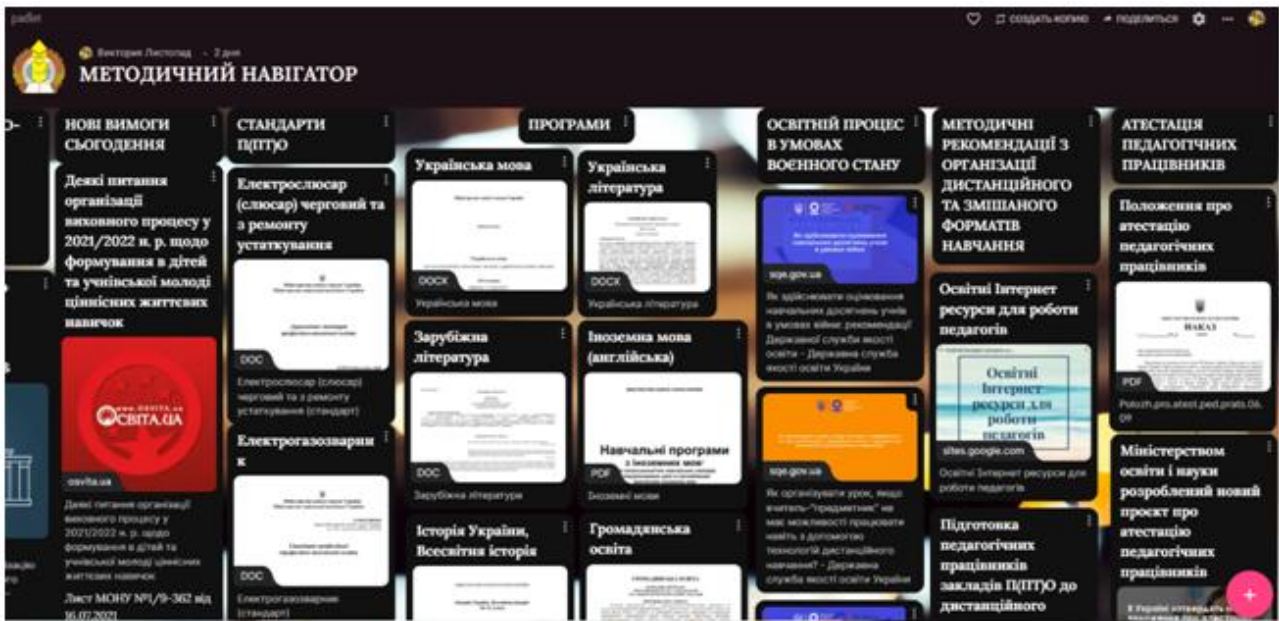
Також використовували дошку для проведення онлайн-виставки домашніх улюбленців.



І у методичній роботі, створено віртуальний методичний кабінет «Методичний навігатор» для допомоги педагогам.

QRCode Monkey – один з найпопулярніших безкоштовних онлайн-генераторів qr-кодів з мільйонами вже створених QR-кодів. Ось такі креативні QR- коди створили здобувачі освіти з моєю допомогою та у закладі освіти був проведений конкурс «Найкреативніший QR-код».

І це тільки маленька частинка того, що застосовується на уроках та у методичній роботі, а попереду ще стільки всього цікавого та нового заплановано...



Але головним є те, що у цей непростий час здобувачі освіти не втратили цікавість до навчання та активно продовжують пізнавати щось нове разом зі мною! Вчитися – це цікаво!

Список використаних джерел

1. Продукты Google [Електронний ресурс]. URL: <http://www.google.com.ua/intl/ru/about/products/> (дата звернення 13.04.2022).

2. Лященко К. В. Google-сервіси: можливості та перспективи використання у сучасному освітньому середовищі URL: <https://www.psyh.kiev.ua/> (дата звернення 13.04.2022).

3. Буртовий С.В. Хмарні технології в освіті: Microsoft, Google, IBM. [Електронний ресурс]. URL: <http://oin.in.ua/> (дата звернення 13.04.2022).

ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Лозенко Надія Юріївна,
викладач спеціальних дисциплін
ВСП «Фаховий коледж «Політехніка»
Державного університету економіки і технологій»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область

Особистісно орієнтоване навчання найкращим чином відповідає творчому розвитку студентів, оскільки воно спрямовано на задоволення інтересів і потреб майбутніх інженерів, будується з урахуванням їх індивідуальних якостей і відповідає принципам підготовки фахівців.

Розвиток освітньої системи вносить зміни у процес підготовки майбутніх фахівців, зокрема від випускників закладів фахової передвищої освіти, сучасне суспільство вимагає не лише теоретичних знань, але й високого рівня практичної підготовки, здатності швидко адаптуватися до умов професійної діяльності.

Це повинно спонукати викладачів активно залучати студентів до навчального процесу, розвитку у них здатності до високої професійної майстерності, самостійного прийняття рішень, перенесення здобутих знань чи способів дій на виконання нестандартних завдань. Для цього процес навчання у закладах фахової передвищої освіти при вивченні фахових дисциплін повинен

бути особистісно орієнтованим, спрямованим на формування у майбутніх фахівців професійних компетентностей.

Для підготовки фахівців в умовах традиційного навчання можуть і повинні використовуватися особистісно орієнтовані технології. Більше того, вони досить вільно вписуються в традиційну систему навчання за таких умов:

- до процесу навчання, а також до студентів, викладач сам змінює підхід та усвідомлює, що в педагогічному процесі студент, а не викладач є основною фігурою;

- самостійне набуття та можливість застосування отриманих знань є пріоритетними;

- у процесі спілкування зі студентом у будь-яких ситуаціях неодмінно виявляється повага до особистості;

- пізнавальна діяльність студента є головним у процесі навчання;

- окремого значення набувають спільні міркування, дискусії, дослідження, а не запам'ятовування й відтворення знань.

Особливого значення також набуває роль викладача, його професіоналізм, вміння діагностувати і враховувати індивідуальні особливості студента не тільки в знаннях, але й у психологічному аспекті, готувати відповідні навчальні матеріали, плани, програми. Усе це вимагає від викладача високої професійної майстерності, такту, цілком певних особистісних і професійних якостей.

З усього різноманіття педагогічних технологій, найкращі ті, котрі можуть досить органічно і легко бути поєднані з традиційним навчанням, яке сьогодні існує у закладах освіти, тому що, розвиток освіти має йти еволюційним шляхом і кожне нововведення повинне бути ретельно підготовлене, що передбачає, перш за все, його усвідомлення й освоєння викладачами.

Потрібно зазначити, що цілі розвитку особистості майбутнього фахівця потребують змін і в доборі змісту навчання. У процесі вивчення фахових дисциплін викладачам необхідно звернути увагу не лише на засвоєння певного обсягу навчальних відомостей, заучування окремих способів дій, а на процес

формування фундаментальних знань. Тобто, зміст навчання повинен бути не лише об'єктом оволодіння, але й засобом розвитку студентів. Важливо, щоб студенти при цьому займали активну позицію, оскільки знання можуть бути вироблені тільки самим суб'єктом внаслідок його власної активності [1, с.6].

Метод проектів є однією з педагогічних технологій, яка відображає реалізацію особистісно орієнтованого підходу в освіті. Означена технологія використовується для побудови процесу навчання, спрямованого на активізацію діяльності студентів відповідно до їх інтересів у здобутті певних знань і відчутного теоретичного чи практичного результату. Тому при реалізації методу проектів необхідно використовувати власну зацікавленість студентів у знаннях і показувати, де отримані знання можна застосувати у реальному житті.

Метод проектів знайшов широке використання в багатьох країнах світу головним чином тому, що він дозволяє органічно інтегрувати знання з різних галузей при рішенні однієї проблеми, дає можливість використовувати одержані знання на практиці, генерує при цьому нові ідеї.

Таким чином, удосконалення сучасної освіти через впровадження особистісно орієнтованої технології навчання при вивченні фахових дисциплін є багатогранною проблемою.

Побудова навчального процесу з опорою на особистісно орієнтований підхід дає змогу студентам реалізувати потенційні можливості, проявити індивідуальність, спонукає їх до критичного мислення, самовдосконалення та професійного зростання. Особистісно орієнтоване навчання будується на принципі варіативності; вибір змісту і організаційних форм навчального процесу повинен здійснюватися викладачем з урахуванням мети розвитку студентів та їх індивідуальних особливостей.

Список використаних джерел

1. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. / Швачич Г. Г. та ін. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ

Макогончук Тетяна Володимирівна,

голова циклової комісії

обліково-економічних дисциплін,

спеціаліст I категорії

ВСП «Могилів-Подільський технологічно-
економічний фаховий коледж ВНАУ»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область

При розгляді проблеми соціальної адаптації студентів у коледжі необхідно чітко враховувати усі чинники та закономірності не лише входження молодшої людини у нове для неї оточення, але й особливості перехідного і юнацького віку, нестабільність сучасних сімейних інститутів, суспільне виховання. Великого значення набуває і розмитість моральних і життєвих цінностей, що вже не являються твердою опорою для побудови власної особистості.

Безпосередньо в процесі адаптації підліткам необхідно встановити з новим оточенням змістовні відносини, опанувати нові моделі соціальної поведінки. Саме спілкування з однолітками позитивно впливає на психологічну комфортну адаптацію. І водночас саме сфера таких взаємовідносин може стати причиною інтенсивних емоційних переживань.

Порівняння себе з одногрупниками значно впливає на самооцінку. Вчені з'ясували, що відторгнені своїм оточенням підлітки можуть стати правопорушниками, почати вживати наркотики, впадати у тяжкі депресивні стани. Деякі вікові особливості, зокрема, безпеліційність і самовпевненість з одного боку, і надмірна вразливість з іншого можуть значно впливати та

змінювати значимість того чи іншого психогенного фактора в нових умовах життя студента.

Адаптованість особистості в групі це стан, що дає можливість молодій людині без тривалих зовнішніх та внутрішніх конфліктів продуктивно виконувати свою провідну діяльність, задовольняти свої основні соціогенні потреби, успішно пережити стан самоствердження і вільного вираження творчих здібностей.

Саме підхід гуманістичної педагогіки і психології дозволяє сформувати ту базу, ту якість взаємовідносин у групі, яка дозволяє пом'якшити пристосування вчорашніх школярів до змін студентського життя.

Відповідно напряму гуманістичної психології дитина – це не об'єкт дії дорослого, не сировина для формування професійних чи людських якостей, а суб'єкт, творець, що активно працює над розвитком самого себе, своєї особистості і відповідальний за своє власне самоствердження. Задача педагога чи куратора – допомога у розвитку особистісного потенціалу в прийнятті і освоєнні власної свободи і відповідальності за життєві вибори. Зосередження на сьогоднішній та віра в конструктивні сили студента має стати головним психологічним механізмом у стосунках куратора до студента.

Неуспішність адаптації може перейти до виявів справжньої особистісної проблеми, до якої відносять наступні психологічні явища: відчуття дисгармонійності внутрішнього світу, агресивність, як наслідок заблокованості можливостей вираження конструктивних почуттів, тривожність і невмотивований страх; актуалізація почуття меншовартості; егоцентризм, центрація на власних проблемах та інтересах власного «я», пасивність; блокування творчого потенціалу та здатності до саморозвитку; блокування власної адекватної саморефлексії, відображення об'єктивної реальності інших людей. Такі особистісні деструкції можна спостерігати на певних стратегіях спілкування студентів, серед яких виокремлюється саме авторитарна та маніпулятивна. Саме систематичне спостереження може

допомогти виявити зміни у поведінці та спілкуванні при порушеннях адаптаційних процесів.

Основні кроки:

1 крок: налагодити спілкування у групі. Варто враховувати міру самостійності та активності самих студентів, використовуючи інформаційно – масові, діяльнісно – практичні групові, інтегративні та діалогічні методи роботи.

2 крок: Вивчення індивідуальних особливостей та особистісної сенситивності кожного члена групи. Спрямування своєї уваги на визначення особливостей кожного студента значно зменшить непередбачуваність перебігу конфліктних ситуацій, що можуть виникнути у групі.

3 крок: Знання внутрішньо – групової структури та міжособистих відносин.

Стихійна не спрямована соціалізація підлітків відбувається під час безпосереднього спілкування, у процесі взаємодії, як наслідок, змінюється структура і зміст міжособистісних відносин. І хоча стихійно форма соціалізації, де термінується сферою безпосередньої взаємодії саме цілеспрямовані виховні впливи можуть відігравати належну роль. На початковому етапі порушення процесу соціалізації може бути причиною дезадаптації, першими проявами якого стануть розбалансованість самооцінки. Невпевненість та підвищена тривожність.

Вивчення міжособистісних стосунків у групі можливе за допомогою соціометричних методик. Така методика дає інформацію про структурно – динамічні аспекти взаємовідносин, виявляється статусна структура групи. Досвід переконує, що виявлені за допомогою неї характеристики є важливим діагностичним показником загального стану внутрішньо – групових процесів.

Реалізація методик даного типу у діяльності куратора дає змогу орієнтуватись у взаємовідносинах студентів, що впливає на вибір форм групової роботи. Враховуючи дані соціометрії, доповнені кваліфікованим

спостереженням, сприяє організації раціонального, продуктивного становлення особистості студента ВНЗ.

Список використаних джерел

1. Власова О. І. Педагогічна психологія. Київ : «Либідь», 2005. 400 с.
2. Сорочинська В. Є. Соціальна поведінка учнів ПТУ в умовах навчального закладу. Київ : «Вища освіта», 2003. 205 с.
3. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції. Київ : «Вища школа», 2006, 679 с.

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ В ОСВІТУ

Максімова Ірина Миколаївна,

кандидат технічних наук, методист

Галушак Лілія Борисівна,

методист, викладач вищої категорії

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Розвиток харчової та переробної промисловості, як і усієї індустрії, базується на досягненнях науки та техніки. В зв'язку з цим майбутні техніки-технологи повинні мати сучасну теоретичну підготовку з фундаментальних дисциплін для розв'язання задач, що зустрічаються у практичній діяльності промислових підприємств різних форм власності. Важливою складовою частиною теоретичної підготовки є оволодіння основами хімічних наук, зокрема органічною, аналітичною, фізичною та колоїдною хімією – базовими науками виробництва харчових продуктів. Вивчення цих дисципліни поглиблює фундаментальні знання в галузі законів природознавства, сприяє формуванню наукового, матеріального світогляду.

Дати людині освіту – це те ж, що змінювати його, перетворювати, розвивати його особистість. Таким чином, від мети, змісту і різноманітності форм, методів і засобів навчання залежить характер і якість освіти.

До сучасних фахівців ставляться високі вимоги: вони повинні не тільки грамотно виконувати свої професійні обов'язки, але виконувати їх творчо, у відповідності з науковими розробками. У зв'язку з цим виникла необхідність у впровадженні в навчальний процес нових наукових технологій для підвищення якості освіти. Нові наукові технології спрямовані на індивідуалізацію навчального процесу через збільшення самостійної роботи та впровадження елементів наукових досліджень, що сприятимуть творчому розвитку сучасної студентської молоді. Змінюються відношення між викладачем і студентом в зв'язку з перерозподілом аудиторної і позааудиторної роботи. Нові наукові технології наближають навчальний процес до особистісного навчання через творчу самостійну роботу. Такий підхід природно підвищує його ефективність.

Про неабияку роль наукової технології навчання у справі підготовки фахівців свідчить намагання країн Європейського співтовариства, що йдуть шляхом формування єдиного освітнього простору, розробити і затвердити міжнародні стандарти на освітні технології. Це ще раз підтверджує глибину популярного у педагогічному середовищі виразу «Зміст – цар, технологія – бог».

Один з принципів освіти – науковий характер та інтеграція з наукою і виробництвом, а відповідно до закону України «Про освіту» та закону України «Про вищу освіту», вища школа забезпечує фундаментальну, наукову, професійну та практичну підготовку, удосконалення наукової та професійної підготовки, наприклад, через організацію науково-дослідної та пошукової роботи.

Вся система науково-дослідної роботи в навчальних закладах I-II рівнів акредитації спрямована на розвиток наукового мислення, стійкого інтересу до самоосвіти, професійної майстерності студентів, виховання національної свідомості, взаємоповаги, естетичного і екологічного виховання, стимуляції

зв'язку досліджень з практикою. Дослідницька робота готує студентів до майбутньої творчої праці в різних галузях народного господарства, науки і техніки.

Мета і основний зміст такої роботи на першому етапі – формування у студентів під час загально навчальної підготовки перспективних навичок, вмінь та накопичення найпростіших знань, необхідних для виконання наукової роботи, навчання основам самостійної роботи, розвиток нестандартного мислення. На другому етапі студенти самостійно виконують різної складності дослідження, беруть участь у самостійних індивідуальних і колективних дослідженнях, у дослідженнях, які проводять викладачі.

Дослідницький метод виконує важливі функції. Він покликаний: по-перше, забезпечити творче застосування знань; по-друге, сприяє опануванню методами наукового пізнання в процесі їх пошуку і застосування; по-третє, формує риси творчої діяльності; по-четверте, є умовою формування інтересу, потреби в такому роді діяльності.

За характером діяльності людини дослідницька робота може бути різноманітною. В одних випадках, вона зводиться до перевірки певних теоретичних положень чи припущень, в інших — до виявлення характеру залежності між деякими величинами і властивостей предметів та явищ навколишнього світу та закономірностей їх розвитку тощо. Спільною ознакою всіх видів досліджень є те, що вони більшою чи меншою мірою включають пошуки достовірних даних про навколишній світ або їх перевірку.

Слід зауважити, що дослідницька робота студентів має свої специфічні особливості. Основою є те, що студенти працюють за допомогою викладача. Така форма роботи передбачає рівноправне спілкування студента і викладача, їх взаєморозуміння і співробітництво. Проте, навіть проводячи дослід за вказівками, студент набуває деяких навичок самостійної роботи. Цінним є можливість подальшого використання матеріалів дослідницьких робіт на лекціях і заняттях з дисципліни.

Сутність дослідницького методу слід визначити як спосіб організації пошукової, творчої діяльності студентів у вирішення нових проблем. Студенти вирішують проблеми, розглянуті суспільством, наукою, що є новими тільки для студентів. У цьому міститься велика навчальна сила таких проблем. Викладач висуває ту чи іншу проблему для самостійного дослідження, знає її результати, хід вирішення й ті риси творчої діяльності, які потрібно проявити студентам. Конструювання системи таких проблем дозволяє передбачати діяльність студентів, поступово призводить до формування необхідних рис творчої діяльності.

Отже, дослідницька робота студентів:

- забезпечує повноцінне засвоєння передбаченого програмою навчального матеріалу,
- дає можливість одержання додаткової наукової інформації,
- сприяє самоосвіті, що лежить в основі підготовки висококваліфікованого фахівця майбутнього;
- сприяє розвитку у студентів науково-експериментальних умінь і професійних здібностей.

У студентів старших курсів поступово збільшується обсяг знань, їм тісно в рамках навчальної програми, розумова діяльність шукає виходу на вищий рівень оволодіння знаннями. Ми їх залучаємо до науково-дослідної та пошукової роботи і як результат, участь у науково-практичних конференціях в коледжі та інших навчальних закладах. Молоді дослідники дістають можливість апробувати результати наукової діяльності перед широкою аудиторією, що стимулює їх ретельніше опрацювати майбутній виступ, удосконалити ораторські здібності. Крім того, кожний студент може порівняти, як його робота виглядає на загальному рівні і зробити відповідні висновки.

Інший напрям – виконання завдань дослідницького характеру, лабораторних робіт, курсових проектів, дипломних робіт, які містять не тільки елементи наукових досліджень, але й мають науково-дослідний характер. На нашу думку, основна умова реалізації перелічених вище форм НДРС в

коледжанській підготовці майбутніх технологів полягає в тому, що навчальний процес має максимально моделювати процес наукового дослідження та пошуку нових знань через роботу над єдиною проблемою під час підготовки молодших спеціалістів.

У результаті довготривалих педагогічних спостережень ми дійшли до теоретично обґрунтованого висновку, що в сучасних умовах спрямованість наукової роботи в коледжі визначається повсякденними потребами і перспективами розвитку навчального закладу, який має постійно розробляти зміст, визначати форми і методи цієї роботи. Тому основою в науковій роботі стає активна творча, пошукова, теоретична і експериментальна робота, спільна дослідницька діяльність педагога і студента.

Залучення студентів до наукової роботи разом з викладачами сприяє розкриттю творчих здібностей студентів, специфічних суб'єктивних відносин співпраці викладача і студента. Це стає дуже важливим в умовах функціонування багаторівневої та професійної освіти. Молодий спеціаліст нового типу повинен мати не тільки добрі професійні знання, а й широку ерудицію, високу інформаційну та комунікативну культуру.

Список використаних джерел

1. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. 2-е изд., стер. К.: Ово «Знания», КОО, 2001. 113 с.

2. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 2020 р., м. Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 354 с.

3. Федулова Л. І. Технологічна політика: глобальний контекст та українська практика: моногр. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. С.192.

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Мартинюк Наталія Вікторівна,

директор

Навчально-методичного центру

професійно-технічної освіти

у Черкаській області

м. Черкаси

В умовах, коли змінюється освітня стратегія, професійна компетентність педагогічного працівника набуває надзвичайної актуальності. А це першочергово підвищує вимоги до якості підготовки майбутнього педагога та подальшого вдосконалення його професійних компетенцій у педагогічній діяльності. Адже необхідною умовою сьогодення є не лише глибокі знання у професійній сфері та високий рівень освіченості, а й постійне поповнення та поновлення знань, високий рівень професіоналізму.

Означена місія, у першу чергу, покладається саме на Навчально-методичні центри професійно-технічної освіти та систему післядипломної педагогічної освіти, які є органічною складовою системи безперервної освіти і спрямовані на приведення професійного рівня педагогічних працівників у відповідність до світових стандартів, вимог часу, індивідуально-особистісних та виробничих потреб.

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Черкаській області сприяє професійному розвитку педагогічних працівників, зокрема шляхом:

- координації діяльності професійних спільнот педагогічних працівників;
- узагальнення та поширення інформації з питань професійного розвитку педагогічних працівників;

- забезпечення надання психологічної підтримки педагогічним працівникам;
- забезпечення проведення конкурсів фахової, професійної майстерності та виставок інноваційної діяльності;
- проведення консультування педагогічних працівників, з питань планування та визначення траєкторії їх професійного розвитку; експериментально дослідницької роботи та проектної діяльності; особливостей організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти, у тому числі з використанням технологій дистанційного навчання; координація діяльності методичного кабінету при закладах освіти; здійснення проведення моніторингів освітньої діяльності з метою удосконалення системи роботи щодо професійного зростання педагогів; вивчення потреби і надання практичної допомоги молодим спеціалістам та іншим працівникам, у тому числі в період атестації.

З метою поліпшення фахової підготовки педагогічних працівників методисти Центру проводять заходи, у процесі яких здійснюється підвищення наукового рівня педагогічних працівників, підготовка до засвоєння змісту нових програм і технологій їх реалізацій, постійне ознайомлення з сучасними методиками викладання, збагачення новими, прогресивними й досконалими методами і засобами навчання, вдосконалення навичок самоосвітньої роботи педагога, надання йому кваліфікованої допомоги з теоретичної діяльності.

У даному напрямку роботи нам допомагають працівники Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти. Щорічно для викладачів спеціальних предметів та майстрів виробничого навчання проводяться тематичні курси підвищення кваліфікації. Метою даного навчання є розвиток професійних та ключових компетентностей педагогічних працівників професійно-практичної підготовки закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що забезпечують результативність їх професійної діяльності та сприяють особистому розвитку в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Цього року педагогічні працівники регіону проходили навчання у Школах педагогічного коучингу, які проводилися на базі Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти.

Сьогодні, у час використання сучасних інформаційних технологій, велику кількість заходів спрямовано на їх вивчення та впровадження у освітній процес. У час пандемії педагогічні працівники використовують технології дистанційного або змішаного навчання. Цьогоріч НМЦ ПТО у Черкаській області спільно із комунальним навчальним закладом «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» організували ряд заходів спрямованих на запровадження сучасних технологій викладання засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Дані заходи допоможуть педпрацівникам застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією у професійній діяльності, публічному просторі та у роботі із здобувачами освіти. А також формувати ІК-компетентність педагогів на основі інтеграції технологічної грамотності, поглиблення і отримання знань; розширити знання із розуміння сутності «цифрової компетентності»; сприяти формуванню практичних умінь використання інноваційних SMART-технологій та методик у професійній діяльності майстрів виробничого навчання.

Значну увагу було приділено організації та проведенню Всеукраїнського методичного марафону «STEM: інноваційні можливості реформування системи освіти у ЗП(ПТ)О». Метою проведення даного заходу було: розвиток ключових компетентностей особистості сучасного педагога; удосконалення освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; підвищення психолого-педагогічної та науково-методичної компетентності педагогічних працівників; розвиток інформаційно-цифрових компетентностей педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти у контексті діджиталізації освіти; презентація, популяризація та поширення кращого досвіду щодо формування інформаційно-цифрової компетентності усіх учасників освітнього

процесу; позиціонування освітнього потенціалу ЗП(ПТ)О як ресурсу розвитку інформаційного суспільства.

Під час марафону висвітлювалися питання: використання сучасних освітніх та новітніх виробничих технологій при навчанні за робітничими професіями з використанням STEM-технологій; мотивація професійної діяльності педагогів в умовах оновленої парадигми освіти; роль методичної служби в упровадженні сучасних педагогічних технологій в освітній процес ЗП(ПТ)О; інформатизація освіти та інформаційний освітній простір: управлінський і науково-методичний аспекти.

У методичному марафоні взяли участь педагогічні працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти із тринадцяти областей України.

Методисти професійного спрямування Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Черкаській області, методисти та голови методичних комісій ЗП(ПТ)О регіону постійно організовують та проводять заходи різних форм. Але основною формою розвитку методичної компетентності педагогічних працівників професійно-практичної підготовки є його індивідуальна самоосвітня робота. Вона розширює базову освіту, формує їх індивідуальний стиль педагогічної діяльності, допомагає критично осмислити власний педагогічний досвід, являє собою самостійну пізнавальну діяльність педагога, спрямовану на розвиток методичної компетентності і визначається внутрішньою мотивацією, високим рівнем самоконтролю, самоорганізацією праці.

Зміст самоосвіти педагогічних працівників ЗП(ПТ)О регіону пов'язаний із спеціальним, професійно-педагогічним і загальнокультурним розвитком. Самоосвітня діяльність включає науково-дослідну роботу над методичною проблемою, вивчення філософської, науково-педагогічної, навчально-методичної, психологічної літератури, участь у групових та колективних формах методичної роботи, вивчення досвіду своїх колег закладу та регіону, теоретичну роботу і практичну апробацію власних методичних напрацювань та напрацювань колег.

Методична діяльність та самоосвіта є важливими чинниками педагогічної діяльності, але одним із головних чинників є стажування. Цьому напряму підвищення кваліфікації у області приділено велику увагу. Сьогодні на Черкащині на базі 12 закладів професійної (професійно-технічної) освіти функціонує 18 навчально-практичних центрів.

Із них, сім – будівельного напряму, три – енергетичного, по два – сільськогосподарського та машинобудівного (металообробного) напрямів, а також по одному дорожньо-будівельного, кулінарного, швейного спрямування та сфери послуг.

Окрім підвищення кваліфікації та стажування майстрів виробничого навчання у області ще Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Черкаській області організовується навчання та стажування у ЗП(ПТ)О України, перелік яких внесено до наказу МОН України №1132 від 20.08.2019 року.

Організаційні умови професійного розвитку педагогічних працівників професійно-практичної підготовки ЗП(ПТ)О посідає особливе місце в системі формування професійної компетентності педагогів. Завдання Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Черкаській області та методичних служб закладів професійної (професійно-технічної) освіти полягає в подальшому стимулюванні мотивації самоосвіти, підвищенні кваліфікації, стажуванні і постійному оновленні знань. Це має стати основною турботою всіх, хто займається забезпеченням умов для розкриття педагогічного потенціалу педагогів, зростання їхньої професійної компетентності та безпосередньо їх самих.

Список використаних джерел

1. Дубасенюк О. А., Вознюк О. В. Інтегративний підхід до професійного розвитку особистості педагога в умовах цивілізаційних змін // Науковий часопис НПУ імені М.М. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість. К., 2010. Вип. 12 (22). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/12087058.pdf> (дата звернення 04.04.2022).

2. Сучасний педагог. Виклики сьогодення. Освітній проект «На Урок». URL: <https://naurok.com.ua/suchasniy-pedagog-vikliki-sogodennya-214856.html> (дата звернення 04.04.2022).
3. Народна освіта, електронне фахове видання. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4133 (дата звернення 04.04.2022).
4. Професійне зростання педагогів в умовах навчального закладу. URL: <https://vseosvita.ua/library/profesijne-zrostanna-pedagogiv-v-umovah-navcalnogo-zakladu-11824.html> (дата звернення 04.04.2022).

БІНАРНА ЛЕКЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПОЛІ

Матяшева Оксана Борисівна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області
м. Запоріжжя

Зміни, які відбуваються у системі освіти, ставлять нові завдання перед закладами освіти.

Основною формою ведення занять із часів софістів є читання лекції. Лекція у класичному розумінні – це послідовний виклад змісту дисципліни. Викладач закладу освіти має виконувати не лише функцію безпосереднього інтерпретатора наукових знань, але також вміти обирати оптимальну стратегію та методику викладання, використовуючи сучасні освітні методи, спрямовані на створення сприятливої творчої атмосфери. У зв'язку з цим виникла нагальна потреба у розробці та використанні у навчальному процесі нових видів та методів активного навчання (аналіз ситуацій, мозкова атака, розігрування

ролей, навчально-ділові ігри тощо), а також у вдосконаленні, активізації мислення, видозміні традиційних форм лекцій.

Один із методів активного навчання є бінарне ведення лекції чи лекція удвох. Спочатку дамо визначення даному виду занять, а потім розглянемо його ключові моменти. Бінарна лекція (лекція вдвох) – це робота двох-трьох викладачів або експертів, які читають лекцію з однієї і тієї ж теми, які взаємодіють виходячи з матеріалу, побудованого на проблемну тему як між собою, так і з аудиторією. У діалозі викладача та здобувачів освіти здійснюється постановка проблеми та аналіз подібної ситуації, пошук її вирішення, висування гіпотез, з їх спростуванням або доказом, вирішення суперечностей, що виникають. У змісті такої лекції проявляється конфліктність, яка є несподіваною як за формою, так і за структурою подачі матеріалу, який, у свою чергу, будується на зіткненні протилежних точок зору, на поєднанні теорії та практики. У такій продуктивній взаємодії розкриваються психологічні якості. Зовнішній діалог протікає у вигляді інтерактивного спілкування двох-трьох лекторів та здобувачів освіти, внутрішній – самостійне мислення здобувачів освіти, яке формується за наявності досвіду активної участі у різних формах зовнішнього діалогу. Лекція створює багатоголосність, чим залучає здобувачів освіти до активного діалогу, також цьому сприяє емоційно-позитивна атмосфера, високий рівень мотивації. При цьому ключовим моментом для викладачів є культура спільного пошуку вирішення проблемної ситуації, що розігрується, «включення» у спілкування здобувачів освіти, які потім почнуть ставити запитання, висловлювати свою позицію, формулюючи тим самим своє ставлення до обговорюваного змісту.

Важливо також відзначити, що цей вид лекцій у педагогічній літературі зустрічається все частіше, адже на цьому занятті можуть зустрітися як викладачі-колеги, вчені, так і представники різних сфер професій, теоретики та практики, прихильники та противники того чи іншого технічного рішення тощо. Однією з причин необхідності проведення даного типу занять є

забезпечення високої якості освітнього процесу з урахуванням міждисциплінарних проблемно-орієнтованих освітніх технологій.

Однією з основних умов інтерактивності лекції є ведення дискусії. При цьому важливо, щоб її учасники, висловлюючи свою думку, виявляли культуру дискусії та спільного пошуку істини, виявляли порозуміння та повагу до опонентів. Таким чином, поряд з інтерактивністю здобувачі освіти повинні виявляти свої комунікативні та моральні компетенції та вчитися навичкам спілкування, що відповідає вимогам компетентнісного підходу у сучасній освіті.

Важливо розуміти, що такий вид лекцій не передбачає донесення матеріалу у вигляді незаперечної істини. Здобувачі освіти разом з експертами або викладачами шукають методи та способи вирішення поставленого завдання, адже питання, що обговорюється, часто носить комплексний характер. Викладачеві потрібно правильно вибрати проблему, значиму для майбутнього фахівця, для вирішення якої йому необхідно додати отримані знання та нові, які ще потрібно придбати. Адже думки експертів виходять за рамки своїх навчальних полів, їхньої професійної підготовки та їхніх особистих здібностей та упереджень. Викладачеві потрібно донести до повного усвідомлення здобувачами освіти, що рішення не лежить в об'єктиві однієї дисципліни, тобто здобувач освіти повинен у результаті комплексно сприймати ситуації та проблеми. Отже, у процесі самопроектування і саморозвитку людина стає не тільки суб'єктом своєї діяльності, а й самостверджується.

Вибір форм проведених занять повністю залежить від креативності викладача, його творчого мислення, захопленості та емоційності. Головним успіхом у результаті буде підвищення інтересу до предмета, що викладається.

Таким чином, бінарна лекція формує теоретичне мислення, розвиває вміння працювати з навчальною інформацією, дозволяє мобільно перемикає увагу аудиторії на різні процеси, думки, явища. Найголовніше, щоб викладачі чи експерти самі були зацікавлені у придбанні нових навичок аналітичної

діяльності та самонавчання, адже успіх сприяє тим, хто повністю володіє предметом.

Список використаних джерел

1. Йордан Г. М., Йордан Х. В. Інформатизація освіти як основа розвитку інформаційного суспільства. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. № 5 (30 квітня 2020). С.115-117.
2. Ничкало Н. Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів. Монографія. К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. 125 с.
3. Збірник статей методологічного семінару «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив. Київ : Національна академія педагогічних наук України, 2017. 741 с.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Мельник Надія Григорівна,

викладач спецдисциплін

ДПТНЗ «Соснівський професійний ліцей»

смт. Соснове, Рівненська область

У зв'язку з тим, що різні галузі економіки мають потребу у кваліфікованих робітничих кадрах, першочергового значення набуває модернізація й оновлення засад підготовки фахівців для ринку праці у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, ключовим чинником забезпечення якої виступає професійна діяльність педагогічних працівників. Освітній простір потребує сьогодні постійної системної модернізації професійної освіти і навчання, що створить передумови для переосмислення теоретичних підходів і накопиченого практичного досвіду роботи педагогів та професійного

зростання й самореалізації особистості здобувачів освіти. Реалізації цих пріоритетних вимог сприяють педагогічні інновації.

Метою статті є узагальнення теоретичних відомостей про використання інноваційних технологій навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Пошуки вирішення педагогічних проблем інноватики та нововведень на теоретико-методологічному рівні найбільш фундаментально відображено у працях В.С. Лазарева, М.М. Поташника, Н.Б. Пугачової, В.І. Загвязинського, А.В. Хуторського. Значний внесок у розробку інноваційних технологій, що використовуються для формування професійних умінь здобувачів освіти, внесли В.П. Беспалько, Г.М. Андреева, С.М. Архангельський. Уже проведено ряд досліджень, що розкривають методичні та технологічні аспекти дистанційного навчання. Цій проблемі присвячені роботи Д.А. Богданової, А.М. Бершадського, А.А. Андреева, Б.С. Гершунського, М.В. Масового.

Професійна підготовка майбутніх фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до вимог стандартів професійної освіти, які встановлюють вимоги до змісту освіти, рівня професійної кваліфікації випускників, основних обов'язкових засобів навчання, освітнього рівня вступників тощо. У відповідності до вимог стандартів нового покоління, побудованих на принципах модульно-компетентнісного підходу, учні набувають ключових, загальнопрофесійних та професійних компетентностей. Серед пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку П(ПТ)О в контексті євроінтеграції України визначено проблему постійного підвищення якості освіти, модернізацію її змісту та форм організації освітнього процесу; впровадження освітніх інновацій та цифрових технологій, що сприяє самоактуалізації і самореалізації особистості. Використання інноваційних технологій для активізації навчання, спричинило зміну структури його організації, призвело до впровадження модульного навчання, що зумовило зміни в системі професійної підготовки фахівців (розробку нових програм, стандартів, тестів та ін.).

Нині продуктивними є технології розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання, кейс-технології, методи особистіснозорієнтованого навчання, що дозволяють організувати освітній процес з орієнтацією на особистість учня, його інтереси, здібності.

Приділяється також особлива увага оновленню навчальної літератури, її переорієнтації на методологічну проблематику і формування компетенцій учнів у галузі самостійної роботи з інформацією. Тому проблема удосконалення комплексно-методичного забезпечення та розробка авторських методичних матеріалів та освітніх ресурсів є досить актуальною. Матеріали підготовлені викладачем, уже адаптовані до його стилю викладання, включають методики і прийоми, яким надається перевага у практичному використанні на заняттях. Авторські посібники, робочі зошити, опорні конспекти, інтелектуальні карти, презентації та відеоматеріали, сприяють кращому засвоєнню знань учнями, підвищують рівень мотивації навчально-пізнавальної діяльності, формують навички дослідницько-пошукової та самостійної роботи, підвищують результативність навчання.

Серед таких ресурсів для здобувачів освіти за професією «Пічник», кваліфікація II-III розряд мною, як викладачем професійно-теоретичної підготовки розроблено робочий зошит «Пічничок». Видання складається з інформаційного та контролюючого блоків і являє собою вичерпну систематизовану інформацію про кладку найбільш економічних побутових печей, печей-кам'янок, камінів, димарів, а також багато інших відомостей, які є корисними не тільки учням, але і викладачам спецдисциплін та майстрам виробничого навчання, може використовуватись як під час аудиторних занять, так і для організації самостійної діяльності учнів та дистанційного навчання.

Для здобувачів освіти за професією «Штукатур», кваліфікація IV розряд створено електронний кейс з технології штукатурних робіт у формі мультимедійної презентації, яка містить систематизований матеріал у вигляді таблиць, схем та ілюстрацій з усіх тем, що вивчаються за даною професією.

За професією «Муляр», кваліфікація II-III розряд розроблено серію відеоуроків відповідно до освітньої програми.

Важливим аспектом сучасного навчання також є розвиток медіаграмотності та формування інтернет-культури усіх учасників освітнього процесу, навички самостійного пошуку інформації, її обробки, аналізу і застосування. Впровадження технологій змішаного та дистанційного навчання, передбачає взаємодію викладачів та здобувачів освіти через електронну пошту, дискусії у форумах, зустрічі онлайн, самостійне опрацювання електронного освітнього контенту, роботу з цифровими інструментами, різними тренажерами, самонавчання. Переваги змішаного навчання полягають у індивідуалізації навчання (учні мають можливість вибирати найбільш значущі для них модулі курсу, які відповідають їхнім потребам, отримують оперативний зворотний зв'язок від викладачів, можуть негайно застосовувати отримані знання на практиці); у можливості контролювати результати навчання учнів і обсяг отриманих ними знань (система оцінки знань всередині сайту віддаленого доступу, а також активна взаємодія з викладачем на очних зустрічах дозволяє відстежити правильність і якість засвоєння запропонованого матеріалу, а також своєчасно підтримати і скоригувати індивідуальну траєкторію навчання).

Серед технологій викладання найбільший інтерес для дистанційного навчання представляють ті технології, які орієнтовані на групову роботу учнів, навчання у співпраці, активний пізнавальний процес, роботу з різними джерелами інформації. Тому постійно ведеться робота по розробці та створенню практикумів, задач та вправ професійного спрямування, препринтів, професійних словників, мультимедійних презентацій, онлайн-тестів тощо. Саме ці технології передбачають широке використання дослідницьких, проблемних методів, застосування отриманих знань у спільній або індивідуальній діяльності, розвиток не тільки самостійного критичного мислення, а й культури спілкування, уміння виконувати різні соціальні ролі у спільній діяльності.

Ефективна система професійної освіти та навчання є основою економічного добробуту держави, запорукою професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості упродовж життя відповідно до її інтересів та потреб економіки України. Її кінцевим результатом є кваліфіковані вмотивовані робітники, які прагнуть неперервного професійного розвитку, самореалізації та кар'єрного зростання. Основна ідея модернізації системи професійно-технічної освіти полягає в тому, що ефективність навчання може бути поліпшено завдяки проектуванню і впровадженню новітніх освітніх систем і технологій.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 218 с.
2. Сушенцева Л. Л. Основи професійної мобільності: навч.-метод. посіб. Інститут ПТО НАПН України. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. 163 с.
3. Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства/ збірник Матеріалів 1 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 грудня 2016 р.) / за заг. ред. В. О. Радкевич, Г. М. Романової; Інститут професійно-технологічної освіти НАПН України. Павлоград : ІМА-прес, 2016. 284 с.

МОДЕРНІЗАЦІЯ У ВИЗНАЧЕННІ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ» ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Мельникова Інна Вікторівна,

викладач

ВСП «Машинобудівний фаховий коледж

Сумського державного університету»

м. Суми, Сумська область

Дистанційні вимоги навчального процесу є викликом для системи освіти держави на всіх її рівнях, починаючи від початкової до вищої. Безумовно перед

всім учасниками навчального процесу постала проблема якісного закріплення освоєного матеріалу, враховуючи технологізацію студентів чи учнів. Так, доцільно використовувати безкоштовні мережеві ресурси для організації і проведення занять, які не потребують надскладної реєстрації, і дають можливість побачити індивідуальний результат успішності кожного студента.

На думку більшості, під час дистанційки не можливо або дуже складно перевірити знання кожного студента [2]. Дієвим шляхом при закріпленні набутих знань є індивідуальні завдання по варіантах, що є однорівневими для студентів. Звичайно, така форма роботи має місце не на кожному занятті, а застосовується як підсумкова, наприклад, на закріплення набутих знань студентів з окремого модуля.

Доцільно навести приклад застосування індивідуальних завдань для роботи студентів при вивченні тем, що стосуються генетики з курсу «Біологія і екологія» (рис. 1). Для доступу всіх учасників навчального процесу, завдання створюються в Google Word. Важливим та надійним методом, що унеможливорює списування студентами вірної відповіді, є авторська розробка завдань. Адже, пошук в мережі Інтернет буде зайвою втратою часу, допомога групи не буде дієвою, бо кожен студент працює суто зі своїм варіантом.

№ за п/п	Умова задачі
1	Ген гладенької поверхні гороху домінує над геном зморшкуватої поверхні гороху. Якими були генотипи батьківських особин, якщо серед нащадків виявилось порівну гладенького і зморшкуватого гороху?
2	Ген гігантського росту вівса є рецесивним, ген нормального росту – домінантним. Які рослини треба схрестити, щоб отримати потомство яке є одноманітне за ростом?
3	Схрестили гомозиготні особини малини, одна з яких мала червоне забарвлення плодів, інша – жовте, визначити генотипи і фенотипи гібридів першого покоління.
4	Плоди томатів бувають круглими та грушоподібними. Ген круглої форми повністю домінує. Якими є генотипи батьківських форм, якщо в потомстві виявилось порівну круглих і грушоподібних плодів як гетерозигот так і гомозигот?

Рисунок 1 – Приклад індивідуальних завдань, що стосуються генетики.

Можливо виникає питання, чому при закріпленні тем, що стосуються генетики не можна застосовувати Google Form? Відповідь полягатиме у вірному розв'язку завдань з вірним записом умови та ходу виконання задачі, з усіма умовними позначками, із застосуванням генетичної символіки, додатковими поясненнями і т. д., чого з Google Form досягти не можливо. Звичайно, бажаної якості успішності студентів можна не отримати, зате буде чітка картина рівня знань, виявленні проблеми, які найчастіше допускатимуться при виконанні подібних завдань. Як наслідок пошук шляху до вирішення проблеми засвоєння теми, пошук нових результативних методів та прийомів роботи.

Під час дистанційного навчання індивідуальними завданнями слід не перевантажувати студентів, адже для чіткого показу рівня знань можна застосувати лише 1-го завдання. Наприклад, достатньо виконання елементарної задачі з генетики, щоб зрозуміти наступне: чи володіє студент знаннями про закони успадкування Грегора Менделя; чи розуміє принцип утворення гамет гомо- та гетерозиготи; чи вірно застосовує символіку для запису умови та ходу виконання задачі; якими фактами з розв'язку задачі керується при формулюванні вірного висновку [2].

Висновки. В дистанційних умовах постійного пошуку дієвих методів і прийомів роботи, для виявлення основних проблем у засвоєнні знань з курсу «Біологія і екологія» варто використовувати індивідуальні завдання, зокрема при вивченні тем, що стосуються генетики. Застосування індивідуальної форми роботи є дієвим при закріпленні знань як з окремого модуля, так і при виконанні лабораторних чи практичних робіт.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 102 с.

2. Навчальна програма з біології і екології для 10-11 класів (Рівень стандарт) «Затверджено Міністерством освіти і науки України» (Наказ МОН України від 23.10.2017 р. № 1407). 28 с.

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Микуліна Світлана Миколаївна,
заступник директора з навчальної роботи
Ордена «Знак Пошани»
Вищого професійного училища №75
с. Олександрівка, Дніпропетровська область

Однією з важливих якостей педагога, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – це особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії. Готовність до інноваційної діяльності є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу. Успішність інноваційної діяльності передбачає, що педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні.

Педагогічні інновації, як і будь-які інші нововведення, породжують проблеми, пов'язані з необхідністю поєднання інноваційних програм з державними програмами виховання і навчання, співіснування різних педагогічних концепцій. Вони потребують принципово нових методичних розробок, нової якості педагогічного новаторства. На заваді цим нововведенням

стають невідповідність нових типів освітніх закладів вимогам батьків, які здебільшого орієнтуються на традиційні стандарти навчання і виховання.

Успішність інноваційної діяльності передбачає, що педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення педагога в інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності — особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Вона є основою активної суспільної і професійно-педагогічної позиції суб'єкта, яка спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності. Багато проблем, що постають перед педагогами, які працюють в інноваційному режимі, пов'язані і з низькою інноваційною компетентністю.

Інноваційна компетентність педагога – система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми.

Компонентами інноваційної компетентності педагога є поінформованість про інноваційні педагогічні технології, належне володіння їх змістом і методикою, висока культура використання інновацій у навчально-виховній роботі, особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій.

Готовність до інноваційної діяльності є внутрішньою силою, що формує інноваційну позицію педагога. За структурою це складне інтегративне утворення, яке охоплює різноманітні якості, властивості, знання, навички особистості. Як один із важливих компонентів професійної готовності, вона є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу. Джерела готовності до

інноваційної діяльності сягають проблематики особистісного розвитку, професійної спрямованості, професійної освіти, виховання й самовиховання, професійного самовизначення педагога.

В інноваційних освітніх перетвореннях особливо високими є вимоги до рівня теоретичних знань і практичної підготовки викладача. Він повинен уміти спрямовувати освітній процес на особистість здобувача, вибудовувати свою професійну діяльність так, щоб кожен здобувач мав необмежені можливості для самостійного і високоефективного розвитку. А це у принципово інших вимірах визначає проблематику і зміст професійної та особистісної підготовки педагога, актуалізує необхідність створення педагогічних систем, зорієнтованих на інноваційну діяльність, і відповідно на пошук нових підходів до підготовки майбутнього педагога.

Йдеться про те, що під час навчання він має набути:

- розвинуту творчу уяву;
- стійку систему знань, що розкривають суть, структуру і види інноваційної педагогічної діяльності; уміння цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації;
- психолого-педагогічні знання про освоєння і впровадження інноваційних процесів у систему освіти;
- спеціальні психолого-педагогічні методи, прийоми і засоби, використання яких дає змогу активно включатися в інноваційну педагогічну діяльність.

Педагогу інноваційного спрямування під час освітнього процесу необхідно вміти реалізовувати:

- педагогічний гуманізм (довіра до учнів, повага до їх особистості, гідності, впевненість у своїх здібностях і можливостях);
- емпатійне розуміння здобувачів (прагнення і вміння відчувати іншого як себе, розуміти внутрішній світ, сприймати їх позиції);

- співробітництво (поступове перетворення здобувачів на співтворців педагогічного процесу);

- діалогізм (уміння слухати здобувача, цікавитися її думкою, розвивати міжособистісний діалог на основі рівності, взаємного розуміння і співтворчості);

- особистісна позиція (творче самовираження, за якого педагог постає перед здобувачами не як позбавлений індивідуальності функціонер, а як особистість, котра має свою думку, відкрита у вираженні своїх почуттів, емоцій).

У сучасних умовах інноваційна діяльність педагога має відповідати основним принципам:

➤ *Принцип інтеграції освіти.* Передбачає посилену увагу до особистості кожного здобувача як вищої соціальної цінності суспільства, орієнтацію на формування громадянина з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями.

➤ *Принцип диференціації та індивідуалізації освіти.* Налаштовує на забезпечення умов для повноцінного вияву і розвитку здібностей кожного здобувача.

➤ *Принцип демократизації освіти.* Дотримання його зобов'язує до створення передумов для розвитку активності, ініціативи, творчості учнів і викладачів, зацікавленої їх взаємодії, широкої участі громадськості в управлінні освітою.

Реалізація цих принципів вимагає переходу від нормативної до інноваційної, творчої діяльності, що передбачає зміну характеру освітньої системи, змісту, методів, форм, технологій навчання й виховання. Метою освіти за таких умов є вільний розвиток індивідуальних здібностей, мотивів, особистісних цінностей різнобічної, творчої особистості.

Готовність педагога до інноваційної діяльності визначають за такими показниками:

- усвідомлення потреби запровадження педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці;

- інформованість про новітні педагогічні технології, знання новаторських методик роботи;
- зорієнтованість на створення власних творчих завдань, методик, налаштування на експериментальну діяльність;
- готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;
- володіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та розроблення нових.

Ці показники виявляють себе не ізольовано, а в різноманітних поєднаннях і взаємозв'язках. Зокрема, потреба у нововведеннях активізує інтерес до найсвіжіших знань у конкретній галузі, а успішність власної педагогічної інноваційної діяльності допомагає долати труднощі, шукати нові способи діяльності, відстоювати новаторські підходи у взаємодії з тими, хто їх не сприймає.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності формується не сама по собі, не у віртуальних розмірковуваннях, а під час педагогічної практики, акумулюючи все накопичене на попередньому етапі, сягаючи завдяки цьому значно вищого рівня. Це означає, що кожен попередній рівень такої готовності є передумовою формування нових.

Список використаних джерел

1. Ващенко Л. Інноваційні процеси в системі загальної середньої освіти особливості управління. Освіта і управління. 2003. Т. 6. №3. С. 97–104.
2. Галіціна Л. Інноваційна діяльність ЗНЗ / Упоряд. Л. Галіціна. К. : Вид.дім «Шкільний світ» : Вид. Л.Галіціна, 2005. 128 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. Посібник. К.: Академвидав, 2005. 560 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Мороз Євгенія Василівна,
викладач, спеціаліст вищої категорії,
ДПТНЗ «Чернівецький професійний
ліцей сфери послуг»
м. Чернівці, Чернівецька область

Подальший розвиток професійної (професійно-технічної) освіти, її адаптація до європейського рівня потребує законодавчого забезпечення. Крім того, ринок праці, запровадження сучасних технологій вимагає впровадження нових робітничих професій, значного підвищення якості освіти, а це - вдосконалення законодавства щодо ліцензування та акредитації нових професій. Впровадженню нових робітничих професій передують вивчення ринку праці, аналіз запитів роботодавців, і як наслідок необхідне оперативне реагування професійних (професійно-технічних) навчальних закладів на запити ринку праці, набір і навчання здобувачів освіти професіям, які актуальні і на які є значний попит серед роботодавців.

Нормативно-правове регулювання сучасного освітнього процесу професійного (професійно-технічного) закладу освіти – це сукупність нормативно-правових актів, які регулюють підготовку кваліфікованих робітників з урахуванням сучасних європейських вимог та потреб роботодавців.

Процес реформування освіти, у тому числі професійно-технічної, розпочався прийняттям нових законів.

Так, основним і загальним законом, який регулює роботу всіх типів освітніх закладів є Закон України «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 року. За цей період в Україні законодавцями проводилась значна робота по його удосконаленню, про що свідчить ряд внесених змін. Законом передбачено безоплатність здобуття професійно-технічної освіти в Україні. Законодавчо закріплено обов'язкове вивчення державної мови в обсязі, що дає змогу

провадити професійну діяльність у вибраній галузі. Частиною 5 статті 7 Закону України «Про освіту» забезпечено право на вивчення здобувачами освіти, за їхнім бажанням, мови корінного народу, національної меншини України як окремої дисципліни.

Також закладам професійної (професійно-технічної освіти) надано право здійснювати підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації осіб за кошти державного та/або місцевих бюджетів, а також за угодами з підприємствами, установами, організаціями, окремими фізичними та/або юридичними особами.

Порядок, умови, форми та особливості здобуття професійної (професійно-технічної) освіти визначається спеціальним законом – Законом України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законами, який наразі діє в редакції від 02.04.2022 року). Основна місія цього Закону – це забезпечення громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, права на здобуття професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей, перепідготовку та підвищення кваліфікації; задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках; сприяння в реалізації державної політики зайнятості населення;

Статтею 12 Закону, закріплено перелік форм професійної (професійно-технічної освіти), а саме: денна, вечірня (змінна), очно-заочна, дистанційна, екстернатна; з відривом і без відриву від виробництва та за індивідуальними навчальними планами.

Законодавче закріплення дистанційної форми навчання зробило дистанційну освіту самостійною формою здобуття освіти та дало можливість в умовах пандемії коронавірусу та воєнного стану забезпечити гарантоване Конституцією України право громадян на отримання освіти, у тому числі професійної (професійно-технічної) освіти.

Однак, із врахуванням сучасних реалій, потребує вдосконалення підзаконний нормативний акт «Порядок надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів

виробничого навчання та виробничої практики», затверджений Постановою КМ України від 07.06.1999 р. № 992, який мав би конкретизувати отримання здобувачами освіти практичних навичок з професії на виробництві в умовах дистанційного навчання.

Таким чином, законодавець, а особливо державні установи, які здійснюють керівництво та контроль за освітнім процесом у навчальних закладах різного рівня, повинні постійно вносити зміни до відповідних законодавчих актів, враховуючи реалії суспільного життя в країні, європейські прагнення України, вимоги ринку праці та пропозиції і зауваження безпосередньо педагогічних працівників, що працюють у професійних (професійно-технічних) навчальних закладах.

Заслугує окремої уваги і узгодження реформи закладів загальної середньої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти.

На мою думку, реформа закладів загальної середньої освіти, яка передбачена Законом України від 16.01.2020 р. № 463-І «Про повну загальну середню освіту», у такому виді є неефективною, потребує занадто багато коштів на підготовку і залучення нових працівників. Проведення такої реформи повинно проводитись комплексно із залученням матеріально-технічної бази та спеціалістів професійних (професійно-технічних) навчальних закладів.

Обґрунтовую свою думку. Так, Законом України «Про повну загальну середню освіту» передбачається поділ загальної середньої освіти на три рівні: початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта. Відповідно, запроваджуються три типи закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти:

- початкова школа, що забезпечує здобуття початкової освіти;
- гімназія, що забезпечує здобуття базової середньої освіти;
- ліцей, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти.

Згідно запропонованої реформи *Нової української школи, трирічна старша профільна школа (10-12 класи) має з'явитися до 2027-го року*. Вона спроектована з метою дати старшим школярам можливість вибору після закінчення базової середньої школи (9 клас) – продовжити навчання в академічному ліцеї за певним обраним профілем (з можливістю обирати

предмети) чи ж піти у професійний ліцей, і до моменту випуску не лише здобути повну загальну середню освіту, а й отримати першу професію.

Ось тут і мають бути задіяні професійні (професійно-технічні) навчальні заклади, тип яких, згідно з Статутом, визначений як професійний ліцей. Такі професійні ліцеї і зараз приймають на навчання випускників 9-х класів загальноосвітніх шкіл, які виявили бажання отримати певну професію. Термін навчання у цьому випадку складає три роки. За цих три роки навчання здобувачі освіти отримують документ про повну загальну середню освіту і диплом кваліфікованого робітника.

Таким чином, залучення професійних (професійно-технічних) навчальних закладів до реформи нової української школи дало б можливість повністю використати уже наявну матеріально-технічну базу (навчальні приміщення, гуртожитки для проживання здобувачів освіти, тощо) та забезпечило кваліфікованими педагогами і майстрами виробничого навчання, що значно скоротило би витрати державних коштів на облаштування пансіонів, які передбачає Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Список використаних джерел

1. Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 «Про освіту».
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» №463-IX від 16.01.2020.
3. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законами, який діє в редакції від 02.04.2022 року).
4. Постанова КМ України від 07.06.1999 р. № 992 «Порядок надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики».
5. Рішення колегії МОН України №10 від 27.10.2016 «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи».

ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗП(ПТ)О

Немчин Юлія Олександрівна,

методист

Науково-методичного центру

професійно-технічної освіти

у Запорізькій області

м. Запоріжжя

Інтеграційні процеси в освітньому процесі відіграють важливе місце, оскільки спрямовані на формування цілісної системи знань і вмінь у здобувачів освіти, розвиток їх творчих здібностей і потенційних можливостей. Через інтеграцію здійснюється особистісно зорієнтований підхід до навчання, тому що здобувач освіти сам обирає «опорні» знання з різних предметів з максимальною орієнтацією на суб'єктивний досвід, що склався в нього під впливом як попереднього навчання, так і більш широкої взаємодії з навколишньою дійсністю. У чому ж полягає інтегративний підхід до навчання? Слід пам'ятати, що інтеграція – це не поєднання, а взаємопроникнення двох чи більше предметів. Це не просто поєднання частин, а об'єднання їх в єдине ціле на основі спільного підходу. Інтегрований урок (від лат. integer – повний, цілісний) – це органічне поєднання відомостей різних навчальних предметів навколо однієї теми, що сприяє інформаційному збагаченню сприйняття, мислення й почуттів здобувачів освіти шляхом залучення цікавого матеріалу, що також дає змогу з різних сторін пізнати якість, поняття, досягти цілісності знань. Тобто, метою інтегрованого навчання є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про навколишній світ, системи знань і вмінь; досягнення якісної, конкурентоздатної освіти; створення оптимальних умов для розвитку мислення здобувачів освіти у процесі вивчення загальноосвітніх предметів і предметів професійно-теоретичного циклу; активізація пізнавальної діяльності здобувача освіти на уроках; ефективна реалізація розвивально-виховних функцій навчання.

На думку вчених, інтеграція професій, що обумовлена потребами суспільства, забезпечить роботодавців кваліфікованими робітниками. З цією метою вузькі кваліфікації професій укрупнюються шляхом об'єднання видів робіт, що технологічно пов'язані між собою і можуть виконуватися одним робітником певної кваліфікації. У словнику професійної освіти за редакцією Н.Г.Ничкало визначається: професія інтегрована – укрупнена професія, в якій інтегровані кілька монопрофесій і/або видів професійної діяльності з метою навчання за єдиним стандартом професійно-технічної освіти. Навчання за інтегрованими професіями дає позитивні результати та сприяє: оптимізації змісту навчання; збільшенню часу на виробниче навчання й практику; розширенню й поглибленню рівня знань, умінь, навичок; раціональному використанню навчального часу при освоєнні інтегрованої професії; посиленню зацікавленості здобувачів освіти у навчанні й отриманні широкої кваліфікації; значній економії коштів на підготовку майбутніх фахівців.

Переваги інтеграції професій для закладів професійної (професійно-технічної) освіти полягають у гнучкому реагуванні сфери праці на зміни у технологіях і змісті діяльності; встановленні взаємозацікавлених відносин з потенційними роботодавцями; регулюванні процесу працевлаштування випускників; використанні механізму зовнішнього оцінювання кваліфікаційного рівня випускника. Для роботодавців – варіативність, різностроковість освітнього процесу; можливість впливати на зміст та організацію навчання, можливість контролювати кінцевий результат підготовки робітника. З вищезазначеного стає зрозумілим, що система профтехосвіти має готувати багатопланового працівника, який повинен виконувати широкий спектр вимог щодо компетенцій і кваліфікацій як на ринку в цілому, так і окремого роботодавця, а інтеграція професій обумовить високу якість підготовки кваліфікованого робітника, здатного легко адаптуватись у процесі динамічних змін до вирішення нестандартних ситуацій, до мобільності у професійній діяльності, в тому числі й на міжнародному рівні.

Отже, інтегроване навчання є одним із дієвих механізмів підвищення рівня професійної підготовки шляхом послідовних та взаємопов'язаних дій викладача й здобувача освіти, спрямованих на формування цілісної картини

світу на основі об'єднання змісту загальних предметів і спеціальних дисциплін; завдяки інтегрованому навчанню передбачається досягнення мети якісної конкурентоспроможної освіти.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених і студентів, 27-28 жовтня 2016 р., Мукачево / Ред. кол.: В.І. Кобаль (гол. ред.) та ін. Мукачево : МДУ, 2016. 224 с.

2. Бондар В.І. Теорія, методика, технологія і педагогічна техніка: сутність, зв'язки, взаємозбагачення / Наукові записки: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова / Укл. П.В. Дмитренко, О.Л. Макаренко. К. : НПУ, 2000. №4.1. 278 с.

3. Радкевич, В., Романова, Г., Бородієнко О. Концептуальні основи практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. № 16. С. 5-13. URL: <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.16.5-13> (дата звернення 21.04.2022).

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ УРОКІВ МАТЕМАТИКИ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Новосад Олена Петрівна,

викладач математики

Вищого професійного училища №25

м. Хмельницького,

Хмельницька область

Сьогоднішній ринок праці вимагає від випускників професійно-технічних закладів освіти високого рівня розуміння міждисциплінарних зв'язків, вміння

застосовувати математичний апарат до вирішення професійних задач, вміти знаходити вихід із нестандартних ситуацій, логічно мислити, планувати та прораховувати різні аспекти своєї діяльності. Досягнення цілей, що поставлені перед випускниками професійних закладів освіти, практично не можливе без певних змін у навчальному процесі, без застосування інтерактивних форм та засобів навчання, новітніх принципів, методів та підходів до навчання.

За останні роки проведено цілий ряд досліджень, що стосуються проблем професійної спрямованості навчання математики. Проблеми математичної підготовки в професійно-технічних закладах освіти знайшли відображення в роботах багатьох математиків і методистів М. С. Амосова, В. Ф. Бутузова, Г. В. Дорофєєва, Л. Д. Кудрявцева, С. М. Нікольського, С. А. Розанової, Н. Х. Розова, М. А. Родіонова, Є. І. Смирнова, Г. М. Семенової, Г. Н. Яковлева та інших дослідників.

Аналізуючи роботи математиків Б. Д. Гнеденко, А. Н. Колмогорова, Л. Д. Кудрявцева, А. Г. Постникова, А. Реньє, Д. Пойя, А. Пуанкаре, А. Я. Хинчина та інших, можна перекоонатися в єдності їх думки в питанні про цілі навчання і виховання здобувачів освіти у процесі навчання математики [2]. Головною метою математичної освіти є виховання математичної культури мислення, яка являє собою поєднання основ математичного знання, логічного мислення і математичної інтуїції. Однак, ця мета не є єдиною. Вчені вказують і на необхідність формування професійної компетентності в системі математичної освіти, виховання самостійності, креативності.

Математична освіта входить в систему загальної професійної освіти. Це означає, що цілі першої підкоряються цілям другої. Таким чином, математичну підготовку майбутніх професіоналів у професійних закладах освіти слід активізувати в напрямку формування професійної діяльності здобувачів освіти. Одним з підходів реалізації даного напрямку є інтегративний підхід.

Інтеграцію дисциплін, розглядають в своїх працях Р. Гуревич, І. Козловська, Л. Максимчук та інші. Важливі досягнення в дослідженнях

математичної підготовки висвітлено в роботах М. Ковтонюк, Г. Дутки, С. Семерівкова.

За визначенням І. Козловської «інтеграція – це процес взаємодії елементів із заданими властивостями, що супроводжується встановленням, ускладненням і зміцненням істотних зв'язків між цими елементами на основі достатньої підстави, в результаті якої формується з інтегрованою об'єкт (цілісна система) з якісно новими властивостями, в структурі якого зберігаються індивідуальні властивості вихідних елементів» [1].

Мета інтеграційного процесу при вивченні математики – сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про світ, в тому числі і цілісне уявлення про структуру навчального процесу, допомогти зрозуміти життєві явища в їх взаємозв'язку. Тому результатом використання інтегративного підходу у навчанні є розуміння учнями взаємозв'язку між дисциплінами, цілісність знань, розуміння важливості і практичності вивчення понять.

Інтегроване заняття – тип заняття, у якому навколо однієї теми поєднано відомості різних навчальних предметів, заняття, яке проводиться з метою розкриття загальних закономірностей, законів, ідей, теорій, відображених у професійних предметах. Інтегроване заняття допомагає викладачеві різнобічно і ґрунтовно сформувати конкретні поняття у здобувачів освіти, а також дає можливість усвідомити важливість цих понять, робити власні умовиводи.

Наведемо приклад застосування інтегративного підходу під час вивчення геометрії в закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Тема заняття «Об'єм циліндра» (професія «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»).

Інформація з профпредмету

Робочий об'єм двигуна – це один з головних технічних параметрів автомобіля, від якого залежить потужність, динаміка і обсяг споживання палива.

В середовищі автовласників склався стереотип, що автомобілі з великим об'ємом двигуна є кращим вибором. Але таке твердження не завжди відповідає дійсності.

Великолітражні машини відрізняються великим споживанням палива і мають високу собівартість, що в результаті робить автомобіль менш доступним для рядового покупця. Крім того, такі авто більш дорогі в обслуговуванні.

Завдання двигуна входить перетворення одного виду енергії в інший, а саме теплову енергію (спалювання паливної суміші) в механічну (обертання коленвала). Після підготовки, пальне під тиском подається в камеру згоряння і запалюється. В результаті створюється тиск, достатній для виштовхування поршня, обертаючого коленвал машини (рис. 1).

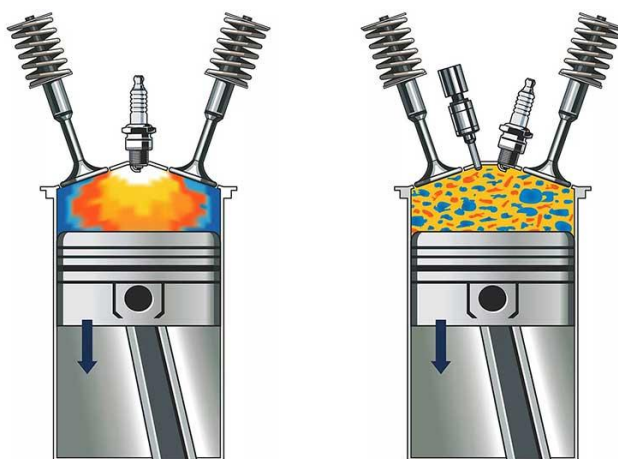


Рисунок 1 – Об'єми поршневих двигунів

Особливості розрахунку (математична складова)

Від об'єму двигуна залежить, скільки пального можна подати у порожнину циліндра. Отже, чим більший обсяг паливної суміші надходить у камеру згоряння, тим на більш істотний обсяг енергії можна розраховувати.

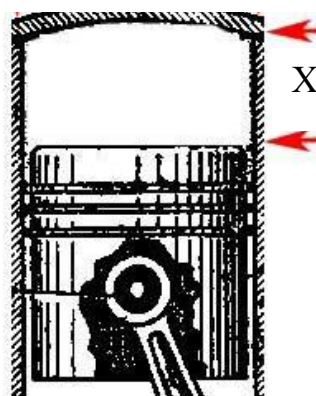
З урахуванням вищесказаного можна зробити наступний висновок, розрахунковий об'єм мотора – це сума обсяги кожного з циліндрів (або добуток об'єму одного циліндра на їх загальне число в двигуні).

Задача. Порівняти об'єм двигуна автомобіля АУДі 100 враховуючи наступні параметри (табл. 1).

Таблиця 1 – Вихідні дані

Параметр	Значення
2.0 Е 12.1990→12.1992 ААD В	
Марка двигуна	ААD
Кількість циліндрів	4
Діаметр циліндра	82.5 (мм)
Хід поршня	92.8 (мм)
2.3 Е 12.1990→07.1994 ААR В	
Марка двигуна	ААR
Кількість циліндрів	5
Діаметр циліндра	82.5 (мм)
Хід поршня	86.4 (мм)

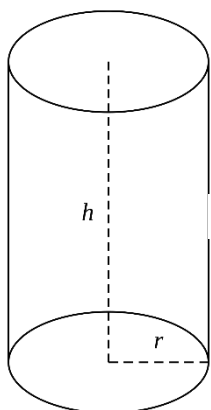
Діаметр циліндра (D), см



Хід поршня (H), см

Рисунок 2 – Двигун автомобіля

Аналіз та математична модель задачі



Мотор першої моделі містить 4 циліндра. Обчислимо об'єм одного циліндра і помножимо його на 4.

Формула розрахунку об'єму циліндра має наступний вигляд:

$$V = \pi R^2 H$$

$$D = 8,25 \text{ см}; R = 4,125 \text{ см}; H = 9,28 \text{ см}$$

Отже, об'єм мотора першої моделі:

$$V = 4 * 3,14 * 4,125^2 * 9,28 = 1983,287 \text{ см}^3 = 1,98 \text{ л}$$

Мотор другої моделі містить 5 циліндрів. Обчислимо об'єм одного циліндра і помножимо його на 5.

$$D = 8,25 \text{ см}; R = 4,125 \text{ см}; H = 8,64 \text{ см}$$

Отже, об'єм мотора першої моделі:

$$V = 4 * 3,14 * 4,125^2 * 8,64 = 1846,508 \text{ см}^3 = 1,84 \text{ л}$$

Об'єм паливної суміші, що надходить у камеру згоряння в автомобілі першої моделі більший, тому в першій моделі можна розраховувати на більший обсяг енергії.

На даному прикладі проілюстровано застосування інтегративного підходу в процесі формування змісту математичної підготовки. Застосовуючи принцип інтеграції у навчанні викладач здійснює проектування і конструювання змісту начального процесу, що обумовлюється структурованістю навчального матеріалу, управління пізнавальною діяльністю здобувачів освіти [3].

Отже, впровадження інтегративного підходу в навчальному процесі під час вивчення розділів математики, сприяє глибшому усвідомленню здобувачами освіти суті введених математичних понять та розумінню їх прикладного застосування, допомагає зрозуміти причинно-наслідкові зв'язки теоретичного матеріалу.

Список використаних джерел

1. Козловська І. М., Пайкуш М. А. Методика інтегративного навчання фізики у професійній школі: навч.-метод. пос. для викл. фізики та студ. Дрогобич : Коло, 2002. 125 с.

2. Коломієць А. Інтегративний підхід в процесі формування змісту фундаменатальної підготовки з математики майбутніх інженерів // Наукові записки. Серія: проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти, 2016. № 10, Т. 3. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/nz-pmfmo/article/view/1065> (дата звернення 08.04.2022).

3. Максимчук Л. В. Інтегративний підхід до професійної підготовки майбутніх економістів-міжнародників. Педагогічний дискурс. Хмельницький, 2013. Вип. 14. С. 294-298.

ПОГЛЯД НА ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКУ / КУРСУ / МОДУЛЯ У ЗАКЛАДІ П(ПТ)О

Нудьга Віта Олександрівна,
майстер виробничого навчання,
викладач
ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне
училище з поліграфії та
інформаційних технологій»
м. Дніпро, Дніпропетровська область

Дистанційне навчання, як і очне, повинне мати власне методичне забезпечення, яке б визначало наповненість уроку/курсу/модуля та його кінцеву результативність. З цією метою у науковій літературі пропонуються різні засоби та схеми щодо укладання методичного супроводу дистанційної освіти.

Пропонуються наступні складові частини типового дистанційного уроку, запровадженого за допомогою будь-якої платформи дистанційного навчання або відкритих ресурсів:

Вступна частина уроку

Інформаційно-комунікативний блок: електронна дошка оголошень, блоки онлайн- (чат) та офлайн- (форум) спілкування зі здобувачами освіти (*далі* - ЗО); назва уроку, мета вивчення, зміст уроку, інші відомості, необхідні для опрацювання уроку у дистанційному форматі.

Змістова частина уроку

– *Вебінар*, короткий конспект уроку з ілюстраціями та/або фрагментами з підручника, що доступні для ознайомлення (на платформі, сайті закладу освіти, блозі викладача); відеолекції, мультимедійні матеріали (аудіо- та відеозаписи), презентації; посилання на інтерактивні вправи.

– *Завдання до самостійних робіт*, як правило, у вигляді «відповідь одним файлом»; застосування даного формату виконання самостійних робіт забезпечує зберігання їх у файловому архіві платформи або на пошті викладача, можливість оцінювати та коментувати виконану самостійну роботу педагогом, застосовувати переваги електронного журналу.

Блок оцінювання знань (за необхідності)

Самооцінювання, пірінгове оцінювання (ЗО оцінюють один одного), тестові завдання із закритою відповіддю (автоматична перевірка), тестові завдання у відкритій формі (перевіряє викладач). Тестові завдання пропонується виконати за певний проміжок часу з обмеженою кількістю спроб виконання, правильні відповіді можуть бути доступні учню після відправлення тесту на оцінку. [1]

Теоретичний блок теми можна подати готовим відеоконтентом, який можна знайти, наприклад, на YouTube. Здобувачам освіти потрібно давати конкретне завдання: з якої і по яку хвилину потрібно переглянути кожний відеоролик, щоб підвищити ефективність навчання. Не потрібно забувати про традиційні підручники й посібники (навіть в електронній формі) з прийнятним

викладом матеріалу. І в цьому випадку потрібно давати ЗО конкретне завдання: з якого і по який абзац читати й запам'ятовувати.

Практичний блок має йти одразу після відповідної частини теоретичного матеріалу – одразу, як можна сформулювати нове за змістом завдання. Зараз у відкритому безкоштовному доступі чимало онлайн-тренажерів, які допоможуть ЗО перевірити завдання та себе.

Контрольні вправи – обов'язковий третій етап після вивчення теоретичного матеріалу та перевірки знань з виробленням умінь і навичок. Викладач повинен ефективно відстежити і зрозуміти, наскільки добре здобувач освіти опанував тему.

В умовах тривалого віддаленого навчання доцільно розробляти дистанційні форми для навчання з курсів дисциплін або окремих тем чи модулів. Їх інформаційно-комунікаційну структуру можна представити у вигляді схеми (рис. 1).

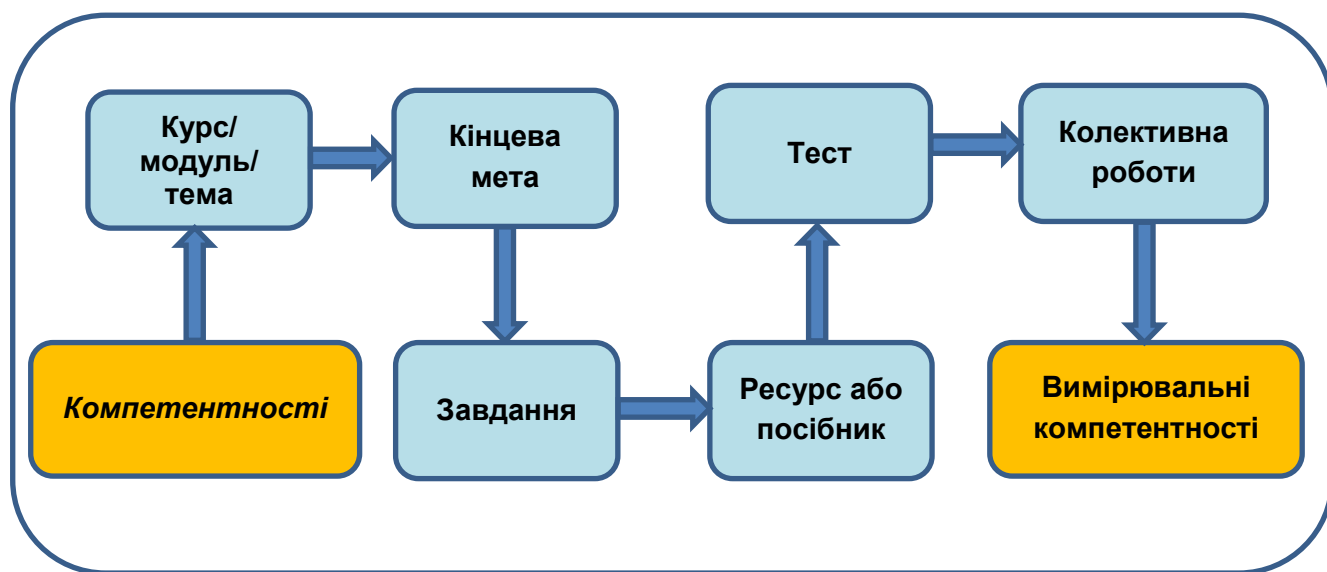


Рисунок 1 – Структура дистанційного курсу/модуля/теми

Дистанційний курс відіграє велику роль у сучасній освіті. Він може бути призначений для доставки навчального матеріалу та розміщення виконаних завдань. Такий дистанційний курс може використовуватися і для організації змішаного навчання [2].

Пропонується наступний алгоритм розробки дистанційного курсу (табл. 1).

Таблиця 1 – Примірний алгоритм розробки дистанційного курсу

Елемент курсу	Зміст елемента курсу
Технічне завдання	Назва курсу, аудиторія, тривалість курсу, результати навчання, кінцеві компетентності
Аналіз компетентностей	Продовження. Необхідно до кожної компетентності скласти перелік показників діяльності, які повинен після закінчення курсу продемонструвати той, хто навчається
Рівень мети	Показник може бути простим (уміти використовувати стандартний алгоритм розрахунку), або складним (аналізувати результати досліджень і робити висновки)
Завдання курсу	Для засвоєння діяльності можуть бути використані різні завдання, складна діяльність може вимагати додаткових простих завдань
Вибір типу курсу	Можуть бути використані слайдові дистанційні курси; курс-ресурс використовується при змішаному навчанні, де більшість інструкцій надається в аудиторії; найбільш складним є компетентнісний дистанційний курс, в якому практично вся діяльність відбувається в дистанційному курсі
Підготовка завдань	Завдання курсу необхідно проаналізувати, а саме: класифікувати їх за складністю та встановити порядок виконання від простого до складного, визначити скільки часу потрібно на їх виконання, як розподілити їх потижнево та забезпечити рівномірне навантаження здобувачів освіти. Мета кожного завдання повинна бути записана на відповідних тижнях.
Програма курсу	Розплановані завдання та мета до них дозволяють сформувати програму курсу, яка, з одного боку, залежить від логіки конкретної дисципліни, а, з іншого, залежить від складності сформованих завдань. Саме на цьому етапі остаточно узгоджуються логіка курсу, зрозумілість та досяжність завдань, відповідність завдань компетентностям, що формує курс, рівномірність навантаження здобувача освіти
Сценарій курсу	Дистанційний курс може бути призначений для різних категорій здобувачів освіти, наприклад, слабких або сильних. У цьому випадку

	необхідно передбачити різні сценарії вивчення курсу. На цьому етапі бажано визначити, які теми будуть вивчатися з використанням гейміфікації
Інформаційний матеріал	Текстовий матеріал повинен бути структурованим, включати графіку та інфографіку. Після кожних 20-30 рядків бажано розміщувати питання для рефлексії. Ці питання можна використовувати при обговоренні теоретичного матеріалу. До текстового матеріалу бажано додавати невеличке відео (до 6 хвилин) або створені на їх базі мікроуроки. У курсі обов'язково треба передбачити використання універсального дизайну для навчання – потужної основи, що пов'язана нейробіологічними дослідженнями
Контроль етапів	Уся діяльність студента має бути оцінена. Обов'язковим та важливим завданням призначається більше балів, менш важливим – менше. Необхідно слідкувати, щоб здобувачу освіти була зрозуміла мета завдання й він розумів, коли досяг результату та якого у кількісному відношенні
Тести	При створенні тестових завдань необхідно використовувати різноманітні типи завдань, які є в системі. Це дає можливість створювати тестові завдання всіх рівнів. Усі тестові завдання необхідно розмістити в категоріях (одна тема – одна категорія). Такий розподіл завдань дозволяє створювати підсумкові тести, в яких з кожної категорії обирається задана кількість завдань
Контроль та оцінка	На завершальній стадії розробки дистанційного курсу до рейтингового оцінювання здобувачів освіти додається перелік показників компетентностей і мінімальний рівень оцінки, що дозволяє зарахувати показник компетентності. Здобувачі освіти необхідно пояснювати політику визначення оцінок і передбачати заохочення за активну роботу. Крім того, проводиться аналіз дистанційного курсу та ліквідуються помилки й негаразди
Самооцінка	Після цього розробникам дистанційного курсу пропонується виконати самооцінку курсу.

Отже, дистанційне навчання вимагає від викладача значного потенціалу педагогічних умінь та навиків для того, щоб сформувати методичне забезпечення або окремого уроку, або ж визначеного курсу/теми/модуля. Потужна підготовча та супровідна методична робота націлена на якісне

представлення навчального матеріалу поза межами аудиторії та прямого контакту викладач – здобувач освіти – здобувачі освіти. Крім того, відповідальне ставлення до розробки методики дистанційного навчання пов'язане із необхідністю якісного засвоєння знань та набуття здобувачами освіти відповідних компетентностей.

Можна констатувати, що дистанційна освіта – це самоосвіта ЗО під керівництвом викладача (тьютора).

Формуючи той чи інший урок, обираючи метод його організації, залучаючи різні форми та техніки навчання, викладач має завжди мати на увазі мотиваційний момент до навчання ЗО. Навчальна мотивація – це процес, метод і засіб спонукання ЗО до продуктивної пізнавальної діяльності й активного засвоєння змісту навчального матеріалу. Той чи інший метод дистанційного навчання, обраний викладачем, у поєднання з «правильним» мотиваційним змістом, може дати позитивний результат.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва: навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Воротникова І.П., Чайковська Н.В. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.
2. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
3. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання. Умови застосування. Дистанційний курс. 3-е вид. Харків : НТУ «ХП», Торсінг, 2002. 320 с.
4. Методика дистанційного навчання: збірник статей / За редакцією В.А. Ребрини. Хмельницький: ХОІППО. 2021. 99 с.
5. Торба Ю.І. Дистанційне навчання як один з пріоритетних напрямів модернізації професійної освіти / Торба Ю. І. // Наук. скарбниця освіти Донеччини. 2013. № 3. С. 77–81. URL: <http://surl.li/bvdsj> (дата звернення 08.04.2022).

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТІ

Олійник Наталія Василівна,

викладач

Коломієць Галина Іванівна,

викладач

ВСП «Фаховий коледж будівництва,
архітектури та дизайну ПНУ»
м. Житомир, Житомирська область

Успіх модернізації України залежить від освіти, науки та інновацій. Вони забезпечують розвиток суспільства, культури й людини через соціалізацію та індивідуалізацію, розвиток свідомості, поведінки, урізноманітнення способів діяльності та форм існування.

Питання інновацій в освіті – не є новим явищем. Виклики, які постали перед цією сферою суспільних відносин є своєчасними та формують освітню галузь в кардинально новому форматі, з використанням нових підходів до надання освітніх послуг.

Безперервний процес інновацій нині притаманний усім сферам діяльності і вимагає від особи здатності в найкоротші терміни адаптуватися до змін соціально-економічного середовища та готовність розвивати свої знання та навички впродовж усього життя. Це створює нові виклики перед споживачами освітніх послуг і системою освіти в цілому, вимагаючи створення і впровадження інноваційних форм освіти [5].

Сфера освіти потребує нових підходів до навчання, до вивчення вже накопиченої бази інформації, залучення нових інформаційних технологій. Для того, щоб в подальшому більш гнучко відповідати вимогам, тенденції сучасного світу потребують змін. Основним викликом для освіти стала світова пандемія коронавірусної інфекції. Саме цей період є сприятливим для оновлення підходів до надання освітніх послуг, до введення інноваційних процесів в освіті.

Внаслідок змін функцій і формату освіти, змінюється також і роль викладача: він сьогодні не лише передає студентам знання, але й дає їм цілу систему навичок дослідницької роботи, розвитку власної кар'єри тощо.

Освітні інновації – це вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності. Нині навчання переходить в онлайн режим – це є поштовхом для перебудови світогляду учасників освітнього процесу, фахівців різних галузей освіти. На допомогу цьому, приходять новітні засоби зв'язку, цифровізація всіх галузей освіти, вдосконалення всіх існуючих засобів онлайн зв'язку, налагодження всебічного обміну інформацією [3].

Проведення наукових конференцій або інших освітніх програм в онлайн режимі є позитивною тенденцією для розвитку різних галузей освіти, які сприяють наданню учасникам освітнього процесу нових можливостей в сучасному глобалізованому світі. Саме тому, навчальні заклади вдосконалюють сервіси онлайн освіти, роблять сайти більш комфортними у використанні.

Освіта має забезпечити кожному, хто навчається, широкі можливості для здобуття таких умов розвитку та підготовки до життя: знань про людину, природу і суспільство; досвіду творчої діяльності; досвіду суспільних і особистісних відносин [2]. Головною тенденцією в сучасній освіті є широке впровадження освітньої моделі «освіта протягом життя», яка дозволяє людині адаптувати і розвивати свої компетенції і професійні навички у відповідності до швидких змін в економіці, технологіях та ринків праці. Ця модель включає в себе такі підсистеми:

- неформальна та інформальна освіта (за ступенем інституціоналізації);
- дистанційна освіта (за способом організації навчального процесу);
- онлайн освіта (за засобами реалізації);
- змішана освіта (поєднання традиційних та онлайн-засобів навчання) [2].

Інформатизація освіти, розвиток сучасного навчального процесу на підставі впровадження інформаційних технологій, спрямовані на вирішення завдань щодо підготовки спеціалістів відповідно до вимог освітніх стандартів

нового покоління. Враховуючи глобалізацію знань, швидкі темпи накопичення та поширення інформації, що спостерігаються останні десятиліття з розвитком комп'ютерних технологій, стає надзвичайно актуальним пошук нових форм підготовки та подання інформації. У зв'язку з цим зростає значимість підготовки та впровадження у навчальний процес електронних видань [3].

Україна повинна залучати новітні технології в процес навчання для всебічного розвитку здобувача освіти. Виклики, які постають перед сучасною освітою, неможливо подолати без освоєння і впровадження інноваційних форм освіти. Зростаюче розмаїття особистісних запитів людини, з одного боку, та динаміку вимог ринку праці, з іншого, неможливо задовольнити в межах існуючих форм традиційної освіти. У цих умовах необхідний новий погляд на роль і значення освіти, яка відповідатиме сучасним освітнім потребам завдяки широкому впровадженню освітніх інновацій.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія. Освіта [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/btvvt> (дата звернення 13.03.2022).
2. Дубасенюк О. А. Інновації в сучасній освіті [Електронний ресурс]. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/42971148.pdf> (дата звернення 13.03.2022).
3. Артикуца Н. В., Клоченок О. М., Ліщук Т. О. Інновації як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти: Бібліогр. покажчик (1995-2006) НаУКМА. К. : Стилос. 2006.
4. Перспективи впровадження інноваційних форм освіти в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-08/karpenko-2ce3f.pdf> (дата звернення 13.03.2022).
5. Сучасна вища освіта: гнучка, інноваційна, тривалістю в життя [Електронний ресурс]. URL: http://gohigher.org/suchasna_vyscha_osvita (дата звернення 13.03.2022).

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З МАТЕМАТИКИ І ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У КОЛЕДЖІ

Комкова Ольга Анатоліївна,
викладач математики і вищої математики
ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж
Одеської національної академії харчових технологій»
м. Одеса, Одеська область

Освіта – це основа розвитку особистості, запорука процвітання суспільства, нації, держави. Надання якісної, доступної освіти для широких верств населення є визначальним чинником соціально – економічного, культурного й наукового розвитку держави. Рівень розвитку освіти – це стратегічний ресурс, який примножує потенціал нашої держави та її конкурентоспроможність у світі. Освіта і наука є ключовими чинниками, що впливають на рівень та якість життя громадян [1].

Основним завданням сучасних закладів освіти є підготовка висококласного спеціаліста, який орієнтується в сучасному насиченому інформаційному просторі. Досягнення високого рівня професіоналізму можливе за умови відповідної фундаментальної підготовки. Перед викладачами виникає необхідність пошуку сучасних освітніх технологій.

Однією з таких технологій є технологія змішаного навчання, яка дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, по новому побудувати освітню систему, в якій студент стає активним учасником. Вона допомагає передавати інформацію більш цікавим для студентів способом, розкриває критичне мислення, спонукає до навчання і забезпечує високий рівень якості освіти [2].

Основними напрямками застосування даних технологій в навчальному процесі є розробка засобів для наочного представлення і демонстрації програмного матеріалу, цілеспрямований пошук навчальної інформації у мережі Internet, розробка і використання комп'ютерних тестів для контролю знань студентів, проведення розрахунків під час розв'язування задач та прикладів. На заняттях викладач може за допомогою мультимедіа представити

навчальну інформацію в різних формах, таких як текст, презентація, графіка, анімація, звук, відео, що дає можливість показати математичні задачі практичного змісту. Такі форми покращують активізацію пізнавальної діяльності студентів і підвищують якість і ступінь засвоєння матеріалу.

Презентації доцільно застосовувати у вступній частині заняття для актуалізації опорних знань, при викладанні нового матеріалу, для мотивації навчальної діяльності. Також можна застосовувати інформаційні технології, які дають можливість підвищення ефективності навчання за рахунок індивідуальної роботи студентів з електронною навчальною інформацією в мережі Internet. Така робота формує навички пошукової роботи і в подальшому може бути застосована у методі проектів. Результати досліджень можна показувати на студентських конференціях (також за допомогою платформи ZOOM) або обговорювати на заняттях. Використання комп'ютерних програм для тестового контролю знань дозволяє викладачу за короткий час отримати об'єктивну картину рівня знань студента і засвоєння матеріалу, своєчасно його скорегувати і розробити заходи щодо підвищення якості знань студентів. Такі технології допомагають краще оцінити здібності і знання студентів, а викладача спонукають шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання.

Вважаю, що застосування технології змішаного навчання у навчально-виховному процесі є необхідною складовою. Адже усі перелічені приклади сприяють не тільки кращому сприйняттю матеріалу, але і його засвоєнню, бажанню вивчати щось нове, а також перевіряти свої знання. Така технологія значно підвищує рівень зацікавленості студентів математикою, розвиває комунікативні здібності, створює умови для самооцінки, що призводить до покращення якості підготовки майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / [за заг. ред. О. І. Локшиної]. К.: К.І.С., 2004. 128 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: «Академвидав», 2010. 352 с.

ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Олійник Алла Петрівна,
викладач природничих дисциплін
Коваль Наталя Миколаївна,
викладач природничих дисциплін
Педагогічного фахового коледжу
КЗВО «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради, м. Запоріжжя

В сучасному світі відбувається швидкий розвиток науки, зростання обсягів нової інформації, тому від школи вимагають підготовки активної, творчої, самостійної особистості. Для реалізації завдань сучасної початкової освіти в умовах інтеграції змісту різних освітніх галузей в курсі навчального предмета «Я досліджую світ», основною метою методик навчання є організація освітнього процесу в коледжі таким чином, щоб в повній мірі реалізувати компетентнісний підхід.

Методика навчання природознавства сприяє формуванню професійних компетентностей майбутнього вчителя початкової освіти, тому темою нашого дослідження стало питання значення дослідницької діяльності в процесі формуванні професійних компетентностей майбутнього вчителя початкової освіти для роботи в НУШ.

Мета дослідження: проаналізувати умови організації дослідницької діяльності, види і значення її для формування професійних компетентностей майбутнього вчителя початкової освіти.

Як відомо, професійна компетентність вчителя це – інтегроване професійне особистісне утворення, в якому внутрішні ресурси людини, її особисті якості та здібності розглядаються як джерело й критерії ефективної предметної діяльності в системі освіти. Дослідницькі уміння, як вид діяльності,

одна із складових професійних якостей вчителя. Вона може розглядатись як інтелектуально-творча активність, що здійснюється на основі пошукової та дослідницької поведінки. Процес здійснення такої діяльності включає аналіз навчальної ситуації (задачі, проблеми), прогнозування майбутніх та аналіз отримання результатів, моделювання та реалізацію навчальних дій, а також корекцію дослідницької поведінки. В контексті дослідницької поведінки, творчість людини виступає найбільш яскравим її проявом.

У 2019 році ідеї щодо діяльнісного підходу знайшли розвиток в основах типової освітньої програми О. Я.Савченко. «Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісної картини світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі» [3]. В межах даного контексту, завдання курсу «Основи природознавства з методикою навчання природознавчої освітньої галузі» полягає не тільки у формуванні понять і уявлень про мету, завдання зміст навчального матеріалу курсу «Я досліджую світ», а, в першу чергу, вміння вибирати доцільну інформацію, визначати найдоцільніші форми організації навчального процесу, добирати необхідні засоби навчання, створювати освітнє середовище, вміло застосовувати різноманітні методи навчання, види діяльності учнів.

Реалізація дослідницького підходу в освітньому процесі вимагає його нової організації на основі планування спільної діяльності вчителя та учнів. У статті «Навчальне середовище як чинник стимулювання дослідницької діяльності молодших школярів» О.Я.Савченко зазначає, що розвивальний вплив навчального середовища стає більш помітним за умови, якщо дитина вступає з ним в активний пізнавальний контакт, який набуває продуктивної взаємодії [2]. Дослідницька діяльність у початковій школі є широким за змістом і різнорівневим за типом пізнання, тобто здійснюється практично та теоретично. Молодший школяр проявляє дослідницьку позицію по-різному: під

час спостереження й дослідів у природі, у своєму розумінні прочитаного тексту, у пошуку способу розв'язання задачі, знаходження нової інформації.

Природне прагнення дитини до самостійного пізнання навколишнього світу лежить в основі дослідницького підходу до навчання. Формування готовності та здатності учня самостійно, творчо оволодіти новими способами діяльності є метою дослідницького навчання. Дослідницька діяльність на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дуже різноманітна. Дослідження, досліди – пошук нових знань або систематичне розслідування з метою встановлення фактів. Їх можна класифікувати по-різному, наприклад: фундаментальні, прикладні, пошукові, тематичні, теоретичні, комплексні...

Методи наукових досліджень можуть бути загальними – методи емпіричного дослідження: спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент, дослід, практична робота) і методи теоретичного дослідження (абстрагування, синтез, аналіз, індукція, дедукція, аналогія, моделювання). Теоретичні методи дослідження передбачають опрацювання різноманітних джерел інформації, аналіз результатів діяльності, класифікацію, систематизацію, розв'язання проблемних питань, узагальнення, вивчення практичного досвіду тощо.

Практичні методи навчання побудовані на постановці експериментів, дослідів, анкетуванні, спостереженні. Завдання вчителя – відкрити для здобувачів освіти можливості різноманітних видів дослідницької діяльності. Матеріал добирається таким чином, щоб діти вчилися творчо, самостійно здобувати знання, висловлювати припущення, здогадки, що стимулюють пошук і згодом перетворюються на практичні.

Курс «Я досліджую світ» передбачає включення здобувачів освіти в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру:

- дослідження-розпізнавання (Що це? Яке воно? Обстеження за допомогою органів чуття, опис, порівняння з іншими предметами, явищами;
- спільне – відмінне, до якого цілого воно належить); дослідження-спостереження (Як воно діє? Що з ним відбувається? Для чого призначене?);
- дослідження-пошук (запитування, передбачення, встановлення часової і логічної послідовності явищ, подій;

- встановлення причинно – наслідкових зв'язків (Чому? Яким чином? Від чого залежить? З чим пов'язано?), догадка, висновок-узагальнення).

Дослідницька діяльність різних напрямків сприяє формуванню, розвитку природничих компетентностей дитини молодшого шкільного віку. Вона, як ніяка інша, створює нові умови взаємодії вчителів та здобувачів освіти, є діючою моделлю активізації інтелектуальної діяльності та розвиваючих прийомів навчання, забезпечує формування в молодших школярів цілісної картини світу, здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно, емоційно, сприяє поглибленню та розширенню знань учнів, діапазону їх практичного застосування.

На заняттях з курсу «Основи природознавства з методикою навчання природознавчої освітньої галузі» студенти моделюють дослідницькі завдання різних напрямків, створюють алгоритм їх виконання, апробують в практичній діяльності. Це сприяє не тільки оволодінню базовими знаннями для подальшої роботи в ланці початкової освіти, але й допомагає у становленні науковця і дослідника та сприяє самореалізуватись як особистості.

Підгоовлені і надані матеріали департаменту освіти і науки Запорізької міської ради для участі здобувачів освіти у проєкті з організації дослідницької роботи в умовах НУШ: «На допомогу учням загальної середньої освіти м. Запоріжжя в підготовці до віртуального STEM – марафону» свідчать про затребуваність даного виду діяльності студентів в практиці роботи.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти. ULR: <http://surl.li/bvdtm> (дата звернення 17.04.2022).
2. Савченко О. Я. Навчальне середовище як чинник стимулювання дослідницької діяльності молодших школярів: наукові записки Малої академії наук України, 2012. №.1. С. 41–49.
3. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко [Чинна від 2018.22.02] Київ: Колегія МОН України, 2018. 57 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Омелько Мар'яна Анатоліївна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

В мовах загальнодержавного карантину, який було оголошено у березні 2020 року, усі сфери суспільного життя зазнали суттєвих змін. Освітній процес не став виключенням. Спочатку викладачі та студенти вимушено опановували новітні технології, програмне забезпечення та усі нові найбільш зручні та ефективні формати дистанційної взаємодії.

Окрім проведення лекційних та семінарських занять виникла потреба у компенсації дефіциту спілкування між студентами та викладачами, зокрема, між куратором та його групою. В умовах обмежених можливостей живого спілкування стали звичними регулярні телефонні бесіди як зі студентами, так і з їх батьками. Вже давно було створено групи у «Viber» для швидкого та налагодженого зворотнього зв'язку та оперативної передачі актуальної інформації. Втім, найліпшим «замінником» звичних виховних годин між наставником та групою стали відео-конференції на платформі «Zoom».

Проаналізувавши різні форми дистанційної (змішаної) освіти, вважаю найефективнішими і найзручнішими, на мій погляд, ідеї, щодо організації спільної діяльності куратора та студентів групи:

1) Освітня платформа Classtime (Переваги: швидка реєстрація, не потрібне підтвердження через електронну пошту. Додаток можна використовувати для опитування батьків та студентів. Недоліки: багато часу потрібно на створення самих завдань, всі інструменти доступні за умови купівлі преміум-версії).

2) Платформа Zoom (Переваги: Сервіс Zoom використовують для проведення онлайн-зустрічей як зі студентами, так і батьками. Заходити в програму можна як з комп'ютера, так і з планшета з телефоном. Недоліки:

недоліки безпеки до відеоконференції може підключитися будь-який користувач (зум-бомбінг).

3) Освітні спільноти Facebook та Інстаграм. Існує багато спільнот, які підтримують тему виховної роботи. Можна стати її членом або створити свою;

4) Створення мультимедійного дидактичного матеріалу, зокрема з використанням You Tube.

5) Онлайн заходи на платформі Google Classroom (Орієнтовна структура цієї платформи має такі елементи: клас, у якому навчаються студенти; навчальна чи виховна тема; посилання на електронні ресурси, які рекомендовано для засвоєння; практичні завдання для виконання; терміни їх виконання; посилання та час проведення вебінару (за необхідності); адреса електронної пошти викладача, на яку потрібно надіслати результати виконання роботи).

Крім того, освітні платформи можна наповнювати не лише матеріалами виховних годин, а і влаштовувати різноманітні челенджі, конкурси. Так, в березні студенти групи Б 62/9-20 залучалися до онлайн-заходів Всесвітнього тижня грошей. Крім того, у цей час в соціальних мережах нами підтримувався флеш-моб, коли фото заходів виставлялося із зазначеними хештегами, а також відмічали своїх знайомих, аби ті приєдналися до флеш-мобу.

6) Для тих, хто звик спілкуватися в чатах, в онлайн групах педагогів/батьків/студентів в телеграм, Viber можна проводити онлайн-бесіди.

7) Консультування (індивідуальне, групове) – невід'ємна складова роботи куратора (тут теж можна застосовувати онлайн режим, Skype, Вайбер, телефонний режим, листування електронною поштою та інші).

8) Виховна робота на освітніх платформах «Всеосвіта», «На урок». Пропонує різноманітний перелік олімпіад, конкурсів із приємними призами.

Також оригінальними формами і методами виховання в умовах дистанційного та змішаного навчання є:

ПРОЕКТИ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ. Дистанційне навчання дає можливість повному опанувати різноманітні інтерактивні методи з використанням мультимедійних технологій. Тому пропоную студентам створювати презентації і використовувати їх під час виховних годин (очно та дистанційно).

ВІРТУАЛЬНЕ ВІДВІДУВАННЯ МУЗЕЇВ. Самоізоляція – не означає, що ви не можете відвідати музей. У ці дні студенти можуть повною мірою насолодитися віртуальними музеями України та світу. Наприклад, віртуально відвідали Музей грошей Національного банку України.

ДІЛИМОСЯ ЗНАХІДКАМИ. Завдання для студентів – знайти в мережі оригінальний контент для проведення виховного заходу на запропоновану тематику і скинути його у спільний чат. Таким чином студенти навчаються під час пошуку і читаючи «знахідки» інших. Викладач (куратор) в цьому випадку лише координує процес.

ВІКТОРИНА У VIBER. Це один із найзручніших додатків для швидкого зв'язку. З його допомогою зручно проводити соціальні опитування, особливо при вирішенні організаційних питань навчальної групи.

Отже, використання освітніх платформ сприяє активізації як навчальної діяльності, так і виховної роботи майбутніх фахівців, підвищенню мотивації до навчання, сприяє розвитку логічного мислення, пам'яті. Використання у виховних заходах інструментів дистанційної освіти дозволяє сформувати пізнавальний інтерес, інформаційну культуру, забезпечити високий рівень наочності, процес взаємодії між здобувачами освіти та педагогами продуктивним.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У., Олійник П. М., Федорченко В. К., Фоменко Н. А. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. К. : Вища школа, 2003. 324 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К. : Академвидав, 2004. 351 с.
3. Журавський В. С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. К. : Видавничий Дім «ЮРЕ», 2003. С.119-125.
4. Матеріали XLIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. Переяслав, 2022 р. 180 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ВСП «ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗНУ»

Островська Юлія Олександрівна,

заступник директора з навчальної роботи

Шиніш Людмила Ярославівна,

методист

ВСП «Запорізький металургійний
фаховий коледж ЗНУ», м. Запоріжжя

В умовах трансформації в системі освіти визначено порядок, умови, форми та особливості здобуття фахової передвищої освіти та врегульовано суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту.

Законом встановлено основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи фахової передвищої освіти, створено умови для поєднання освіти з виробництвом (дуальна освіта) з метою підготовки конкурентоспроможних фахівців для забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави [1].

Така форма навчання як дуальна освіта успішно зарекомендувала себе і функціонує, наприклад, в Німеччині вже понад п'ятдесят років та в інших країнах Європи. Переваги такої системи підготовки кадрів полягають у тому, що теоретичні знання отримані в аудиторії здобувач має можливість майже відразу застосовувати на практиці. Як-то кажуть, теорія без практики мертва. Дуальна форма навчання дозволяє дотриматись цього правила. Звичайно Німеччина не єдиний приклад [4].

Відокремлений структурний підрозділ «Запорізький металургійний фаховий коледж Запорізького національного університету», спираючись на власний досвід відносно впровадження дуальної форми здобуття освіти констатує, що дуальна освіта є запорукою підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог роботодавців. Практичне навчання передбачає безперервність та послідовність його проведення на основі достатнього для

засвоєння практичних умінь та теоретичних знань відповідно до освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра [2].

Під час практики на робочих місцях студенти коледжу отримують тарифний розряд і опановують такі професії: електромонтер, горновий доменної печі, машиніст розливної машини, слюсар-ремонтник, розливальник сталі, шихтувальник, оператор поста управління стана гарячої прокатки, вальцювальник стана холодної прокатки, мийник-сушитель металу, електрослюсар з ремонту електричних машин, слюсар з ремонту рухомого складу, контролер у виробництві чорних металів, агент комерційний, сталевар мартенівської печі, помічник машиніста тепловоза, машиніст тепловоза.

Дуальна освіта позитивно впливає на професійну самосвідомість студентів, сприяє формуванню у них стійких позитивних установок на роботу за фахом, дозволяє апробувати отримані в коледжі знання в реальних умовах сучасного виробництва, дозволяє оцінити власний професійний і особистісний потенціал, адаптуватися до сучасних виробничих вимог і зарекомендувати себе.

Таким чином, наш коледж підвищує свою конкурентоздатність на ринку освітніх послуг, адже під час організації дуальної освіти відбувається оновлення навчальних планів, освітньо-професійних програм, наскрізних програм практичної підготовки, які пристосовані до потреб суб'єктів господарювання. Промислові підприємства та організації відповідних галузей виробництва і сфери послуг, що співпрацюють із коледжем в межах дуальної форми навчання, в свою чергу, підвищують свій імідж та рейтинг серед споживачів, як передові осередки, що підтримують прогресивні форми навчання [3].

Між коледжем та провідними підприємствами міста Запоріжжя укладені довгострокові угоди про цільову підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, згідно з якими ведеться підготовка, розподіл і працевлаштування випускників.

Слід відзначити плідну, тісну та довготривалу співпрацю з металургійним підприємством м. Запоріжжя – ПАТ «Запоріжсталь», на який щорічно направляється близько 90% студентів для проходження виробничої технологічної практики. Розподіл студентів на майбутні місця

працевлаштування, робота на штатних місцях з оплатою праці, виконання курсових і дипломних проєктів за місцем майбутньої роботи сприяє швидкій адаптації випускників та їхньому кар'єрному зростанню. Стейкхолдери активно долучаються до освітнього процесу – надають рецензії на освітньо-професійні програми за відповідними спеціальностями та входять до складу Наглядової ради коледжу. Кращим студентам II-IV курсів окрім академічної стипендії призначаються іменні стипендії ПАТ «Запоріжсталь». Після закінчення коледжу здобувачі освіти продовжують подальше навчання у ЗВО, поєднуючи з трудовою діяльністю на підприємствах [2].

Отже, дуальна освіта є ефективним засобом поєднання теорії та практики, дозволяє створювати нові робочі місця, змінювати ринок праці, допомагає реформувати освіту, а найголовніше, створює передумови, мотивує молодь вчитись і працювати не заробітчанином за кордоном, а в своїй країні.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про фахову передвищу освітуосвіту». Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> (дата звернення 21.02.2022).
2. Положення про дуальну форму здобуття фахової перед вищої освіти у ВСП ЗМФК ЗНУ, ухвалене рішенням Педагогічної ради, протокол №5 від 21.04.2021р.
3. Дуальна освіта. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. 2018. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/dualna-osvita> (дата звернення 21.02.2022).
4. Бойчевська І. Дуальна система Німеччини. Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області: сайт. 04.2017. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20184\(132\)/sep20184\(132\)090KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20184(132)/sep20184(132)090KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf) (дата звернення 21.02.2022).
5. Майбутні залізничники у Запоріжжі подивилися, як і з чим працюють професіонали. Телеканал TV5. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=nx-574czsHE> (дата звернення 21.02.2022).

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Павленко Оксана Володимирівна,
викладач вищої категорії
ВСП «Запорізький металургійний
фаховий коледж ЗНУ»
м. Запоріжжя, Запорізька область

Особистісно-діяльнісний підхід в освітньому процесі є актуальним в умовах гуманізації всієї системи освіти. До здібностей відносять не всі індивідуальні особливості, а лише ті, які стосуються успішності виконання певної діяльності. Індивідуальна особливість стає здатністю, якщо людина потрапляє в ті умови, в яких вона може бути розвинена, стає необхідною.

У контексті організації освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) повинні створюватися та враховуватися такі педагогічні умови:

- цілісність та комплексність, що не допускають утилітарного підходу до формування та розкриття змісту навчальних дисциплін (не усувати з освітнього процесу «другорядні» дисципліни, зберігати цілісність наукового знання, його багатобічність з урахуванням взаємозв'язків явищ, процесів);

- проблемність, що вимагає розгляду змісту навчальних дисциплін, відповідно до цілей освітнього процесу, як системи навчальних (наукових) проблем для активізації навчальної діяльності учнів;

- провідна роль теоретичних знань, що вимагає, щоб теоретична частина навчальних дисциплін забезпечувала створення орієнтовної основи дій, необхідної для самостійної роботи тих, хто навчається з вирішенням ними практичних завдань, передбачених цілями освітнього процесу;

- наявність комплексу засобів навчання, що забезпечує в освітньому процесі реалізацію освітніх технологій та індивідуальних форм роботи здобувачів освіти.

Головними факторами освітнього процесу стають:

- гуманізація (не директивне навчання) – конструктивний підхід на основі самоорганізації здобувачів освіти та встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин;

- інформатизація – наявність необхідної бази даних щодо інформаційного забезпечення освітнього процесу, використання ІКТ у навчальному процесі;

- розробка програмно-методичного комплексу – електронні підручники, експертні та довідкові системи, засоби обробки інформації та телекомунікації;

- інноваційна спрямованість – формування методологічної культури як фундаменту творчого потенціалу особистості;

- активну участь здобувачів освіти у навчально-дослідній та науково-дослідній роботі;

- можливість інтеграції освітнього процесу в єдину систему навчальної, науково-дослідної та практичної діяльності, де здобувачі освіти можуть реалізувати свої творчі здібності.

Відмінними рисами даної концептуальної моделі освітнього процесу є увага до особистості здобувачів освіти, розвиток їхньої самоорганізації, індивідуальний вибір оптимального варіанта освітнього маршруту, вироблення умінь швидко самонавчатися та орієнтуватися в інформаційному середовищі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; використання мережевої форми для програм додаткової освіти, що важливо у реалізації концепції безперервної освіти.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті – імператив її модернізації. Національна доповідь розвитку освіти України, 2011. С. 118-124.

2. Морзе Н. В., Глазунова О. Г., Мокрієв М. В. Методика створення електронного навчального курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle 3): навч. посіб. К.: 2016. 240 с.

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» ЗА ПРОГРАМОЮ 10-11 КЛАСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пандазі Анастасія Володимирівна,
викладач історії
ПВНЗ «Економіко-правовий технікум
при Міжрегіональній академії
управлінням персоналом»
м. Київ

20-і рр. ХХІ століття для освітнього процесу виявився неочікуваним: неможливо було передбачити пандемію Covid-19, а згодом – повномасштабне вторгнення російських військ на територію України. Вже більше п'ятдесяти діб наша держава відстоює збереження свободи, цілісності та соборності. Перед викладачами та здобувачами освіти постають нові й складні виклики в освітньому процесі під час воєнних дій. Кожен предмет є необхідним та неповторним, але в умовах воєнного стану календарно-тематичне планування потребує адаптуватися під реалії. Не є винятком й предмет «Історія України» для здобувачів освіти 10-11 класу.

Програма «Історія України» для 10-11 класу складається з тем, які вплинули на становлення й творення нашої держави: події Української революції, входження України до складу СРСР, Голодомор – геноцид українського народу, Друга світова війна, шістдесятництво й дисидентство, катастрофа на ЧАЕС та Акт проголошення незалежності України. Вивчаючи дані теми здобувачі освіти в умовах мирного часу намагалися зрозуміти життя радянських людей й особливо номенклатуру радянського часу. Судячи з

спілкування із здобувачами освіти під час війни, вони все більш критично й негативно відносяться до росії, оскільки там досі живе прагнення відновити т.зв. советський союз.

Освітній процес на території України в умовах російсько-української війни продовжився за допомогою технологій дистанційного навчання. Викладання історії для студентів першого і другого курсу (програма 10-11 класів) відбувається онлайн на платформі Zoom. Студентам психологічно складно адаптуватися під події, що відбуваються тут і зараз, оскільки хтось знаходиться в Україні, а хтось за кордоном (Польща, Німеччина, Туреччина, Італія тощо). Ті, що залишилися вдома, здебільшого потерпають від того, що немає стабільного інтернету, можливості вийти на онлайн-пару через повітряну тривогу. У тих, хто поїхав за кордон, інші проблеми: вони намагаються ходити у школу там, де знаходяться, і паралельно навчатися за українською освітньою програмою. Отже, на «плечах» таких студентів подвійне навчальне навантаження. Але, я бачу однакове прагнення до навчання і не важливо де ти знаходишся є перепони, які треба оминати, щоб отримати знання з будь-якого предмету, зокрема з історії України.

Викладання предмету «Історія України» в умовах воєнного стану є викликом для викладачів історії. Особливо важко викладати теми ХХ століття, коли Україна входила до складу СРСР і зазнавала утиски з боку радянської системи. В черговий раз ми пересвідчуємося, що історія має циклічний характер, і вивчення даного предмету є обов'язковим, щоб не повторювати помилки минулого. Тому вважаю, що при викладанні будь-якої теми для здобувачів освіти 15-18 років використовувати який я використовую на своїх заняттях.

По-перше, заняття бажано розпочати з привітання, поцікавитися емоційним станом студентів та розказати про свої справи, новини.

По-друге, перевірити домашнє завдання. Якщо студент не готовий, то не сварити його і не давати настанов, що все робити вчасно. А просто для таких

студентів зсунути дедлайн і попросити надіслати виконане домашнє завдання на електронну пошту викладача.

По-третє, можна вже перейти безпосередньо до викладання лекційного матеріалу. Для того, щоб не перевантажувати студентів, викладачу розповісти про передумови, перебіг дій та їх результати (на це все виділити 15-20 хвилин). Під час пояснення матеріалу тьютор має також акцентувати увагу студентів на історії боротьби українського народу за незалежність і своє майбутнє. Після викладення основного матеріалу викладач повинен спитати: чи виникли у здобувачів освіти питання і в разі їх наявності дати відповіді. Важливий момент: не бажано всю пару обговорювати зі студентами сучасні новини і події! Хоча це може бути доцільно при викладанні певних тем, зокрема, «Україна в роки Другої світової війни». Тут можна порівнювати події із сучасними, і саме у співставленні студенти будуть краще розуміти минуле і сучасність.

Четверте – пояснення домашнього завдання. Вправи на самостійне виконання повинні бути різноплановими, змінюватися від заняття до заняття і поступово ускладнюватись.. Перші тижні дистанційного навчання в умовах російсько-української війни студентів варто було навантажувати елементарними завданнями: відповіді на питання, подивитися відео і дати до коментар до нього. Згодом поступово завдання ускладнюються і урізноманітнюються: розробити проєкт, підготуватися до семінарського заняття тощо.

П'яте: завершувати пару гаслом «Слава Україні! Героям слава!» та побажаннями гарного дня, здоров'я й берегти себе. Це дає змогу студентам не падати духом, бути мотивованими і розуміти, що вони є майбутнім нашої держави.

Шосте: якщо здобувачі освіти не виходили на онлайн-пару, а надіслали домашнє завдання, не треба психологічно тиснути на них і відмовлятися приймати роботи. Навпаки краще їх старання оцінювати по можливості на вищому рівні, щоб мотивувати!

Отже, предмет «Історія України» є вразливим до викладання в умовах воєнного стану, але без вивчення минулого немає майбутнього. При викладанні історії України викладач повинен оцінювати не тільки моральний та психологічний стан здобувачів освіти, а й їх технічну можливість бути присутніми на парі. За поданим мною алгоритмом викладання даного предмету студенти з натхненням будуть приєднуватися на пари, що приведе згодом до розуміння й аналізу історичних подій минулого й сьогодення.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до навчальних програм з історії України для 5–9 та 10–11 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ МОН від 21.02.2019 р. № 236. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-navchalnih-program-z-istoriyi-ukrayini-dlya-5-9-ta-10-11-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 18.04.2022).
2. Як організувати викладання предметів в умовах війни. URL: <https://osvita.ua/school/86146/> (дата звернення: 18.04.2022).

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE

Петренко Євген Володимирович,

методист

Науково-методичного центру

професійно-технічної освіти

у Запорізькій області

м. Запоріжжя

Moodle – система управління курсами (електронне навчання), також відома як система управління навчанням або віртуальне навчальне середовище. Moodle є аббревіатурою від англійської Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище).

Розвиток комп'ютерної техніки та засобів зв'язку змінюють спосіб життя людини. Нові засоби інтенсифікувати процес навчання, використовуючи

методи та засоби електронної системи управління – це нові новаторські можливості для змін в освіті.

Система Moodle містить ресурси, завдання, опитування, чат, тест, файли. Ресурси – це інформація, яку ми хочемо надати у своєму курсі. Ресурси також підтримують будь-який контент у електронному вигляді. Вони можуть бути завантажені викладачем або зберігатися на сервері.

Завдання дозволяють викладачеві написати питання, на яке згодом він отримає відповідь від здобувачів освіти у вигляді файлу, завантаженого на сервер. Система надає можливість викладачеві ставити оцінки за отриману відповідь. Для завдань можуть визначатися термін здачі, максимальна оцінка та формат відповіді. Студенти можуть закачувати відповіді на завдання (у заданому форматі) на сервер, де автоматично записується час звіту (викладач бачить, які роботи здано після закінчення терміну).

Опитування дозволяє викладачеві поставити запитання та отримати на нього відповідь від своїх здобувачів освіти. В опитуванні викладач самостійно становить одне питання та кілька варіантів відповідей. Опитування може використовуватись для організації індивідуальної роботи здобувачів освіти. Викладач бачить результати у вигляді таблиці, здобувач освіти – індивідуальну оцінку та коментар.

Форуми – це сервіс, для організації обговорень. Є різні налаштування форумів («Тільки для викладача», «Новинний форум» тощо).

Чат дозволяє здобувачам освіти вести дискусію в реальному часі в Інтернеті. Під час обговорення будь-якого питання та отримання відповідей на них, чат є зручним та корисним засобом.

Тест – дозволяє створювати основи питань, як самостійної перевірки здобувачів освіти, так організації проміжного і підсумкового опитувань. Є різні типи тестів: з декількома відповідями, з вибором вірно/не вірно, або що передбачають коротку текстову відповідь.

Система Moodle заснована на новому способі представлення навчального матеріалу в електронному вигляді та використанні Інтернет-технологій для доставки електронних навчальних матеріалів здобувачам освіти. Технології

дистанційного навчання можна не лише успішно застосовувати у освітніх закладах різного типу, але також у корпоративному навчанні.

Отже, дана система сприяє підвищенню престижу освітнього закладу та його непрямій рекламі у мережі. Вона також залучає висококваліфікованих викладачів незалежно від їхнього місця проживання, допомагає брати участь в інфраструктурі освітнього комплексу на всій території країни та інтеграції у світовий освітній простір. Викладачі отримують можливість автоматизації оцінки системи знань та застосування широкого спектра шкал оцінювання. Вони також одержують можливість використання сучасних мультимедійних технологій, включення додаткових навчальних матеріалів з Інтернету.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Воротникова І. П., Чайковська Н. В. Київ : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 456 с.

2. Васильєва Г. І., Досенко Г. П. Інформаційно-комп'ютерні технології в освіті: шляхи реалізації. Інформаційні технології в освіті: Збірник наукових праць. Випуск 2. Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. С. 99-105.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Пірог Вікторія Юріївна,

викладач

ДПТНЗ «Харківське вище професійне
училище сфери послуг»

м. Харків, Харківська область

Формування hard skills та soft skills засобами ігрових технологій при різних формах навчання здобувачів освіти.

Навчання у ПТНЗ для вчорашнього школяра – ціле нове життя. Це новий рівень відповідальності, самоорганізації, вміння знаходити та використовувати інформацію, взаємодіяти з однолітками, викладачами та вміння працювати в команді. Здоровий глузд підказує, що гнучкі навички повинні розвиватися в цей час без спеціальних зусиль, просто в ході розв'язання нових проблем для здобувача освіти.

Що найменше для деяких універсальних компетенцій такий підхід не працює. Наприклад, критичному мисленню не можна навчити «між ділом». В умовах сьогодення ми всі розуміємо, що здобувачі змінилися, а тому і нам з Вами потрібно мінятися. Щоб навчити майбутнього випускника ЗП(ПТ)О, треба не просто передати йому знання і вміння, а й пробудити в ньому пізнавальну навчальну активність. Треба переосмислити самоцінність знань і самодостатність педагога як джерела інформації. Приділити увагу змісту викладання та використанню інноваційних засобів і методів навчання.

Перед освітою сьогодні постає складна задача, на вирішення якої відведено замало часу. Нові покоління здобувачів освіти, ростуть в період цифрової революції в складних умовах. Був період коли інтернет-ресурси лише допомагали в навчальному процесі, а зараз вони є його складовою. Без такого компонента не уявляють навчання здобувачі освіти, вони навіть не розуміють чи можливо щось розвивати у своїх компетенціях без застосування всесвітньої мережі. Перед педагогом ХХІ століття стоїть задача відшукати своє місце в навчальному процесі сучасних поколінь, та допомогти в направленні отриманих знань для формування сучасних умінь і навичок.

Формування компетентності майбутнього фахівця здійснюється через зміст освіти, який містить не тільки перелік навчальних предметів, а й професійні навички та вміння, які формуються в процесі опановування предметом. Все це у комплексі формує і розвиває особистість майбутнього фахівця.

Якщо говорити про навички, які потрібні для успішного працевлаштування, то варто розібратися в поняттях Soft і Hard skills, що дослівно перекладається з англійської як «м'які» та «тверді» навички. Це

сучасні поняття, що розділяють конкретні професійні та соціально-комунікативні навички.

Soft skills («софт-скілз», англ. *soft skills* – «м'які навички» або «гнучкі навички») дозволяють бути успішним незалежно від специфіки діяльності та напряму, в якому працює людина. Традиційно в психології їх відносять до соціальних навичок: вміння переконувати, знаходити підхід до людей, бути лідером, міжособистісне спілкування, ведення переговорних процесів, робота в команді, особистісний розвиток, управління часом, ерудованість, креативність тощо. Зауважимо, що жодне з перерахованих вище вмінь не стосується лише конкретної спеціальності.

Hard skills («хард-скілз», англ. *hard skills* – «тверді навички») – технічні навички, пов'язані з діяльністю, яка виконується, в області формалізованих технологій: діловодство, банківська справа, перукарська майстерність, ювелірна справа, майстерність кравця тощо.

Отже, розвиток *Hard skills* допомагає освоїти конкретну професію, а розвиток *Soft skills* – стати гнучким, добре соціалізованим і дипломатичним фахівцем, що створює всі умови для управління великою кількістю людей та проєктів.

Soft skills особистості кожної людини формується під впливом різних факторів: сім'ї, соціуму, повсякденних обставин та роботи. Ще одним значним фактором відмінності в сучасному світі серед людей, є розвиток в науці, техніці та способах передачі інформації. Крок за кроком стирається різниця між матеріальним та віртуальним світом. На сьогодні біржа праці поповнюється мільйонами молодих людей та дівчат. Їх підхід до роботи та побудова схеми ведення переговорів, докорінно, відрізняються від попередників. Не можна сказати, що це краще чи гірше – ці зміни потрібно прийняти як факт.

Завтра за наші парти сядуть здобувачі освіти так званого нового покоління. Їх погляди на формування компетентностей докорінно відрізняється від класичної моделі навчання. Всі методи які були фундаментом педагогіки будуть не актуальні, формування знань, умінь та навичок потрібно формувати за допомогою методів які актуальні для кожного покоління. Хотілося б

відзначити – у зв'язку з тим, що формування поглядів у кожного покоління відрізняється, у них докорінно відрізняються принципи сприйняття інформації.

Підхід у навчанні таких поколінь ставить виклик системі освіти, оскільки нові покоління потребують нових поглядів і методів для формування компетенцій майбутнього випускника.

Педагогічна діяльність видатних учених дає нам найцікавіші рішення з безпосереднього впливу особистості педагога на особистість здобувача освіти. Мислити технологічно – це означає проєктувати свою професійну дію з упевненістю в позитивній подальшій взаємодії «педагог – здобувач освіти», а значить, у позитивній взаємодії з навколишнім світом, що й стає запорукою її всебічного фізичного й духовного розвитку. Гра поряд з працею й навчанням – один з головних видів діяльності людини. Роль гри в онтогенезі особистості, у розвитку основних психологічних функцій, у самоврядуванні та саморегулювання особистості, нарешті, в процесах соціалізації – у засвоєнні та використанні людиною суспільного досвіду.

Беручи до уваги формування нового покоління можна стверджувати що класичні методи не отримають відлуння, тому потрібно внести зміни в концепцію освітнього процесу та поглянути на оновлені методи викладання. Застосування ігрових методів дозволяє сформувати в таких здобувачів освіти знання, уміння і навички які їм потрібні в сьогоденних реаліях. Гра під час навчального процесу дозволить відчувати свою необхідність здобувача в життєвому циклі, використання та застосування отриманих знань. Мотиви гри дають змогу наблизити навчальний матеріал до вбудованих критеріїв покоління.

Інтенсивний розвиток гаджетоманії, дає розуміння необхідності оновлення методів навчання, які в свою чергу будуть цікаві та актуальні в рамках захоплень прийдешніх поколінь. Ігнорування таких критеріїв негативно вплинуть на формування компетентності кваліфікованого випускника, що є головною задачею системи освіти в цілому.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для працівників і студентів педагогічних вищих навчальних закладів. Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. 116 с.
2. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. / Швачич Г. Г. та ін. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЕДУКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ

Прокопенко Альона Олександрівна,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інформатики
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
м. Харків, Харківська область

Цифрові технології впливають на всі сфери життя суспільства, і цілком очевидно, що вони змінюють підходи в процесі організації едукації здобувачів освіти. На сьогодні, є всі підстави вважати, що даний вектор збережеться, оскільки триває інтенсивна цифровізація в різних напрямках, супроводжувана стрімким розвитком техніки і технологій. На даний момент перед науково-педагогічними працівниками фактично поставлена задача сприяти розвитку та вихованню всебічно розвиненої особистості здобувача освіти в умовах цифрового середовища.

Діджиталізація освіти має на меті підвищення її якості, досягнення нових освітніх результатів, адекватних вимогам сучасного цифрового суспільства. Отже з'являються нові вимоги до всіх учасників освітнього процесу: від особистісних і професійних якостей, творчих, креативних можливостей до знань і вмінь оперування ними.

Нам імпонує думка А. Харківської, яка зазначає, що «особистісний розвиток створює передумови для професійного зростання – здатності особистості розуміти, формулювати і вирішувати власні життєві проблеми і виконувати завдання професійного саморозвитку, проявляти якості, що свідчать про новий, вищий рівень активності, самостійності, особистісної саморегуляції, досягнення сталого успіху в одному або декількох видах діяльності» [2, с. 136].

Проводячи бенчмаркінг щодо використання глобальної інформаційної бази та її впливу на розвиток особистості здобувача освіти, з'ясовано, що на сьогодні у суспільстві прослідковується тенденція – кіберсоціалізації особистості здобувача освіти, адже ХХІ століття характеризується надшвидкими темпами розвитку ІКТ та їх упровадженням в усі сфери життєдіяльності особистості.

Реальне спілкування (офлайн) здебільшого переходить в віртуальний простір (соціальні мережі (*Facebook*, , *Instagram*, *Telegram*), e-mail, *Viber*, *WhatsApp*, форуми, освітній процес (онлайн лекції, тренінги, індивідуальна та групові консультування тощо)), яке на наш погляд, можна вважати кіберсоціалізацією особистості.

С. Бондаренко характеризує «кіберсоціалізацію як інтеграцію користувача у соціокультурне середовище, що проходить за допомогою засвоєння технологій комунікації, інформаційної культури, соціальної навігації, інформаційної грамотності, а також соціальних норм, цінностей і рольових вимог» [1].

Погоджуючись із визначеннями наданими вище, відповідно до теми дослідження, зазначимо, що кіберсоціалізація освіти має безперечно ряд переваг, а саме:

- можливість перегляду виховних відео та проходження ігор, програм тощо;
- доступність до освітніх продуктів 24/7 у зручному для здобувача місці (адже Інтернет як глобальна інформаційна мережа не має державних кордонів);

- отримання неформальної й інформальної освіти як у період навчання в освітніх установах, так й протягом життя (для забезпечення особистісних та професійних потреб);

- із метою саморозвитку здобувачів освіти існує можливість ознайомлення з електронними версіями автентичних цифрових ресурсів, що розташовані в найпрестижніших бібліотеках, музеях світу, а також відвідувати віртуальні екскурсії, що проводять дані установи;

- віртуальні мандрівки до різних куточків світу відповідно до інтересів відвідувача певного сайту тощо.

Наприклад, виховний напрям едукації здобувачів освіти в Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (КЗ «ХГПА») відбувається за 8 виховними напрямками (національно-патріотичним, інтелектуально-духовним, громадянсько-правовим, моральним, естетичним, екологічним, фізичним та утвердженням здорового способу життя). Розглянемо квінтесенцію діяльності науково-педагогічних працівників в умовах діджиталізації освіти за національно-патріотичним напрямом із здобувачами освіти в проводяться благодійні акції «Від серця до серця», «Назустріч мрії», «Червоний Хрест», «Здай кров – врятуй життя!», анонси даних заходів відбуваються в соціальних мережах та спонукають студентів до участі в даних заходах.

Традиційно проводяться тематичні години до Дня захисників України, Дня пам'яті Небесної сотні, Дня Гідності та Свободи, Дня пам'яті жертв голодомору, Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні, Дня Чорнобильської трагедії, Дня пам'яті та примирення та Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Конституції України, Незалежності України, Дня Європи, Державного Прапора України, Дня української писемності та мови, Дня рідної мови, Дня пам'яті героїв Крут, Дня вишиванки використовуючи платформи Zoom, GoogleMeet на які запрошуються не тільки видатні діячі, а також батьки здобувачів освіти для посилення ролі сім'ї у вихованні молодого покоління патріотів України

В умовах діджиталізації освітнього процесу, із метою формування та розвитку громадянської компетентності, свідомості та саморозвитку особистості здобувачів освіти проводяться онлайн відвідування – КЗ «Харківський історичний музей імені М.Ф. Сумцова» (<http://museum.kh.ua>), Громадська організація «Харківський музей Голокосту», Музей пам'яті жертв Голодомору; *Національний меморіальний комплекс «Висота маршала І. С. Конєва»* (<https://maps.app.goo.gl/SH9owrqXvFLGcr5e9>).

Здобувачам освіти також пропонується переглянути низку відеофільмів: «Тіні забутих предків» (1965), реж. Сергій Параджанов; «Білий птах з чорною ознакою» (1971), реж. Юрій Іллєнко, «Нескорений» (2000), реж. Олесь Янчук; «Чорна рада» (2002), реж. Олександр Чорний; «Кіборги. Герої не вмирають» (2017), реж. Ахтем Сеїтаблаєв; «Черкаси» (2019), реж. Тимур Ященко; «Хроніка Української повстанської армії 1942-1954» (2014), реж. Тарас Химич; «Корюківка. Злочин проти людяності» (2014), реж. Сніжана Потанчук. Після перегляду, яких вони описують свої враження у форм есе та розповідають свої враження під час кураторських годин.

Використовуючи Google Blogger здобувачі освіти створюють та проходять онлайн квести «Україна – моя Батьківщина», «Козацька сила», «Сторінками історії», проектах «Схід і Захід разом» тощо.

В умовах діджиталізації освіти здобувачам освіти для саморозвитку та самовиховання пропонується використовувати платформи: Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді – державний заклад позашкільної освіти; Пласт – національна скаутська організація України; Українська волонтерська служба; Взаємодія: провідник у світ е-демократії та інші.

Діджиталізація освіти спрямовує квінтесенцію професійної діяльності науково-педагогічних працівників в освоєнні нових форм та методів роботи із академічною групою в режимі онлайн. Основними сервісами, які використовуються спільнотою науково-педагогічних працівників у КЗ «ХГПА» є:

- LearningApps.org – онлайн-сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи. Він є конструктором для розробки, зберігання інтерактивних завдань різноманітних завдань з різних не тільки предметних галузей для використання і на заняттях, а й позааудиторній діяльності. Сервіс Learningapps надає можливість отримання коду для того, щоб інтерактивні завдання були розміщені на сторінки сайтів або блогів науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти.

- rebus1.com – генератор україномовних ребусів, який можна використовувати під час кожного заняття, в даній програмі задається слово, а програма автоматично генерує ребус, який можливо скачувати та розповсюджувати на гаджети здобувачів освіти.

- worditout – безкоштовний англomовний сервіс для створення для створення хмари тегів (хмари слів), який можна використовувати, як на початку заняття, так і протягом вивчення теми, а на підсумковому занятті продемонструвати як спільний проєкт, який узагальнює вивчений матеріал.

Цифровізація освіти сприяє популяризації неформальної освіти, основні сервіси, які використовують, як науково-педагогічні працівники, так і здобувачі освіти в КЗ «ХГПА» є: Prometheus, Освітній Хаб, LINGVA SKILLS, Coursera, EdEra (Education Era), EdX та інші.

Таким чином, особливістю едукaції здобувачів освіти в умовах діджиталізації є поєднання методів і форм роботи із новими інформаційними технологіями для формування активної, всебічно розвиненої особистості здобувача освіти, який вільно функціонує в інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Бондаренко С. Кіберсоціалізація. URL : <https://cutt.ly/bFxVgEm> (дата звернення 02.03.2022).

2. Харківська А. А. Мотивація майбутніх учителів фізичного виховання до професійної діяльності та саморозвитку освіти. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. / ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2017. № 153. С. 150 –155.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА В ЗП(ПТ)О ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ротар Віталіна Семенівна,

методист

ДНЗ «Старокозацький професійний
аграрний ліцей»

с. Старокозаче, Одеська область

Психолого-педагогічний супровід – це професійна діяльність дорослих, що взаємодіють зі здобувачем освіти в освітньому середовищі ЗП(ПТ)О. Учень, приходячи до ліцею і занурюючись у навчальне середовище, вирішує свої певні завдання, реалізує свою індивідуальну мету особистісного розвитку, соціалізації, освіти. Зокрема, педагог-психолог може, з одного боку, допомогти йому максимально використати надані можливості для освіти чи розвитку, а з іншого боку, пристосувати індивідуальні особливості до заданих ззовні умов ліцейної життєдіяльності [2].

В основі психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу ЗП(ПТ)О закладено такі принципи [3]:

- принцип системності – існування алгоритму роботи та використання можливостей усіх основних напрямів діяльності педагога-психолога;
- принцип цінності та унікальності особистості, пріоритету особистісного розвитку, що полягає у самоцінності учня та у визнанні індивідуальності, при якому навчання виступає не як самоціль, а як засіб розвитку особистості;
- принцип цілісності – за будь-якого психологічного впливу на особистість необхідно працювати з усією особистістю загалом у всій різноманітності її пізнавальних, мотиваційних, емоційних та інших проявів;
- принцип доцільності та причинної обумовленості - будь-який психологічний вплив має бути усвідомленим, підпорядкованим певній меті;
- принцип своєчасності – будь-який психологічний вплив має бути проведено вчасно та в сприятливих для його високої ефективності умовах;

- принцип активності здобувача освіти в освітньому процесі ЗП(ПТ)О;
- принцип практичної спрямованості – формування універсальних навчальних дій, здатності їх застосовувати;
- принцип емоційно-ціннісної орієнтації навчально-виховного процесу;
- принцип охорони та зміцнення психічного та фізичного здоров'я учня базується на необхідності формування у здобувачів освіти звичок до чистоти, акуратності, дотримання режиму дня, ефективної та безконфліктної взаємодії, отримання психологічної допомоги у складній життєвій ситуації.

Основною метою психологічного супроводу є створення соціально-психологічних умов розвитку особистості ліцеїстів та їх успішного навчання. Психологічний супровід учасників освітнього процесу підвищує його ефективність [1]. Положення та рекомендації психологів дозволяють зберегти єдність та наступність ступенів освітньої системи ЗП(ПТ)О.

У результаті педагогічно-психологічного супроводу вирішуються такі завдання [6]:

- систематично відстежувати психолого-педагогічний статус учня та динаміку його психологічного розвитку у процесі освітнього процесу;
- формувати в учнів здібності до самопізнання, саморозвитку та самовизначення;
- створити спеціальні соціально-психологічні умови для надання допомоги ліцеїстам, які мають проблеми з психологічним розвитком, навчанням.

Перехід учнів з основної школи – одне з найскладніших проблем, а період адаптації у ЗП(ПТ)О – одне із найважчих періодів навчального життя. Підстав для такого твердження більш ніж достатньо: стан здобувачів освіти у цей період з педагогічної точки зору характеризується зниженням інтересу до навчання та її результатами, низькою організованістю, іноді недисциплінованістю, з психологічної – зниження самооцінки, високим рівнем тривожності. Збільшується кількість учнів, які зазнають значних труднощів при навчанні та адаптації до нових умов організації навчального процесу.

Перехідний період зі школи в ЗП(ПТ)О позначається на всіх учасників освітнього процесу: учнів, педагогів, батьків, адміністрації ліцею. А тому потребує обов'язкового психолого-педагогічного супроводу.

Основні форми супроводу.

Зміст діяльності педагога-психолога ЗП(ПТ)О конкретизується у двох площинах – обов'язкових видів діяльності та додаткових. У будь-якому разі має бути забезпечений мінімум психологічного супроводу учасників навчального процесу.

За наявності запиту з боку педагогічного колективу, адміністрації або батьків педагог-психолог здійснює додаткові види робіт, або переадресовує тих, хто звернувся із запитом до відповідних служб психолого-педагогічної та медико-соціальної допомоги.

До обов'язкових видів діяльності педагога-психолога під час супроводу освітнього процесу відносяться: консультування, діагностика, розвиваюча та корекційна робота, профілактика, експертиза, освіта.

Консультативна діяльність ЗП(ПТ)О - це надання допомоги учням, їхнім батькам (законним представникам), педагогічним працівникам та іншим учасникам освітнього процесу у питаннях розвитку, виховання та навчання за допомогою психологічного консультування.

Психологічне консультування, допомагає правильно розуміти себе, належним чином оцінювати свої думки та вчинки, дізнатися та використовувати на благо свої сильні та слабкі сторони, приймати правильні рішення та нести за них відповідальність, виробляти та втілювати в життя справи, які дозволяють максимально ефективно керувати нею та робити її краще. Необхідно враховувати, що йдеться про допомогу учасникам виховно-освітнього процесу ЗП(ПТ)О, які мають низку патологічних порушень, тобто, які перебувають у межах медико-біологічної норми, але які з будь-якими труднощами психологічного характеру. Це можуть бути проблеми першокурників (невпевненість у своїх силах, негативізм, страхи), другокурників та випускників (ліцейна дезадаптація, неуспішність, поведінка,

що відхиляється), батьків чи законних представників (втрата сенсу життя, низька самооцінка, конфліктні відносини з оточуючими, порушення дитячо-батьківських відносин) [4].

Мета консультивання тому і полягає в оптимізації взаємодії учасників виховно-освітнього процесу ЗП(ПТ)О та надання їм психологічної допомоги при вибудовуванні та реалізації індивідуальної програми виховання та розвитку.

При реалізації психологічного супроводу обов'язковими є такі заходи, які мають бути показані у плануванні[5]:

- у кожній паралелі щорічне вивчення психоемоційного стану учнів, психологічного клімату в учнівському колективі;
- при вступі здобувачів освіти із середньої ланки до ЗП(ПТ)О проведення діагностичного мінімуму з вивчення адаптації до нових умов навчання;
- проведення адаптаційних заходів із учнями, які мають труднощі у адаптації;
- корекційно-розвивальна робота із здобувачами освіти, які мають обмежені можливості здоров'я, у тому числі з дітьми-інвалідами.
- психологічний супровід обдарованих учнів.
- психологічний супровід здобувачів освіти «групи ризику», у тому числі із сімей, що перебувають у важкій життєвій ситуації;
- психологічна підготовка учнів випускних груп до підсумкової атестації у формі ДПА та ЗНО, просвітницькі заходи з батьками;
- профілактичні заходи з батьками та педагогами щодо подолання конфліктних ситуацій в освітньому середовищі, профілактика суїцидальної поведінки та наркоманії, створення сприятливого психологічного клімату в сім'ї та встановлення сприятливих дитячо-батьківських відносин;
- розміщення стендової інформації з питань психології та надання психологічної допомоги різними організаціями для учнів, педагогів та батьків;
- проведення організаційно-методичної роботи, аналізу результативності та ефективності психологічного супроводу.

Будь-яка діяльність, що здійснюється з учнями в ЗП(ПТ)О, повинна висвітлюватися на заходах для зацікавлених осіб (батьків, педагогів) в індивідуальній чи груповій формі з урахуванням збереження конфіденційності інформації. При наданні інформації, поряд з етичними принципами та нормами, професійним кодексом, педагог-психолог зберігає в таємниці інформацію, яку він повідомляє; використовує процедури та техніки, що не ущемляють гідність учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Марінушкіна О. Є., Замазій Ю. О. Порадник практичного психолога. Х.: Вид. група «Основа», 2007. С. 33-52.
2. Будак В. Д. Якість педагогічної освіти – майбутнє України. Технології неперервної освіти: проблеми, досвід, перспективи розвитку: збірник статей до традиційної IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв : Вид-во МФ НаУКМА, 2002. С. 3-6.
3. Гаяш О. В. Поради вчителям щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами у класі з інклюзивним навчанням: методичні рекомендації. Ужгород : Інформаційно видавничий центр ЗППО, 2014. С. 6-14.
4. Психолого-педагогічні засади діяльності педагога сучасної професійної школи: навчально-методичний посібник / Дегтярьова Г. С. та ін. К.: Педагогічна думка, 2013. С. 74-76.
5. Педагогічна майстерність: підручник / Зязюн І. А. та ін. К. : Вища шк., 1997. с. 44.
6. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: метод. посіб. / Т.В. Вовчок та ін.; За заг. ред. Т.П. Цюман. К. : ВПЦ «Експрес», 2009. С. 13-15.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Паржницький Олександр Вікторович,
директор, кандидат педагогічних наук
Семенова Людмила Олексіївна,
методист
Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Запорізькій області
м. Запоріжжя

Науково методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області та Державний навчальний заклад «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2019 № 738 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти» у складі творчої групи, що створена на базі Лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, здійснюють інноваційну освітню діяльність.

Основна частина експерименту присвячена визначенню, обґрунтуванню та експериментальній перевірці організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти (далі – ДФЗО).

Зазначені завдання зумовлювали необхідність створити певні педагогічні умови, що вплинули б на формування необхідних професійних компетентностей майбутніх кваліфікованих робітників, а саме: сформувати позитивну мотивацію до практико-орієнтованого професійного навчання; оновити зміст навчальних програм професійно-практичної підготовки з урахуванням техніко-технологічних змін у галузі; використовувати активні методи та інноваційні освітні технології; проводити семінари і тренінги для наставників, які є необхідними при організації ДФЗО [1, 3, 4].

В ході експерименту з метою накопичення практичного досвіду на достатньому рівні ДНЗ «Запорізьке МВПУ» розширив коло підприємств-партнерів, з якими навчальний заклад співпрацює щодо впровадження ДФЗО. Для створення постійнодіючої «точки контакту» між роботодавцями та ДНЗ «Запорізьке МВПУ» представники підприємств-партнерів були введені у склад наглядової ради закладу освіти.

Окремо зазначимо, серед цих підприємств є ті, що належать до Групи Метінвест - ініціатора та засновника першого в Україні недержавного гірничо-металургійного технічного університету «Метінвест політехніка». До переваг закладу вищої освіти належить застосування дуальної системи освіти за формулою: «Освіта-наука-практика». Цей факт яскраво свідчить про зорієнтованість Групи Метінвест на інноваційні освітні технології.

Узагальнюючи результати експериментальної діяльності ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» щодо впровадження ДФЗО можна стверджувати, що підходи до впровадження дуальної форми здобуття освіти на різних підприємствах дещо відмінні і залежать від ступеня готовності роботодавців створювати організаційно-педагогічні умови для реалізації навчально-виробничого процесу, що відповідає Положенню про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти.

Досвід засвідчує, що з метою врахування конкретного ступеня готовності роботодавців до впровадження ДФЗО зацікавленим сторонам доцільно укласти меморандум про співпрацю. Зазначений меморандум можна розглядати як інструмент для напрацювання моделі взаємовигідних відносин закладу професійної (професійно-технічної) освіти та роботодавців – замовників кадрів, що має на меті практичну підготовку здобувачів освіти за дуальною формою навчання і враховує регіональні, галузеві та індивідуальні особливості процесу їх взаємодії.

Очевидно, що всі домовленості меморандуму повинні ґрунтуватися на принципах педагогіки партнерства. А це означає, зокрема, що співпраця має відбуватися на засадах обов'язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; прозорості, відкритості та гласності; обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін тощо.

Необхідно додати, що меморандум повинен передбачати створення Координаційної робочої групи учасників освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти (далі – Координаційна робоча група) як органу спільного самоврядування закладу професійної (професійно-технічної) освіти та підприємства – замовника робітничих кадрів щодо процесу впровадження дуальної форми навчання.

Одне із завдань Координаційної робочої групи - визначення механізму співпраці навчального закладу та роботодавців задля впровадження ДФЗО (хто, що і коли робить). Зазначений механізм може включати розробку Програми впровадження ДФЗО, яку пропонується розробляти на основі проєктно-цільового підходу [2].

Програму впровадження ДФЗО на основі проєктно-цільового підходу пропонується розробляти так, щоб вона наглядно демонструвала ступінь перетворень, на які націлено проєкт, а саме, «збереження», «зміцнення» або «створення».

У зв'язку з цим, навчальним закладам і підприємствам, які мають близькі стратегічні цілі та статутні завдання щодо впровадження ДФЗО, і які усвідомлюють необхідність об'єднання зусиль задля становлення зазначеної форми підготовки кваліфікованих робітників, пропонується наступне:

- укласти Меморандум про співпрацю зацікавлених сторін щодо створення організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти з метою визначення відносин та напрямів спільної діяльності на етапі впровадження ДФЗО;

- розробити Програму впровадження ДФЗО на основі проєктно-цільового підходу;

- згрупувати цільові проєкти Програми впровадження ДФЗО за відповідними системами навчального закладу та підприємства (*дидактична система, виховна система, система збереження та зміцнення здоров'я, система методичної роботи, матеріально-технічна база тощо*), визначити їх ступінь перетворень (*збереження, зміцнення, створення*);

- визначити строк етапу впровадження ДФЗО.

Сукупність цільових проектів зможе забезпечити цілеспрямований перехід взаємодії учасників освітнього процесу щодо підготовки кваліфікованих робітників в новий організаційно-функціональний стан, який і буде відповідати ознакам дуальної форми здобуття освіти.

Список використаних джерел

1. Наказ МОН України №1551 від 12.12.2019 р. «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти»: (офіційний текст) [електронний ресурс]. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-20#Text> (дата звернення 31.08.2021).
2. Осадчий І. Г. Каскадна програма розвитку навчального закладу [електронний ресурс]. Народна освіта. Наукове фахове видання/Випуск 1, 2007. URL: <http://surl.li/bkqfp> (дата звернення 28.01.2022).
3. Паржницький О. В. Професійна компетентність майбутніх токарів: методика формування в професійно-технічних навчальних закладах: навчально-методичний посібник. Павлоград: ІМА-прес, 2016. 178 с.
4. Стрілець О. Педагогічні умови професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі за дуальною формою освіти [електронний ресурс] // Професійна педагогіка/2(23)'2021, ст. 19-26. URL: <http://surl.li/buwgg> (дата звернення 28.01.2022).

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Слободян Наталія Василівна,

викладач

Білгород-Дністровського фахового коледжу
природокористування, будівництва
та комп'ютерних технологій
м. Білгород-Дністровський, Одеська область

Нагальною потребою суспільства сьогодні є така людина, яка може вільно мислити, свідомо брати участь у житті громади, а її діяльність є результатом самоусвідомлення себе як суб'єкта власної життєдіяльності в

просторі соціальних і міжособистісних відносин. Ключову роль тут має відігравати освіта як соціальна інституція. Саме у освітніх закладах ми спостерігаємо різноспрямовані стосунки і багаторівневі функціональні позиції, які відображають загальні суспільні процеси.

Тому, саме системна функція освітніх закладів може сприяти ефективному становленні особистості із врахуванням актуальних проблем і перспектив розвитку суспільства. Ключову роль відіграє розвиток соціально-психологічної служби навчального закладу, а саме психологічний супровід становлення особистості в навчальній діяльності.

Особливість психологічного супроводу в коледжі полягає в безпосередній роботі з педагогами, студентами, батьками. Робота спрямована планомірно, систематизовано та пліч-о-пліч з навчально-виховним процесом.

Психологічний супровід є одним із видів психологічної допомоги, який має на меті створення необхідних умов для ефективної адаптації до навчальних умов, взаємодії між всіма ланками навчально-виховного процесу, забезпечує пристосування в умовах інтенсивного інформаційного потоку, сприяє кращому засвоєнню знань, навичок, умінь.

У чому ж сенс психологічного супроводу? Не кожен вміє вчасно і повноцінно позбавлятися від тривоги, страху, обурення, образи, обурення, перенапруги, нетерпіння, жалості до себе. Не кожен вміє «брати себе в руки». За допомогою психолога – це стає реальним. Дитина в процесі взаємодії починає відстежувати, вчасно аналізувати, правильно розуміти і ефективно брати участь в подоланні труднощів та бар'єрів в умовах студентського життя. Робота в цьому напрямку досить індивідуальна. Завдання психолога, який забезпечує психологічний супровід, полягає в тому, щоб створювати необхідні умови для адекватного розуміння дитиною своєї життєвої ситуації, завдань, які поставлені перед ним, можливих варіантів поведінки, пошуку ресурсів на реалізацію себе в навчально-виховному процесі, подоланню певних труднощів.

Психологічний супровід в умовах навчального процесу здійснюється не тільки зі студентами, але й педагогами та батьками. Це не менш важлива складова роботи психолога, яка створює максимальні умови ефективною

взаємодії всіх ланок навчально-виховного процесу. Тому в освітньому просторі виділяють такі основні завдання супроводу:

- систематичне відстеження статусу студента та динаміки його розвитку у процесі студентського навчання;
- створення соціально-психологічних умов для розвитку особистості;
- створення соціально-психологічних умов для надання допомоги студентам, що мають проблеми у навчанні та розвитку.

Для успішного психологічного супроводу становлення студента, як особистості, виділяють найбільш важливі питання, які вирішуються на 1-х та 2-х, курсах, вони мають певну структуру і завдання;

- рівень сформованості знань про майбутню професію;
- рівень знань про свої можливості до обраної професії;
- стійкість вибору;
- фактори впливу на вибір;
- знання потреб економіки та ринку праці;
- переваги у виборі професії.

Отже, завдяки ефективній роботі психологічної служби в коледжі здійснюється підтримка та надається допомога всім учасникам навчально-виховного процесу чи то пряма, чи опосередкована, включається весь діагностичний арсенал методів та методик, звісно з врахуванням всіх вікових та індивідуальних особливостей.

Завдяки психологічному супроводу можливе формування особистості, здатної до саморозвитку, що вимагає психологічної допомоги і підтримки, а не директивного впливу з зовні.

Супровід визначається як допомога особистості у ситуації вибору, що породжує варіанти рішення, у формуванні орієнтаційного поля розвитку, при цьому відповідальність за рішення несе сама особистість.

Важливим тут є усвідомлення того, що зусилля у роботі психологічної служби освітнього закладу розподіляються на усіх суб'єктів освітнього середовища. Саме цілісна й врівноважена система стосунків і взаємодій освітнього закладу, його екологічність є підґрунтям ефективного становлення особистості, формування її життєстійкості й соціальної компетентності.

Список використаних джерел

1. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cutt.ly/CFB6nG4> (дата звернення 11.04.2022).
2. Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н. Основи практичної психології: підручник. К. : Либідь. 1999. 536 с.
3. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби: навч.-метод. посіб. Т.1/ за ред. В. Г. Панка, І. І. Цушко. К. : Ніка-Центр. 2005. 328 с.
4. Романовська Д. Д. Особистісні стратегії професійної діяльності психологів : монографія. Чернівці : Технодрук, 2014. 246 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНО – ДІАЛОГІЧНОГО МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Соляр Анатолій Петрович,
спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист

Соляр Людмила Валентинівна,
спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, методист коледжу
ВСП «Могилів – Подільський
технологічно-економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

У концепції розвитку освіти на сучасному етапі підкреслюється, що стрижнем освіти ХХІ століття є виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем. Тому визначальними на сучасному етапі розвитку стають такі риси особистості: активність, самостійність, творчість, здатність адаптуватися до стрімких змін у суспільстві.

У своїй педагогічній діяльності викладачами коледжу на заняттях історії використовується проблемно-діалогічний метод. Методика проблемного навчання передбачає інтенсивну розумову роботу студентів шляхом запровадження системи проблемних запитань, задач і завдань, озброєння їх прийомами пізнавальної та творчої діяльності.

Застосування проблемно-діалогічного методу навчання сприяє підвищенню ефективності й результативності процесу навчання. Цей метод є одним із найбільш дієвих засобів вирішення таких складних завдань, як розвиток самостійного, логічного мислення, пізнавальної активності та розвитку творчої особистості.

Відомо, що численні факти добре запам'ятовують комп'ютери. Студенти повинні мати інші навички: думати, розуміти суть речей, осмислювати ідеї та концепції і вже на основі цього вміти шукати потрібну інформацію. Зростає роль уміння добувати і переробляти інформацію з різних джерел. На сучасному етапі розвитку суспільства навчальний заклад має відігравати важливу роль, допомагаючи молоді стати поінформованими, активними, відповідальними громадянами, творцями демократичного суспільства. І одним із шляхів розв'язання цього завдання є впровадження проблемно-діалогічного методу на заняттях історії.

Одним із пріоритетних напрямків нового педагогічного мислення й нового погляду на заняття та весь навчальний процес є зміна в поглядах на студентів як на суб'єкт виховання та на сам процес навчання. Особистість студента ставиться в центрі навчального процесу, що вимагає від викладача переосмислення мети й завдань занять, знову ж таки з позицій студентів. Звідси все частіше виникає потреба ставити студентів у позицію дослідників—першовідкривачів історичних подій, вчити їх спостерігати й аналізувати історичні процеси, вміти їх обґрунтовувати і пробуджувати цікавість й потяг до ще не розв'язаних проблем, з якими вони можуть зустрітися в майбутньому.

Проблемно-діалогічне навчання являє собою процес, в якому студенти через діалог втягуються в розв'язання проблемних ситуацій, індивідуально здобувають нові знання і тут же діляться ними, що виключає можливість закріплення хибних висновків.

Метою діяльності викладача при використанні проблемно-діалогічного навчання є те, щоб ставити студентів перед необхідністю вирішувати нові, нестандартні задачі або поставлені перед ними проблеми, життєву важливість і значення яких вони усвідомлюють, наприклад:

- 1 - Чи можуть трипільці бути предками українців?
- 2 - Якою була роль варягів у процесі утворення Київської Русі?
- 3 - В чому полягала роль Запорізької Січі в період «Руїни»?
- 4 - Хто такі бандерівці: патріоти чи колабораціоністи?
- 5 - Перебудова: вдосконалення чи руйнування?

Завдяки застосуванню проблемного методу навчання у студентів розвивається вміння орієнтуватися в нових умовах, комбінувати запас наявних знань і умінь для пошуку нових.

Головне завдання, яке викладач ставить перед собою, полягає в тому, щоб не передавати готові знання, певну інформацію, а в тому, щоб навчити студентів учитися, сформувати позитивну мотивацію учіння, різнобічні пізнавальні інтереси, здатність до свідомого і самостійного засвоєння знань і умінь в умовах проблемної ситуації.

На заняттях здійснюється перевірка знань за допомогою проблемних запитань і завдань. Опитування на заняттях історії стає не лише засобом перевірки знань, але й засобом здобуття й поглиблення їх, розвитку мислення.

Використання проблемного навчання дозволяє досягти більш глибокого розуміння матеріалу, його свідомого засвоєння, забезпечує наукову доказовість знань, привчає студентів мислити діалектично, сприяє розвитку особистих якостей.

Результати використання даної методики значні. Проблемно-діалогічне навчання, як технологія розвивальної освіти, спрямована на активне формування знань, розумових здібностей та прийомів дослідницької діяльності, залучення до наукового пошуку, розвиток творчості студентів.

Застосування проблемного навчання дозволяє досягти більш глибокого розуміння матеріалу, його свідомого засвоєння, забезпечує наукову доказовість знань, привчає студентів мислити діалектично, сприяє розвитку особистих якостей. Викладач формує в студентів вміння розв'язувати проблемні ситуації.

Студенти не лише самостійно приходять до висновків, отримуючи нові знання, а й вчаться аналізувати, систематизувати, опрацьовувати новий матеріал на якісному рівні. Використання проблемно-діалогічного методу сприяє тому, що студенти не отримують готових знань, а в ході створення ситуацій кожен студент здобуває знання самостійно.

З впровадженням проблемно-діалогічного методу у навчально – виховний процес відбувається значне підвищення його ефективності і результативності.

Дана методика сприяє тому, що студенти здатні самостійно розв'язувати життєві проблеми, діяти в нестандартних ситуаціях, самостійно мислити і приймати важливі рішення.

Список використаних джерел

1. Гирич І., Євтушенко Р. Суперечливі питання історії України та відображення їх в сучасних підручниках // Історія в школах України. 2000. №2. 6-9с.

2. Журба Л. Теорія і практика проблемного навчання історії в старших класах загальноосвітньої школи // Історія в школах України. 2007. №8. 11-14с.

3. Пометун О. І, Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібник / За ред. О.І.Пометун. К.: А.С. К., 2003. 192 с.

4. Полянський П. Вивчення дискусійних питань національної та світової історії в загальноосвітніх закладах України // Історія України. 1998. №22. 3с.

ЕТИКЕТ ТА ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЯ ОФІЦІАНТА В ДНЗ «БОГУСЛАВСЬКИЙ ЦПТО»

*Старинець Людмила Семенівна,
майстер виробничого навчання
ДНЗ «Богуславський центр
професійно-технічної освіти»
м. Львів, Львівська область*

Професійно-технічна освіта є складником української системи освіти, де людина може оволодіти знаннями, уміннями і навичками за певною професією.

Сьогодні професія офіціанта є однією з найбільш популярних професій у нашій країні.

Етикет це важливий компонент професійної культури. Це ті норми, що регламентують стиль праці працівника та манери його спілкування із своїми колегами та також клієнтами, студентами та ін., гарний зовнішній вигляд, професійний дресс код.

Етикет в професійно–технічній освіті насамперед передбачає формування духовності майбутнього фахівця, усвідомлення особистісної значущості та опанування ним цілей та завдань професійної освіти, а також допомогу в побудові власних освітньо-професійних траєкторій, спрямованих на самореалізацію та самовдосконалення.

Етикет з французької означає манеру поведінки, які стосуються зовнішніх пристроїв відношення до людей, правила чемності, ввічливості та толерантності, що прийняті в суспільстві.

Етикет є складовою частиною зовнішньої культури суспільства. До нього входять ті вимоги, які набули характеру строго регламентованого церемоніалу і для дотримання якого має особливе значення певна форма поведінки. Етикет виявляє зміст тих або інших принципів моральності, поваги до людини. Сучасний етикет успадкував всі звичаї і досвід всіх народів світу з давніх часів до сьогодення. Культурна поведінка в своїй основі є загальною і дотримуватись її повинні не окремі особи, а все суспільство загалом.

Норми етикету мають характер певної своєрідної угоди між людьми щодо дотримання певних стандартів поведінки.

В сучасному світі культурна поведінка має дуже велике значення: вона допомагає встановлювати контакт між людьми, спілкуватися та створювати стійкі відносини.

Сучасна професійна діяльність офіціанта передбачає спеціально спрямоване спілкування між ним і відвідувачем. За робочий день офіціант спілкується з різними за віком та індивідуально – психологічними характеристиками людьми: молодими і літніми, жінками та чоловіками, цікавими, не дуже інтересними, спокійними і дратівливими, активними, енергійними і повільними. Всі вони різні, але потребують поради та допомоги

офіціанта, іноді покладаються на його смак і професійну компетенцію. Офіціант повинен бути постійно привітним, ввічливим, тактовним, доброзичливим до всіх гостей, завбачливим, готовим надати послугу, виконувати прохання клієнтів.

Знання психології обслуговування допомагає персоналу: зрозуміти поведінку клієнтів, для виробу найкращого варіанту їх обслуговування, пізнавати свій внутрішній світ з метою свідомого врегулювання власної поведінки. Кожен працівник повинен при обслуговуванні заслужити довіру, переконати гостя, що ти його щирий друг.

Серед психологічних властивостей персоналу обслуговування, особливе значення мають увага, пам'ять і мова. Обслуговування клієнтів вимагає постійної концентрації уваги. Розвинена пам'ять дозволяє офіціантові легко запам'ятати найменування страв і напоїв, інгредієнти, ціни і технологію обслуговування. Психологія праці офіціанта має закономірності, які проявляються у взаємовідносинах з відвідуваннями.

Спілкування є найважливішою складовою частиною діяльності офіціанта.

Сучасний працівник повинен бути наділений високою кваліфікацією, загальною культурою, свідомо ставитись до роботи, володіти методикою і технікою обслуговування.

Для розвитку професійних навичок етикету на уроках виробничого навчання використовуємо такі види етикету: мовний, столовий, службовий тощо.

Список використаних джерел

1. Сало Я. М. Організація обслуговування населення на підприємствах ресторанного сервісу. Ресторанна справа : Довідник офіціанта. Львів : Афіша, 2010. С. 234-251.

2. Кіндзерська С.Т. Методологічні засади державних стандартів нового покоління. Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали Всеукраїнської (звітної) науково-практичної конференції (Київ 18-19 квітня 2011р) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України; за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ПТО НАПН: 2011. С. 71-73.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ГАЛУЗІ ХЛІБОПРОДУКТІВ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Стус Надія Анатоліївна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Перед викладачами спецдисциплін стоїть основне завдання відбору інформації і правильного та вчасного її подання, що дозволяє поживити процес навчання, надати йому динамізму, гнучкості, посилити його прикладну спрямованість. Цього можна досягти, використовуючи сучасні інформаційні технології навчання.

Досвід переконує, що інформаційні технології сприяють не тільки розвитку самостійності, творчих здібностей студентів, їх застосування дозволяє змінити саму технологію надання освітніх послуг, зробити заняття більш наочним і цікавим, забезпечує активізацію діяльності викладача та студентів на занятті, сприяє здійсненню диференціації та індивідуалізації навчання, розвитку спеціальної або загальної обдарованості, формуванню знань, посилює міждисциплінарні зв'язки. Все це дає можливість покращити якість навчання.

Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання нових інформаційних технологій навчання з традиційними — складна педагогічна задача і потребує вирішення цілого комплексу психолого-педагогічних організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

У своїй роботі при викладанні спецдисциплін надаємо перевагу використанню створених власних занять, зокрема мультимедійних супроводів. Проаналізувавши медичні та психологічні дослідження в галузі сприйняття та оброблення інформації, з'ясували наступне: 83% всієї інформації ми отримуємо

за допомогою зорових органів, 11% – слухових, 3,5% – за допомогою запахів, 1,5% – тактильних рецепторів.

Результативність презентацій залежить не тільки від демонстрації ефективної графіки чи професійного відео. Для того, щоб були максимально задіяні усі можливі засоби представлення інформації, необхідно грамотно опрацювати зміст.

Заняття з використанням мультимедійних технологій потребують значної підготовчої діяльності педагога. Учитель повинен вміти користуватися різноманітними програмами: графічними, flash – анімації, web – редактора, програмами для створення презентацій, програмами для роботи зі звуком та відео тощо. Це уможливорює подання інформації у формі відео, презентації. Загалом у власній практиці для унаочнення навчального матеріалу дуже часто використовуються ресурси Інтернету.

Власний досвід створення та використання мультимедійних презентацій у процесі вивчення спецдисциплін дозволяє визначити низку факторів, які впливають на ефективність навчально-виховного процесу: зростання впливу виступу на аудиторію, оскільки значний обсяг інформації сприймається зоровими та слуховими рецепторами одночасно; полегшення розуміння і сприйняття поданого матеріалу; запам'ятовування навчального матеріалу на значний період; збільшення психологічної вірогідності прийняття правильних висновків, суджень, узагальнень; скорочення часу на розкриття проблеми.

Використання мультимедійного супроводу занять сприяє тому, що за короткий час особистість спроможна засвоїти та переробити великий обсяг інформації. Фактичне сприйняття демонстраційних матеріалів є в 60 тисяч разів швидшим, аніж тексту, який читаємо. Саме тому наочне подання інформації має велике значення під час проведення занять зі спецдисциплін.

Список використаних джерел

1. Гриценко В. Г. Інформаційна технологія управління навчальним процесом у вищих навчальних закладах. Інформаційні технології в освіті. 2016. № 8. С. 61-68.

2. Синиця М. О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / за ред. проф. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 418-438.

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ІНСТРУМЕНТІВ MICROSOFT OFFICE 365 В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Тристан Олеся Володимирівна,
викладач інформатики, математики
Регіонального центру професійно-технічної
освіти №1 м. Кременчука
Полтавська область

Сьогодення характеризується безмежним інформаційним простором, цифровим контентом, SEO-технологіями, онлайн-ресурсами для дистанційного навчання та змішаного. Тому в наш час існує велика кількість різноманітних форм реалізації систем для змішаного навчання як на основі вільного програмного забезпечення, так і комерційного. Регіональний центр професійно-технічної освіти №1 м. Кременчука, використовує вже не один рік сервіси Office 365. Під час пандемії наш заклад освіти почав використовувати платформу для дистанційного навчання MS Teams та програмні продукти, які нам надає Microsoft у якості основного інструментарію під час проведення занять.

MS Teams – це онлайн сервіс/платформа для командної роботи, що об'єднує в одному просторі багато функцій спілкування, управління задачами, різноманітними додатками та контентом, дозволяючи викладачам створювати цікаві, яскраві навчальні середовища (рис. 1).

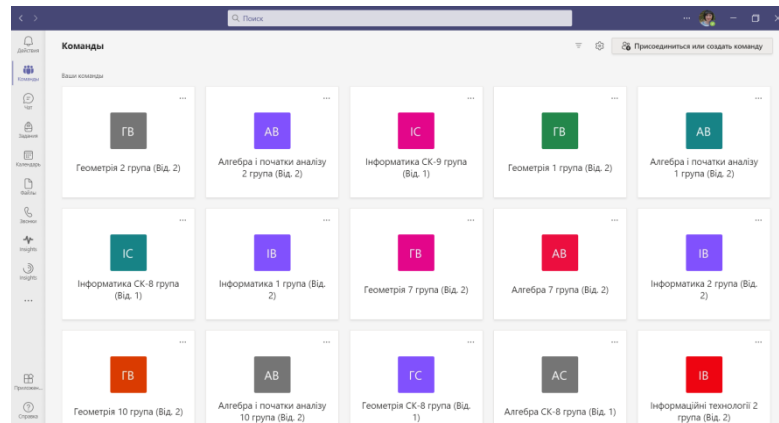


Рисунок 1 – Онлайн-платформа для дистанційного навчання MS Teams

Викладач може створювати команди (навчальні групи) та персоналізовані завдання для кожного з учасників (рис. 2).

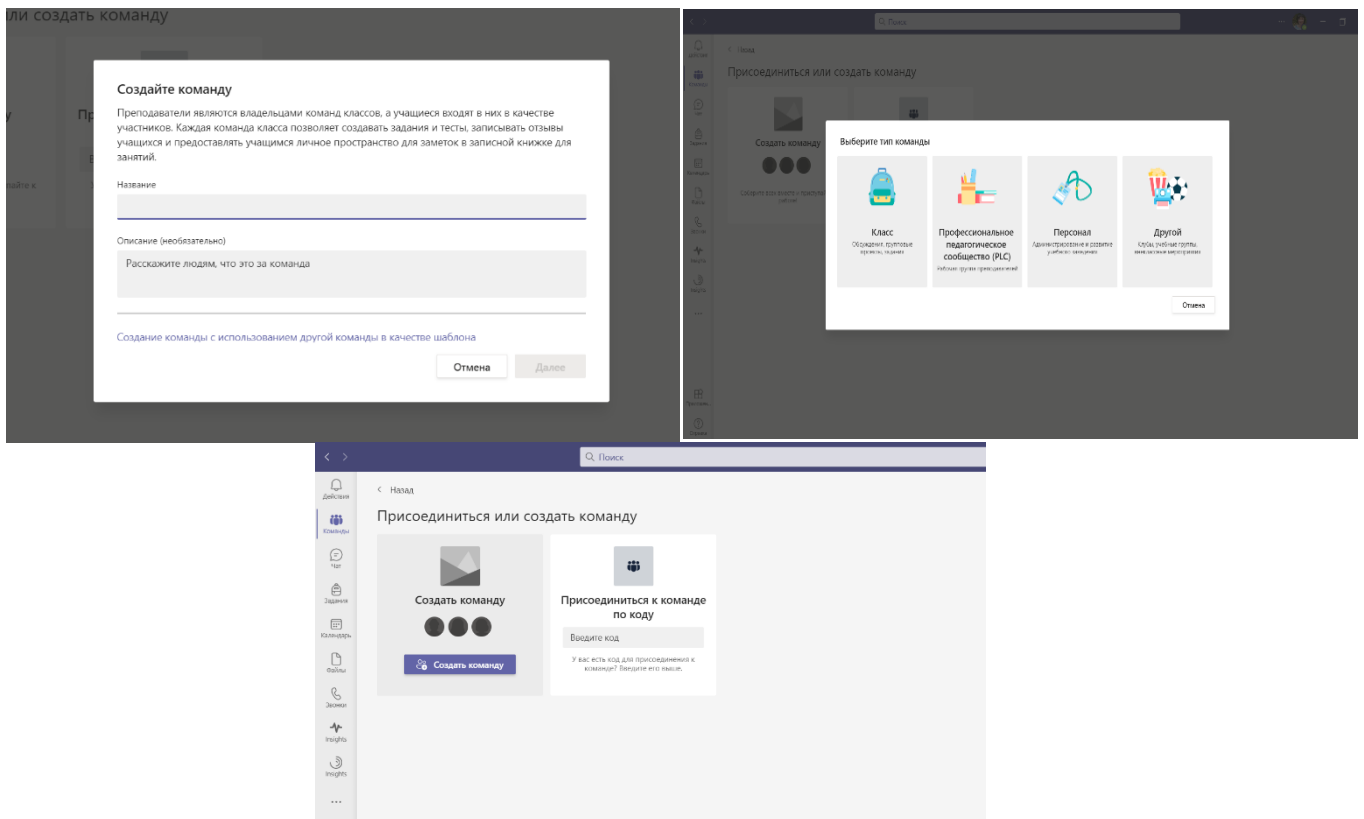


Рисунок 2 – Створення навчальної команди/групи

Для зручної роботи в команді є група вкладок, що дозволяє розміщувати повідомлення про початок заняття чи сформованого завдання для здобувачів освіти, а також розміщувати навчальний матеріал практично будь-якого об'єму та формату (рис. 3).

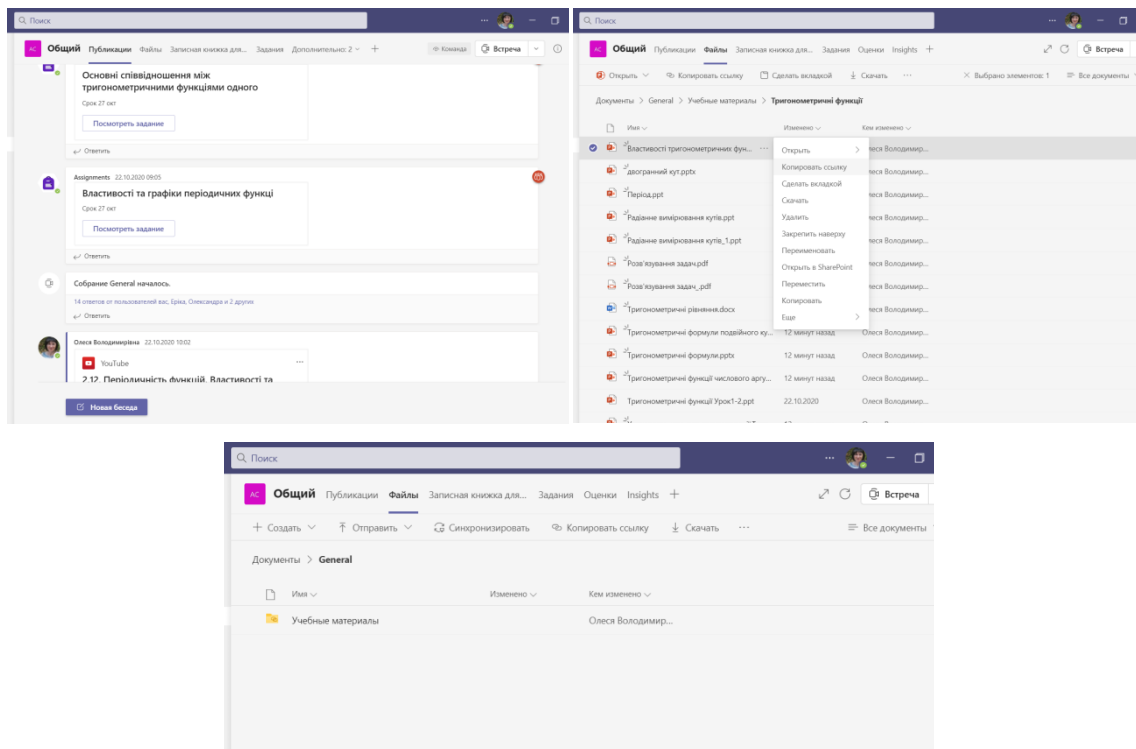


Рисунок 3 – Використання вкладок

Дана платформа дозволяє проводити відеоонлайн-заняття. Використовуючи вкладку Зустріч, можна розпочати заняття відразу або запланувати заздалегідь. Для цього можна використати календар/планувальник. В свою чергу учасникам команди прийде повідомлення про проведення чи заплановане онлайн-заняття (онлайн-зустріч) (рис. 4).

Викладачі та здобувачі мають можливість спілкуватися між собою, використовуючи Чат (рис. 5).

Платформа Teams має багато інструментів, що здатні забезпечити продуктивну роботу під час проведення онлайн-заняття з використанням відеозв'язку (рис. 6).

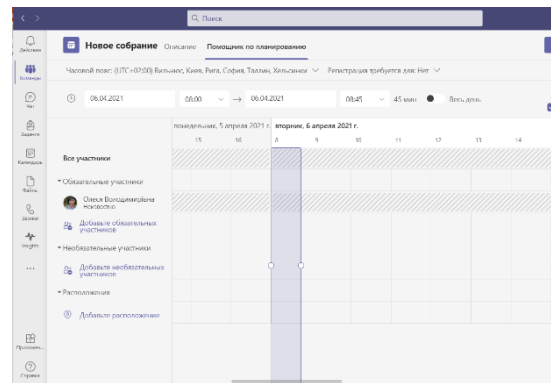
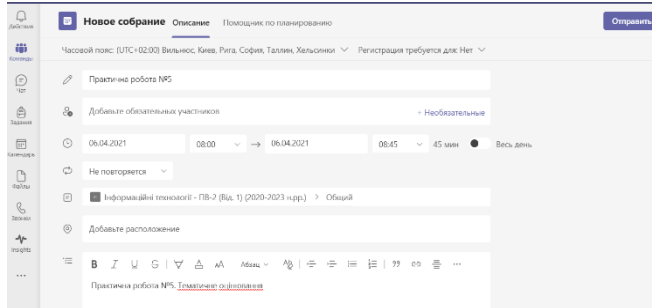
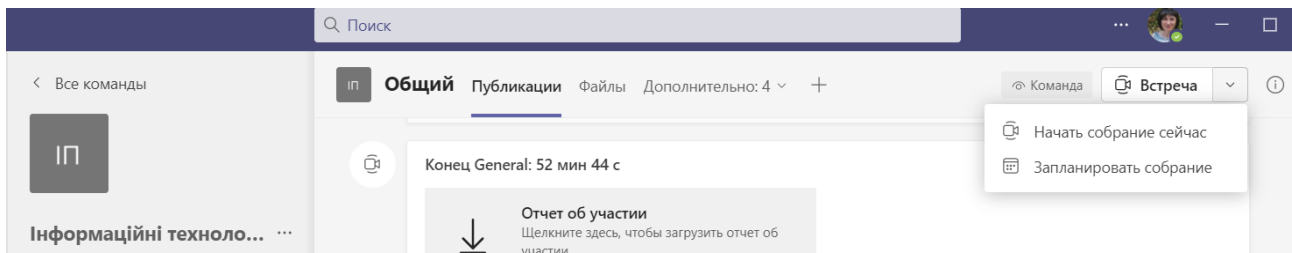


Рисунок 4 – Проведення та планування відеоонлайн-заняття

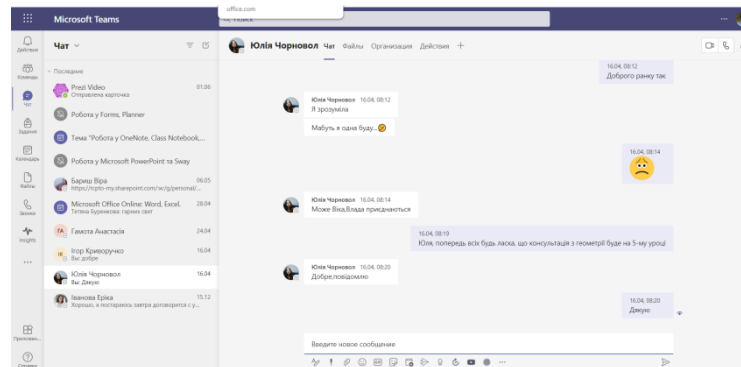


Рисунок 5 – Використання чату

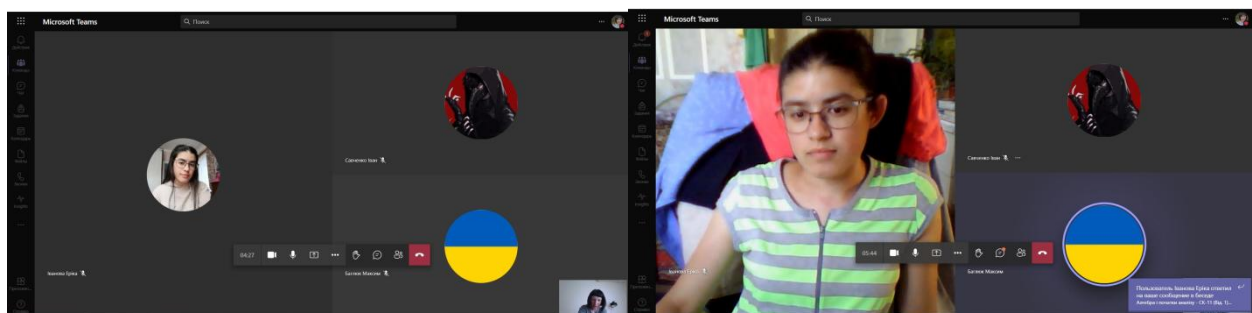


Рисунок 6 – Проведення онлайн-заняття з використанням відеозв'язку

За допомогою платформи створювати завдання для навчання цікаво і легко. Дозволяє вкладати/прикріпляти навчальні матеріали практично будь-

якого формату, а потім створене завдання можна використовувати повторно, але вже для іншої групи, що дуже зручно, адже це економить час та ресурси викладача (рис. 7).

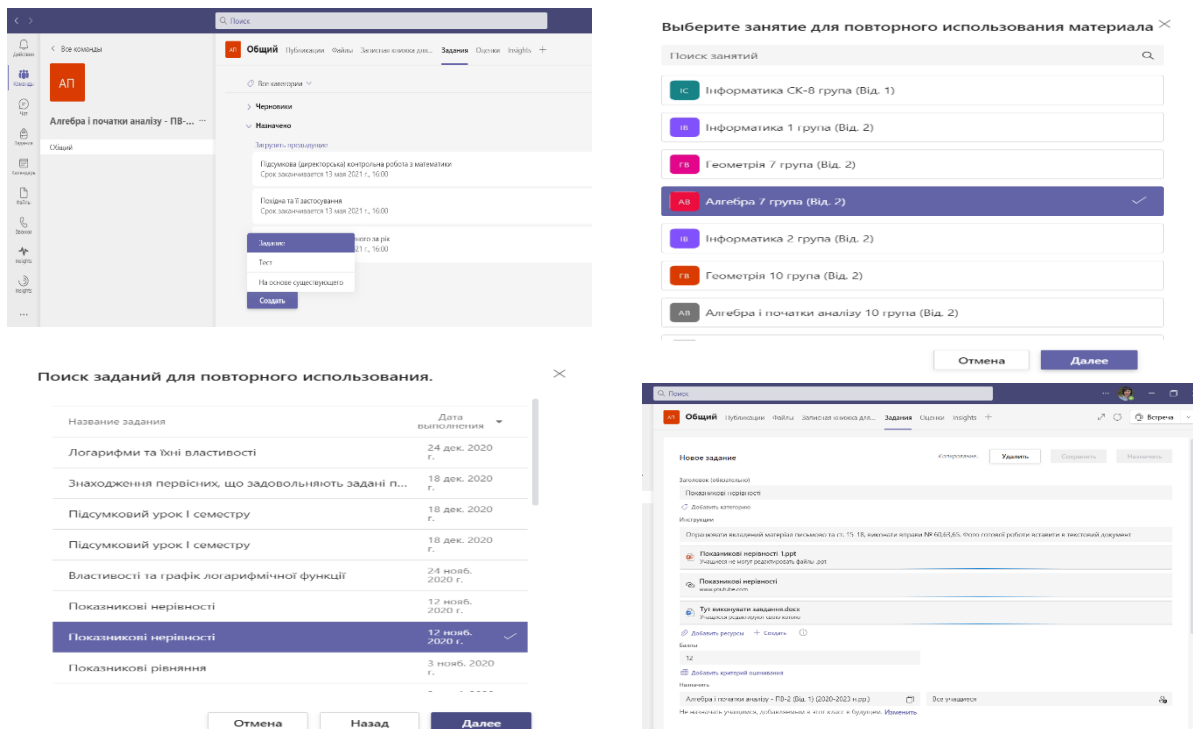


Рисунок 7 – Створення нового завдання та на основі наявного

Для оцінювання знань з вивчених тем використовую додаток Forms для створення тестових завдань. Це, звичайно, полегшує мою роботу як викладача при проведенні контрольних чи самостійних завдань. Онлайн-тести дають змогу контролювати та корегувати навчальний процес, що дозволяє більш об'єктивно оцінювати знання, вміння та навички здобувачів освіти (рис. 8).

Використання Word-online дає можливість створювати текстові документи, наповнювати навчальним матеріалом або використовувати у якості робочого зошита. Для цього потрібно прикріпити текстовий документ до завдання і надати здобувачам освіти доступ для редагування документа чи внесення змін, не виходячи з даного ресурсу. Створені текстові документи можна розміщувати у вкладці Загальне – Файли, де кожен із учасників групи

може ознайомитись з навчальним матеріалом (при цьому здобувачі освіти вносити зміни чи редагувати документ не мають можливості) (рис. 9).

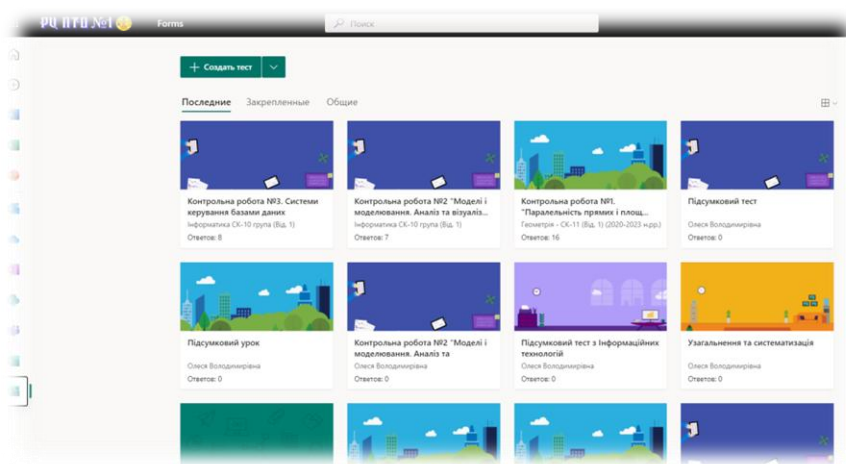


Рисунок 8 – Додаток Forms для створення тестових завдань

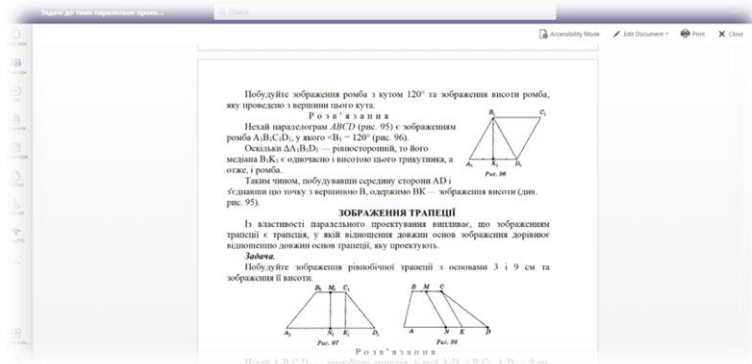
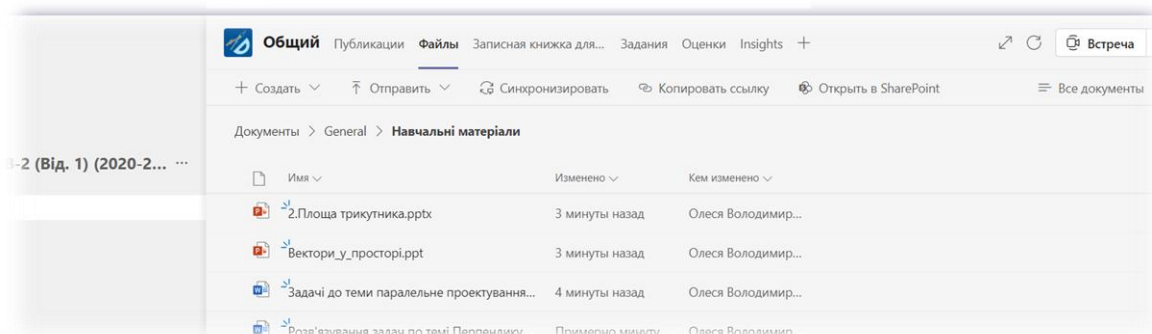


Рисунок 9 – Додаток Word-online

Для яскравого та інтерактивного проведення уроків використовую додаток PowerPoint-online. Створені презентації можна розміщувати у файлах чи вкладати в завдання (без можливості редагування), використовувати як

вкладений файл з відкритим доступом для редагування при виконанні домашнього завдання (рис. 10).

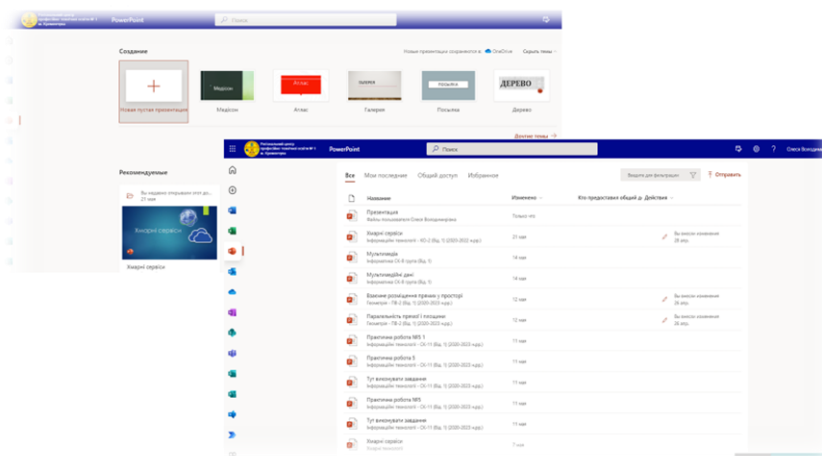


Рисунок 10 – Додаток PowerPoint-online

В своїй роботі використовую один із інтерактивних інструментів для створення презентацій Office Sway. *Інтерактивні презентації Sway - це сторінки в Інтернеті, до яких можна отримати доступ за допомогою браузера або клієнтської програми.* Кожна презентація має свою сторінку, завантажену на сервері Microsoft. Коли робота готова, їй призначається покликання, яке легко відправити здобувачам освіти. Матеріали, які використовую для створення презентації Sway, беру як з власного пристрою, так і з веб-сервісів, які підтримують Sway: популярні соцмережі, веб-сервіси, хмарні сховища, відеохостинг YouTube та ін. (рис. 11).

Особливу увагу хочу звернути на корисний додаток OneDrive. В ньому зберігається величезна кількість файлів будь-яких форматів, тести, опитування та покликання на інші ресурси (простір займає аж до 5 Тб). За допомогою цього додатку залучаю здобувачів освіти до навчального процесу з використанням різних пристроїв: персональний комп'ютер, планшет чи смартфон. Наповнюю простір навчальним матеріалом, а саме: файлами, покликаннями, тестами – шляхом додавання вже відредагованих файлів або

створюю файли безпосередньо в браузері та редажую їх у разі спільної роботи (рис. 12).

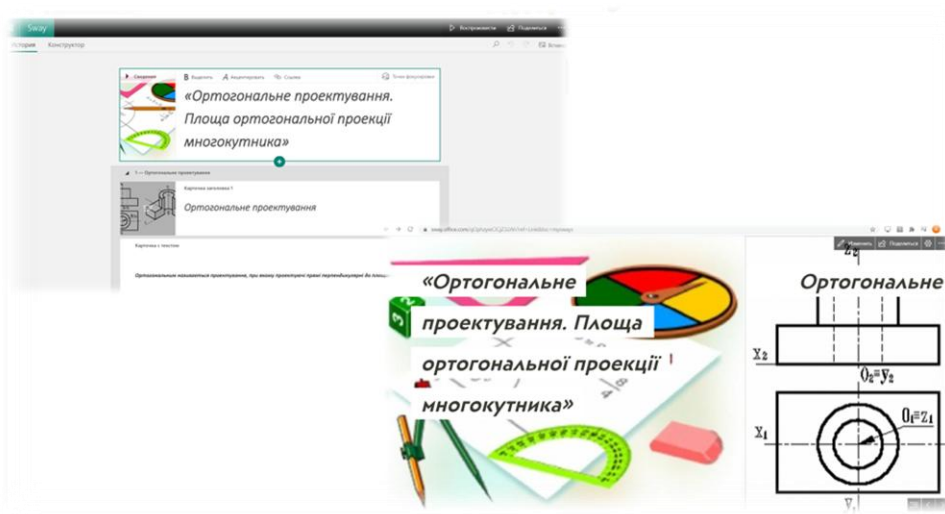


Рисунок 11 – Інтерактивний додаток Office Sway

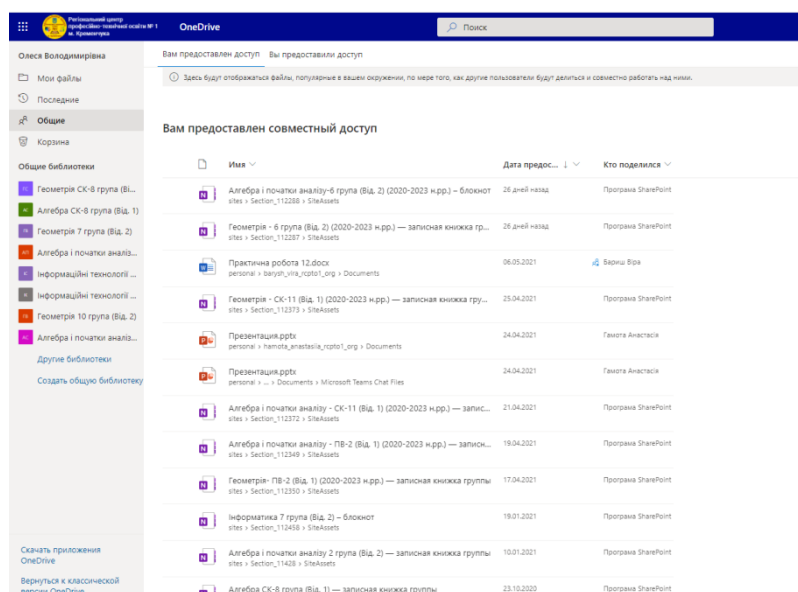


Рисунок 12 – Додаток OneDrive

У своїй роботі активно використовую додаток OneNote для занять (Class Notebook), що доступний для всіх платформ і пристроїв та дозволяє організувати ефективний процес навчання зі спільною роботою всіх сторін навчального процесу в режимі реального часу.

За допомогою цього сервісу в Office 365 викладачі можуть швидко організувати весь навчальний контент (створити бібліотеку онлайн-курсів), вести облік і планування, створювати особистий простір для кожного здобувача освіти, бібліотеку вмісту для роздаткових матеріалів, а також область для спільної роботи на заняттях і обговорення творчих завдань - і все це на базі однієї записної книжки OneNote (рис. 13).

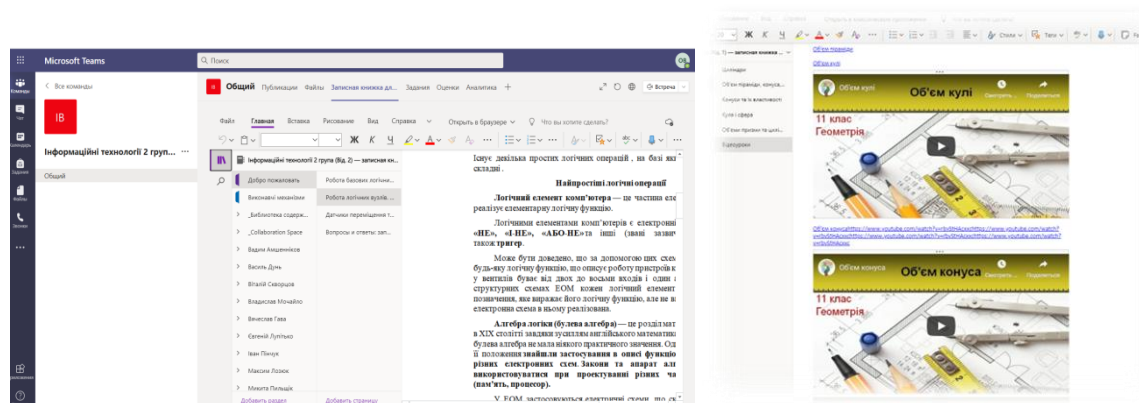


Рисунок 13 – Додаток OneNote для занять

Можливості MS Office 365 практично необмежені: викладачі, здобувачі освіти можуть зустрічатися, працювати разом, створювати контент і ділитися ресурсами в Office 365. І все це завдяки простому, інтуїтивно зрозумілому функціоналу Microsoft Teams. Адже інтегровані сервіси Office 365 істотно скорочують часові витрати в умовах змішаного та дистанційного навчання. Крім того, в Office 365 і додатках до нього є ряд розширених можливостей, знання яких значно полегшують працю викладача, оптимізують створення навчального контенту та прискорюють аналіз контролю знань здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Офіційна вебсторінка ti&m. URL: <https://www.microsoft.com/uk-ua/education/products/teams> (дата звернення 17.04.2022).
2. Щербаков О. В. Організація платформи дистанційного навчання за допомогою сервісів Microsoft Office 365 Education / Дороговказ для навчальних закладів і творчих педагогів, розроблений на прикладі успішного впровадження

й апробації у Ліко-школі. Київ : ТОВ «Ліко-Школа», 2020. 28 с. URL: <https://liko-school.kiev.ua/images/professional-achievements/Scherbakov.pdf> (дата звернення 17.04.2022).

3. Офіційна вебсторінка Clover. URL: <https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/onenote/digital-note-taking-app> (дата звернення 17.04.2022).

4. Національна платформа можливостей професійного професійного розвитку педагогічних працівників «EdWay». URL: <https://edway.in.ua/en/mpk/170/detail/> (дата звернення 17.04.2022).

5. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, Випуск 41. 2002. 274 с.

6. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібн. К.: АПН, 2002. 141 с.

ІНТЕГРАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ В ОСВІТНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Фастовець Ірина Анатоліївна,
голова циклової комісії викладачів
фізичного виховання,
захисту України, БЖД та охорони праці
Комунального закладу Київської обласної ради
«Білоцерківський гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»
м. Біла Церква, Київська область

Успішна розбудова сучасної освіти в початковій школі передбачає ряд складових, а саме: партнерство між учнем, учителем і батьками; умотивованого, творчого учителя; орієнтацію на потреби учня в освітньому процесі; наскрізний процес виховання, що формує цінності; нову структуру школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для

життя; сучасне освітнє середовище, – що забезпечить необхідні умови, засоби і технології для плідної взаємодії учнів, освітян та батьків не лише в приміщенні навчального закладу, а й поза його межами [3, с. 424; 4, с. 250].

Також ефективність освітнього процесу залежить від здійснення здоров'язбережувального та здоров'яформувального впливу на школярів. Тому виникає потреба у підготовці кваліфікованих фахівців фізичної культури нового покоління, які будуть здатні реалізовувати вищезазначені компоненти.

Теоретична підготовка сучасних учителів фізичного виховання здійснюється протягом усього періоду навчання студентів освітньо-професійного рівня фаховий молодший бакалавр, зокрема під час лекцій з дисциплін «Фізичне виховання» та «Теорія і методика фізичного виховання». У ході лекційних занять студенти ознайомлюються із законодавчими та нормативними документи про фізкультуру та спорт, такими як: Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про фізичну культуру і спорт», «Державний стандарт базової і повної освіти», із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ. – № 776 (776-2010-п); «Державний стандарт вищої освіти», постанови та накази про розвиток фізичної культури та фізичного виховання в школах і ВНЗ України [1, с. 24; 6, с. 2-16; 8; 9].

Підготовка майбутніх учителів початкової школи вимагає, передусім, розглянути основні поняття у сучасній інтерпретації, оскільки правильне розуміння їх змісту є важливим, що стосуються проблеми підготовки учителів до роботи з учнями в контексті сучасної освіти початкової школи.

Вчитель має вміти мотивувати учня до розвитку, до знання предмета, до пізнання світу. Це можна зробити лише тоді, коли любиш свою працю, коли ти відповідальний і відкритий для світу. Без мотивації не буде результату, а він має бути – адже сьогодні переконає у тому, що інформаційні технології не замінить вчителя.

Проте, безумовно, роль вчителя змінюється. Якщо раніше він був єдиним джерелом інформації, то зараз має організувати навчальний процес так, щоб діти самі пізнавали світ. Він, як і раніше, залишається лідером освітнього процесу, але стає невидимим організатором. Учитель має зробити все так, щоб учні самі дійшли висновків – саме тоді вони запам'ятовують суть.

Справжні зміни можливі тоді, коли вони впроваджуються не керівництвом, а ініціюються рядовими учасниками. Саме тому ми обстоюємо ідею горизонтальних зв'язків. Це спільні ідеї, проекти, які можуть самі створювати і впроваджувати сучасні вчителі початкових класів, і, таким чином, мають змогу формувати методику навчання.

Сучасний вчитель має сам бути учнем. Адже розвиток – це найбільший дар для кожного. І тільки коли ми інвестуємо в кращу версію себе, зможемо приносити користь іншим. Оскільки педагогічна професія – це служіння суспільству і країні, то сучасний вчитель має постійно змінюватися і розвиватися.

У найпотужніших країн є розуміння, що від освіти безпосередньо залежить розвиток їхніх держав. Наслідки освітньої діяльності неможливо відчутися вже сьогодні, вони розкриваються лише з життєвою реалізацією наступних поколінь. Саме тому вчителі мають величезну відповідальність перед суспільством. Бо вони готують дітей для тих професій, які сьогодні можуть навіть не існувати.

Головний тренд у сучасній освіті – це зміна людей, які починають працювати вчителями. І зміна ролей, які вони виконують в освіті. Зараз освіта – це не просто фабрика, як у минулому столітті. Сучасні методи виключають фронтальне навчання та ретранслявання знань. Сьогодні передусім важливо володіти так званими *soft skills* – вмінням працювати в команді, вирішувати проблеми і знаходити творчі рішення.

Завдання вчителя початкових класів тепер – не просто передавати знання, а бути фасилітатором, модератором, помічником, щоб навчити дітей самостійно здобувати інформацію.

Учитель може володіти найрізноманітнішими навичками, але насамперед має бути особистістю. Тоді він зможе сконсолідувати дітей навколо себе. Також він має чудово знати свій предмет, позитивно ставитися до дітей і мати внутрішній стрижень. Тому що може опинитися в такій ситуації, як гладіатор на арені з левами і тиграми: на нього інколи можуть дуже тиснути колеги і чиновники.

Саме тому він має бути переконаний, що все робить правильно. Індикатором такої переконаності має бути саме успішність його учнів та їхня впевненість у собі та власних знаннях.

Освіта завжди дуже важлива в будь-якому суспільстві, і роль учителя в ній ключова. Так було дві тисячі років тому, і так буде й за дві тисячі років. Технічні засоби, звичайно, змінюють багато моментів у навчанні, але найголовніше залишається. Учитель продовжує бути з учнем один-на-один. Саме він його готує до майбутньої цивілізації. І тому робота вчителя закарбовується у віках і продовжує бути актуальною.

Вчитель має бути дуже глибоким, бо він працює зі своїм світом, адже саме його він ретранслює учням. Також – живим, емоційним, мати контакт зі своєю внутрішньою дитиною. Бо якщо сучасний вчитель надто серйозний – діти його не сприйматимуть. Та водночас він має бути авторитетним. Ми плутаємо авторитетність та авторитарність. Знаємо вчителів авторитарних, а нам потрібні авторитетні вчителі, які б могли спокійно та переконливо, але за допомогою своєї внутрішньої організації, вести за собою.

Сучасна освіта орієнтується на дитину і на те, щоб кристалізувати компетенції та створювати умови для розвитку особисті. Імпонує, що зараз багато уваги приділяють також безпеці у школі. Освітні програми почали створювати з урахуванням фізіології мозку дитини, тому що є вікові особливості розвитку в кожному класі.

Потрібно реагувати на зміни у світі. Однак щоб змінитися, слід робити це швидко, мати високий рівень адаптивності та стресостійкості. На сьогодні серед психологів стало модним вживати поняття «резилентність» – це життестійкість. Вона полягає в здатності індивідуума відновитися після кризи. Це дуже важлива навичка, адже зараз ми весь час перебуваємо в кризі і нам постійно доводиться відновлюватися. Якщо цього не опануємо, то не зможемо сконструювати в дітей молодшого шкільного віку здорову модель поведінки.

Найголовніше, що має вміти сучасний вчитель – бути гнучким. Світ дуже мінливий і освіта не встигає за ним. Проте саме вчитель фізичної культури має застосовувати інновації та вміти доносити інформацію до дітей. Для якісної співпраці потрібно вибудувати лінію зв'язку «інновації-вчитель-діти».

Сучасна освіта стає занадто простою. Це дуже негативно – усе надто спрощується. Потрібно полегшити донесення інформації, але не саму інформацію. У нас, на жаль, навпаки.

Ще донедавна було популярним говорити про STEM-освіту, що мусила охоплювати науку, технології, інженерію та математику. Проте насправді нагальним є розуміння, що освіта – це не тільки робота, а й частина життя. У цьому полягає STEAM-освіта – до сукупності науково-технічних знань має додаватися також і творчість. Сучасні вчителі мусять заохочувати креативність у дітей, говорити з ними про глобальне громадянство. І що попри всі досягнення цивілізації, у світі все ще багато проявів ксенофобії.

Наразі в концепції сучасної освіти потрібно з розумінням сприймати процес асиміляції та одночасно вміти зберігати ідентичність. Позитивно, коли пояснюєш вихованцям важливість самоідентичності, а не права на озброєння. Оскільки в сучасному суспільстві, яким би воно не було розвиненим, залишаються старі образи. І тому мілітаризація – дуже небезпечне явище.

Сучасність дає дуже багато можливостей. Завдяки технологіям можна з легкістю співпрацювати з усім світом та залучати людей, які раніше не контактували між собою. Соціальні медіа формують у молодій генерації розуміння один одного попри будь-які кордони. Це приносить надію на успішне майбутнє.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової і повної освіти, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ. №776 (776-2010-п). 27.08. 2010. 24 с.
2. Державний стандарт вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/vFN6hpr> (дата звернення 13.04.2022).
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 424 с.
4. Єфіменко П. Б. Педагогічні умови забезпечення різнорівневої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури : дис. канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2002. 250 с.
5. Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України, № 22-24, 2011. 198 с.

6. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 27 квітня 2002 р., № 347 // Освіта. 2002. 1 травня (№ 26). С. 2-16.
7. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 225 с. Бібліогр.: с. 218-225.
8. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення : 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 13.04.2022).
9. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення 13.04.2022)
10. Цибульська В. В., Безверхня Г. В. Організація та методика спортивно-масової роботи : навч. посіб. Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
11. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2002. 248 с.
12. Шевців З. М. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному середовищі загально-освітнього навчального закладу : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 383 с.

ПРИНЦИПИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Хоруженко Тетяна Анатоліївна,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти
Глухівського національного педагогічного
університету ім. Олександра Довженка
м. Глухів, Сумська область

В умовах сьогодення дистанційна освіта набула особливої актуальності. Адже дистанційне навчання актуальне як в умовах карантинних обмежень, так і воєнного стану в Україні. Законом України «Про вищу освіту» дистанційна

форма навчання визначається як «індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» [1].

Процес дистанційного навчання здійснюється на основі обґрунтованих наукою і перевірених практикою дидактичних принципів, зумовлених закономірностями і завданнями вищої освіти. Принципи навчання – це «основні положення, що визначають зміст, організаційні форми і методи навчальної роботи» [2, с.88]. До принципів дистанційного навчання належать наступні:

1. Продуктивний характер дистанційного навчання. Головна мета навчальних занять як в синхронному, так і в асинхронному режимі – це створення здобувачами вищої педагогічної освіти власних творчих освітніх продуктів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з наступним їх обговоренням і демонстрацією. Так, освітньою продукцією у дистанційному навчанні майбутніх педагогів може виступати знайдена та систематизована інформація, розроблені плани-конспекти нестандартних типів уроків та наочність до уроків, творчі способи розв'язування педагогічних задач, телекомунікаційні дискусії зі студентами з інших закладів вищої педагогічної освіти, результати участі у спільних дистанційних освітніх та наукових проектах, зокрема всеукраїнських та міжнародних конкурсах наукових робіт, олімпіадах зі спеціальностей, віртуальних екскурсіях, природничонаукових, економічних, соціологічних, педагогічних та інших дослідженнях, що можуть виконуватися як за допомогою мережі Інтернет, так і традиційно, за очною формою навчання.

Можливість демонстрації студентами результатів своєї освітньої та наукової діяльності збільшує кількість веб-глядачів, що створює широкі можливості для обговорення й експертної оцінки творчих продуктів здобувачами педагогічної освіти з інших закладів вищої освіти як України, так і інших держав світу.

2. Індивідуальний підхід у дистанційному навчанні. Організація різних форм дистанційного навчання відбувається з урахуванням індивідуальних особливостей, рівня підготовленості і мотивації здобувачів вищої освіти. Контроль результатів освітньої діяльності студентів дозволяє об'єктивно здійснити діагностику їх особистісного навчального зростання, для чого здобувач освіти має виконати як мінімум два освітніх завдання на одну тему, наприклад, на початку і наприкінці вивчення певного змістового модулю.

3. Відкритість змісту освіти і освітнього процесу. Взаємодія в умовах дистанційного навчання як з інформацією, так і з іншими здобувачами освіти розвиває у студентів універсальні уміння віддаленої діяльності, які не формуються в умовах традиційного навчання, хоча є необхідною умовою життя в сучасному інформаційному суспільстві. Збільшення обсягу доступної освітньої інформації потребує іншого підходу до проблеми визначення змісту вищої педагогічної освіти, адже в дистанційному навчанні зміст освіти є середовищем для організації продуктивної діяльності студентів. В умовах відкритого освітнього простору здобувач освіти має змогу вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію, а форми підбору і структурування змісту дистанційної освіти дають можливість використовувати дані, які містять різні інформаційні джерела, що розширює потенційне освітнє середовище

4. Пріоритетність діяльнісного змісту освіти перед інформаційним. Традиційно трансляція студентам змісту освіти відбувалася за допомогою підручників, навчальних, навчально-методичних посібників тощо. Можливість швидкого доступу до світових культурних, історичних, наукових, технологічних та інших досягнень людства засобами освітніх Інтернет-ресурсів змінила звичну роль змісту освіти, зокрема й педагогічної. Так, наразі відкритість і доступність інформації, значний обсяг даних в мережі Інтернет не висувають вимоги до повного їх засвоєння і наступної репродукції. Акцент у цьому випадку переноситься на діяльність здобувача освіти, на технології, за допомогою яких він створює заплановану освітню продукцію.

Дистанційне навчання використовує такі методи освітньої діяльності, які спрямовують навчання не до матеріалу, а до самої діяльності, здійснюваної студентами за допомогою методів дистанційної творчості, серед яких слід відзначити методи роботи з пошуковими системами, дистанційний «мозковий штурм», методи участі в дистанційних конференціях, методи проведення дистанційних дослідних робіт та колективних освітніх проєктів, способи створення інтерактивних веб-сторінок, мережових творчих робіт, порівняльний аналіз інформації в веб-середовищі тощо.

5. Інтеграція педагогічних і телекомунікаційних технологій. Система організації дистанційної взаємодії віддалених один від одного суб'єктів навчання спрямована на створення сприятливих умов для їхньої продуктивної діяльності шляхом комунікації, вирішення проблем взаєморозуміння, поетапного формування і розвитку необхідних навичок, адекватної оцінки результатів навчання. Цілі, зміст, форми і методи навчання повинні відповідати можливостям технічних, програмних і технологічних комп'ютерних засобів (відеоконференції, електронна пошта, чат, веб-форуми тощо).

Інтеграція педагогічних і телекомунікаційних технологій полягає в тому, що кожна форма дистанційних телекомунікацій має свою специфіку, яка накладає обмеження на освітній процес, і навпаки, необхідність застосування освітніх технологій передбачає пошук адекватних телекомунікаційних засобів. Наприклад, для організації дистанційних занять зі студентською групою ефективним є режим телеконференцій та форумів, а для індивідуальної взаємодії учасників освітнього процесу достатньо можливостей електронної пошти, адже інтенсивність обміну інформацією між тьютором та студентом у цьому випадку не має істотного значення.

6. Принцип оптимального поєднання очних і дистанційних форм діяльності здобувачів освіти. Дистанційне навчання не припускає постійного перебування здобувачів освіти за комп'ютером. Для кожної студентської групи встановлюється режим «змішаного навчання» – певного співвідношення між

очною та мережевою освітньою діяльністю, що забезпечується як реальними, так і віддаленими викладачами.

7. Діяльнісні критерії оцінки. Існуюча система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої педагогічної освіти характеризується недосконалістю контрольних вимог, адже перевіряється відчужений від студента продукт (готові реферати, доклади, наукові роботи, плани-конспекти уроків тощо, які можуть бути взяті з освітніх сайтів), а не його власні освітні поступи, досягнуті засобами освітніх інструментів, які б містили набори способів пізнання та методів навчання, необхідних для здійснення реального навчання. Тому перевірки повинні підлягати діяльнісні результати навчання, а не інформаційні. В такому випадку як очний, так і дистанційний залік або екзамен мають будуватися на рефлексивних завданнях і питаннях (наприклад, описати способи досягнення здобутих результатів), що забезпечують оцінювання не матеріалізованого освітнього продукту студента, який може бути взятим з «колекції наукових робіт», а його особистої діяльності, що характеризується внутрішнім навчальним зростанням здобувача освіти.

Принципи дистанційного навчання зумовлюють один одного та тісно взаємопов'язані, жоден з них не може бути використаний без урахування інших. Тому в процесі дистанційного навчання, зокрема й у закладах вищої педагогічної освіти, викладач повинен керуватися усіма вказаними принципами.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 14.04.2022).
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2006. 352 с.

СПЕЦИФІКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Циганок Олександр Олександрович,
викладач фізики та астрономії
Покровського професійного ліцею
м. Покровськ, Донецька область

В умовах реформування системи освіти, а також з урахуванням особливостей організації дистанційного навчання (в умовах віддаленості учасників освітнього процесу) постає гостра проблема забезпечення інформаційної безпеки інтернет-комунікацій. Чинне законодавство визначає інформаційну безпеку як: «інформаційна безпека України - складова частина національної безпеки України ... ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через ... використання й порушення цілісності інформації» [4].

Чинні на сьогоднішню дату та найбільш важливі нормативні документи щодо інформатизації освітнього процесу – наказ МОН України від 08 вересня 2020 року №1115 «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» [1], «Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації» [2] Указ Президента України «Про Стратегію інформаційної безпеки» [3] тощо.

Високу ефективність інтернет-доданків при організації дистанційного та змішаного навчання природничих дисциплін відзначають більшість дослідників цього питання. Так, дослідник Кравчук А.В. у статті «Методика організації та проведення віртуальних лабораторних робіт з фізики» відзначає необхідність інформаційної безпеки здобувачів освіти, які працюють у інтернет-середовищі, і зокрема показує розширення методичних можливостей традиційного фізичного експерименту в інформаційному середовищі [4, с. 138].

Найбільш гостро проблема інформаційної безпеки стосується до функціонування особистих сайтів викладачів та вчителів, які в силу фінансової специфіки обмежені у отриманні професійної допомоги спеціалістів з інформаційної безпеки. Джерела [5, 6] рекомендують в якості найбільш важливого елемента інформаційної безпеки персональних інтернет-ресурсів встановлення SSL-сертифікату (аббревіатура від Secure Sockets Layer – рівень захищених сокетів) – спеціального міжнародно сертифікованого ключа обміну шифрованими даними між сайтом та користувачем.

Підсумовуючи досліджене, узагальнимо, що необхідність функціонування особистих сайтів викладачів є нагальною потребою сучасного освітнього процесу. Винятково перспективним важливим інструментом особистий сайт стає для викладачів природничих дисциплін, надто при організації лабораторного практикуму в дистанційній та змішаній форматах навчання. При цьому, забезпечення інформаційної безпеки особистих сайтів викладачів ЗП(ПТ)О не фінансуються і є особистою проблемою викладача.

На практиці вирішити зазначену проблему можливо, і одним із таких шляхів є розміщення особистого сайту на платформі <https://infinityfree.net>, яка належить власнику США та повністю відповідає потребам викладачів ЗП(ПТ)О, зокрема в частині забезпечення інформаційної безпеки. Розглянемо процедуру встановлення сертифікату безпеки. Для прикладу візьмемо безоплатний SSL-сертифікат Let's Encrypt.

Увага: якщо ваш браузер налаштовано на автоматичний переклад тексту інтернет-сторінки, обов'язково вимкніть переклад сторінок, інакше створений сертифікат буде непоправно пошкоджено перекладачем.

Крок 1. Вхід до панелі управління, який у зазначеного хостингера здійснюється за адресою <https://cpanel.epizy.com/panel/index.php>.

Крок 2. Переходимо до розділу SSL/TLS (рис. 1).

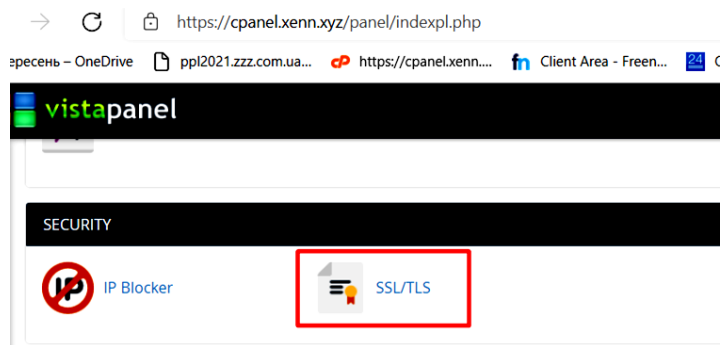


Рисунок 1 – Вхід до панелі створення SSL-сертифікату

Крок 3. Обираємо опцію Configure навпроти доменного імені сайту, для якого створюєте сертифікат (рис. 2).

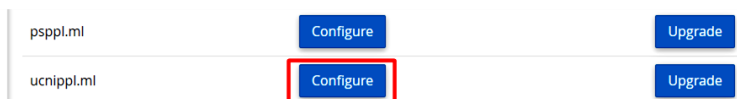


Рисунок 2 – Налаштування конфігурації SSL-сертифікату

Крок 4. Обираємо спосіб оплати сертифікату – безоплатний (рис. 3).

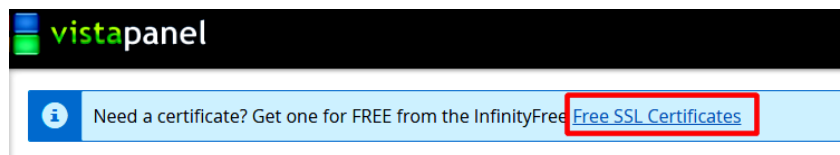


Рисунок 3 – Налаштування безоплатності SSL-сертифікату

Крок 5. У вікні, що з'явилося, обираємо «New SSL certificate», а в наступному – вводимо скопійоване ім'я вашого домену (рис. 4).

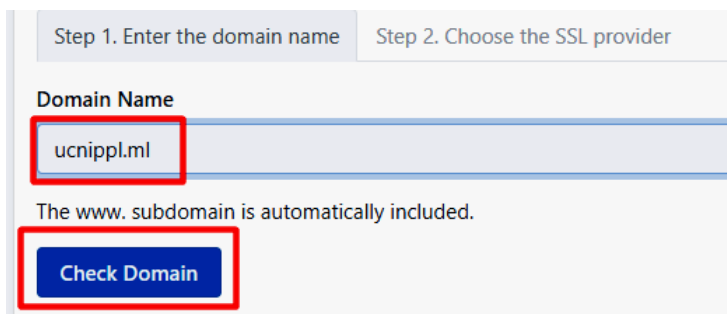


Рисунок 4 – Конфігурація доменного імені для SSL-сертифікату

Крок 6. Натиснувши у вікні рис. 4 «Check Domain» (рис. 4), у наступному вікні обираємо центр сертифікації Let's Encrypt та натискаємо «Choose Provider» (рис. 5).

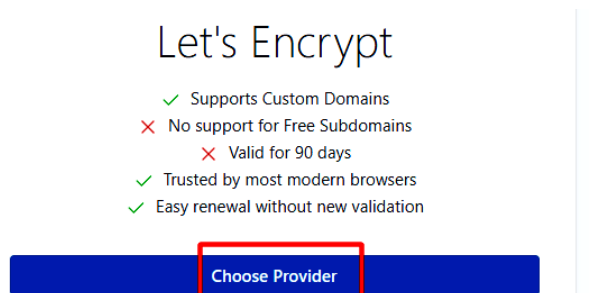


Рисунок 5 – Вибір видавника SSL-сертифікату

Крок 7. У наступному вікні копіюємо до окремого документу значення полів Record Name та Destination. Повернувшись до панелі управління хостингом, заходимо до розділу ADVANCED – CNAME Records і вводимо скопійовані значення до полів з відповідними назвами, у середньому вікні обираємо назву потрібного домену та натискаємо Add (рис. 6).

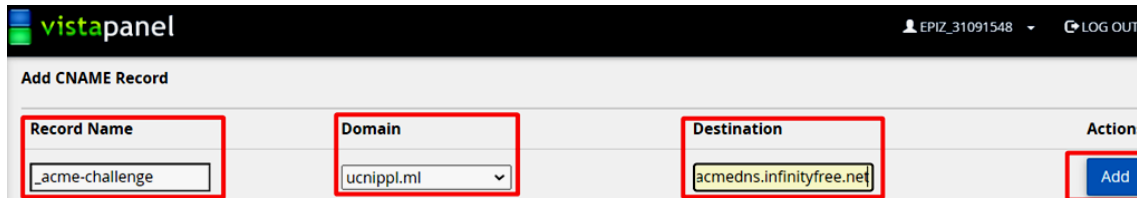


Рисунок 6 – Верифікація CNAME Records SSL-сертифікату

Після цього, почнеться період очікування – верифікація обраного домену, тривалістю від доби до двох діб.

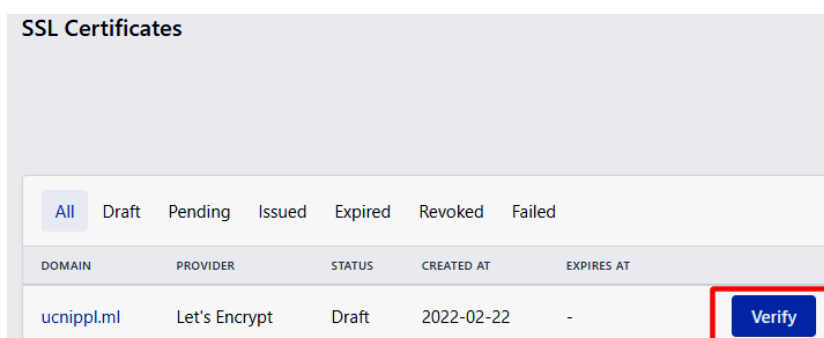


Рисунок 7 – Верифікація SSL-сертифікату

Крок 8. Повторивши після періоду очікування кроки 1-5, у вікні з переліком сертифікатів (рис. 7) натискаємо Verify, а в наступному вікні (рис. 8) – натискаємо Show. До окремого документу копіюємо повністю весь текст з вікон Private Key та Certificate (рис. 8).

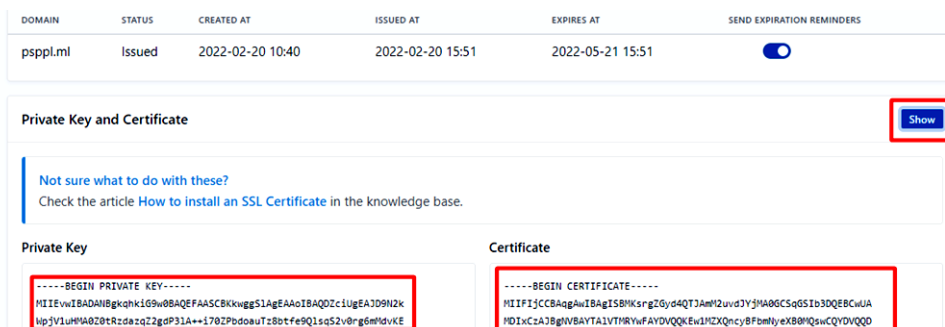


Рисунок 8 – Інсталяція SSL-сертифікату

Крок 9. Повторивши кроки 1-4, у вікні (рис. 3) вводимо до відповідних вікон скопійовані ключ та сертифікат, натискаючи щоразу відповідно написи Upload Key та Upload Certificate. На цьому встановлення SSL-сертифікату для вашого сайту завершено, і ви можете починати звертатися до нього за безпечним протоколом https://.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року №1115 «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#n22> (дата звернення 21.02.2022).
2. МОН: Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. URL: <http://surl.li/ckqz> (дата звернення 21.02.2022).
3. Указ Президента України «Про Стратегію інформаційної безпеки». - Джерело Інтернет. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n7> (дата звернення 21.02.2022).
4. Актуальні проблеми методики викладання загальноосвітніх дисциплін в умовах реформування ЗПФО: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.В. Івженка. К.: Четверта хвиля, 2021.

Ч.1. 324 с.

5. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційна безпека та комп'ютерні технології». Кропивницький : ЦНТУ, 2021. 81 с.

6. Методичні рекомендації з інформаційної безпеки навчального комп'ютерного комплексу / Укл. Дем'яненко В.М., Ковальчук В.Н. К. : ІТЗН НАПН України, 2014. 39 с.

DESIGN AND SIMULATE ARDUINO IN TINKERCAD

Цирульник Сергій Михайлович,

кандидат технічних наук, доцент

Вінницького технічного фахового коледжу

м. Вінниця, Вінницька область

У більшості освітньо-професійних програм підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр передбачено вивчення дисципліни Вступ до спеціальності. Як правило така дисципліна викладається для здобувачів освіти молодших курсів. Саме в цій дисципліні викладач має змогу познайомити здобувачів освіти з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, основам роботи з прикладним програмним забезпеченням за спеціальністю, застосувати STEM підходи та сформуванню вектор розвитку за майбутньою спеціальністю.

Дисципліна Вступ до спеціальності, яку вивчають здобувачі фахової передвищої освіти Вінницького технічного фахового коледжу за спеціальністю 172 Телекомунікації та радіотехніка, формує спеціальну компетентність - здатність використовувати спеціальне програмне забезпечення, інформаційні технології та пакети прикладних програм для моделювання пристроїв, систем і процесів в інформаційно-комунікаційних мережах, телекомунікаційних та радіотехнічних системах.

Arduino вивчають в університетах, коледжах, середніх школах і навіть початкових школах. Вона стала базовою для введення до електроніки та програмування. Платформа Arduino має потужну мережеву спільноту прихильників та документацію, а також легкі для розуміння інструкції та численні проекти.

Схеми з Arduino легко збираються і так само легко розбираються. Конструкції з Arduino часто робляться на breadboard (макетних платах), в яких монтаж ведеться за допомогою відрізків проводів та навісних радіоелементів, що вставляються в гнізда.

В умовах дистанційного та змішаного навчання постає питання доступу до лабораторного обладнання здобувачів освіти. Для моделювання роботи проектів на платформі можна скористуватись онлайн програмним засобом Tinkercad Circuits [1] або додатком UnoArduSim V2.6 [2]. Обидва додатки є безкоштовними симуляторами Arduino Uno, що надають можливість побачити хід виконання програми в реальному часі без наявності самої плати Arduino Uno.

Для початку роботи з платформою Arduino необхідно створити обліковий запис або увійти до існуючого на веб-сайті Tinkercad [1]. У лівій частині екрана вибрати Circuits (Схеми):

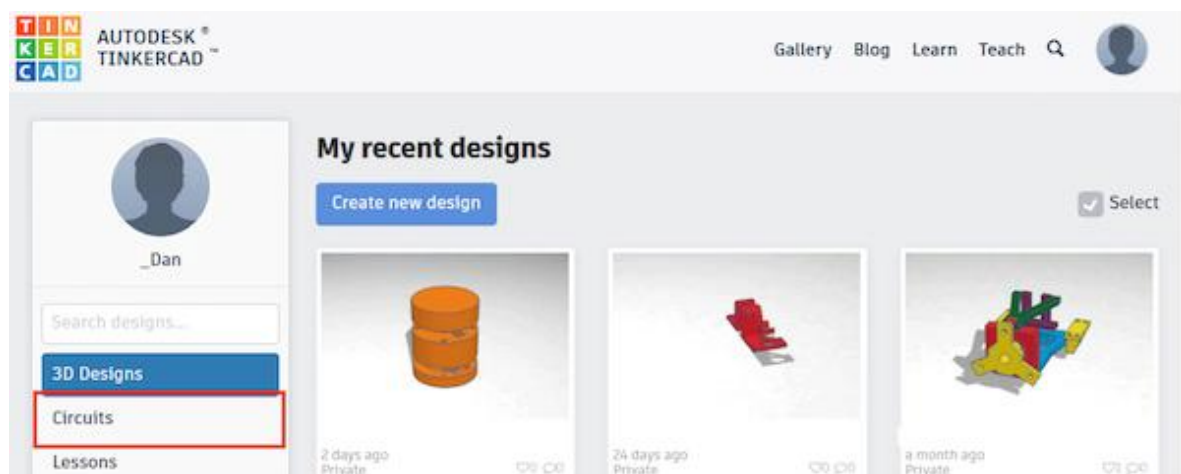


Рисунок 1 – Початок роботи з сервісом TinkerCad

Натисніть кнопку Create new design (Створити нову схему) та у новому вікні серед списку Components вибрати проект Blink та перетягнути його до основної робочої зони (рис. 2).

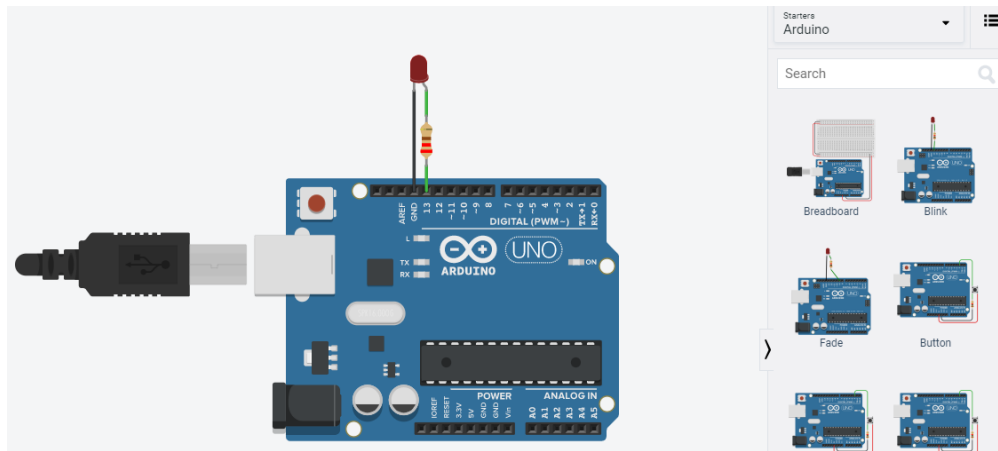


Рисунок 2 – Робота з проектом Blink в середовищі TinkerCad

На рисунку 3 показано до налаштування проекту Blink для роботи з кодом. Для цього у режимі Code поміняти режим Blocks на Text. Здобувач освіти ознайомлюється з кодом проекту Blink та вносить зміни: змінну LED_BUILTIN замінюємо на цифровий порт 2 та підключає світлодіод (рис. 4).

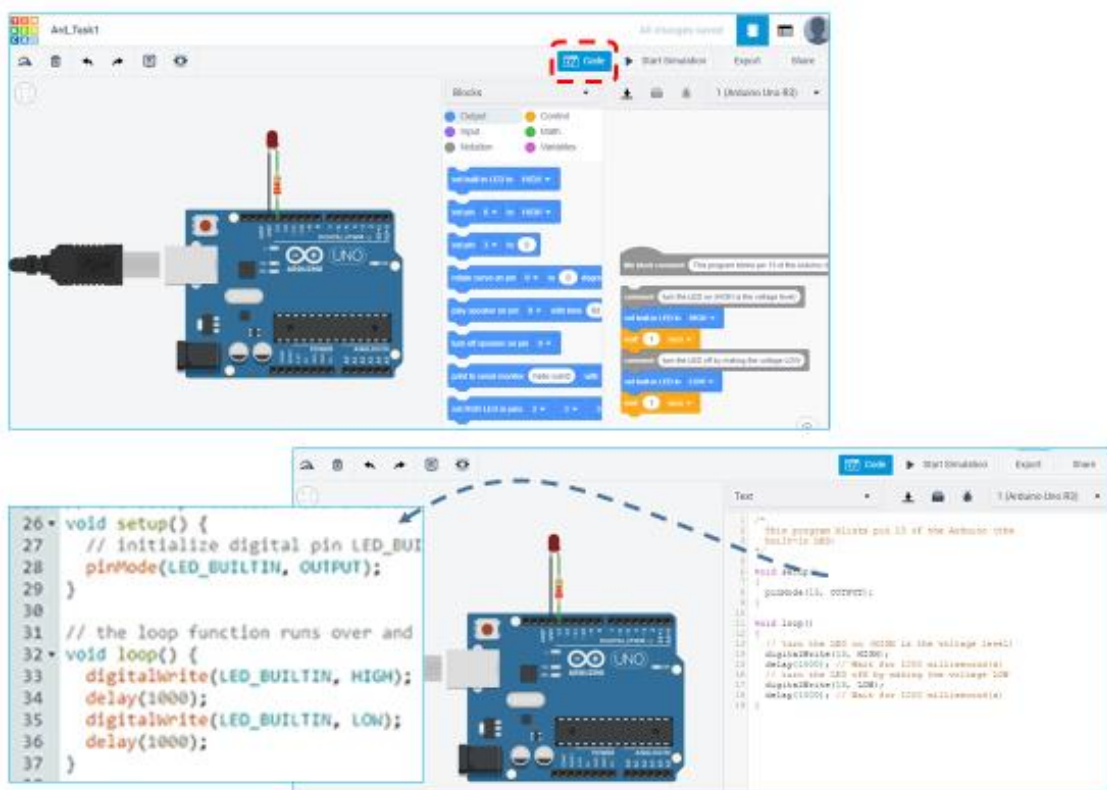


Рисунок 3 – Режим Code -Text

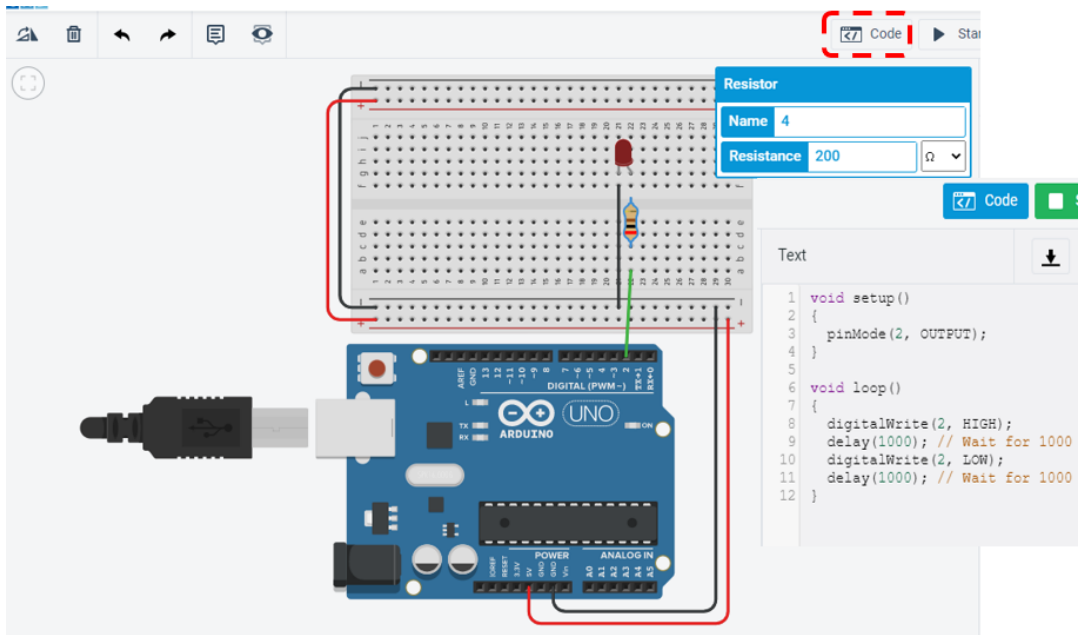


Рисунок 4 – Підключення світлодіода до D2 (на схемі та у програмі)M

Наступні етапи здобувач освіти опановує самостійно. Йому необхідно виконати зміни у схемі та у коді, щоб замість одного світлодіода мигало по черзі три (рис. 5).

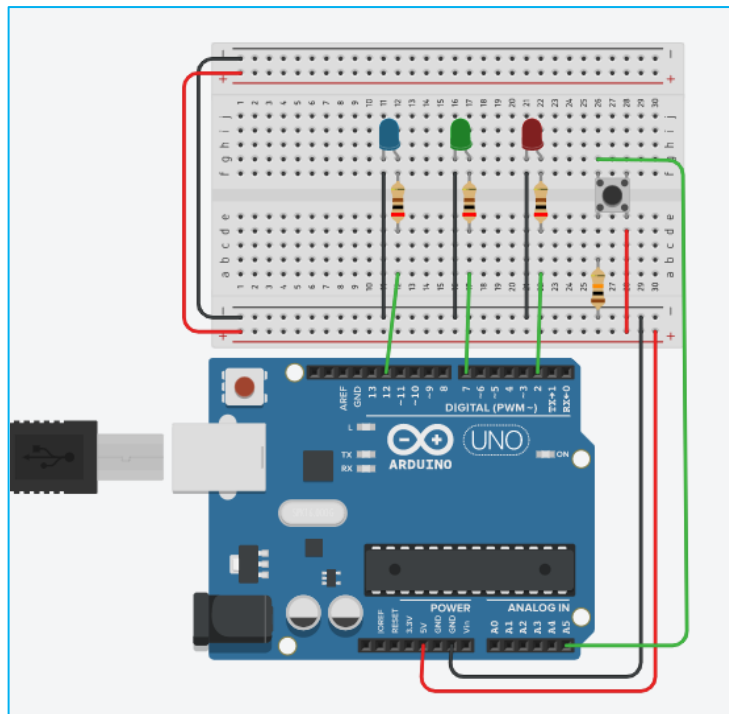


Рисунок 5 – Модернізація проекту Blink. Робота з 3 світлодіодами

Наступним етапом є додавання до схеми тактової кнопки. Для цього здобувачі освіти вивчають код та схему проекту Button в середовищі TinkerCad (рис. 6) та програмну конструкцію Switch з довідника системи команд та вносять зміни до коду.

```
int yd=2; int gd=7; int bd=12;
int buttonState=0; int State=0;

void setup(){
  pinMode(yd, OUTPUT);
  pinMode(gd, OUTPUT);
  pinMode(bd, OUTPUT);
  pinMode (A5, INPUT);
}

void loop(){
  buttonState =digitalRead(A5);
  if (buttonState==HIGH)
    State++;
  if (State > 2)
    State=0;

  switch (State){
  case 0:
    digitalWrite(yd, HIGH);
    digitalWrite(gd, LOW);
    digitalWrite(bd, LOW);
    break;
  case 1:
    digitalWrite(gd, HIGH);
    digitalWrite(yd, LOW);
    digitalWrite(bd, LOW);
    break;
  case 2:
    digitalWrite(bd, HIGH);
    digitalWrite(yd, LOW);
    digitalWrite(gd, LOW);
    break;
  }
  delay(1000);
}
```

Завершальним етапом є встановлення в схему замість червоного, синього та зеленого світлодіода RGB світлодіоду та модернізація коду

програми, щоб кнопкою можна було встановити 8 різних режимів роботи RGB світлодіода.

Запропонований підхід дозволяє опанувати базові навички роботи з платформою Arduino та надає можливість реалізовувати власні STEM проекти з дисциплін циклу професійної підготовки фахового молодшого бакалавра.

Список використаних джерел

1. Autodesk Tinkercad Simulation of Arduino UNO Ping Pong Game V2.0. URL: <https://www.instructables.com/Autodesk-Tinkercad-Simulation-of-Arduino-UNO-Ping-/> (дата звернення 15.04.2022).
2. Цирульник С. М. Програмно-апаратний комплекс «ARDUINO LEARNER KIT». Open educational e-environment of modern University, № 10 (2021), 231-240. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1019> (дата звернення 15.04.2022).
3. RGB. URL: <https://www.tinkercad.com/things/8AIsDIQSPgc> (дата звернення 15.04.2022).

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ LEARNING ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Чорна Світлана Анатоліївна,

викладач

Бартко Жанна Володимирівна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

Соціально-економічні трансформації в Україні привели до потреби у модернізації професійної підготовки фахівців аграрної галузі, яка відповідали б актуальним вимогам як професійної, так і суспільної діяльності [4]. Тому освіта

як засіб визначення орієнтирів реформування галузей економіки, сільського господарства повинна мати випереджуючий характер, внаслідок швидкої зміни нових технологій у всіх сферах виробництва та потреби оволодіння певними комплексними уміннями й навичками [5].

Становлення компетентного фахівця аграрного сектору потребує реалізації функціональної, системно-структурної та екологічної складової змісту освітніх програм з біології і хімії та полягає у формуванні компетентного фахівця. В даних реаліях життя існує проблема фахівців, які інтегрують біологічні, хімічні, економічні, юридичні та інформаційно-комунікативні навички. Тому в контексті сучасного освітнього простору важливе місце займають learning технології навчання у взаємодії з практичними навичками та соціальним досвідом.

До вивчення проблематики використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вже долучилися науковці Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Малицька, В. Монахов, В. Цонєва та ін. Питання дистанційного та електронного навчання розглядали А. Аханян, А. Андреев, М. Бухаркіна, В. Лазарєв, М. Карасьова, Р. Макаров, Н. Ничкало, Т. Семеновських, О. Трякіна, Л. Філіпова [3].

Метою статті є практичний аналіз інноваційної методики, педагогічних аспектів використання learning технологій на заняттях біології і хімії при формуванні фахівців аграрного сектору.

Виклад основного матеріалу. Нові реалії часу змінюють уявлення про те, яким має бути сучасна людина, якими компетенціями має володіти, тому на даному етапі освіта орієнтується на творчість, ініціативність, самостійність і мобільність майбутніх спеціалістів

Досвід педагогічної діяльності з використанням мережі Інтернет переконує, що значну роль у цьому процесі відіграють технології, спрямовані на створення нових навичок, які перебувають у прямій взаємодії з практичними професійними знаннями та набутим досвідом. Дисципліни «Біологія», «Хімія» традиційно займають значне місце у процесі формування професійних

компетенцій спеціалістів аграрного сектору: формують стійкі навички статистичного та біохімічного аналізу, наукового та ужиткового дослідження, логічного обґрунтування результатів роботи, прогнозування та моделювання виробничих процесів тощо. Практичне застосування електронного навчання (e-learning), мобільного навчання (m-learning), усепроникаючого навчання (u-learning), «перевернутого навчання» (f-learning), що вписуються в традиційну систему навчання на основі змішаної моделі (blended-learning) [1,2] дає можливість здійснити гнучкий освітній процес з широким використанням аудіо-, відеографіки, матеріалів різних освітніх ресурсів та навчальних платформ, формує стійкі навички студентів з мобільного управління навчальним контентом і хмарними ресурсами, що потребують блогів, чатів тощо...

На думку педагогів навчального закладу технологія змішаного навчання (blended learning) є найбільш затребуваною та ефективною на сучасному етапі розвитку освіти, оскільки, дозволяє продуктивно організувати час викладача і окремо взятого студента, процес пізнання в нових реаліях. Вона поєднує строгі формальні засоби навчання з неформальними (обговорення найважливіших аспектів навчального матеріалу за допомогою електронної пошти та інтернет-конференцій); з іншого боку - комбінує різні способи подання навчального матеріалу з використанням ІКТ.

Переваги змішаного навчання:

- продуктивна організація часу викладача і окремого студента;
- індивідуалізація колективної роботи та можливість реалізації
- особистісного підходу при викладанні дисципліни;
- самостійне навчання, яке здійснюється як в аудиторіях, так і в режимі он-лайн;
- набування навичок майбутніх спеціалістів конструювати віртуальну взаємодію;
- підвищує якість комунікації між викладачем та студентом;

- можливість моделювання соціальної та професійної діяльності;
- вносить різноманіття при виборі форм організації заняття або педагогічних прийомів;
- забезпечує швидку адаптацію майбутніх спеціалістів до європейських умов праці [1,2].

Практика викладацької діяльності переконує, що складовими змішаного навчання є навчання при наявності особистого контакту студентів та викладача у формі звичайних традиційних аудиторних занять або онлайн-навчання з використанням засобів дистанційного спілкування через конференції Zoom, Google Meet, Duo та різних видів синхронної та асинхронної діяльності викладача з використанням можливостей Google classroom, YouTube- каналу, освітніх платформ «На Урок», «Всеосвіта», «Мій клас», «Уміти» тощо.

Впровадження blended-learning дозволяє активізувати навчально-виховний процес шляхом модернізації засобів, прийомів та технологій навчання; реалізувати процес проєктування, віртуального моделювання, аналізу інформації; поєднати новітні та традиційні засоби навчання при формуванні фахівців аграрного сектору.

Таким чином, практичний досвід переконує, що learning технології відповідають реаліям сьогодення та забезпечують формування мобільного фахівця аграрного сектору економіки, який швидко адаптується до динамічних змін сучасного інформаційного суспільства, самостійно набуває практичного досвіду та розкриває творчі навички.

Список використаних джерел

1. Інноваційні форми, методи і технології навчання. [Електронний ресурс]. URL: <http://invnza.blogspot.com/?view=classic> (дата звернення 15.04.2022).

2. Кадемія М. Ю. Формування професійної компетенції майбутнього фахівця [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/btvin> (дата звернення 15.04.2022).

3. Муц Л. Ф. Технології «e-learning» в системі мовної підготовки іноземних громадян. [Електронний ресурс]. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2015/2/47.pdf> (дата звернення 15.04.2022).

4. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки на період до 2015 року [Електронний ресурс] // Освіта.ua: [сайт]. URL: http://www.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/25076.

5. Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці. III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція // Вінницький національний аграрний університет [сайт]. URL: <http://surl.li/btvgj> (дата звернення 15.04.2022).

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ –ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Чорненька Людмила Григорівна,

викладач

Соляр Людмила Валентинівна,

викладач

ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область

На сучасному етапі, в умовах переходу до ринкових відносин, головним завданням освіти є підготовка кваліфікованих спеціалістів з високим рівнем фахових знань, вмінь, навичок.

Перед викладачем постає завдання сформувати такого випускника, який буде вміти швидко адаптуватись в нових умовах, самостійно приймати рішення, активно діяти, управляти інформацією. Щоб якісно підготувати бухгалтера, потрібно дати йому практичні навички роботи, а для цього

необхідно в процесі навчання використовувати такі методи та форми роботи, які викликають у студентів інтерес до професійно-практичних дисциплін. Крім того, використовувати: обмін професійним досвідом, пов'язаним з майбутньою спеціальністю; зацікавленість до спеціалізації і впровадження нових технологій навчання; дослідження результатів творчого росту.

З метою формування професійної компетентності майбутніх фахівців економічного напрямку впроваджую інноваційні підходи до інтеграційних міждисциплінарних зв'язків під час вивчення облікових дисциплін. Уже стало традицією проведення круглого столу із працівниками державних установ міста та суб'єктів господарювання. Під час таких засідань вирішуються питання, що стосуються змін у нормативно-правовому законодавстві та особливостей ведення окремих ділянок обліку. Обговорюються питання про ефективність проходження переддипломної практики на базових підприємствах.

Інтеграція в перекладі з латинської означає поєднання, взаємопроникнення, об'єднання, згуртування. Тому метою є забезпечення максимальної інтеграції в навчальному процесі. Важливе місце при цьому займають міжпредметні зв'язки. З кожної дисципліни розроблено структуру міжпредметних зв'язків, які забезпечують формування предметних компетенцій.

На кожному етапі заняття з різних дисциплін забезпечується професійно-зорієнтований підхід до навчання через міждисциплінарну інтеграцію.

На початку кожного заняття важливим є встановлення психолого-педагогічного контакту з групою студентів.

При проведенні мотивації навчальної діяльності застосовують різні методи, зокрема метод переконання, навіювання, вирішення проблемної професійної ситуації, відео екскурсії, проведення дебатів, дидактичні ігри. Інтеграція полягає в тому, що обов'язково звертається увага на необхідність знань та вмінь з інших фахових дисциплін, тобто студентам демонструється структура між предметних зв'язків з дисципліни.

При проведенні актуалізації опорних знань студентів використовують інтерактивні бесіди, коментоване тестове опитування, усні журнали, мозковий штурм, засідання дискусійного клубу, аукціон думок, написання бухгалтерських диктантів. Наприклад в процесі опитування, написання диктантів студентам пропонуються питання, відповідь на які можна дати лише володіючи знаннями з економіки підприємства.

Важливою умовою є забезпечення інтеграції в навчальному процесі, яка реалізується через широке впровадження та застосування між предметних зв'язків. Міждисциплінарна інтеграція забезпечується також при проведенні вступного інструктажу з використанням мультимедійних презентацій, шляхом вирішення тренувальних вправ через моделювання виробничих ситуацій професійного спрямування, читання та опрацювання первинних та зведених бухгалтерських документів, імітація виробничої наради за участю провідних спеціалістів підприємств, податкових органів, представників державного казначейства, банківських установ.

На лекційних та семінарських заняттях використовуються наступні методи та форми роботи: вирішення ситуацій; застосування елементів рейтингової оцінки знань студентів; метод рецензій; корекції, виконання завдань на складання кореспонденції рахунків; метод випереджуючих завдань, тестових завдань, завдання-відповіді; пояснювально-ілюстративний; самостійна робота студентів під керівництвом викладача; письмове опитування; методи компетентісно-розвиваючого навчання; рецензування відповідей студентами на семінарських заняттях; робота з опорними конспектами; читання первинних та зведених документів

З метою впровадження інноваційних форм та методів роботи, на практичних заняттях практикується проведення рольових ділових ігор з імітацією посадових обов'язків, професійних тренінгів, роботу в малих групах, вирішення інтегрованих професійних завдань. Широко впроваджується в навчальний процес ситуаційне навчання; вирішення професійних інтегрованих

завдань; комп'ютерна презентація; метод взаємоконтролю; проблемна бесіда; коментоване тестове опитування; письмові диктанти; мозкова атака; дискусії.

Обов'язковим етапом заняття є узагальнення та систематизація знань та вмій студентів. Для цього студентам пропонуються такі форми роботи як аукціон думок, прокоментуй ситуацію, прочитай бухгалтерський документ, сформуль кореспонденцію рахунків, усний журнал.

Крім теоретичних та практичних занять відповідно до навчального плану підготовки молодших спеціалістів з бухгалтерського обліку, студенти набувають практичних навиків роботи при проходженні навчальної практики на базі навчальної бухгалтерії.

Впровадження інтеграційних міждисциплінарних зв'язків не закінчується на заняттях, а й продовжується в поза аудиторний час.

Щороку в коледжі проводиться конкурс професійної майстерності «Кращий бухгалтер», «Кращий комерсант», де студенти використовують набуті знання не лише з фінансового обліку, а й з інших фахових дисциплін.

Студенти спеціальності «Облік і оподаткування» відвідують інтегрований гурток «Школа молодого бухгалтера», який поєднує дисципліни «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Інформаційні системи і технології в обліку».

Отже, знаходження і застосування у навчальному процесі міждисциплінарних зв'язків та їх реалізація за допомогою цілої системи міждисциплінарних завдань сприятиме оптимізації навчального процесу і є одним з ефективних засобів активізації самостійної навчальної роботи студентів.

Список використаних джерел

1. Апостолова М. Орел Н. Бінарність як професійне становлення особистості. Освіта. Технікуми. Коледжі. 2016. № 4. С. 47.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник, 2016. 285 с.

3. Несторенко І. Інтегровані заняття – шлях до формування висококваліфікованого фахівця. Освіта. Технікуми. Коледжі, 2017. № 2. С.25

ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ЕЛЕКТРИЧНИХ ТА МАГНІТНИХ КІЛ»

Чорний Олександр Андрійович,
викладач спецдисциплін вищої категорії
Дніпровського фахового коледжу радіоелектроніки
м. Дніпро, Дніпропетровська область

Одним із пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку вищої освіти є запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, які забезпечують: подальше удосконалення освітнього процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, істотне розширення пізнавальних можливостей людини [1, с. 6-9]. Саме інформаційні технології «забезпечують студентам вільний доступ до різноманітної інформації, набуття навичок вирішення різноманітних проблем на основі їх всебічного дослідження і аналізу, здобуття певних знань в різноманітних галузях» [1, с. 16-19].

Підвищення ефективності освітнього процесу – є нагальне питання, яке постійно постає перед кожним лектором. Однією із найслабших ланок у традиційних методах навчання є те, що в активному стані перебуває тільки викладач, слухачі ж пасивно сприймають інформацію, тобто навчання має інтелектуально-пасивний характер. Традиційні форми і методи навчання передбачають передачу знань, але не завжди формують професійні уміння і компетенції в майбутніх фахівців. Застосування ж активних методів навчання веде до активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищення мотивації й емоційності навчання, формування професійних умінь та знань. Тому основним сучасним засобом активізації освітнього процесу може стати застосування

інноваційних методів навчання, а знярядям – інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Зі впровадженням ІКТ у викладанні такої технічної дисципліни, як «Теорія електричних та магнітних кіл» надзвичайно зростає роль комп'ютера, як основного засобу навчання, який використовується на всіх етапах навчального процесу:

- навчання за допомогою комп'ютера;
- вивчення за допомогою комп'ютера;
- оцінювання за допомогою комп'ютера;
- проведення віртуальних лабораторних та практичних робіт за допомогою комп'ютера;
- комп'ютерні комунікації.

Навчання студентів за допомогою комп'ютера передбачає:

- підготовку викладачем і викладання лекційного матеріалу в електронному вигляді за допомогою інтерактивно-комуникативного комплексу з демонстрацією на екрані основних тезисів лекції, математичних формул(розрахунків), графіків та векторних діаграм;
- підготовку викладачем і використання на заняттях в електронному вигляді тестів, проміжних та підсумкових контрольних робіт;
- підготовку викладачем і використання на заняттях демонстраційних фільмів з дослідями, ілюстрацією складних фізичних процесів та методів розрахунків електричних та магнітних кіл;
- дистанційне викладання лекцій на платформі G Suit for Education Classroom;
- підготовку викладачем та розміщення на інтернет-ресурсах конспектів лекцій, методичних вказівок до самостійної роботи студентів та методичних посібників.

Вивчення матеріалу студентами за допомогою комп'ютера передбачає:

- роботу на лекціях з інтерактивно-комуникативним комплексом;
- самостійне вивчення матеріалу з використанням інтернет-ресурсів.

Оцінювання студентів за допомогою комп'ютера передбачає:

- виконання тестів, проміжних та підсумкових контрольних робіт на комп'ютері;
- вирішення індивідуальних завдань розв'язання задач з використанням комп'ютерних програм.

Проведення лабораторних та практичних робіт за допомогою комп'ютера передбачають:

- виконання віртуальних лабораторних або практичних робіт за допомогою пакету прикладних програм схемотехнічного моделювання Electronics Workbench.

Комп'ютерні комунікації передбачають:

- можливість роботи за індивідуальним планом зі студентами через інтернет-мережу у віддаленому доступу;
- проведення лекцій при дистанційній формі навчання на платформі Zoom Meeting.

Треба зазначити особливу роль ІКТ при виконанні віртуальних лабораторних робіт. При цьому досягається найбільш високий рівень навчання та проблемності пізнавальної активності, на основі чого у студентів створюються нові пізнавальні навички.

Можна зробити висновки, що з точки зору реалізації дидактичних принципів у навчальному процесі, використання ІКТ досягає наступних методичних цілей:

- індивідуалізація та диференціація процесу навчання (скажімо, за рахунок можливості поетапного просування до мети за напрямками різної міри складності);
- здійснення контролю із зворотнім зв'язком, з діагностикою помилок за результатами навчання та оцінкою результатів навчальної діяльності;
- здійснення самоконтролю та самокорекції;
- здійснення тренування в процесі засвоєння навчального матеріалу та самопідготовки студентів;
- вивільнення навчального часу за рахунок виконання на комп'ютері трудомістких робіт і діяльності, пов'язаної з числовим аналізом;

- комп'ютерна візуалізація навчальної інформації (об'єкта, що вивчається або процесу, що розглядається, тощо);
- моделювання та імітація об'єктів, процесів або явищ, що вивчаються чи досліджуються;
- проведення лабораторних робіт в умовах імітації в комп'ютерній програмі реального досліду або експерименту;
- підсилення мотивації вивчення (скажімо, за рахунок винахідницьких засобів програми або створення ігрових ситуацій);
- озброєння студентів стратегією засвоєння навчального матеріалу;
- розвиток у студентів певного виду мислення (наочного, просторового, теоретичного, тощо);
- формування вміння приймати оптимальне рішення або варіативні розв'язки в складних ситуаціях;
- формування культури навчальної діяльності, інформаційної культури викладача та студента (наприклад, за рахунок використання системи підготовки текстів, електронних таблиць, баз даних або інтегрованих пакетів користувача).

Отже, викладання технічних дисциплін за допомогою ІКТ підвищує ефективність занять одразу в декількох напрямках: надання можливості дати більший обсяг інформації, розвиток активності студентів, індивідуалізація та диференціація навчання; урізноманітнення форм роботи, підвищення зацікавленості студентів предметами, темами, що вивчаються; розвиток самостійності та логічності мислення; контроль знань, умінь і навичок.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2010. №1(15). URL: <http://surl.li/bvdzx> (дата звернення 14.04.2022).
2. Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс] URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 14.04.2022).
3. Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д. Вища освіта і Болонський процес: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Знання України, 2007. 440 с.

4. Газнюк Ю.Ю. Комп'ютер і сучасна проекційна техніка. Комп'ютер у школі та сім'ї. 1998. № 1.

5. Гуревич Р.С. Впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес закладів освіти. Вінниця : ВДПУ. 1999. 30 с.

6. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання: [наук. Ред.. С.Ю.Ніколаєва]. Відділ сучасних мов. Страсбург. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.

7. Жалдак М. І. Комп'ютер на уроках математики: посіб. для вчителів. К.: Техніка, 1997. 303с.

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА

Чуприна Ірина Олександрівна,
викладач спеціальних дисциплін
ВСП «Фаховий коледж «Політехніка»
Державного університету економіки і технологій»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область

Початок ХХІ століття характеризується розвитком науково-технічного прогресу. Відповідно до тенденцій у галузі наукових досліджень цей процес буде тривалим і приведе до глибоких соціально-економічних зрушень. Науково-технічне зростання, демократизація і гуманізація суспільства не можливі без всебічної активізації творчих сил та активності людини, без кардинальної зміни її місця і ролі у житті суспільства, без високого рівня освіти.

Перехід України до ступеневої системи підготовки фахівців поставив на порядок денний проблему реорганізації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти. Реформа освіти вимагає пошуку принципово нових теоретичних рішень, розробки психолого-педагогічного забезпечення інтеграційних процесів у професійній підготовці. Діяльність викладача

спеціальних дисциплін багатогранна і пов'язана з постійною необхідністю передбачати, прогнозувати та планувати різноманітні аспекти своєї діяльності. Це творчий процес, який має свої закономірності і свою технологію, з якими необхідно ознайомитись кожному викладачеві.

Для досягнення ефективності у викладенні професійних понять необхідно дотримуватись рекомендацій, що забезпечують формування спеціальних знань, умінь, навичок: систематизація знань, пов'язаних з вирішенням професійних завдань; налагодження оптимальних внутрішньо- і міжпредметних зв'язків між новим і засвоєним навчальним матеріалом; актуалізація знань, використання нового матеріалу у вирішенні завдань теоретичного і практичного характеру; передбачення перспективних зв'язків для подальшого вивчення навчального матеріалу; відповідність способів, прийомів і методів актуалізації знань рівню розвитку студентів.

Але існують деякі перешкоди розвитку науково-педагогічних працівників:

- відсутність знань інноваційних освітніх технологій;
- наявність стереотипів;
- відсутність навичок у користуванні новітніми технологіями.

Основними чинниками цих перешкод є: недосконалість і формальний характер стажування викладачів; не відповідність сучасному стану матеріально технічної бази навчального закладу.

Для подолання існуючих перешкод необхідна:

- мотивація продуктивної професійної діяльності педагога;
- комунікативна компетентність педагогів;
- встановлення зв'язку з підприємствами, вищими навчальними закладами;
- вдосконалення психолого-педагогічної майстерності.

Отже, для вдосконалення підготовки сучасного викладача потрібна модернізація фахової передвищої освіти в умовах підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників, видання навчально-методичної літератури, впровадження інноваційних заходів з розвитку особистості педагогічного працівника, проведення тренінгів, консультацій, науково-

практичних семінарів та конференцій з визначеної проблеми, видання колективної монографії.

Список використаних джерел

1. Домінський О. Технікуми та коледжі в освітній системі України. Педагогіка професійної освіти. 2004. №3. С. 10.
2. Коваленко О. Е. Методологічні основи технології навчання: теоретико-методичний та практичний аспект викладання дисциплін електроенергетичного циклу. Харків: Основа, 1996. 184 с.
3. Концепція розвитку професійно-технічної освіти в Україні. Освіта України. 7-14 липня. 2004.

МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ РОБОЧИХ АРКУШІВ LIVEWORKSHEETS ТА WIZER.ME

Швець Тетяна Віталіївна,
викладач хімії та біології
Вінницького технічного фахового коледжу
м. Вінниця, Вінницька область

Світ змінюється, а отже і освітній процес має бути динамічним та сучасним. І зробити його таким допоможе використання різноманітних інтернет-ресурсів. Вони дають велику можливість урізноманітнити роботу викладача під час навчального процесу і без них ми вже не можемо уявити своє майбутнє.

Особливої уваги заслуговують інтернет-ресурси призначені для створення інтерактивних робочих аркушів. Це новий термін для вітчизняної освітньої системи, оскільки в обіг він увійшов нещодавно.

У сучасній літературі поняття «інтерактивний робочий аркуш» трактується у широкому та вузькому значенні. У широкому розумінні це цифровий засіб організації педагогом навчальної діяльності учнів за допомогою

хмарних сервісів і веб-інструментів. У вузькому – це веб-сторінка, на якій можна розмістити навчальний матеріал і різного типу завдання для студентів.

Інтерактивні робочі аркуші можна застосовувати для:

- теоретичної підготовки студентів (опорний конспект лекцій з дисципліни);
- практичної підготовки студентів (матеріал для роботи на семінарах, завдання самостійної роботи);
- контролю знань, навичок і вмінь студентів.

Ресурси *Liveworksheets* та *Wizer.me* допомагають створювати інтерактивні онлайн-аркуші. Студенти, використовуючи ці програми, можуть виконувати завдання онлайн та одразу надсилати педагогу на перевірку. У цьому є потрійна перевага:

- така форма роботи зацікавлює студентів навчатися;
- економить викладачам дорогоцінний час;
- береже навколишнє середовище, бо не потребує паперу.

Wizer.me – це інструмент для створення цікавих робочих аркушів з будь-якої теми навчальної програми з використанням текстів, відео, аудіо, зображень, у тому числі інтерактивних [4].

Щоб створити інтерактивний робочий аркуш, спочатку потрібно зареєструватися в сервісі за допомогою адреси *електронної пошти* або *облікового запису* Google+, Edmodo чи Microsoft. Під час реєстрації за адресою електронної пошти клікаємо на напис «Email», вводимо адресу і придумуємо пароль. Потім натискаємо на кнопку «Sign up». Реєстрацію завершено.

Розглянемо алгоритм створення інтерактивного робочого аркуша в сервісі wizer.me:

1. Після реєстрації і входу під власним акаунтом відкривається робоче поле для створення і редагування робочого аркуша. Щоб створити новий робочий аркуш, слід клікнути на кнопку «*Create worksheet*» або на відповідне поле.

2. Створюємо навчальний контент.

У сервісі передбачені різні *модулі*, на основі яких педагог може розробити власні дидактичні матеріали до будь-якої теми навчальної програми. Це зокрема:

- відкрите запитання – Open Question;
- запитання з вибором правильної відповіді – Multiple Choise;
- завдання з пропущеними словами – Blanks;
- завдання на інтерактивному зображенні – Fill On An Image;
- завдання на встановлення відповідності – Matching;
- завдання на заповнення таблиці – Table;
- завдання на сортування об'єктів – Sorting;
- завдання з малюванням – Draw;
- завдання з відеофрагментом – Video;
- додавання посилання – Link;
- додавання інтерактивного завдання зі сторонніх ресурсів (презентацію Slideshare, інтерактивне зображення ThingLink, карту Google, інтерактивну вправу сервісу LearningApps тощо) – Embed;
- створення чату для обговорення певної теми – Discussion [2].

Створені завдання в сервісі *wizer.me* за темою «Природні джерела органічних речовин» можна переглянути за посиланням <https://app.wizer.me/editor/preview/Qt4DeAlOBoPJ>

4. Запрошуємо студентів.

Щоб запросити студентів до роботи, натискаємо кнопку «Assign to learners» на верхній панелі сервісу. У діалоговому вікні, що відкриється, можна отримати посилання, PIN-код або код для вбудовування робочого аркуша в блозі, надіслати робочий аркуш до Google Class або Edmodo.

5. Перевіряємо виконані завдання.

Викладач може перевірити відповіді студентів у розділі «Answers». У лівій частині вікна обираємо студента, роботу якого слід перевірити. В основній частині робочого вікна відображена тема робочого аркуша, над яким працював студент, і його варіанти відповідей на завдання.

Отже, незважаючи на англomовний інтерфейс, сервіс wizer.me – зрозумілий і зручний у користуванні. Викладач може його використовувати на будь-якому етапі заняття.

Liveworksheets дозволяє удосконалювати робочі матеріали, створені в форматах pdf, jpg і png; перетворює звичайні сторінки в інтерактивний матеріал, який студенти можуть використовувати як для самоперевірки, а також як самостійну роботу для перевірки її викладачем [1].

Щоб створити інтерактивний робочий аркуш, спочатку потрібно зареєструватися в сервісі, натиснувши Teacher access (ввести ім'я користувача, адресу електронної пошти та пароль двічі). Далі натискаємо «Register».

Розглянемо алгоритм створення інтерактивного робочого аркуша в сервісі Liveworksheets:

1. Для створення робочого аркуша натискаємо «Make interactive worksheets» (із запропонованих варіантів можна вибрати «Tutorial», «Video tutorial», «Get Started»). Для того, щоб дізнатися як зробити робочі аркуші інтерактивними, вибираємо команди «Tutorial» або «Video tutorial», а для того, щоб перейти до створення свого робочого аркуша натискаємо «Get Started».

2. Далі додаємо файл, натиснувши «Вибрати файл» (можна завантажити файл у форматі pdf, jpg чи png; максимальний розмір 5MB), а потім – «Upload», і чекаємо, поки робочий аркуш не з'явиться на екрані.

3. Приступаємо до додавання інтерактивності до робочого аркуша.

За допомогою Liveworksheets можна створити такі завдання:

- додавання текстових полів для введення тексту;
- вибір правильної відповіді;
- встановлення відповідності;
- перетягування правильної відповіді;
- завдання на прослуховування;
- завдання на вимову;
- відкриті питання;
- додавання mp3 файлів;
- додавання відео з youtube;
- додавання посилань [3].

Створені завдання в сервісі *Liveworksheets* за темою «Ферум та його сполуки» можна переглянути за посиланням <https://www.liveworksheets.com/1-uc1067047em>.

4. Після створення потрібних завдань натискаємо кнопку попереднього перегляду, щоб побачити робочий аркуш в дії і перевіряємо його. Якщо сподобався результат, натискаємо кнопку «Зберегти».

5. Студент отримує посилання на інтерактивний робочий аркуш (можна натиснути слово «Сору»). Його реєстрація на сайті не потрібна.

Після того, як студент виконав завдання, слід у кінці аркуша натиснути *Finish*. З'являється вікно, в якому він обирає «*Email my answers to my teacher*». «*Check my answers*» натискати не треба, програма і так покаже результати студентові при відправці. Після цього треба заповнити поля, які з'явилися і натиснути кнопку *Send*.

6. Результати роботи студентів приходять на поштову скриньку www.liveworksheets.com, у розділ повідомлення. Тут можна побачити усі роботи студентів, коли вони були зроблені, о котрій годині та оцінку за роботу. Оцінки на даному сервісі виставляються за 10-бальною шкалою.

Отже, для створення сучасного, динамічного освітнього процесу, зацікавлення студентів та мотивування їх отримувати нові знання слід використовувати інтерактивні робочі аркуші – *Wizer.me* та *Liveworksheets*.

Список використаних джерел

1. Інтерактивні робочі аркуші LiveWorksheets [Електронний ресурс] // Сучасні технології в освіті. URL: <https://educationpakhomova.blogspot.com/> (дата звернення 16.01.2022).

2. 7 сервісів для створення навчальних тестів на завдань онлайн [Електронний ресурс] // Онлайн освіта. URL: <https://buki.com.ua/news/7-servisiv-dlya-stvorenniya-navchalnykh-testiv-ta-zavdan-onlayn/> (дата звернення 25.01.2022).

3. Топ-10 ресурсів для самостійної розробки онлайн-тестів або анкетування [Електронний ресурс] // Факультет культури і мистецтв. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/news/top-10-resursiv-dlya-samostiynoyi-rozrobky-onlayn-testiv-abo-anketuvannya> (дата звернення 23.01.2022).

4. Wizer.me – інтерактивні робочі аркуші [Електронний ресурс] // Інтернет сервіси в освітньому просторі. URL: <http://internet-servisi.blogspot.com/p/wizer.html> (дата звернення 22.01.2022).

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Шудрик Катерина Сергіївна,
магістр I-го року навчання
Навчально-наукового інституту
педагогіки і психології
Глухівського національного педагогічного
університету ім. Олександра Довженка
м. Глухів, Сумська область

Українське суспільство сьогодні перебуває в стані розпаду ціннісних норм, тобто соціальної аномії (стара норма і цінність уже не відповідає реальним відносинам, новий соціальний стан ще не сформований), що проявляється на макро- та мікросоціальному рівнях. У той же час соціальний простір наповнений «ненормальними» цінностями, і значна частина людей порушує або ігнорує існуючі закони та етику.

У сучасних умовах протиправна та антигромадська поведінка стала поширеною й часто розглядається як раціональний і універсальний спосіб життя. Не випадково за останнє десятиліття статистика свідчить про різке зростання злочинності серед неповнолітніх, зловживання наркотиками та алкоголем.

Молодіжна девіантність стає об'єктом соціальних досліджень, що в свою чергу особливо актуально для сучасної України. Тому питання соціально-виховної профілактики девіантної поведінки підлітків є актуальним і потребує подальшого дослідження, а аналіз літератури з цього питання свідчить, що на

сьогодні накопичено значний теоретичний та емпіричний матеріал щодо девіантної поведінки та її профілактики.

Проблема полягає в тому, що сьогодні через засоби масової інформації на свідомість підлітків впливає велика кількість негативної інформації, яка провокує формування аномальної поведінки. Підлітки є особливою групою ризику щодо розвитку аномальних форм поведінки, оскільки їх вік є одним із найскладніших періодів в онтогенезі людини, коли відбувається не лише перебудова психологічної структури, а й фундамент свідомої поведінки, нові форми, моральні якості та соціальні якості, манера поведінки.

Девіантність досліджується сучасними вченими: В. Афанасьєв, С. Бородулін, І. Булах, О. Власова (соціальні аспекти девіантності), І. Башкатов, С. Белічова, В. Баженов, І. Зверєва (психологічні та виховні аспекти аномальної поведінки), Б. Братусь, А. Личко.

Досвід профілактичної та виховної роботи показує, що важливі умови навчання, профілактика формування девіантної поведінки підлітків полягає в груповому й виховному впливі індивідуальних форм. Особливе значення має використання педагогіки. Потенціал студентського колективу має бути реалізований у таких напрямках: формування морально-правового досвіду підлітків через різноманітні форми участі; автономна, весела діяльність; освіта молоді, яка протистоїть колективізму; орієнтація, руйнування асоціальних настроїв на основі командоутворення; співпраця та взаємодопомога, розвиток відповідальних відносин у колективі; виховувати інтереси підлітків та вміння керувати партіями; колективне життя, потяг до ініціативи та самостійності

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури та навчально-виховної практики визначено основні напрями педагогічної профілактики девіантної поведінки учнів середнього шкільного віку: оптимізація соціально-освітнього середовища закладів освіти, що є основним напрямом самоосвіти; утвердження цінностей здорового способу життя та норм; координація особистісного розвитку; формування у підлітків конструктивної поведінки є запорукою придушення негативних звичок.

Встановлено, що ефективність профілактики підліткової девіантності залежить від дотримання кількох принципів: забезпечення суб'єктивної участі учнів у процесі профілактики; опосередкованості профілактичних заходів; розмежування форми та змісту профілактичних заходів відповідно до вікових та індивідуальних особливостей дитини; профілактика антропоморфізму, сприяння позитивній самореалізації учнів у групах однолітків.

Психологічні та педагогічні дослідження засвідчили полідетермінованість девіантної поведінки. Серед факторів, що зумовлюють її формування, можна виокремити: соціально-економічні (зниження життєвого рівня населення, безробіття, доступність алкоголю та тютюну для неповнолітніх, реклама алкогольних напоїв і психоактивних речовин); соціально-педагогічні (недостатня увага теоретиків і практиків до правової соціалізації, спрямованої на формування громадянської зрілості молоді; деформація педагогічних функцій сім'ї як базового інституту первинної соціалізації; низька комунікативна культура педагогів, брак педагогічного такту; блокування в школі та сім'ї фундаментальних потреб особистості – в повазі, прийнятті та любові; недостатня підготовленість учителів до організації профілактичної роботи з підлітками щодо запобігання проявів девіантної поведінки; соціально-культурні (девальвація моральних цінностей у суспільстві, негативний вплив засобів масової інформації, зниження морального рівня населення); психологічні (прагнення до незалежності та нових відчуттів, нездатність прогнозувати наслідки власних дій, низький рівень інтелектуального розвитку, соціальна незрілість); біологічні (несприятлива спадковість, порушення функціонування гормональної системи організму, негативний стан природного середовища).

Отже, існує пряма залежність між розвитком девіантної поведінки у молодого покоління та зростанням у суспільстві злочинних явищ. Бажання вчиняти протиправні дії зростає разом з розвитком девіантної поведінки дітей й підлітків. Ось чому заходи, спрямовані на профілактику, повинні вводитися у

всіх освітніх закладах. Їх метою має стати доведення до свідомості підлітків, що за кожен вчинок необхідно нести особисту відповідальність.

Список використаних джерел

1. Іванов В. М. Девіантна поведінка: причини і масштаби // Соціально-політичний журнал. 1995. №2.
2. Ланцова Л. А., Шурупова М. Ф. Соціологічна теорія девіантної поведінки // Соціально-політичний журнал. 1993. №4.
3. Маліхіна Т. Психолого - педагогічна робота з попередження аморальної поведінки підлітків // Рідна школа. 1999. № 9. 50–53 с.
4. Саранулова С. Неординарна та девіантна поведінка дітей // Світло. 2001. №1. 43–45 с.

ВИВЧЕННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖАХ

Якубовський Ярослав Володимирович,
голова циклової комісії спецдисциплін
Львівського коледжу транспортної інфраструктури
м. Львів, Львівська область

У сучасному світі все більшої популярності набуває дистанційне навчання. Сучасна дистанційна освіта є розгалуженою системою передачі знань на відстані за допомогою різних технологій та засобів, що сприяє одержанню студентами необхідної інформації для використання у практичній діяльності [1, с. 210]. Тобто, дистанційне навчання є тією формою організації навчального процесу та педагогічною технологією, основою якої є керована самостійна робота студентів та широке застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Головною метою дистанційного навчання вважається виховання особистості, яка має стійке прагнення та здатність до спілкування, самоосвіти та навчання.

Процес вивчення спецдисциплін під час дистанційного навчання у коледжі є багатоаспектним й потребує цілеспрямованої взаємодії викладача та студентів, наявності у них відповідних знань та вмінь, необхідного технічного забезпечення й знання особливостей організації взаємодії задля вирішення поставлених завдань в умовах віртуального спілкування.

Провідними функціями викладання спеціальних дисциплін у професійних коледжах можна вважати наступні:

- 1) постійний та інтенсивний розвиток особистості студентів та педагогів;
- 2) демократизацію спільної діяльності та спілкування викладачів і студентів;
- 3) гуманізацію навчального та виховного процесів;
- 4) орієнтацію на творче викладання й активне навчання, а також ініціативу студентів у формуванні себе як майбутніх професіоналів;
- 5) модернізацію засобів, технологій, методів та матеріальної бази навчання, що сприяють формуванню інноваційного мислення майбутнього професіонала [3, с. 178]

Беручи до уваги функції викладання спеціальних дисциплін у коледжах, на наш погляд, дистанційне навчання є ефективним при вивченні спеціальних дисциплін студентами коледжу, оскільки специфіка викладання спеціальних дисциплін у коледжі вимагає значного обсягу ілюстративного матеріалу, наочності та використання інформаційно-комунікаційних технологій, використання яких є обов'язковим при організації дистанційного навчання.

На сучасному етапі якісне викладання спецдисциплін не може здійснюватися без використання можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет, а тому дистанційне навчання стимулює викладачів до самовдосконалення, розвитку їх медіаграмотності та побудови навчального процесу в умовах дистанційного навчання таким чином, щоб він був максимально ефективним [4].

В умовах дистанційного вивчення спеціальних дисциплін викладач повинен використовувати різні види технологій, які дадуть йому змогу краще подати навчальний матеріал та зробити його цікавішим для студентів, наприклад, презентації Power Point, відеоматеріали відповідної тематики,

електронна періодика тощо. Окрім того, вивчення спецдисциплін в умовах дистанційного навчання має підвищити якість навчання шляхом застосування різноманітних сучасних засобів, об'ємних електронних бібліотек тощо [2, с. 254].

Отже, з огляду на проведений аналіз можемо прийти до висновку, що вивчення спеціальних дисциплін у коледжах під час дистанційного навчання є складним процесом, який потребує не лише наявності відповідної матеріально-технічної бази у викладачів і студентів, але й високого рівня знань та вмінь для того, щоб організувати ефективний навчальний процес у рамках дистанційного навчання. Однак, при налагодженні ефективної взаємодії викладача та студентів при дистанційному вивченні спецдисциплін можна відкрити студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації підвищити ефективність їх самостійної роботи, стимулювати їх до розвитку творчості, закріплення різних професійних навичок, здобуття необхідних професійних знань, які допоможуть їм у професійному становленні та кар'єрному зростанні.

Список використаних джерел

1. Долинський Є. В. Дистанційне навчання – одна з прогресивних форм підготовки фахівців. Теоретичні питання культури, освіти та виховання: збірник наукових праць. Вип. 42. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 202-207.

2. Матвійчук Т. А. Застосування інформаційних технологій у формуванні практичних навичок майбутніх фахівців. Актуальні питання сучасної науки. С. 254-261.

3. Стегній Т. М. Методика викладання спеціальних дисциплін. Ресурсно-орієнтоване навчання у вищій школі: проблеми, досвід, перспективи: матер. Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конференції 22-26 лютого 2016 року. Полтава, 2016. С. 177-181.

4. Шилко С. О. Упровадження інноваційних технологій на заняттях з фахових дисциплін у педагогічних коледжах. URL: http://tpgnpu.ho.ua/images/my_images/doc_pdf/vidavnictvo/sm_2018.pdf#page=149 (дата звернення: 06.04.2022).